

SEJDI BILALLI

MATEMATIKA

A

PËR KLASËN
E TRETË TË
SHKOLLËS
FILLORE

2021

Shtëpia Botuese
Shtypshkronja
BERATI
Prizren

Shtëpia botuese “BERATI” ©

Vetim Shala PN

Prizren 20000

Republika e Kosovës

www.berati-ks.com

info@berati-ks.com

Për botuesin:

Begri Abdullahu

Lektor:

Ramadan Haxhiaj

Dizajni:

Kastriot Sinani

Kopertina:

Kenan Ilijazi

Redaktor:

Remzi Bujari

Recenzentë:

Xhevdet Thaqi

Nusha Berisha

Mimozë Musliu

Ministria e Arsimit, Shkencës, Teknologjisë dhe Inovacionit të Kosovës e ka lejuar për botim dhe përdorim këtë tekst shkollor për klasën e tretë të arsimit fillor me numër të vendimit: 01B/230 të datës 13.08.2021

Të gjitha të drejtat e rezervuara. Asnjë pjesë e këtij botimi nuk mund të riprodhohet, memorizohet, apo të përcillet në ndonjë formë a me ndonjë mjetë elektronik, mekanik me anë të fotokopjes, në disk ose në mënyra të tjera, përfshirë edhe kinemanë, radion, televizionin pa autorizim me shkrim nga botuesi.

1

MIRË SE VINI NË KLASËN E TRETË

Viiti i ri shkollor filloi. Nxënësit vijnë nga çdo anë dhe ashtu të gëzuar e mbushin oborrin e shkollës.

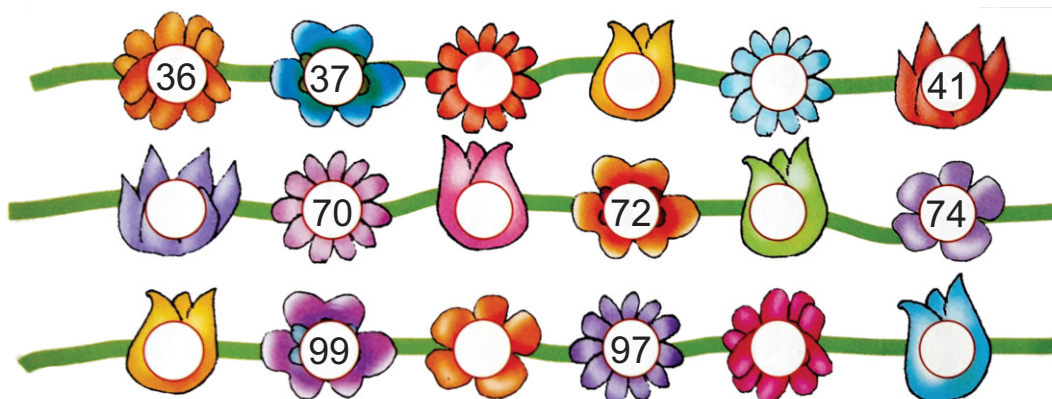
2

Të caktojme numrin e nxënësve në klasa duke plotësuar tabelën.

	KI - 1		KI - 2		KI - 3		KI - 4		KI - 5	
	1a	1b	2a	2b	3a	3b	4a	4b	5a	5b
Numri i vajza ve në paralele	12	14		13	16	12	17		11	13
Numri i djemëve në paralele	13		16		13	14		15	18	17
Numri i nxënësve në paralele		26	30	27			32	28		
Numri i nxënësve në klasa										

3

Zbulojmë rregullën dhe plotësojmë rrathët e zbrazët:

- 1 Duke njehsuar dhe rradhitur shkronjat pranë rezultateve zbulojmë se ku i kaluan pushimet Miri dhe Blerta.

$$35 - 3 = \square$$

$$55 + 3 = \square$$

$$32 + 4 = \square$$

$$48 - 5 = \square$$

$$76 - 4 = \square$$

72 69 88 36 58 32 43 42 100

$$64 + 5 = \square$$

$$83 + 5 = \square$$

$$49 - 7 = \square$$

$$93 + 7 = \square$$

- 2 Të njehsojmë:

$$73 - \begin{matrix} \square \\ = \\ 8 \\ 7 \\ = \\ \square \end{matrix} \begin{matrix} \square \\ = \\ 6 \\ 9 \\ = \\ \square \end{matrix}$$

$$39 + \begin{matrix} \square \\ = \\ 7 \\ 9 \\ = \\ \square \end{matrix} \begin{matrix} \square \\ = \\ 8 \\ 6 \\ = \\ \square \end{matrix}$$

$$88 + \begin{matrix} \square \\ = \\ 4 \\ 5 \\ = \\ \square \end{matrix} \begin{matrix} \square \\ = \\ 6 \\ 3 \\ = \\ \square \end{matrix}$$

- 3 Të njehsojmë:

$$47 \xrightarrow{+5} \square \quad 49 \xrightarrow{+4} \square \quad 88 \xrightarrow{+7} \square \quad 33 \xrightarrow{+9} \square$$

- 4 Njehsojmë dhe përgjigjet e sakta i ngjyrosim.

$$39 - 5 = 34$$

$$\square + 6 = 88$$

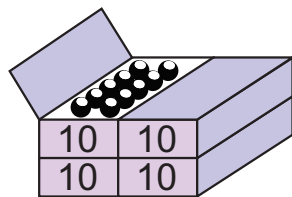
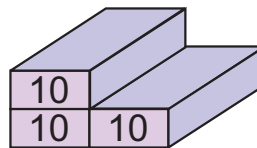
$$\square - 5 = 61$$

$$25 + \square = 27$$

1

$$40 + 30 = 70$$

$$30 + 20 = \square$$

$$10 + 80 = \square$$

$$50 - 10 = \square$$

$$50 - 40 = \square$$

$$10 + 40 = \square$$

$$40 + 40 = \square$$

$$80 - 50 = \square$$

$$100 - 90 = \square$$

2

Njehsojmë:

$$14 + 50 = 64$$

$$88 + 10 = \square$$

$$51 + 30 = \square$$

$$37 + 40 = \square$$

$$23 + 60 = \square$$

$$67 + 30 = \square$$

$$12 + 80 = \square$$

$$71 + 20 = \square$$

$$91 + 8 = \square$$

$$74 - 50 = 24$$

$$88 - 80 = \square$$

$$99 - 40 = \square$$

$$95 - 60 = \square$$

$$100 - 90 = \square$$

$$94 - 70 = \square$$

$$78 - 50 = \square$$

$$85 - 40 = \square$$

$$53 - 30 = \square$$

3

Plotësojmë drejtkëndëshat e zbrazët me numra, që të fitojmë barazi të sakta:

$$17 + \square = 27$$

$$28 - \square = 18$$

$$46 + \square = 66$$

$$72 - \square = 52$$

$$38 + \square = 68$$

$$53 - \square = 13$$

$$35 + \square = 75$$

$$98 - \square = 48$$

4

Njehsojmë:

dhj.	nj.
5	3
4	0
9	3

6	4
2	0

1	8
8	0

2	6
3	0

2	5
4	0

1	2
7	0

dhj.	nj.
7	6
3	0
4	6

5	9
4	0

9	3
6	0

6	5
2	0

8	2
5	0

7	7
2	0

3. MBLEDHJA E NUMRAVE DYSHIFRORË PA KALIM TË DHJETËSHES

1

$54 + 23 = \square$

$$54 + 20 = 74$$

$$74 + 3 = \square$$

$$63 + 20 = 83$$

$$83 + 5 = \square$$

$63 + 25 = \square$

2

Njehsojmë:

$$33 + 16 = \boxed{97}$$

$$67 + 32 = \square$$

$$56 + 43 = \square$$

$$73 + 26 = \square$$

$$76 + 21 = \square$$

$$71 + 18 = \square$$

$$36 + 34 = \square$$

$$51 + 48 = \square$$

$$65 + 24 = \square$$

$$45 + 14 = \square$$

$$32 + 46 = \square$$

$$62 + 36 = \square$$

3

Njehsojmë:

$$\begin{array}{r} 43 \\ + 15 \\ \hline 58 \end{array}$$

$43 + 15 = \square$

$34 + 24 = \square$

$42 + 17 = \square$

$33 + 16 = \square$

$31 + 26 = \square$

$44 + 14 = \square$

4

Njehsojmë:

$$\begin{array}{r} \text{Dh} \text{ j} \quad \text{Nj} \\ 5 \quad 2 \\ + 4 \quad 5 \\ \hline 9 \quad 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 25 \\ + 34 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 81 \\ + 18 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 35 \\ + 24 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 48 \\ + 51 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 43 \\ + 26 \\ \hline \square \end{array}$$

5

Njehsojmë shumë edhe në këtë mënyrë:

$53 + 32 = 53 + (30 + 2) = (53 + 30) + 2 = 83 + 2 = \boxed{85}$

$41 + 37 = 41 + (\square + \square) = (\square + \square) + \square = \square + \square = \square$

$37 + 12 = 37 + (\square + \square) = (\square + \square) + \square = \square + \square = \square$

1

$$86 - 35 = 51$$

$$86 - 30 = 56$$

$$56 - 5 = 51$$

$$67 - 25 = \square$$

$$67 - 20 = 47$$

$$47 - 5 = \square$$

2

Njehsojmë:

$87 - 43 = 44$	$79 - 26 = \square$	$36 - 13 = \square$	$48 - 35 = \square$
$56 - 34 = \square$	$77 - 53 = \square$	$65 - 24 = \square$	$96 - 72 = \square$
$67 - 44 = \square$	$89 - 63 = \square$	$52 - 21 = \square$	$84 - 43 = \square$

3

Njehsojmë:

9	6
-	4
<hr/>	
5	1

$$99 - 88 = \square$$

$$88 - 65 = \square$$

$$96 - 45 = \square$$

$$97 - 44 = \square$$

$$78 - 23 = \square$$

$$79 - 25 = \square$$

4

Të njehsojmë ndryshimin:

Dhj	Nj
7	8
5	4
2	4

-

6	9
3	6

-

7	9
1	3

-

6	7
4	5

-

9	7
5	1

-

7	9
2	6

5

Të njehsojmë ndryshimin edhe në këtë mënyrë:

$$58 - 35 = 58 - (30 + 5) = (58 - 30) - 5 = 28 - 5 = 23$$

$$79 - 43 = 79 - (\square + \square) = (\square - \square) - \square = \square - \square = \square$$

$$95 - 51 = 95 - (\square + \square) = (\square - \square) - \square = \square - \square = \square$$

5. MBLEDHJA E NUMRAVE DYSHIFRORË ME KALIM TË DHJETËSHES

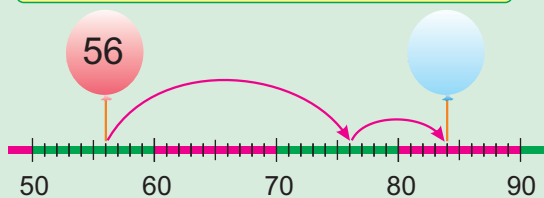
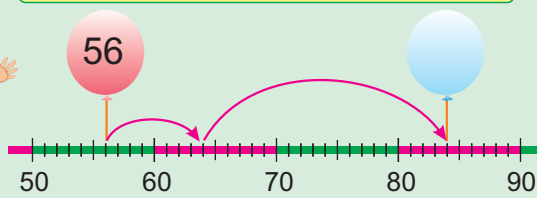
1 Të njehsojmë:

$56 + 28 = \square$

$56 + 28 = 56 + 20 + 8 = \square$

ose

$56 + 28 = 56 + 8 + 20 = \square$

2 Njehsojmë:

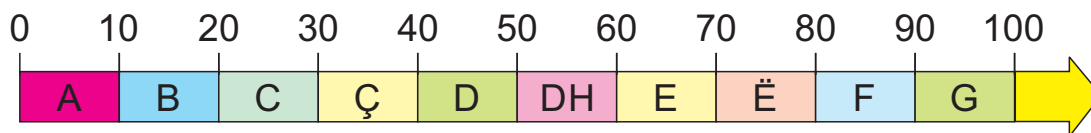
$$\begin{array}{r} 46 + 35 = \boxed{81} \\ 78 + 18 = \square \\ 55 + 26 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 68 + 24 = \square \\ 25 + 58 = \square \\ 38 + 36 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 76 + 17 = \square \\ 29 + 44 = \square \\ 72 + 19 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 39 + 38 = \square \\ 37 + 39 = \square \\ 47 + 34 = \square \end{array}$$

3 Njehsojmë shumën dhe ngjyrosim fushën:

$18 + 27 = \square \rightarrow \boxed{D}$

$26 + 37 = \square \rightarrow \square$

$19 + 34 = \square \rightarrow \square$

$45 + 38 = \square \rightarrow \square$

$43 + 48 = \square \rightarrow \square$

$53 + 18 = \square \rightarrow \square$

$19 + 18 = \square \rightarrow \square$

$18 + 9 = \square \rightarrow \square$

4 Të njehsojmë shumën:

Dhj	Nj
3	9
2	8
1	7
6	7

$$\begin{array}{r} 37 \\ + 44 \\ \hline \square \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 54 \\ + 27 \\ \hline \square \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 46 \\ + 35 \\ \hline \square \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 59 \\ + 36 \\ \hline \square \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 58 \\ + 38 \\ \hline \square \square \end{array}$$

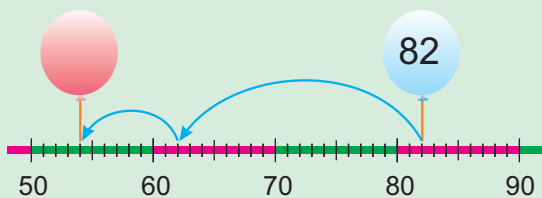
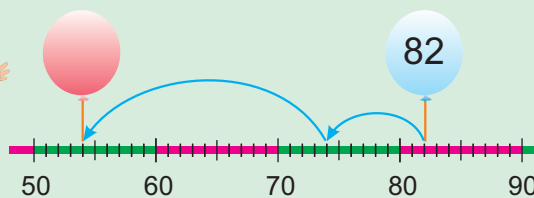
Të njehsojmë:

$$82 - 28 = \square$$

$$82 - 28 = 82 - 20 - 8 = \square$$

ose

$$82 - 28 = 82 - 8 - 20 = \square$$

1

Njehsojmë:

$$\begin{array}{l} 66 - 37 = 29 \\ 97 - 48 = \square \\ 51 - 33 = \square \end{array}$$

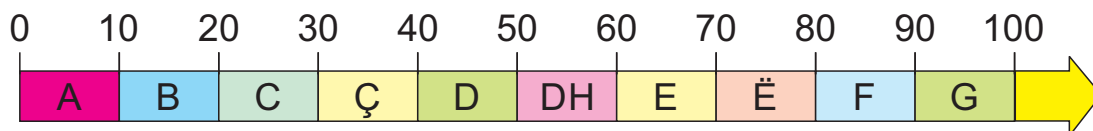
$$\begin{array}{l} 52 - 43 = \square \\ 38 - 19 = \square \\ 44 - 26 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 86 - 29 = \square \\ 72 - 19 = \square \\ 21 - 13 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 56 - 18 = \square \\ 47 - 34 = \square \\ 37 - 28 = \square \end{array}$$

2

Njehsojmë ndryshimin dhe ngjyrosim fushën:

$$\begin{array}{l} 62 - 18 = \square \rightarrow D \\ 83 - 46 = \square \rightarrow \square \\ 74 - 59 = \square \rightarrow \square \\ 93 - 28 = \square \rightarrow \square \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 76 - 18 = \square \rightarrow \square \\ 67 - 38 = \square \rightarrow \square \\ 71 - 67 = \square \rightarrow \square \\ 97 - 18 = \square \rightarrow \square \end{array}$$

3

Të njehsojmë ndryshimin:

$$\begin{array}{r} \text{Dhj} \quad \text{Nj} \\ 4 \quad 12 \\ - 5 \quad 2 \\ 2 \quad 4 \\ 2 \quad 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \quad 3 \\ - 3 \quad 8 \\ \hline \square \quad \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \quad 4 \\ - 4 \quad 7 \\ \hline \square \quad \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \quad 2 \\ - 3 \quad 5 \\ \hline \square \quad \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \quad 5 \\ - 2 \quad 6 \\ \hline \square \quad \square \end{array}$$

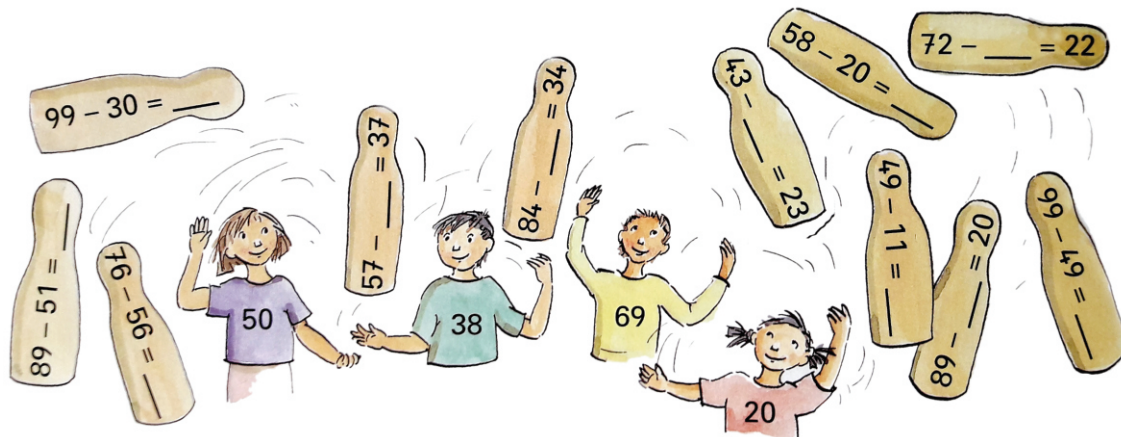
$$\begin{array}{r} 5 \quad 8 \\ - 3 \quad 9 \\ \hline \square \quad \square \end{array}$$

4

1 Duke njehsuar i ndihmojmë fëmijët që të gjejnë lodrat e tyre.

2 Të njehsojmë shumën:

$$24 + 15 + 36 = \square$$

$$38 + 26 + 12 = \square$$

$$27 + 16 + 33 = \square$$

$$39 + 27 + 31 = \square$$

$$47 + 19 + 33 = \square$$

$$46 + 18 + 24 = \square$$

3 Të njehsojmë:

$$\square + 16 \rightarrow 60$$

$$\square - 13 \rightarrow 40$$

$$\square + 23 \rightarrow 78$$

$$\square - 22 \rightarrow 53$$

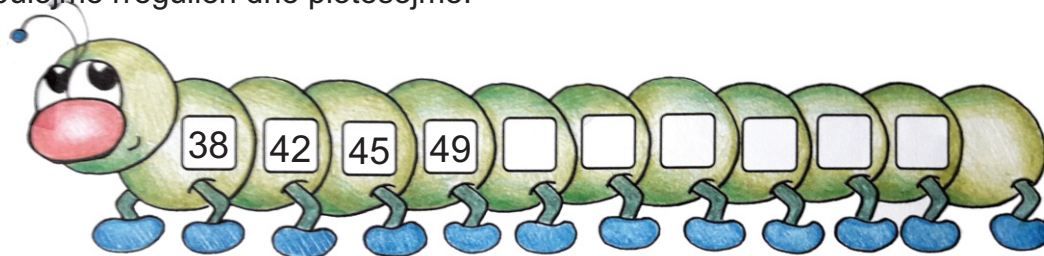
$$\square + 24 \rightarrow 70$$

$$\square - 25 \rightarrow 50$$

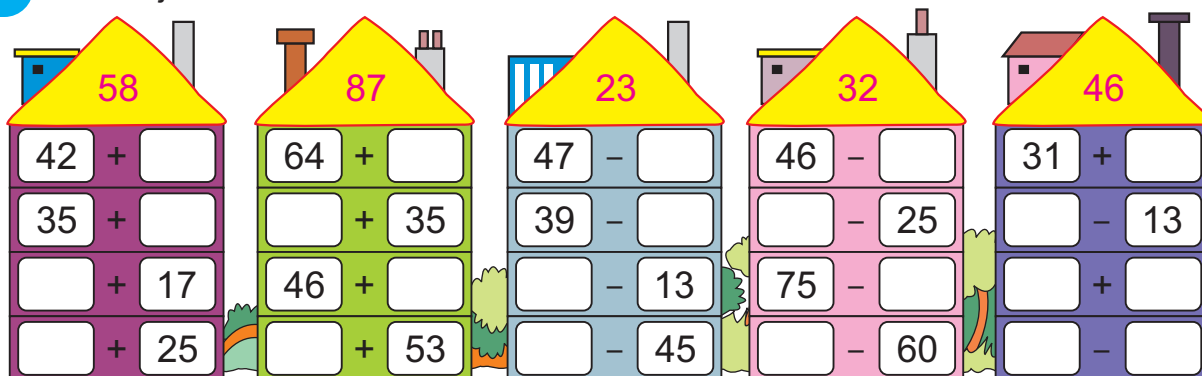
$$\square + 32 \rightarrow 86$$

$$\square - 36 \rightarrow 23$$

4 Zbulojmë rregullën dhe plotësojmë:

5 Plotësojmë:

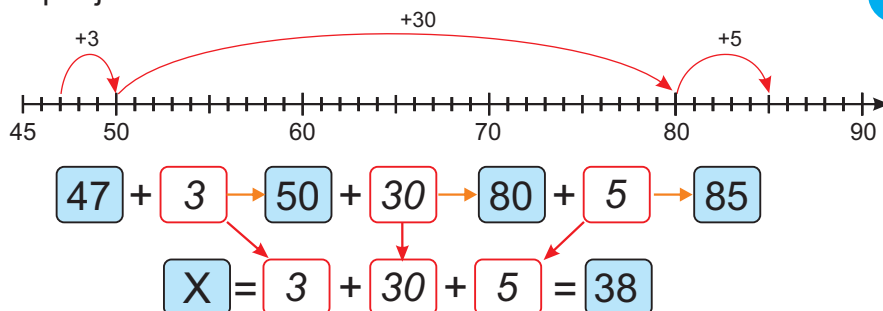

1

Të gjejmë mbledhorin e panjohur:

$$47 + X = 85$$

$$35 + \square = 67$$

$$28 + X = 63$$

$$X = \square + \square + \square = \square$$

$$X = \square + \square + \square = \square$$

Mbledhorin e panjohur mund ta gjejmë edhe në këtë mënyrë:

$$34 + 15 = 49$$

$$34 + \square = 49$$

$$49 - 34 = 15$$

$$56 + \square = 87$$

$$45 + \square = 66$$

$$42 + \square = 93$$

$$32 + \square = 48$$

$$13 + \square = 56$$

$$41 + \square = 53$$

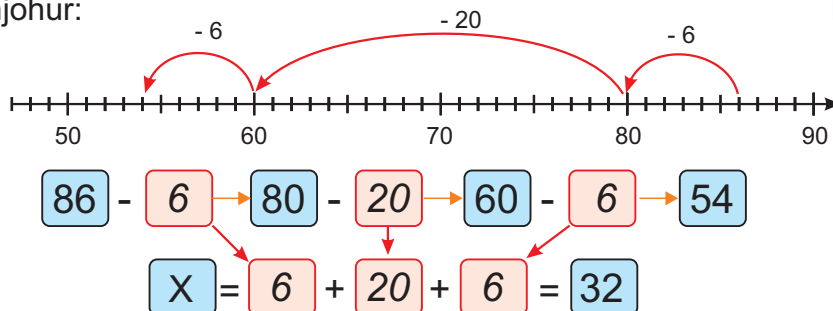
$$21 + \square = 39$$

$$34 + \square = 69$$

2

Të gjejmë zbritësin e panjohur:

$$86 - X = 54$$

$$64 - X = 36$$

$$93 - X = 47$$

$$X = \square + \square + \square = \square$$

$$X = \square + \square + \square = \square$$

Zbritësin e panjohur mund ta gjejmë edhe në këtë mënyrë:

$$63 - 14 = 49$$

$$63 - \square = 49$$

$$63 - 49 = 14$$

$$96 - \square = 88$$

$$66 - \square = 54$$

$$74 - \square = 67$$

$$48 - \square = 18$$

$$56 - \square = 47$$

$$41 - \square = 17$$

$$61 - \square = 39$$

$$55 - \square = 21$$

4

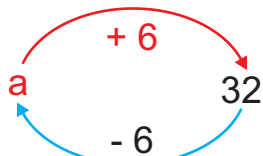

8. TË GJEJË MBLEDHORIN DHE ZBRITËSIN E PANJOHUR

1 Të gjejmë mbledhorin e panjohur:

$a + 6 = 32$

$a = \underline{\quad} - \underline{\quad}$

$a = \underline{\quad}$

prova:

mbledhori i panjohur
është numri $\underline{\quad}$

$a + 20 = 76$

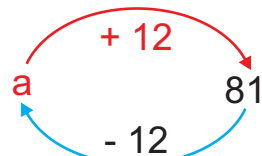
$a = \underline{\quad} - \underline{\quad}$

$a = \underline{\quad}$

prova:

mbledhori i panjohur
është numri $\underline{\quad}$

$a + 12 = 81$

$a = \underline{\quad} - \underline{\quad}$

$a = \underline{\quad}$

prova:

mbledhori i panjohur
është numri $\underline{\quad}$

2 Të gjejmë zbritësin e panjohur:

$27 - a = 8$

$a = 27 - \underline{\quad}$

$a = \underline{\quad}$

prova:

numri i panjohur
është $\underline{\quad}$

$34 - X = 9$

$X = \underline{\quad} - \underline{\quad}$

$X = \underline{\quad}$

prova:

numri i panjohur
është $\underline{\quad}$

$72 - a = 23$

$a = \underline{\quad}$

$a = \underline{\quad}$

prova:

numri i panjohur
është $\underline{\quad}$

3 Të gjejmë mbledhorin dhe zbritësin e panjohur.

$54 + X = 69$

$73 + X = 95$

$24 + X = 62$

$59 + X = 87$

$28 + X = 79$

$45 + X = 87$

$35 + X = 53$

$17 + X = 53$

$55 - X = 48$

$60 - X = 41$

$67 - X = 45$

$73 - X = 54$

4 Të gjejmë numrin e panjohur X.

$X \xrightarrow{+26} 74$

$X \xrightarrow{+34} 94$

$X \xrightarrow{-31} 19$

$X \xrightarrow{-22} 43$

$X \xrightarrow{+24} 82$

$X \xrightarrow{+45} 83$

$X \xrightarrow{-44} 26$

$X \xrightarrow{-36} 24$

1

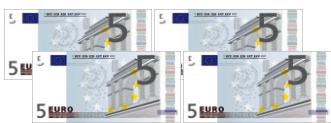
Kërkojmë dhe zbulojmë (një figurë një numër)

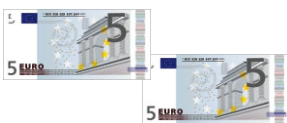
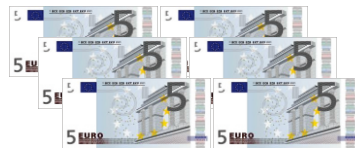

9. SHUMËZIMI | NUMRAVE ME 5 DHE ME 10

1 Njehsojmë:

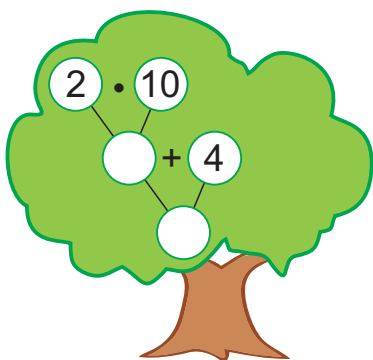
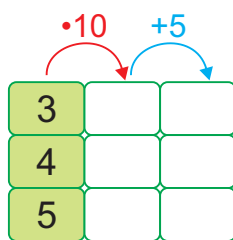
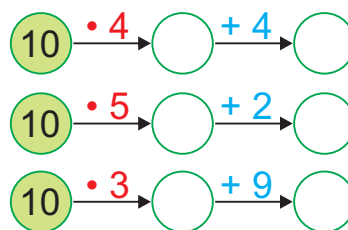
$$4 \cdot 5 \text{ €} = 20 \text{ €}$$

$$2 \cdot 10 \text{ €} = 20 \text{ €}$$

2 Njehsojmë dhe plotësojmë:

3 Njehsojmë:

$$5 \cdot 10 + 16 = \square \quad 6 \cdot 10 - 16 = \square \quad 7 \cdot 5 + 26 = \square$$

$$2 \cdot 10 + 63 = \square \quad 7 \cdot 10 - 63 = \square \quad 5 \cdot 5 + 43 = \square$$

4 Njehsojmë edhe në këtë mënyrë:

$$\begin{array}{r} 2 \cdot 5 = \square \\ + \\ 3 \cdot 5 = \square \\ \hline 5 \cdot 5 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \cdot 5 = \square \\ + \\ 4 \cdot 5 = \square \\ \hline \square \cdot 5 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \cdot 5 = \square \\ - \\ 5 \cdot 5 = \square \\ \hline 3 \cdot 5 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \cdot 5 = \square \\ - \\ 3 \cdot 5 = \square \\ \hline \square \cdot 5 = \square \end{array}$$

5 Nëse një gomë kushton 10 centë, atëherë:

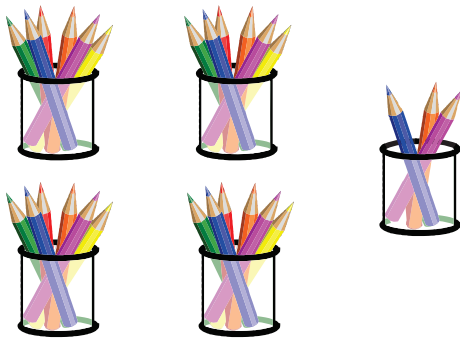
a) 3 goma kushtojnë: $\square \cdot 10 = \square$ centë.

b) 6 goma kushtojnë: $\square \cdot 10 = \square$ centë.

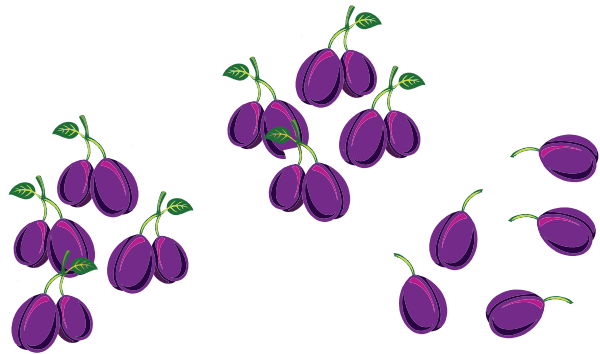

1

$$4 \cdot 6 + 3 = \square$$

$$2 \cdot 8 + 5 = \square$$

2

Rona i ka 4 monedha nga 10 € dhe një monedhë prej 5 euro.
Sa euro i ka Rona?

Rona i ka: $\square \cdot \square + \square = \square + \square = \square$ euro.

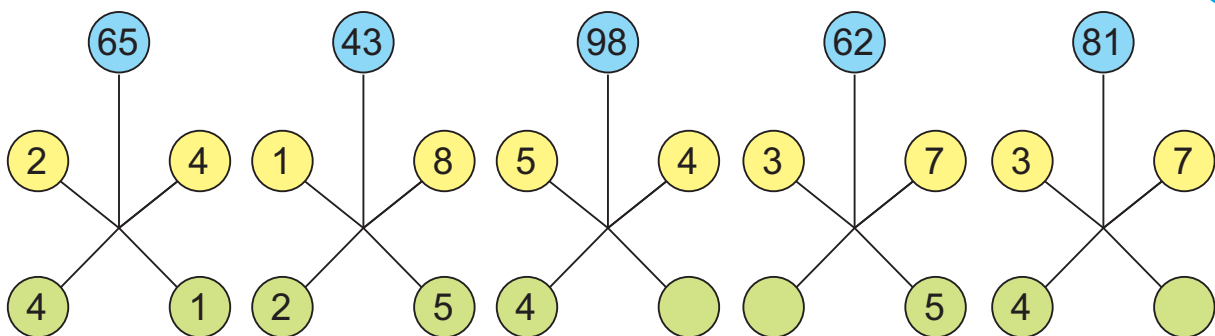
3

Të njehsojmë:

$\cdot 2$	$2 \cdot 2 = \square$	$\cdot 2$	$\cdot 2$	$2 \cdot 4 = \square$	$\cdot 2$	$\cdot 2$	$2 \cdot 8 = \square$	$\cdot 2$
$\cdot 2$	$\square \cdot 2 = \square$	$\cdot 2$	$\cdot 4$	$\square \cdot 4 = \square$	$\cdot 4$	$\cdot 2$	$\square \cdot 8 = \square$	$\cdot 2$
$\cdot 2$	$\square \cdot 2 = \square$	$\cdot 2$	$\cdot 4$	$\square \cdot 4 = \square$	$\cdot 4$	$\cdot 2$	$\square \cdot 8 = \square$	$\cdot 2$

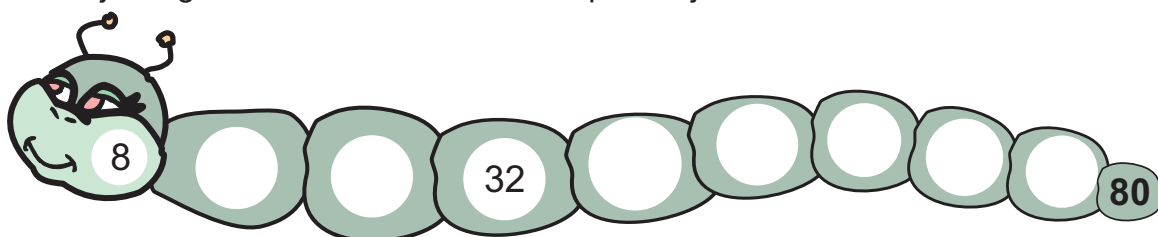
4

Zbulojmë rregullën dhe plotësojmë fushat me numrat e duhur.

5

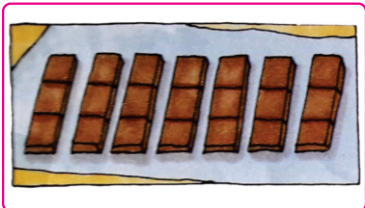
Analizojmë figurën dhe rrathët e zbrazët i plotësojmë me numrat e duhur:

II. SHUMËZIMI | NUMRAVE ME 3, 6 DHE 9

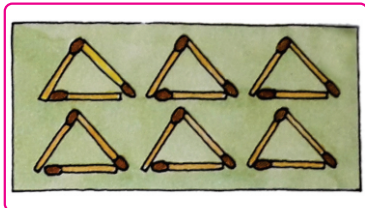
1

$7 \cdot 3 = \square$

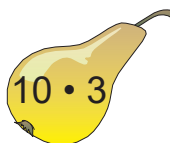
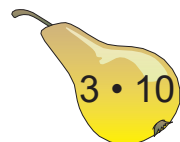
$\square \cdot 3 = \square$

$\square \cdot 3 = \square$

2

Çdo fryt ka shportën e vetë. Lidhni frytet me shportën.

3

6 djem kanë mbjell nga 9 fidane, kurse 8 vajza kanë mbjellë nga 8 fidane.
Kush ka mbjellë më shumë fidane?Djemtë: $\square \cdot \square = \square$ Vajzat: $\square \cdot \square = \square$ Djemtë: $\square$ Vajzat: $\square$

4

Të njehsojmë:

$6 \cdot 3 + 41 = \square$

$6 \cdot 6 + 25 = \square$

$86 - 9 \cdot 4 = \square$

$7 \cdot 3 + 56 = \square$

$9 \cdot 6 + 45 = \square$

$72 - 5 \cdot 9 = \square$

$5 \cdot 3 + 68 = \square$

$7 \cdot 6 + 32 = \square$

$43 - 9 \cdot 2 = \square$

5

Njehsojmë:

$$\begin{array}{r} 7 \cdot 7 = \square \\ + 3 \cdot 7 = \square \\ \hline 10 \cdot 7 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \cdot 7 = \square \\ + 4 \cdot 7 = \square \\ \hline \square \cdot 7 = \square \end{array}$$

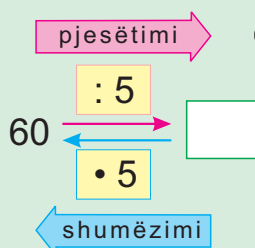
$$\begin{array}{r} 8 \cdot 7 = \square \\ - 2 \cdot 7 = \square \\ \hline \square \cdot 7 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \cdot 7 = \square \\ - 5 \cdot 7 = \square \\ \hline \square \cdot 7 = \square \end{array}$$

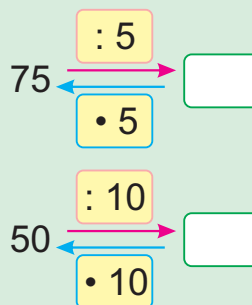
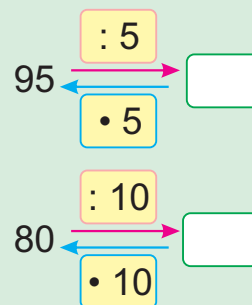

Njehsojmë herësin:

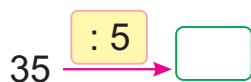
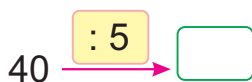
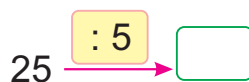
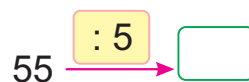

$60 : 5 = 12$
 $12 \cdot 5 = 60$

1

Njehsojmë herësin:

2

Katrorët e zbrazët i plotësojmë me numra, në mënyrë që të fitojmë barazi të sakta:

$45 : \square = 9$

$35 : \square = 7$

$80 : \square = 8$

$50 : \square = 5$

$65 : \square = 13$

$75 : \square = 15$

$70 : \square = 7$

$20 : \square = 2$

3

a) Shumën e numrave 42 dhe 33 e zvogëlojmë për 5 herë:

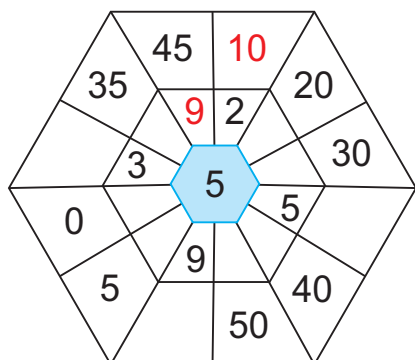
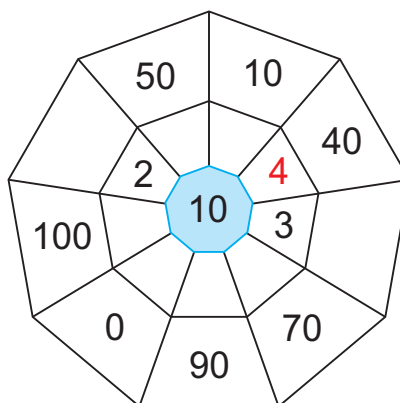
Njehsojmë: $(\square + \square) : \square = \square : \square = \square$

b) Prodhimin e numrave 9 dhe 5 e rrisim për herësin e numrave 70 dhe 10:

Njehsojmë: $(\square \cdot \square) + (\square : \square) = \square + \square = \square$

4

Duke njehsuar plotësojmë:

$10 \cdot 2 = \square$
.....

5

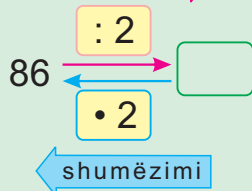

13. PJESËTIMI I NUMRAVE ME 2, 4 DHE 8

1

Njehsojmë:

pjesëtimi

$$86 : 2 = 43$$

$$43 \cdot 2 = 86$$

52 $\xrightarrow{:4}$

$\xleftarrow{\cdot 4}$

96 $\xrightarrow{:4}$

$\xleftarrow{\cdot 4}$

72 $\xrightarrow{:8}$

$\xleftarrow{\cdot 8}$

96 $\xrightarrow{:8}$

$\xleftarrow{\cdot 8}$

2

Njehsojmë herësin:

44 $\xrightarrow{:2}$

60 $\xrightarrow{:2}$

64 $\xrightarrow{:4}$

48 $\xrightarrow{:4}$

20 $\xrightarrow{:4}$

56 $\xrightarrow{:8}$

40 $\xrightarrow{:8}$

88 $\xrightarrow{:8}$

3

Njehsojmë edhe në këtë mënyrë:

$$\begin{array}{r} 22 : 2 = ______ \\ + \\ 40 : 2 = ______ \\ \hline 62 : 2 = ______ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 80 : 4 = ______ \\ + \\ 12 : 4 = ______ \\ \hline ______ : 4 = ______ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 92 : 4 = ______ \\ - \\ 40 : 4 = ______ \\ \hline ______ : 4 = ______ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 72 : 8 = ______ \\ - \\ 24 : 8 = ______ \\ \hline ______ : 8 = ______ \end{array}$$

4

Caktojmë numrin i cili është:

a) 2 herë më i vogël se numri 32: _____

b) 4 herë më i vogël se numri 52: _____

5

Njehsojmë:

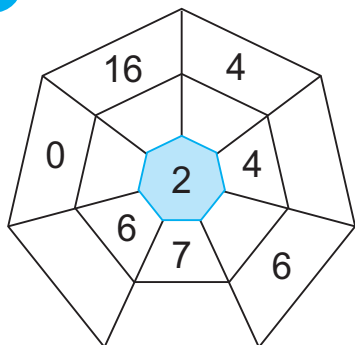
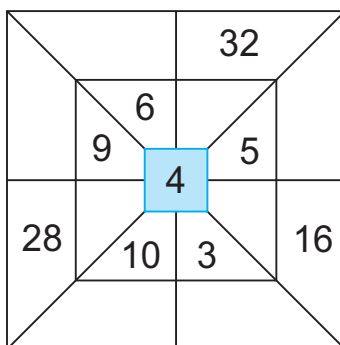
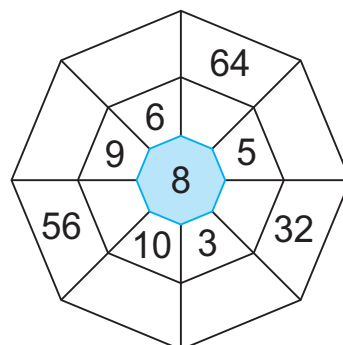
$$72 : 2 + 16 = \boxed{}$$

$$86 : 2 - 10 = \boxed{}$$

$$90 : 2 + \boxed{} = 55$$

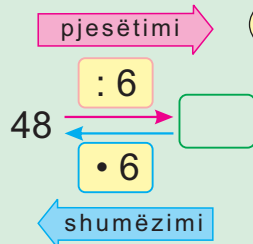
6

Duke njehsuar plotësojmë:

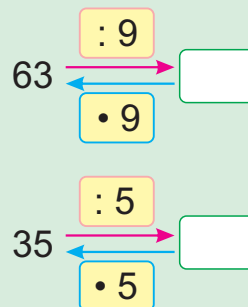
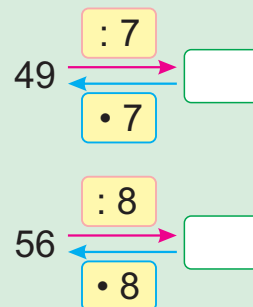

Njehsojmë:

$48 : 6 = 8$
 $8 \cdot 6 = 48$

1

Njehsojmë edhe në këtë mënyrë:

$39 : 3 = \underline{\quad}$

$30 : 3 = \underline{\quad}$

$69 : 3 = \underline{\quad}$

$60 : 3 = \underline{\quad}$

$15 : 3 = \underline{\quad}$

$\underline{\quad} : 3 = \underline{\quad}$

$99 : 3 = \underline{\quad}$

$45 : 3 = \underline{\quad}$

$\underline{\quad} : 3 = \underline{\quad}$

$75 : 3 = \underline{\quad}$

$21 : 3 = \underline{\quad}$

$\underline{\quad} : 3 = \underline{\quad}$

2

Njehsojmë dhe rezultatet i ngjyrosim:

$30 : 6 = 10$

$12 : 3 = 2$

$24 : 4 = 6$

$18 : 9 = 8$

$15 : 5 = 3$

$24 : 8 = 3$

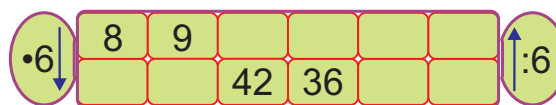
$16 : 2 = 8$

$36 : 9 = 4$

$28 : 4 = 7$

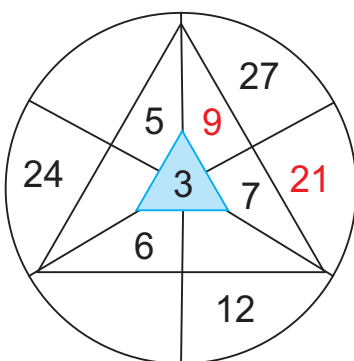
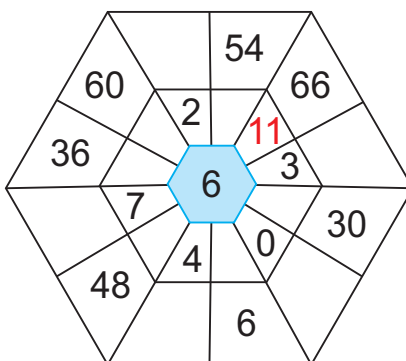
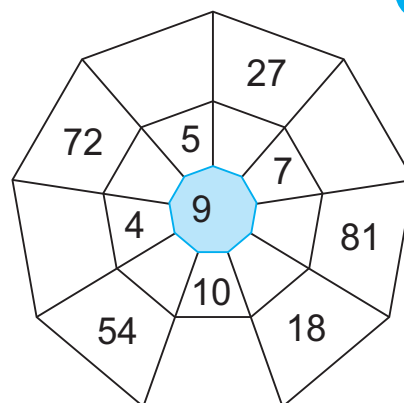
3

Njehsojmë:

4

Duke njehsuar plotësojmë:

5

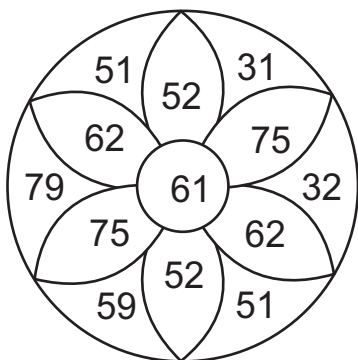
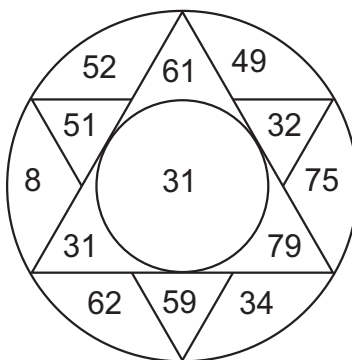
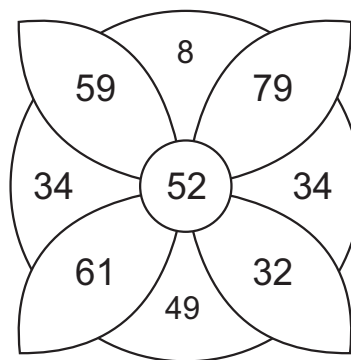

1 Vlerën e shprehjes e bashkojmë me rezultatin:

$5 \cdot 6 + 27$ $88 : 4 - 11$
 $7 \cdot 6 + 13$ $72 : 8 - 5$
 $9 \cdot 8 + 27$ $81 : 9 + 49$
 $5 \cdot 7 + 46$ $39 : 3 + 30$
 $4 \cdot 7 + 64$ $66 : 2 - 20$

2 Njehsojmë dhe ngjyrosim:

$9 \cdot 8 + 7 = \square$	$9 \cdot 6 + 5 = \square$	$8 \cdot 9 + 3 = \square$	$6 \cdot 7 + 7 = \square$
$3 \cdot 8 + 7 = \square$	$7 \cdot 6 + 9 = \square$	$5 \cdot 9 + 7 = \square$	$4 \cdot 7 + 6 = \square$
$7 \cdot 8 + 5 = \square$	$4 \cdot 6 + 8 = \square$	$6 \cdot 9 + 8 = \square$	$9 \cdot 0 + 8 = \square$

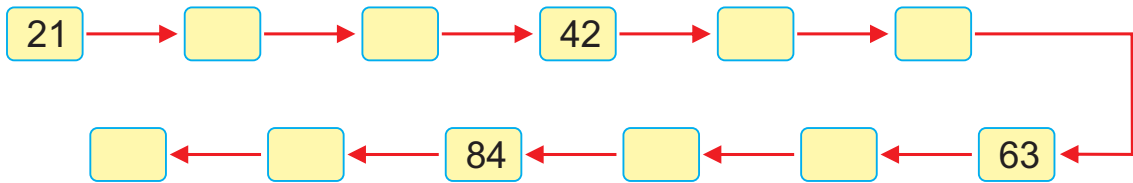
3 Plotësojmë numërkryqin:

15 : 5	8 • 7		12 : 2	9 • 7	
18 : 2	9 • 5		21 : 3	6 • 4	
	7 • 6		49 : 7	8 • 3	27 : 9
	4 • 8	4	56 : 7	7 • 8	16 : 4
5 • 7		5	4 • 2	6 • 9	32 : 8
4 • 5	3		24 : 8	8 • 4	30 : 5
	2	18 : 6	9 • 4	2 • 3	36 : 6
		63 : 7	35 : 5	15 : 3	28 : 7
	54 : 6	9 • 8		25 : 5	12 : 3
	81 : 9	45 : 5		40 : 8	36 : 9

Zbulojmë rregullën dhe plotësojmë:

1

Njehsojmë:

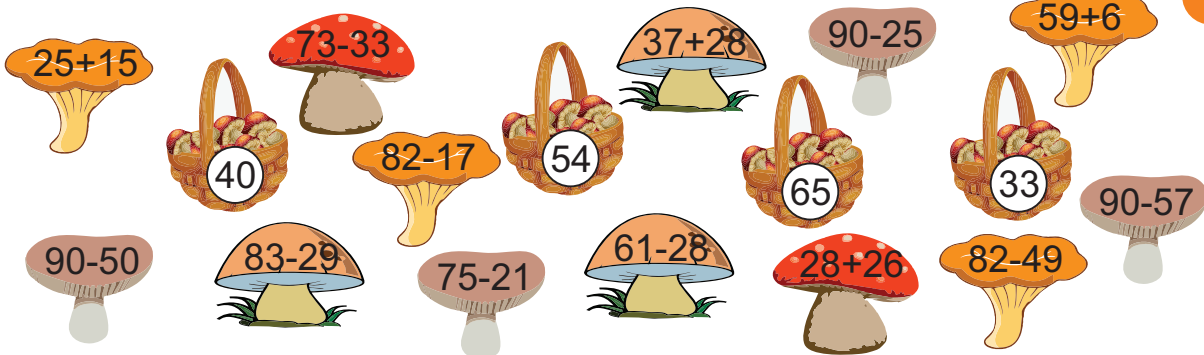
$$34 + 17 + 36 = (34 + _) + _ = _ + _ = _$$

$$27 + 15 + 33 = (_ + _) + _ = _ + _ = _$$

$$47 + 19 + 23 = (_ + _) + _ = _ + _ = _$$

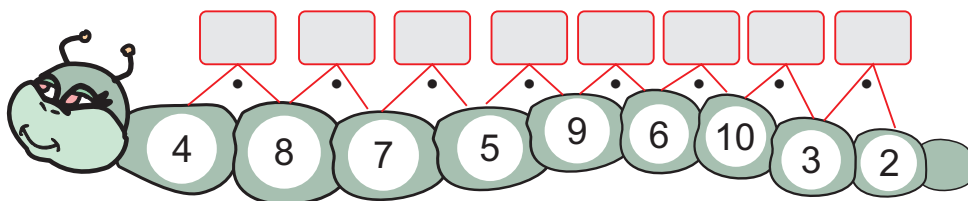
2

Njehsojmë dhe bashkojmë me rezultatet në shporta.

3

Duke shumëzuar plotësojmë:

4

Të zgjidhen barazimet:

a) $27 + X = 89$

$$X = _ - _$$

$$X = _$$

b) $99 - Y = 89$

$$Y = _ - _$$

$$Y = _$$

c) $5 \cdot X = 35$

$$X = _ : _$$

$$X = _$$

e) $X : 6 = 8$

$$X = _ \cdot _$$

$$X = _$$

5

Të zgjidhen barazimet:

$$5 \cdot \text{leaf} = 30$$

$$24 : \text{mushroom} = _$$

$$\text{leaf} = _ \quad \text{mushroom} = _$$

$$\text{swan} \cdot \text{frog} = 20$$

$$\text{swan} : \text{frog} = 5$$

$$\text{swan} = _ \quad \text{frog} = _$$

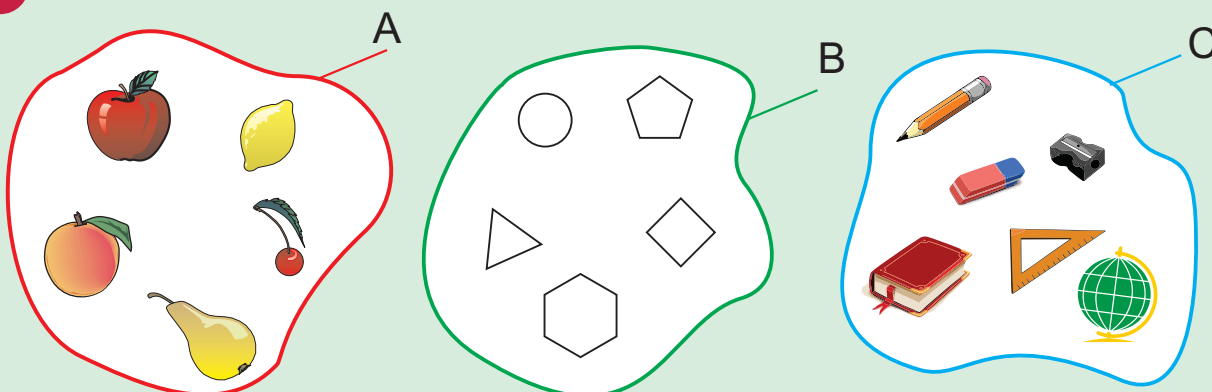
6

1

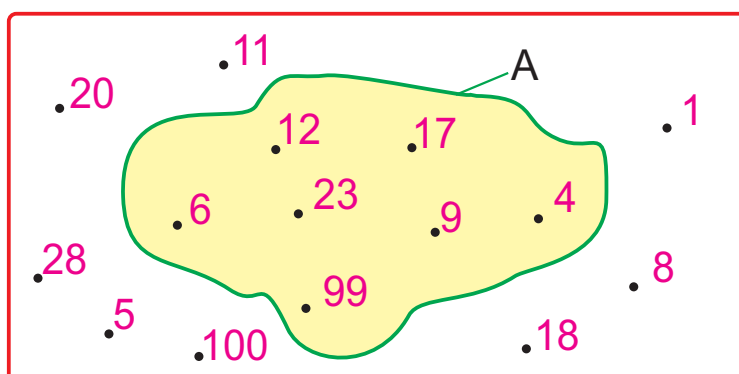
Në vizatim janë dhënë bashkësitë A, B dhe C me diagramin e Venit.

- Vija e lakuar e mbyllur që rrethon një bashkësi quhet **DIAGRAMI I VENIT**
- Sendet e vizatuara brenda diagramit quhen **ELEMENTE**

2

Në figurë është dhënë bashkësia A me diagramin e Venit.

Për të treguar se një element i takon një bashkësie përdoret shenja $\in$.
Numri 17 i takon bashkësisë A. Këtë fakt simbolikisht e shenojmë:

$$17 \in A$$

Lexojmë: Numri 17 është element i bashkësisë A.

Për të treguar se një element nuk i takon një bashkësi përdoret shenja $\notin$.

Numri 28 nuk i takon bashkësisë A. Këtë fakt simbolikisht e shenojmë:

$$28 \notin A$$

Lexojmë: Numri 28 nuk është element i bashkësisë A.

Elementet që i takojnë bashkësisë A janë: 6, __, __, __, __, __, __.

Shkruajmë: $6 \in A$, __, __, __, __, __, __.

Elementet që nuk i takojnë bashkësisë A janë: 8, __, __, __, __, __, __.

Shkruajmë: $8 \notin A$, __, __, __, __, __, __.

1

Bashkësitë A dhe B janë dhënë me diagramin e Venit si në figurë.
Cili nga shënimet e dhëna është i saktë:

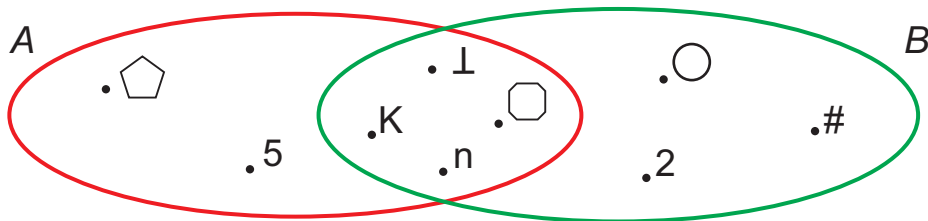
A

B

$\in A$	<input type="text" value="e saktë"/>	$\notin A$	<input type="text"/>
$\notin A$	<input type="text"/>	$\in B$	<input type="text"/>
$\notin A$	<input type="text"/>	$\notin B$	<input type="text"/>
$\in B$	<input type="text"/>	$\in B$	<input type="text"/>

2

Bashkësitë A dhe B janë dhënë me diagramin e Venit:

Elemente që i takojnë bashkësisë A, janë: _____

Elemente që i takojnë bashkësisë B, janë: _____

Elementet e përbashkëta të bashkësive A dhe B, janë: _____

3

Le të jenë dhënë bashkësitë A dhe B me anën e diagramit të Venit.

A

B

$\in A$	<input type="text" value="e saktë"/>	$\notin A$	<input type="text"/>	$\in A$	<input type="text"/>
$\in A$	<input type="text"/>	$\in B$	<input type="text"/>	$\notin B$	<input type="text"/>

1

Në vizatim është dhënë bashkësia A me diagramin e Venit.

Elementet e bashkësisë A janë: Nora, _____, _____, _____, _____, _____.

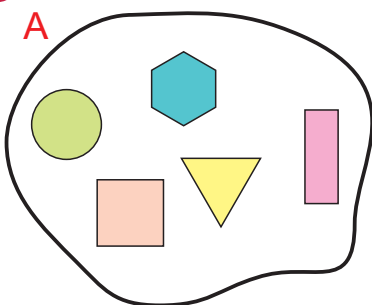
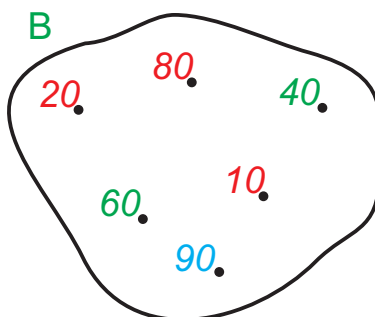
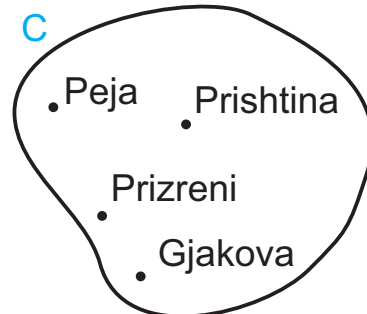
Elementet që i takojnë bashkësisë A mund ti shkruajm brenda kllapave.

$A = \{ \text{_____, _____, _____, _____, _____, _____} \}$

ELEMENTET NDAHEN ME PRESJE

2

Elementet e bashkësive i paraqesim me anën e kllapave.

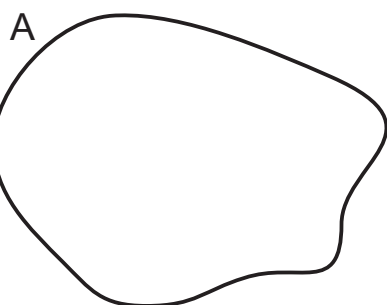
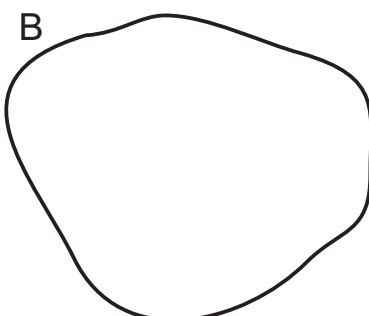
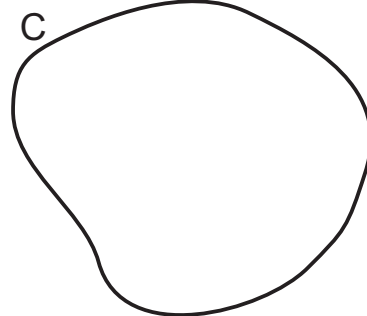
$A = \{ \text{○, _____, _____, _____, _____} \}$ $B = \{ \text{_____, _____, _____, _____, _____} \}$

$C = \{ \text{_____, _____, _____, _____} \}$

2

T'i paraqesim me diagramin e Venit bashkësitë:

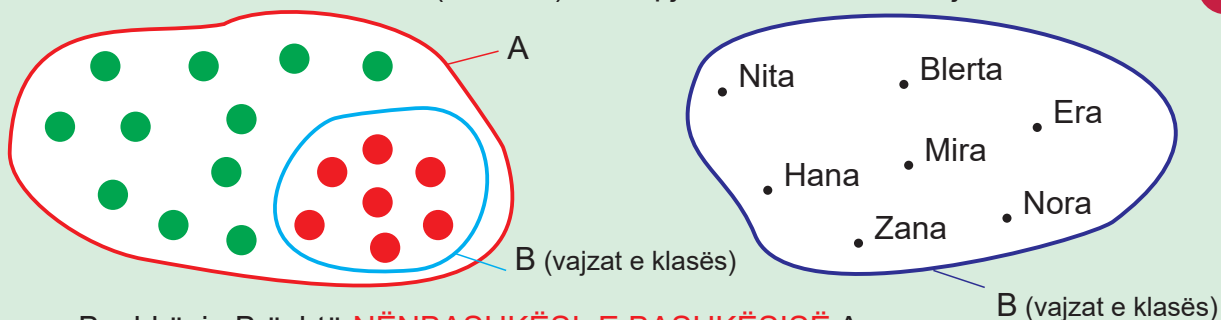
$A = \{x, y, z, v, w\}$, $B = \{5, 10, 15, 20, 25\}$ dhe $C = \{ \text{●, ▲, ▽, ○, △} \}$.

Në bashkësinë e klasës sime (klasa III) bënë pjesë bashkësia e vajzave të klasës III.

1

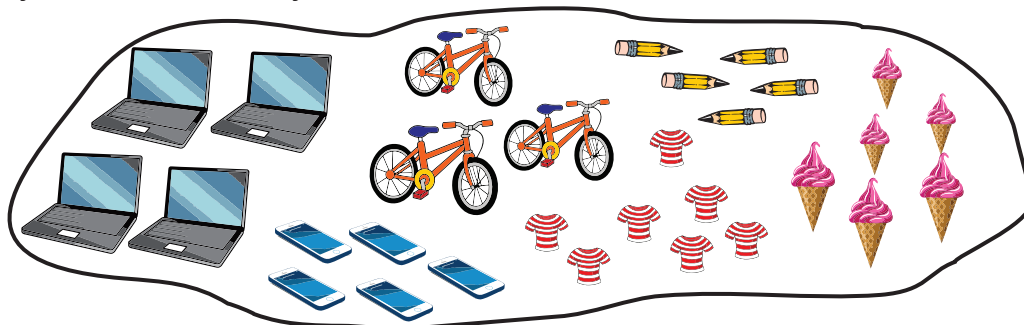
Bashkësia B është **NËNBASHKËSI E BASHKËSISË A**, sepse bashkësia B përfshihet në bashkësin A.

Prandaj shkruajmë $B \subset A$
Lexohet B është **NËNBASHKËSI E BASHKËSISË A**

Për këtë themi se bashkësia e vajzave të klasës III është **NËNBASHKËSI** e nxënësve të klasës III.

Nga bashkësia e dhënë me diagramin e Venit formojmë nënbashkësi sipas ndonjë vetie dhe emëtojmë ato.

2

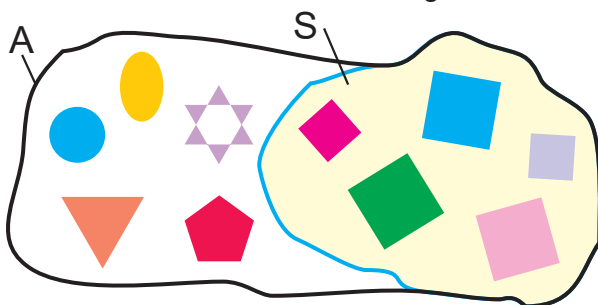

Disa nga nënbashkësitë që mund të formohen nga elementet e bashkësisë së dhënë janë:

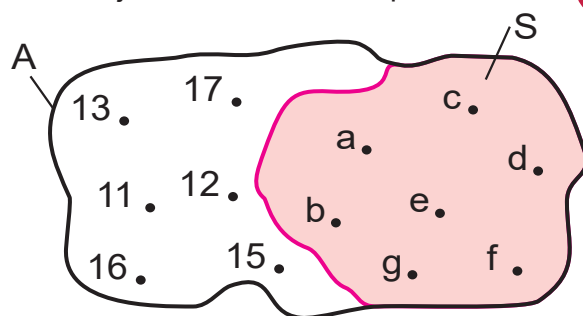
- nënbashkësia e ndërusave
- nënbashkësia e _____
- nënbashkësia e _____
- nënbashkësia e _____
- nënbashkësia e _____
- nënbashkësia e _____

Për bashkësitë e dhëna me diagramin e Venit, shkruajmë nënbashkësinë përkatëse S.

3

$S = \{ \text{pink square, blue square, purple square} \}$

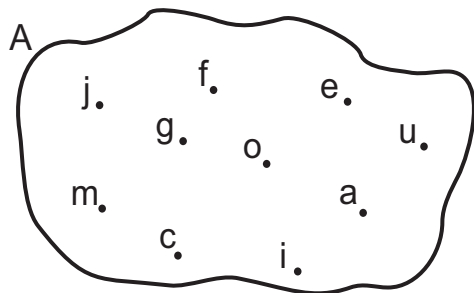

$S = \{ a, b, c, d, e, f, g \}$

- 1 Me ndihmën e diagramit, nga elementet e bashkësisë A formojmë nënbashkësinë S të shkronjave të bashkësisë A që janë zanore.

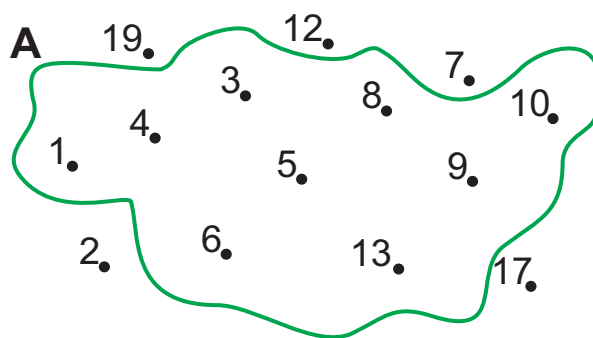

$$S = \{ _, _, _, _, _ \}$$

Nëse S është një nënbashkësi e bashkësisë A, shkruajmë $S \subset A$.
Lexojmë: S është nënbashkësi e bashkësisë A..

Zakonisht nënbashkësia e bashkësisë së dhënë formohet nga elementet e bashkësisë së dhënë që kanë një veti të përbashkët.

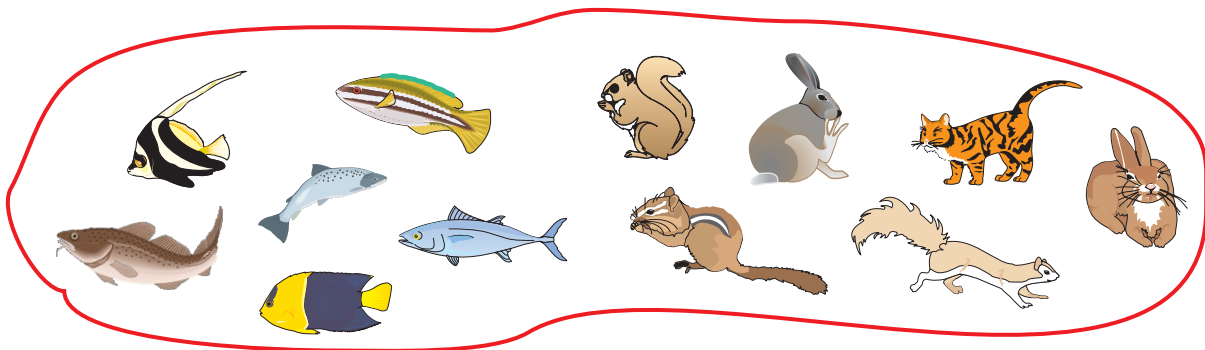
- 2 Bashkësia A është dhënë me diagramin e Venit, si në figurë. Shkruajmë elementet e bashkësisë A dhe pastaj formojmë nënbashkësinë S të bashkësisë A, elementet e të cilës janë numrat tekë.

$$A = \{ _, _, _, _, _, _, _, _, _ \}$$

$$S = \{ _, _, _, _, _ \}$$

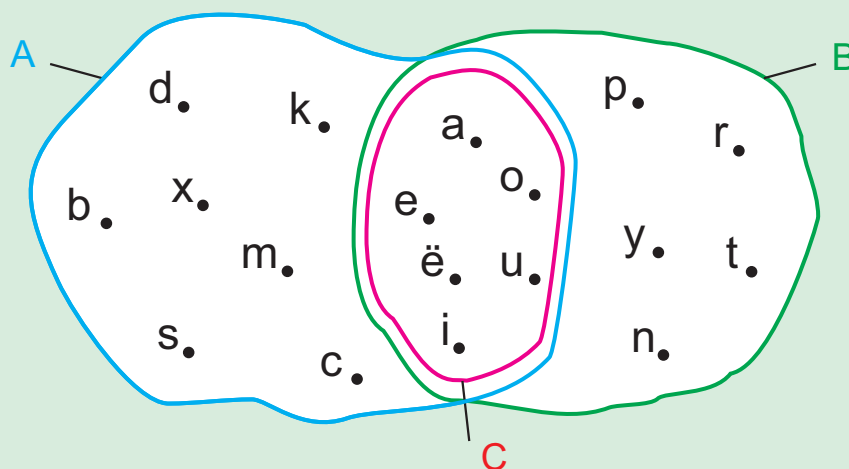
- 3 Duke marrë si veti të përbashkët ambientin ku jetojnë gjallesat, nga elementet e bashkësisë së dhënë formojmë dy nënbashkësi dhe pastaj i emërtojmë ato.

1

Le të jenë dhënë bashkësitë **A** dhe **B** me diagramet e Venit, si në figurë.

Nga figura lexojmë se:

$$A = \{ \underline{a}, _, _, _, _, _, _, _, _, _, _, _, _ \}$$

$$B = \{ \underline{e}, _, _, _, _, _, _, _, _, _, _, _, _ \}$$

$$C = \{ \underline{a}, \underline{e}, \underline{i}, \underline{u}, _, _ \}$$

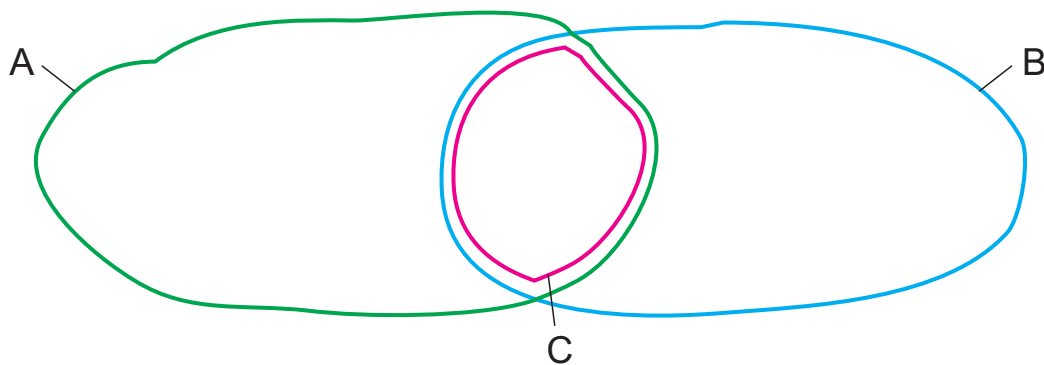
Vërejmë se elementet e bashkësisë **C** i takojnë bashkësisë **A** dhe **B**.

Elementet e përbashkëta të bashkësive **A** dhe **B**, formojnë prerjen e bashkësive **A** dhe **B**.

Shenojmë: $C = A \cap B$

2

Le të jenë dhënë bashkësitë $A = \{2, 6, 8, 10, 12\}$ dhe $B = \{6, 8, 12, 7, 5, 9\}$. Bashkësitë **A** dhe **B** i paraqesim me diagram të Venit.

Nga diagrami vërejmë se perja e bashkësive **A** dhe **B** është bashkësia:

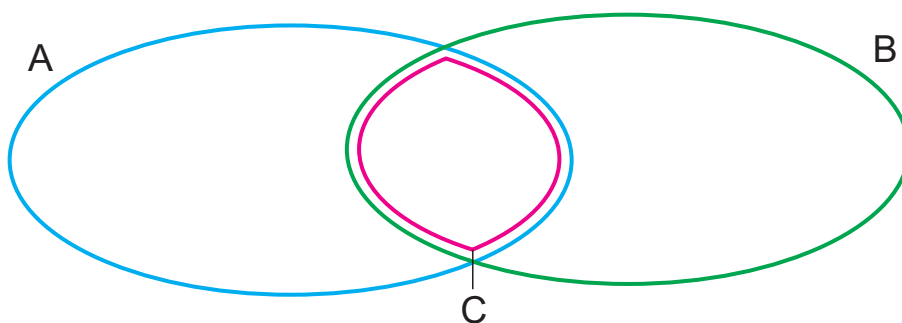
$$C = \{ _, _, _ \}.$$

- 1 Janë dhënë bashkësitë: $A = \{a, b, c, d, e, f, g, h\}$ dhe $B = \{c, d, e, f, j, k, l\}$. Caktojmë elementet e përbashkëta të bashkësive A dhe B.

Paraqesim bashkësitë A, B dhe C me diagramin e Venit:

Elementet e përbashkëta të bashkësive A dhe B janë: __, __, __, __.

Bashkësinë $C = \{ _, _, _, _ \}$ që përbëhet nga elementet e përbashkëta të bashkësive A dhe B e quajmë prerje të bashkësive A dhe B.

Shënojmë: $A \cap B = C$, ose

$$\{ _, _, _, _, _, _, _, _ \} \cap \{ _, _, _, _, _, _, _, _ \} = \{ _, _, _, _ \}$$

- 2 Bashkësia e zgjidhjeve të jobarazimit $4 < X < 9$, është:

$$A = \{ _, _, _, _ \}.$$

Bashkësia e zgjidhjeve të jobarazimit $3 < X < 10$, është:

$$B = \{ _, _, _, _, _, _, _ \}.$$

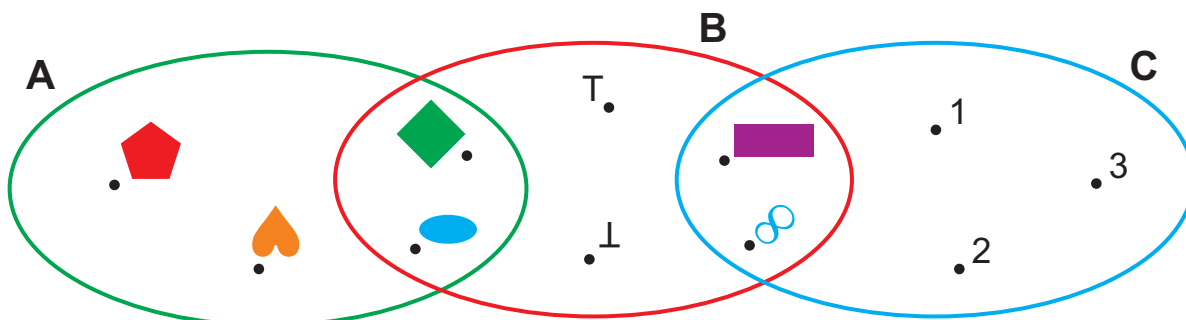
Elementet e përbashkëta të bashkësive A dhe B janë: __, __, __, __.

Pra, $A \cap B = \{ _, _, _, _ \}.$

- 3 Bashkësitë A, B dhe C janë dhënë me diagramin e Venit si në figurë. Njehsoni:

$$A \cap B = \{ _ \}$$

$$B \cap C = \{ _ \}$$

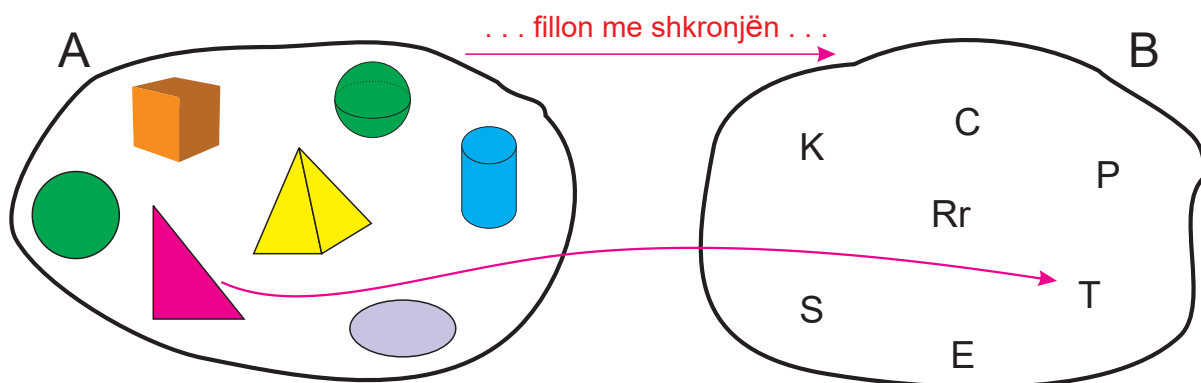

1

Elementet e bashkësisë A janë figura gjeometrike, kurse elementet e bashkësisë B shkronja. Ndërmjet elementeve të bashkësisë A dhe elementeve të bashkësisë B përcaktojmë relacionin në këtë mënyrë: **Një objekt nga bashkësia A është në relacion me një shkronjë nga bashkësia B, nëse emri i objektit fillon me atë shkronjë.**

Duke i lidhur me shigjetë, si në figurë, përcaktojmë elementet e bashkësisë A, që janë në relacion me elementet e bashkësisë B.

2

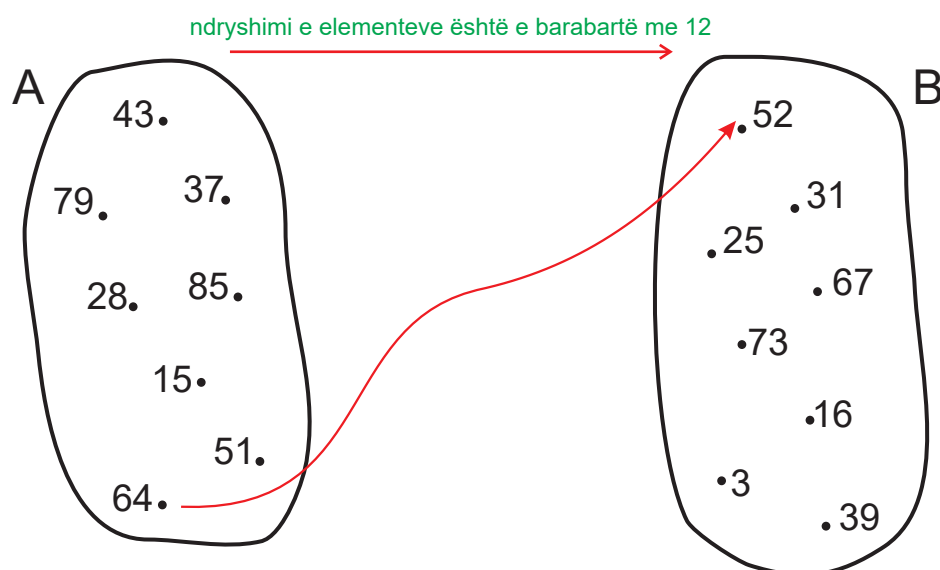
Bashkësitë A dhe B janë dhënë me diagramet e Venit si në figurë.

Ndërmjet elementeve të bashkësisë A dhe elementeve të bashkësisë B përcaktojmë relacionin në këtë mënyrë:

Një element i bashkësisë A është në relacion me një element të bashkësisë B, nëse ndryshimi i tyre është 12.

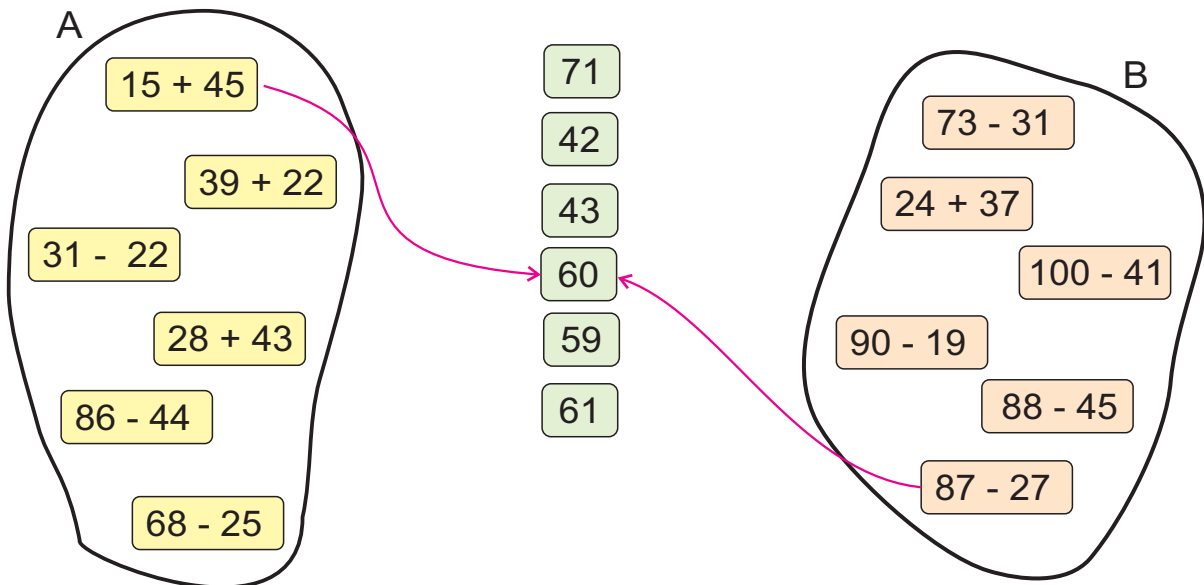
Kështu $64 \hat{=} A$ është në relacion me $52 \hat{=} B$, sepse $64 - 52 = 12$.

Duke i lidhur me shigjetë (si në figurë) përcaktojmë elementet e bashkësisë A që janë në relacion me elementet e bashkësisë B.

Kështu shprehja $15 + 45$ nga bashkësia A është në relacion me shprehjen $87 - 27$ nga bashkësia B, sepse $15 + 45 = 60$ dhe $87 - 27 = 60$.

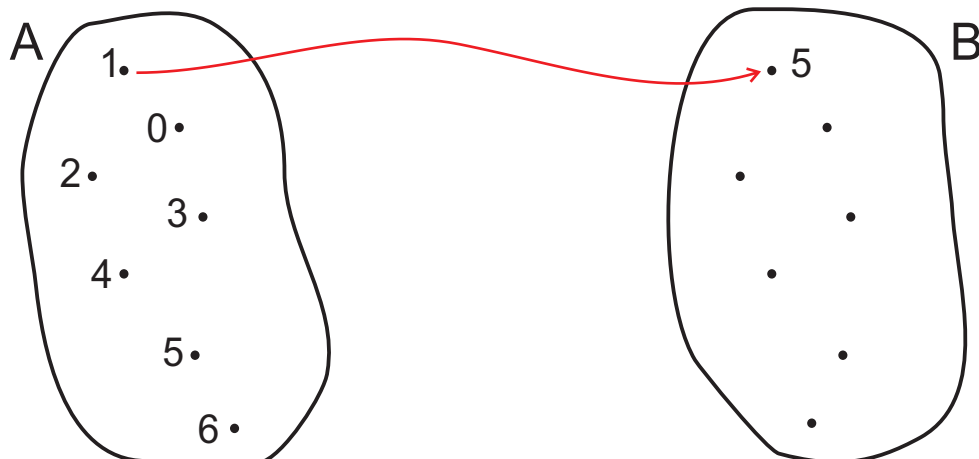
A

4

Të përcaktojmë elementet e bashkësisë B, nëse çdo element i bashkësisë B është për 4 më i madh se një element i bashkësisë A.

A

1

Lidhim me shigjetë elementet e bashkësisë A, që janë në relacionin e dhënë me elementet e bashkësisë B.

A

$$x = 16.$$

$$x = 6.$$

$$x = 5.$$

$$x = 6.$$

$$x = 100.$$

$$x = 10.$$

... është zgjidhje e ...

$$x + 32 = 48$$

$$52 - x = 46$$

$$5 \cdot x = 25$$

$$72 : x = 12$$

$$x - 64 = 36$$

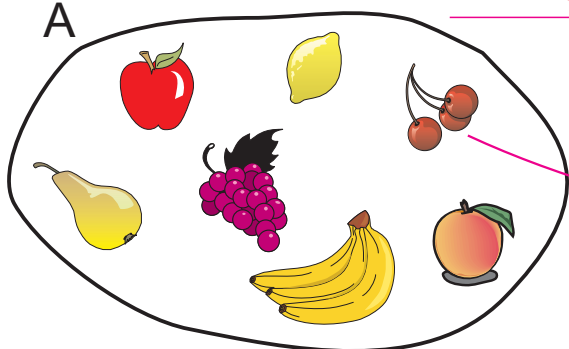
$$2 \cdot x - 15 = 5$$

2

Elementet e bashkësisë A janë fruta, kurse elementet e bashkësisë B shkronja. Ndërmjet elementeve të bashkësisë A dhe elementeve të bashkësisë B përcaktojmë relacionin në këtë mënyrë: **Një frut nga bashkësia A është në relacion me një shkronjë nga bashkësia B, nëse emri i frutit fillon me atë shkronjë.**

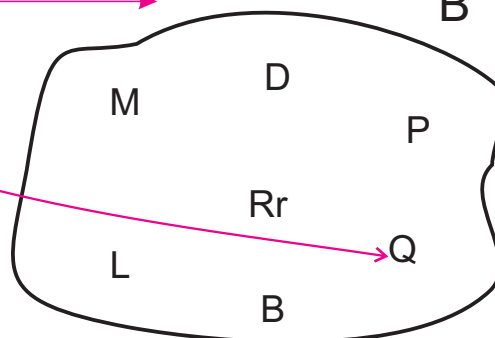
Duke i lidhur me shigjetë, si në figurë, përcaktojmë elementet e bashkësisë A, që janë në relacion me elementet e bashkësisë B.

A

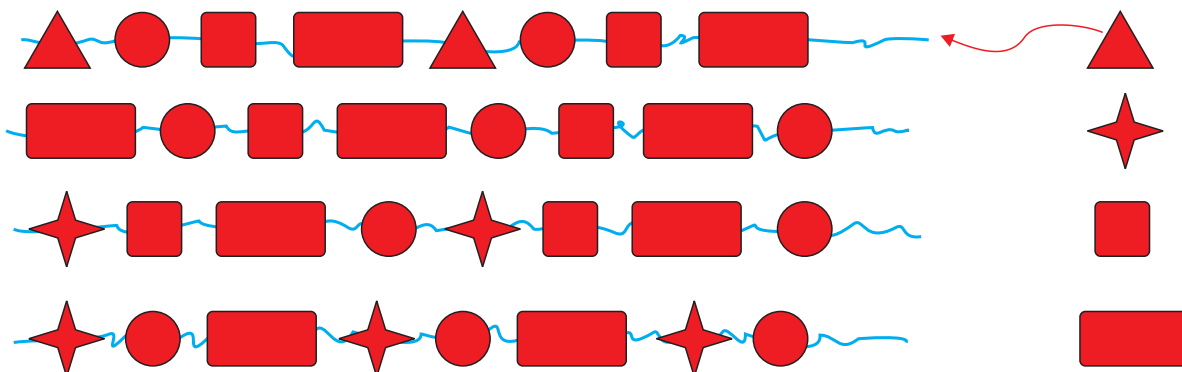
... fillon me shkronjën ...

B

3

Zbulojmë rregullën dhe vendosim elementet e humbura të qafores përkatëse.

- 1 Shkruajmë elementet e bashkësisë A , nëse ata janë zgjidhje të jobarazimit:

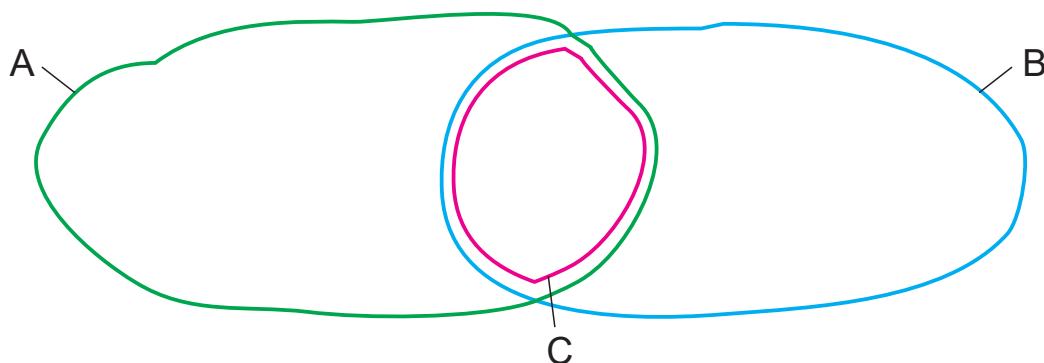
$$3 \notin X < 8$$

$$A = \{ \textcolor{red}{3}, _, _, _, _ \}$$

$$X < 7$$

$$A = \{ \textcolor{red}{1}, _, _, _, _, _ \}$$

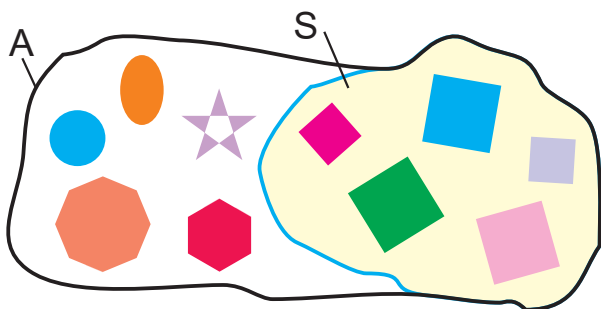
- 2 Le të jenë dhënë bashkësitë $A = \{m, a, r, s, i\}$ dhe $B = \{m, a, j, i\}$.
Bashkësitë A dhe B i paraqesim me diagram të Venit.

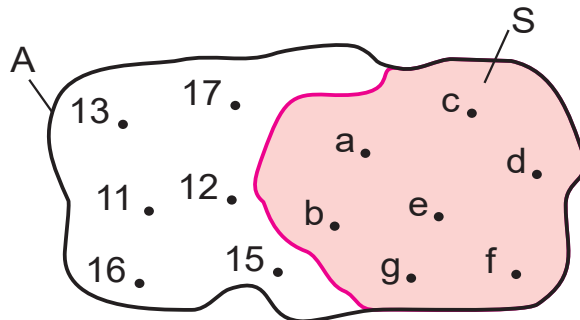
Nga diagrami vërejmë se perja e bashkësive A dhe B është bashkësia:

$$C = \{ _, _, _ \}.$$

- 3 Për bashkësitë e dhëna me diagramin e Venit, shkruajmë nënbashkësinë përkatëse S .

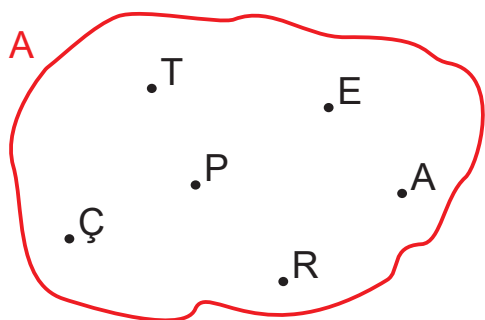

$$S = \{ _, _, _, _, _ \}$$

$$S = \{ _, _, _, _, _, _, _ \}$$

- 4 Është dhënë bashkësia A me diagramin e Venit..

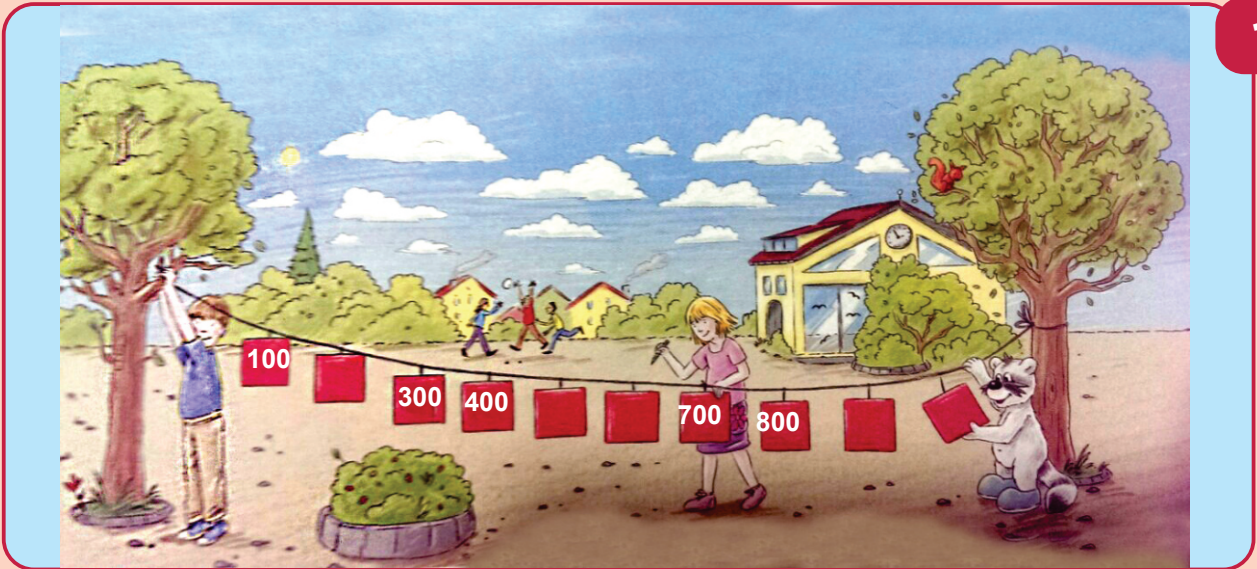
Elementet e bashkësisë së dhënë A
i shkruajmë $A = \{ _, _, _, _, _, _ \}$

Me elementet e bashkësisë A mund të
shkruhet emri i xeherores më të madhe
në Kosovë.

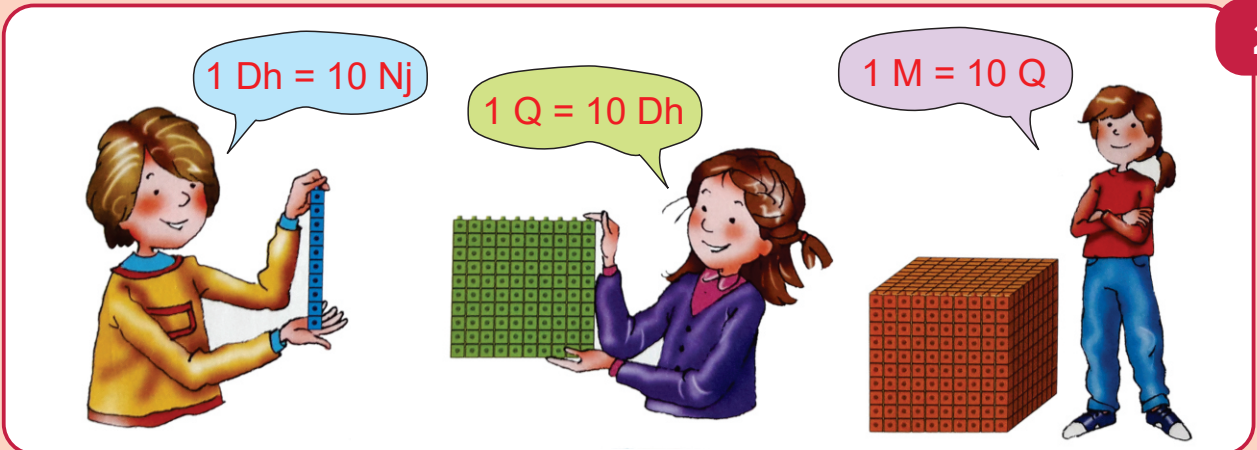

1

2

3

Duke lexuar tabelën njihemi me numrat më të mëdhenj se 100.

	NUMRAT			NUMRAT ME SHIFRA	I LEXOJMË
	Q	Dh	Nj		
	1	0	0	100	NJËQIND
	2	0	0	200	DYQIND
	3	0	0	300	TREQIND
	4	0	0	400	KATËRQIND
	5	0	0	500	PESËQIND
	6	0	0	600	GJASHTËQIND
	7	0	0	700	SHTATËQIND
	8	0	0	800	TETËQIND
	9	0	0	900	NËNTËQIND
	10	0	0	1000	NJËMIJË

MËSOJMË

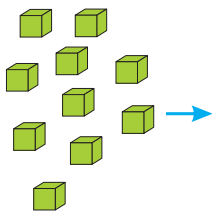
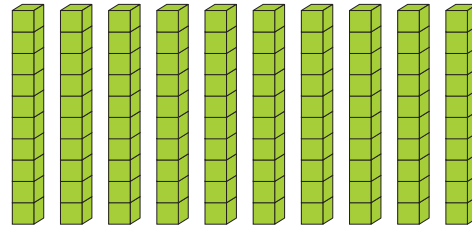
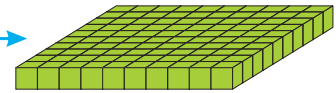
4

10 njëshe

1 dhjetëshe

10 dhjetëshe

1 qindëshe

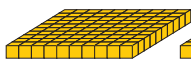
$$1+1+1+1+1+1+1+1+1+1+1=$$

$$10+10+10+10+10+10+10+10+10+10=$$

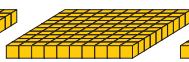
$$10 \cdot 10 =$$

10 qindëshe

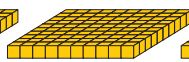
1 mijëshe

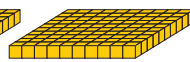
100

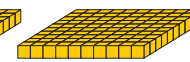
100

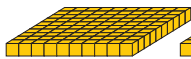
100

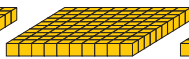
100

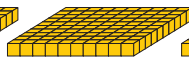
100

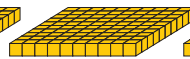
100

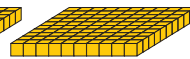
100

100

100

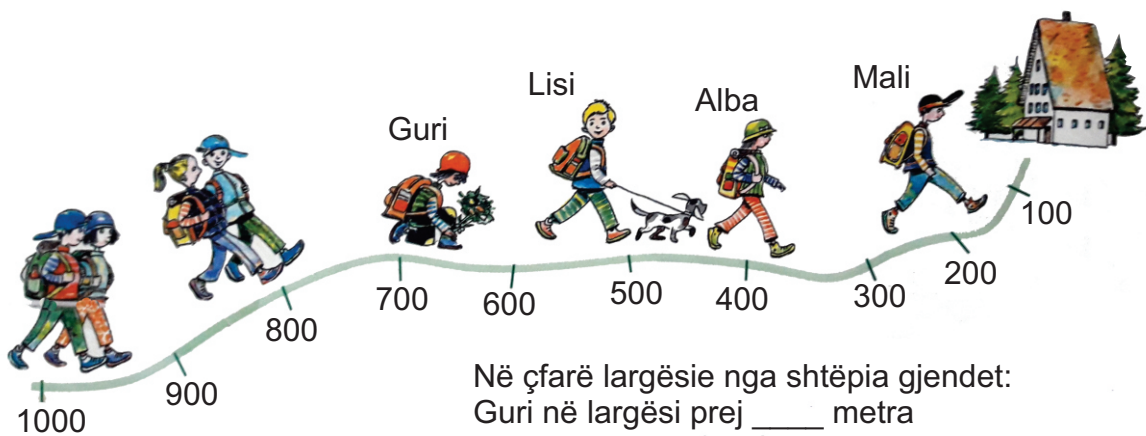

100

$$100+100+100+100+100+100+100+100+100+100=$$

$$10 \cdot 100 =$$

5

Në çfarë largësie nga shtëpia gjendet:

Guri në largësi prej _____ metra

Mali në largësi prej _____ metra

Alba në largësi prej _____ metra

Më afër shtëpisë është _____.

6

Të shkruajmë qindëshen paraardhëse dhe pasardhëse:

200

700

900

300

500

800

300

900

100

300

800

1000

700

400

500

700

300

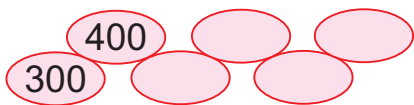
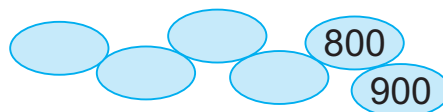
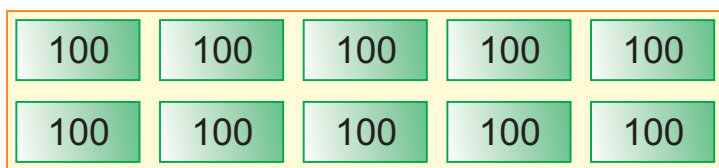
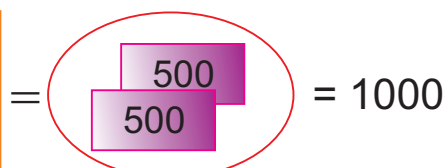
500

Zbulojmë rregullën dhe plotësojmë:

1

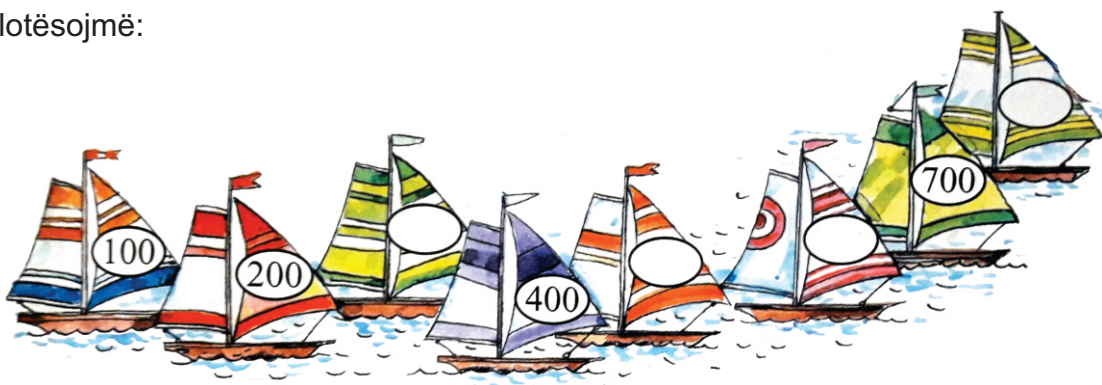

2

$$100 + 100 + \square + \square + \square + \square + \square + \square + \square + \square = 10 \cdot 100 = \square$$

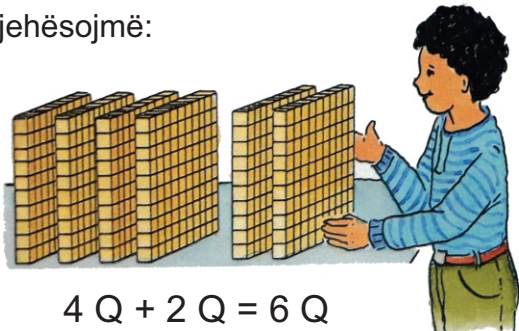
Plotësojmë:

3

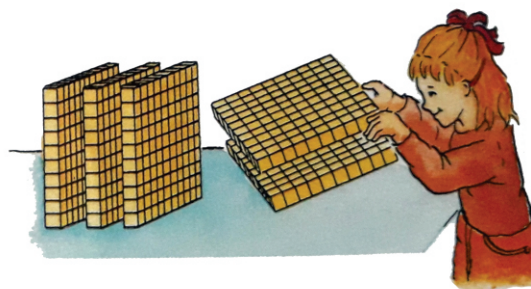
Njehësojmë:

4

$$4 Q + 2 Q = 6 Q$$

$$400 + 200 = \square$$

$$5 Q - 2 Q = 3 Q$$

$$500 - 200 = \square$$

$$3 Q + 4 Q = \square$$

$$300 + 400 = \square$$

$$5 Q + 4 Q = \square$$

$$500 + 400 = \square$$

$$6 Q - 4 Q = \square$$

$$600 - 400 = \square$$

$$9 Q - 3 Q = \square$$

$$900 - 300 = \square$$

$$4 Q + \square = 7 Q$$

$$400 + \square = 700$$

$$6 Q + \square = 8 Q$$

$$600 + \square = 800$$

$$5 Q - \square = 2 Q$$

$$500 - \square = 200$$

$$7 Q - \square = 4 Q$$

$$700 - \square = 400$$

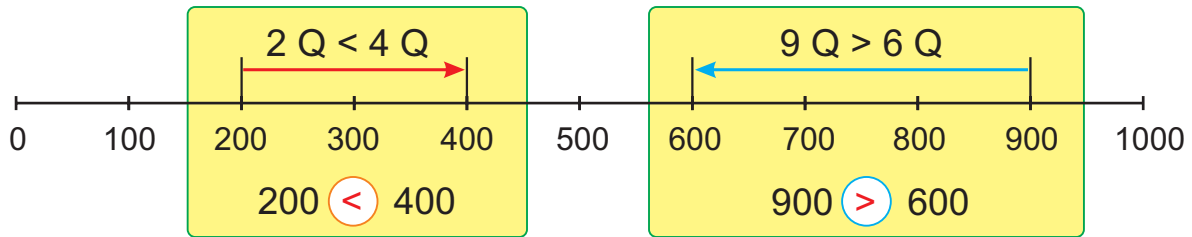

MËSOJMË

2. KRAHASIMI I QINDËSHEVE TË MIJËSHES SË PARË

1

< > ?

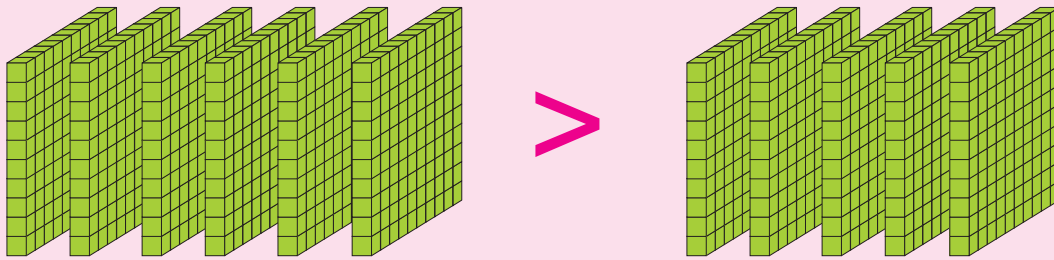

2

Të krahasojmë numrat 600 dhe 500?

Numri 600 i ka 6 qindëshe, kurse numri 500 i ka 5 qindëshe.

Prandaj numri 600 është më i madh se numri 500.

Shkruajmë: $600 > 500$ Shkruajmë se numri 500 është më i vogël se numri 600: < .

3

< = > ?

700 < 900

300 ○ 700

 > 700 > 600

800 ○ 600

400 ○ 400

 > 900 < 1000

4

Shkruajmë qindëshet e mijëshes së parë, të cilat kur t'i vendosim në drejtkëndëshin e zbrazët fitojmë jobarazi të sakta:

a) $200 < \square < 700$: _____b) $900 > \square > 300$: _____c) $400 < \square < 1000$: _____

5

Numrat 600, 1000, 100, 400, 700, 300 dhe 900 i radhisim sipas madhësisë, duke filluar:

a) Nga më i vogli: _____.

b) Nga më i madhi: _____.

1

< = > ?

200 400

600 700

500 5•100

8•100 900

100 100

700 900

1000 800

10•100 1000

2

Në katrorët e zbrazët shkruajmë qindëshet e mijëshes së parë sipas renditjes së dhënë.

100 < 200 < < < 500 < < < 800 < < 1000

3

Cilat qindëshe të mijëshes së parë mund t'i shkruajmë në drejtkëndësh:

a) 400 < < 800;

b) 300 < < 600;

c) 600 < < 1000;

4

Në katrorët e zbrazët vendosim njërën nga shenjat >, =, <.

200 + 300 100 + 400
500 500

300 + 400 900 - 100
700 800

400 + 200 900 - 300

500 + 200 600 + 300

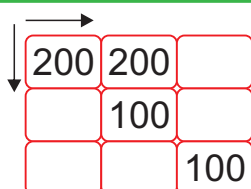
700 - 300 100 + 300

900 - 300 400 + 400

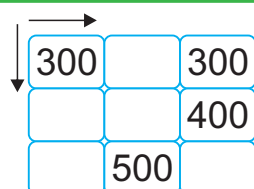
500 + 400 200 + 700

700 - 200 100 + 100

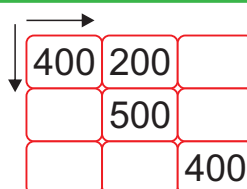
5

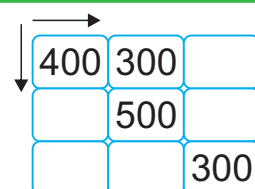
Shuma 600

Shuma 800

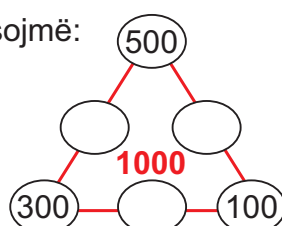
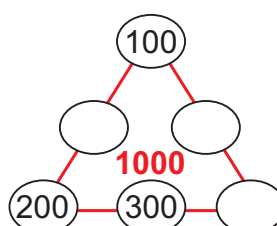
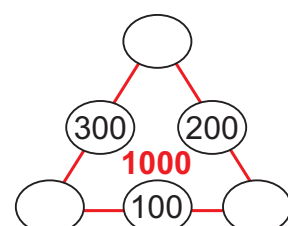
Shuma 900

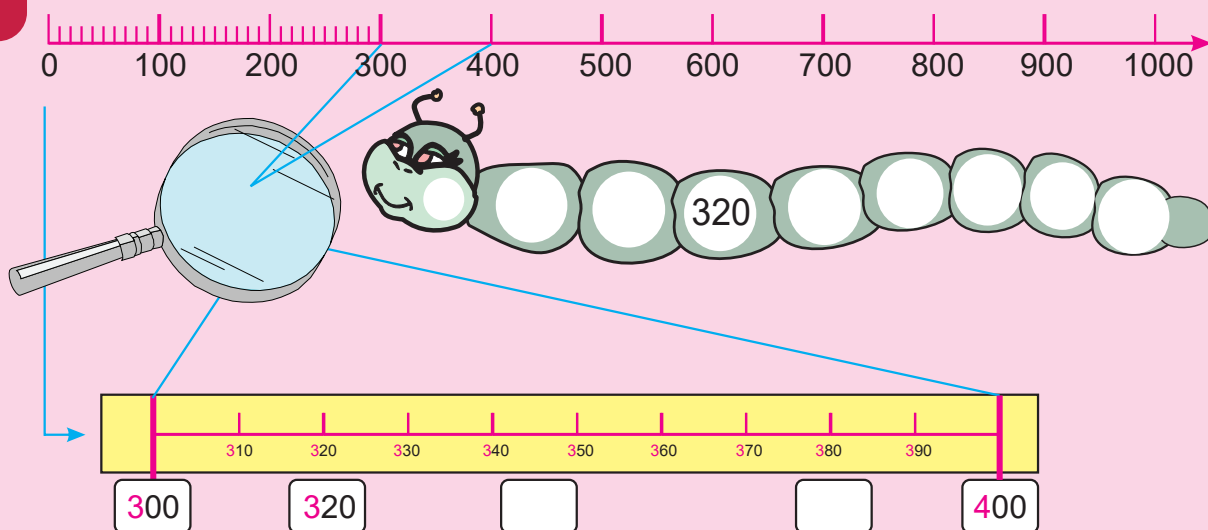
Shuma 1000

6

Plotësojmë:

1

2

100 + 100 + 10 + 10 = 230

Q Dh Nj

0

430

3

→

220

250

→

450

→

640

660

→

650

→

730

770

→

→

910

930

→

850

→

180

210

→

20

→

800

820

→

120

→

590

630

→

→

880

900

→

4

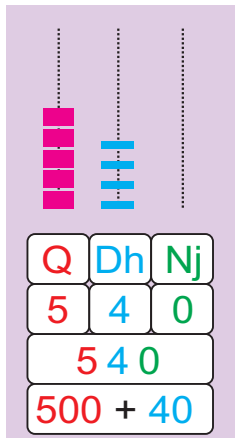
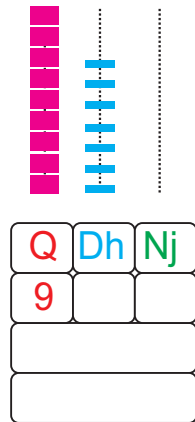
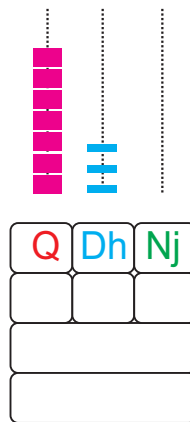
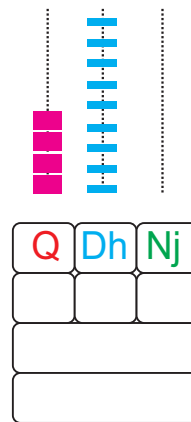
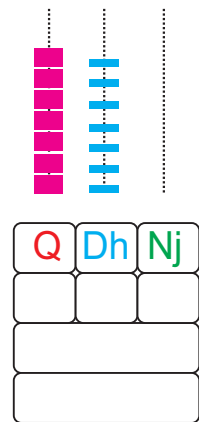
a) Dyqind e tridhjetë: _____. c) Katërqind e katërdhjetë: _____.
b) Nëntëqind e njëzet: _____. d) Pesëqind e dhjetë: _____.

Duke u bazuar në shembullin e parë, plotësojmë:

6

a) Numri 530 ka: ___ Q, ___ Dh dhe ___ Nj.

7

b) Numri 480 ka: ___ Q, ___ Dh dhe ___ Nj.

c) Numri 700 ka: ___ Q, ___ Dh dhe ___ Nj.

a) Numri i cili ka: 6 Q, 5 Dh dhe 0 Nj është _____.

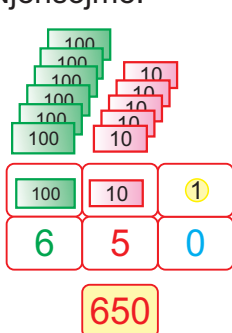
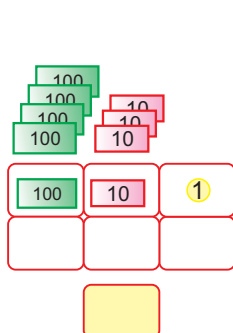
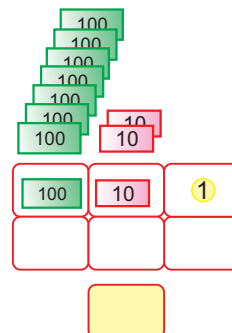
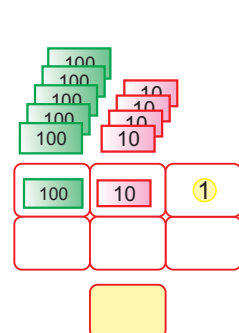
8

b) Numri i cili ka: 3 Q, 5 Dh dhe 0 Nj është _____.

c) Numri i cili ka: 7 Q, 7 Dh dhe 0 Nj është _____.

Njehsojmë:

9

$$640 = 600 + 40 = 6 \cdot 100 + 4 \cdot 10$$

10

$$770 = \square + 70 = \square \cdot 100 + \square \cdot 10$$

$$960 = \square + 60 = \square \cdot 100 + \square \cdot 10$$

1 Njehsojmë:

100	100	10	10	Q	Dh	Nj	100	100	100	10	10	Q	Dh	Nj
100	100	10			0		100	100	100	10	10			0

2 Zbulojmë rregullën dhe plotësojmë vargun e numrave:

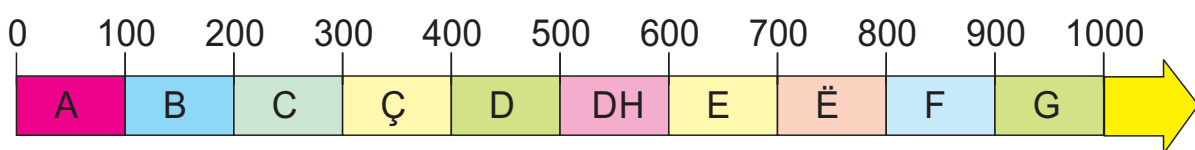
a) 210 220 230 300

b) 820 810 800 730

c) 30 130 230 930

d) 960 860 760 60

3 Në rrathët e zbrazët shkruajmë shkronjat që i përgjigjen diagramit e pastaj ngjyrosim:

70 → <input type="text"/>	170 → <input type="text"/>	460 → <input type="text"/>	230 → <input type="text"/>
740 → <input type="text"/>	680 → <input type="text"/>	510 → <input type="text"/>	880 → <input type="text"/>
650 → <input type="text"/>	320 → <input type="text"/>	950 → <input type="text"/>	790 → <input type="text"/>

4

$$340 = 100 + 100 + 100 + 10 + 10 + 10 + 10$$

$$340 = 300 + 40 = 3 \text{ Q} + 4 \text{ Dh}$$

$$560 = \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} +$$

$$\boxed{} + \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} + \boxed{}$$

$$560 = \boxed{} + \boxed{} = \boxed{} \text{ Q} + \boxed{} \text{ Dh}$$

Të krahasojmë numrat.

1

220 < 230 < 240 < 250 < 260 < 270 < 280 < 290 < 300 < 310 < 320 < 330

Lexojmë: Numri 230 është më i vogël se 320 $230 < 320$

Në çdo katror shkruajmë shenjën e duhur < ose >.

2

360 570440 720280 190610 510230 280640 610730 760970 960

Plotësojmë fjalinë:
Numri është më
i madh nëse numri
i qindëshëm është

Nëse numrat i kanë
qindëshet e njëjta, atëherë
numri më i madh është
nëse ka _____
më të madh.

Numrat: 510, 160, 450, 430, 360, 760, 820, 270 i rradhisim sipas madhësisë.

3

Nga më i vogli: _____.

Nga më i madhi: _____.

Bashkojë numrat duke filluar nga më i vogli.

4

630 → 670

710 ← 690

750 650

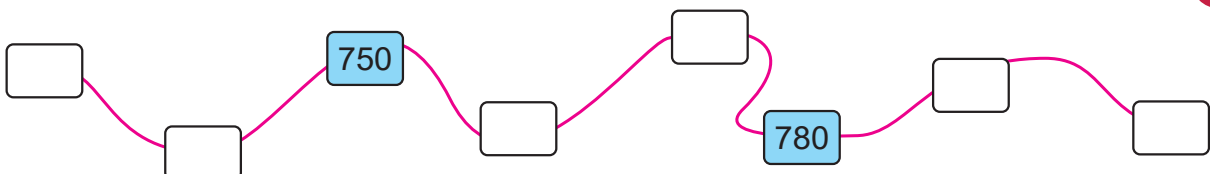
700 600

580 570

590 510

Të zbulojmë rregullën dhe plotësojmë drejtkëndshat e zbrazët:

5

USHTROJMË

KRAHASIMI I QINDËSHEVE DHE DHJETËSHEVE TË MIJËSHES SË PARË

1 < > ?

250 ○ 320

620 ○ 920

880 ○ 790

840 ○ 770

470 ○ 510

340 ○ 290

760 ○ 740

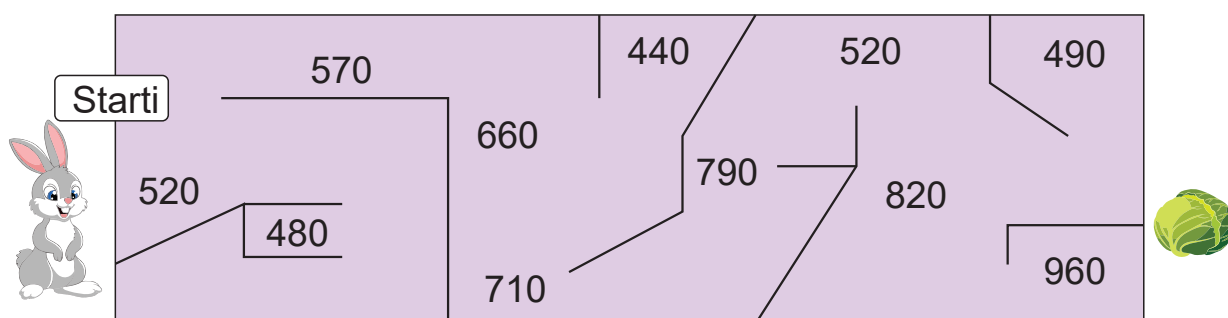
180 ○ 150

2 Të zbulojmë rregullën dhe plotësojmë:

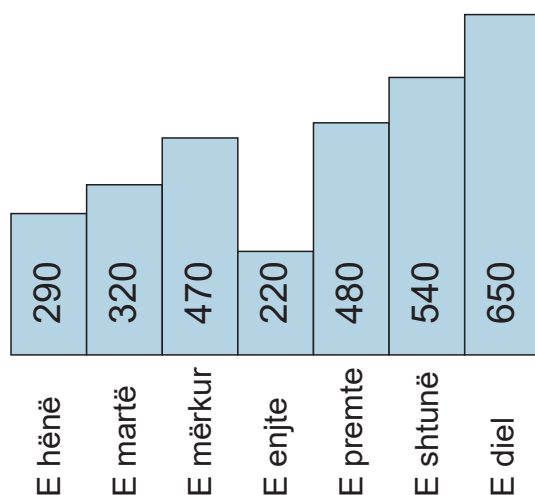
110			140						
									
									

3 Rruga e lepurit deri te lakra, kalon rrugën të shënuara me numrat më të mëdhenj se 520.

4 Me anën e grafikonit është paraqitur numri i vizitorëve, shtëpinë ku është mbajtur Lidhja e Prizrenit brenda një jave.

Më shumë vizitorë
ka pasur ditën e _____.Më pakë vizitorë
ka pasur ditën e _____.Cilat ditë kanë pasur më shumë
se 400 vizitorë _____.Cilat ditë kanë pasur më shumë
se 300 vizitorë e më pak se 600
vizitorë _____.

1

Në tabelë shkruajmë numrin treshifrorë 479.

Q	Dh	Nj
4	7	9

Shifra e njësheve është ____.

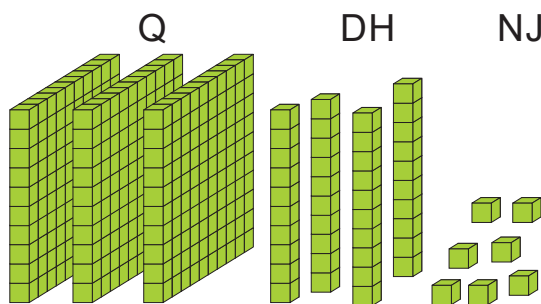
Shifra e qindësheve është ____.

Shifra e dhjetësheve është ____.

NUMRAT TRESHIFRORË FORMOJNË **KLASËN E NJËSIVE TË THJESHTA**.
KLASA E NJËSIVE TË THJESHTA KA TRI **RENDE**.

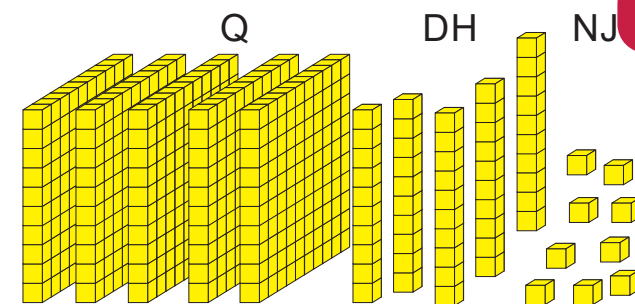

2

Q	Dh	Nj
3	4	7

 $3 \text{ Q} + 4 \text{ Dh} + 7 \text{ Nj} = 347$
 $300 + 40 + 7 = 347$

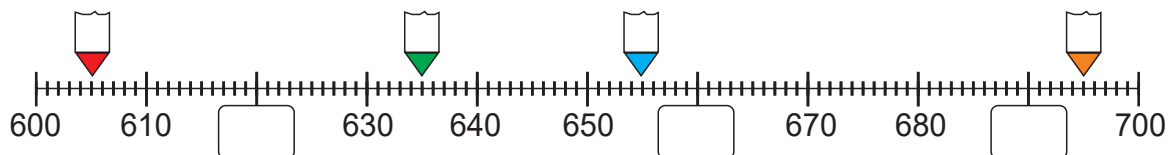

Q	Dh	Nj

 $\text{ } \text{ Q} + \text{ } \text{ Dh} + \text{ } \text{ Nj} = \text{ } \text{ }$
 $\text{ } + \text{ } + \text{ } = \text{ } \text{ }$

3

Në çdo drejtkëndësh shkruajmë numrin e duhur .

Paraqet numrin ____.

Paraqet numrin ____.

Paraqet numrin ____.

Paraqet numrin ____.

4

Numri 753 ka: ____ Q, ____ Dh, ____ Nj.

Numri 186 ka: ____ Q, ____ Dh, ____ Nj.

Numri 685 ka: ____ Q, ____ Dh, ____ Nj.

Numri 898 ka: ____ Q, ____ Dh, ____ Nj.

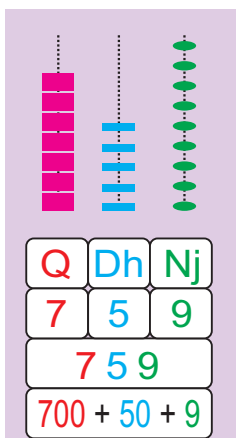
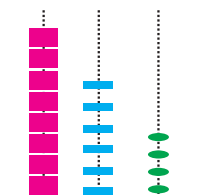

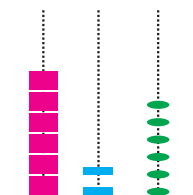
MËSOJMË

5

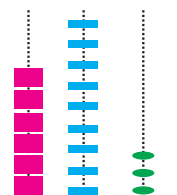
Duke u bazuar në shembullin e parë, plotësojmë:

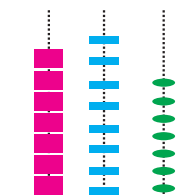
Q	Dh	Nj
8		

Q	Dh	Nj

Q	Dh	Nj

Q	Dh	Nj

6

Shkruajmë numrat e dhënë me fjalë.

604 _____

293 _____

878 _____

718 _____

7

Shkruajmë të gjithë numrat në mes të numrave.

197 dhe 204: ____, ____, ____, ____, ____, ____.

895 dhe 903: ____, ____, ____, ____, ____, ____.

8

Numri që ka 8 Q, 4 Dh dhe 6 Nj është numri _____.

Numri që ka 5 Q, 7 Dh dhe 7 Nj është numri _____.

Numri që ka 6 Q, 7 Dh dhe 9 Nj është numri _____.

9

	Q	DH	NJ
583			
674			
295			
953			

$$500 + 80 + 3$$

$$600 + 90 + 8$$

$$300 + 50 + 6$$

$$700 + 80 + 5$$

$$400 + 20 + 9$$

	Q	DH	NJ
698			

10

Shkruajmë numrat që mungojnë.

98		
	259	

	160	
		261

		369		
				342

Numërojmë dhe plotësojmë:

1

<p>364</p>	<p>Q DH NJ</p> <p><input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/></p>	<p>453</p>	<p>Q DH NJ</p> <p><input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/></p>
<p>546</p>	<p>Q DH NJ</p> <p><input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/></p>	<p>682</p>	<p>Q DH NJ</p> <p><input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/></p>

Numërojmë eurot.

2

<p>666 Euro</p>	<p><input type="text"/> Euro</p>	<p><input type="text"/> Euro</p>

Numrat e dhënë i paraqesim në këtë formë:

3

$$145 = 1 \text{ Q} + 4 \text{ DH} + 5 \text{ NJ}$$

$$2 \text{ Q} + 7 \text{ DH} + 5 \text{ NJ} = 275$$

$$145 \quad 285 \quad 329 \quad 496 \quad 534$$

$$2 \text{ Q} + 7 \text{ DH} + 5 \text{ NJ} \quad 9 \text{ Q} + 1 \text{ DH} + 9 \text{ NJ}$$

$$745 \quad 822 \quad 618 \quad 714 \quad 502$$

$$4 \text{ Q} + 6 \text{ DH} + 9 \text{ NJ} \quad 5 \text{ Q} + 5 \text{ DH} + 0 \text{ NJ}$$

$$122 \quad 955 \quad 754 \quad 881 \quad 95$$

$$6 \text{ Q} + 0 \text{ DH} + 6 \text{ NJ} \quad 3 \text{ Q} + 4 \text{ DH} + 6 \text{ NJ}$$

Zbuljmë rregullën dhe plotësojmë fushat me numrat e duhur.

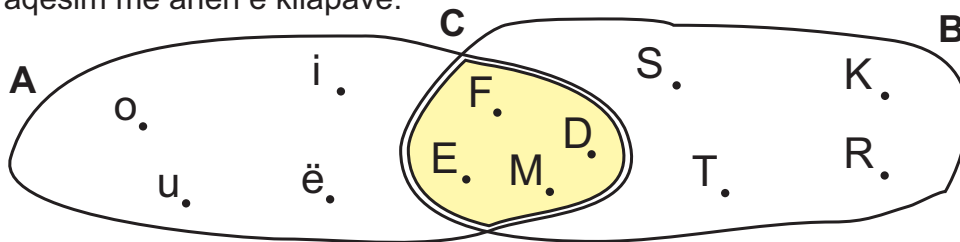
4

1

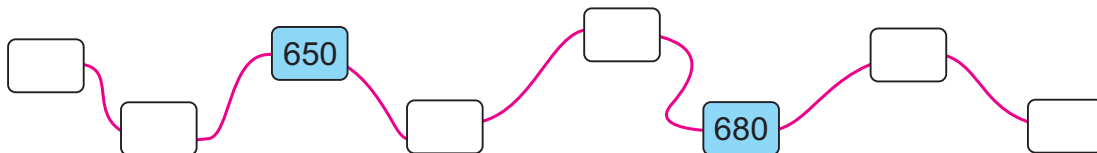
Me anën e diagramit të Venit janë dhënë bashkësitë. Elementet e bashkësive paraqesim me anën e kllapave.

$A = \{ \quad \}$ $B = \{ \quad \}$ $C = \{ \quad \}$

2

Zbuloni rregullën dhe plotësoni drejtëkëndshat e zbrazët:

3

Të shkruajmë numrin treshifror të formës $a \cdot 100 + b \cdot 10 + c \cdot 1$, nëse:

a) $a = 6, b = 7, c = 4$; $6 \cdot \underline{\quad} + 7 \cdot \underline{\quad} + 4 \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$

b) $a = 1, b = 9, c = 7$; $1 \cdot \underline{\quad} + 9 \cdot \underline{\quad} + 7 \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$

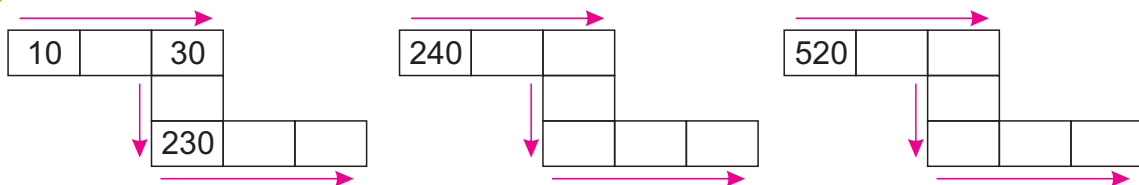
4

Plotësoni:

	Q	DH	NJ				Q	DH	NJ			
749				$700 + 40 + 9$	$400 + 20 + 7$							
568					$800 + 50 + 4$							

5

Zbuloni rregullën dhe plotësoni katrorët e zbrazët me numrat e duhur.

6

$< = > ?$

$400 + 300 \square 800$ $900 - 300 \square 500$ $200 + 400 \square 800 - 200$

$100 + 600 \square 700$ $800 - 400 \square 700$ $300 + 200 \square 900 - 300$

7

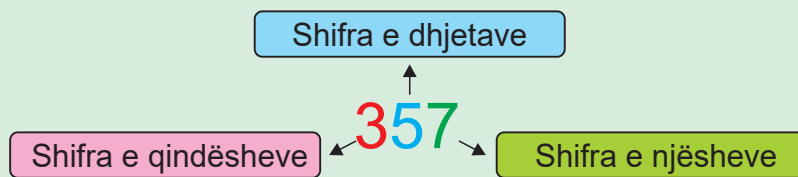
Shkruani të gjithë numrat treshifror me shifrat 1, 2 dhe 3 (shifrat nuk përsëriten):

____, _____, _____, _____, _____, _____.

Të përkujtojmë:

Numrat: 100, 101, 102, 103 dhe të gjithë numrat deri 999 i shkruajmë me **TRI SHIFRA** dhe për ate ne i quajmë **NUMRA TRESHIFROR**

Numri 100 është numri më i vogël treshifrorë
Numri 999 është numri më i madhë treshifrorë
Numrat treshifrorë janë 900

1

Shkruajmë 5 numra treshifror sipas dëshirës të të cilët:

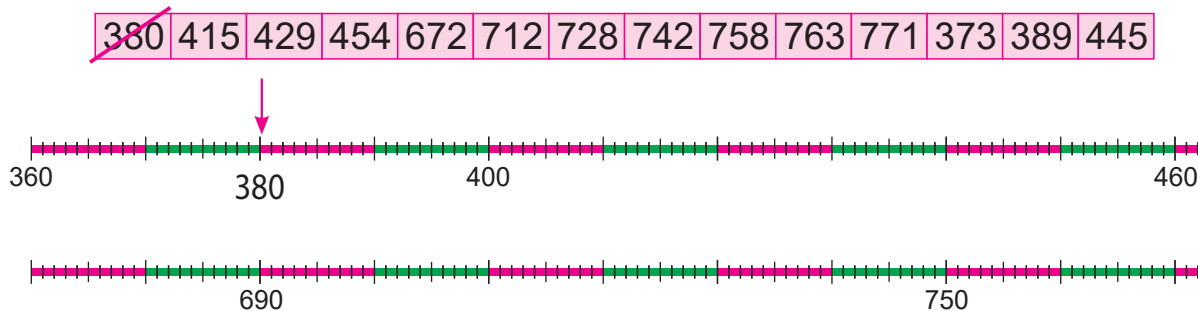
Në vend të qindësheve të jetë numri 7: ____, ____, ____, ____, ____.

Në vend të dhjetave të jetë numri 3: ____, ____, ____, ____, ____.

Në vend të njësheve të jetë numri 9: ____, ____, ____, ____, ____.

2

Numrave të dhënë ju shoqërojmë pika në boshtin numerik:

3

Plotësojmë ashtu si është filluar:

501		503		505	506		508	509	510						507
	602	603	604	605		607		609	610						
701		703	704		706	707	708		710						

4

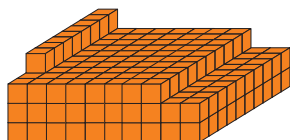

1

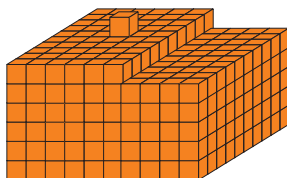
Shkruajmë të gjithë numrat treshifror që gjenden në mesë numrave 98 dhe 106.

2

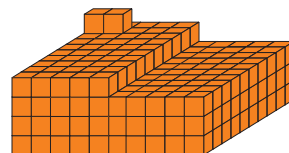
Duke numruar caktojmë numrin e kubeve.

Q	Dh	Nj

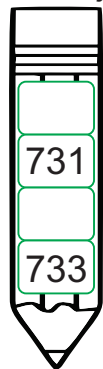
Q	Dh	Nj

Q	Dh	Nj

3

Plotësojmë:

4

Plotësojmë:

50	100
20	50

500	20
10	5

200	100
50	10

5	50
10	500

5

Shkruajmë të gjithë numrat treshifrorë me shifra të njëjta:

6

$$486 = 4 \cdot 100 + 8 \cdot 10 + 6 \cdot 1$$

$$908 = \square \cdot 100 + \square \cdot 10 + \square \cdot 1$$

$$695 = 6 \cdot \square + 9 \cdot 10 + 5 \cdot 1$$

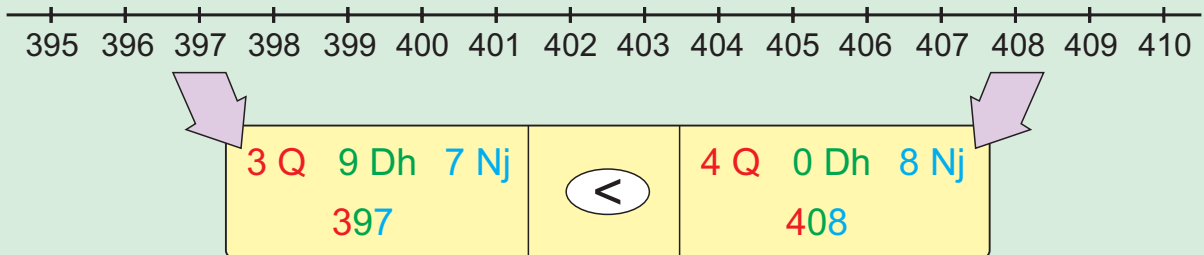
$$570 = \square \cdot 100 + \square \cdot 10 + \square \cdot 1$$

1

Krahasojmë numrat 397 dhe 406.

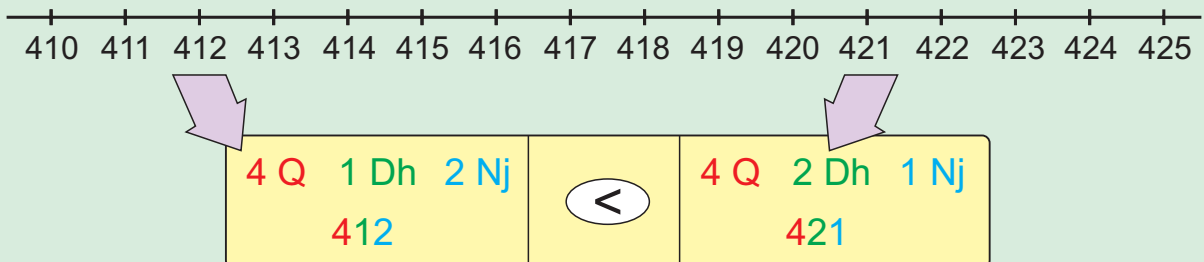
$$397 < 408$$

3 qindëshe < 4 qindëshe

Nga dy numra treshifrorë, më i vogël është ai që e ka shifrën e qindësheve më të vogël.

2

Krahasojmë numrat 412 dhe 421.

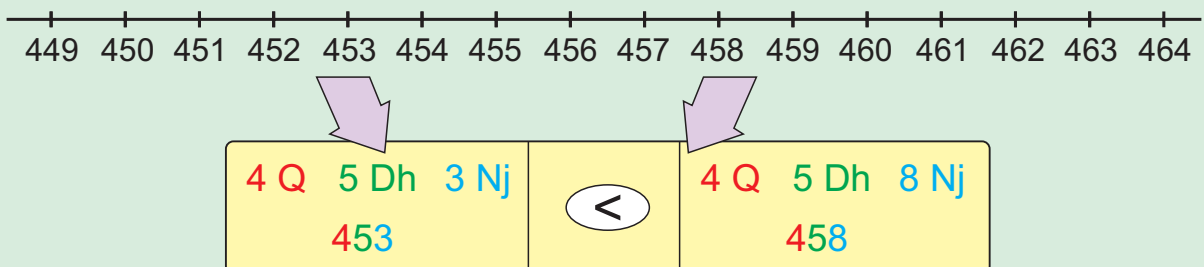
$$412 < 421$$

4 qindëshe = 4 qindëshe
1 dhjetëshe < 2 dhjetëshe

Nga dy numra treshifrorë që kanë shifrat e qindësheve të barabarta, më i vogël është ai që e ka shifrën e dhjetësheve më të vogël.

3

Krahasojmë numrat 453 dhe 458.

$$453 < 458$$

4 qindëshe = 4 qindëshe
5 dhjetëshe = 5 dhjetëshe
3 njëshe < 8 njëshe

Nga dy numra treshifrorë që kanë shifrat e qindësheve dhe dhjetësheve të barabarta, më i vogël është ai që e ka shifrën e njësheve më të vogël.

USHTROJMË

KRAHASIMI I NUMRAVE TRESHIFRORË

- 1 Me anën e shifrave 3, 5 dhe 8 shkruajmë numrin më të madh dhe më të vogël treshifrorë (shifrat nuk përsëriten).

Numrin më i madh treshifrorë:

Numrin më i vogël treshifrorë:

- 2 Vijëzojmë numrat që nuk mund të vendosen në drejtkëndëshin e zbrazët:

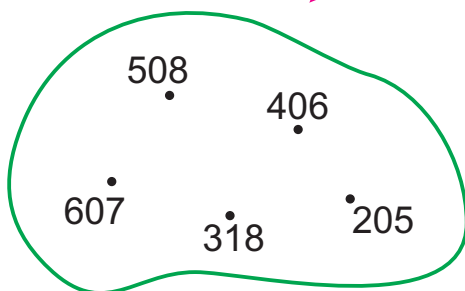
451 < ~ 458, ~~449~~, 494, 631, ~~415~~, ~~374~~, ~~284~~, 464, 482, ~~412~~.

> 542 ~ 555, 631, 442, 430, 440, 540, 541, 573, 539, 640.

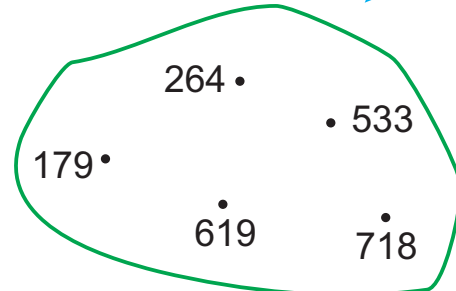
495 < < 582 ~ 498, 488, 536, 572, 500, 468, 518, 517, 584, 499.

- 3 Me anë të shigjetës bashkojmë pikat me kuptimin e dhënë:

është më i madh se

është më i vogël se

- 4 Rrethojmë numrat që janë më të vegjël se numri i dhënë:

607

605	704	438	598
599	458	708	748
599	578	805	880

444

428	489	415	380
454	600	608	443
441	428	588	366

- 5 Të shkruajmë të gjithë numrat e qindëshes së tretë te të cilët të paktën njëra prej shifrave është numri 5.

Numrat e tillë janë:

205, 215,

- 6 Rradhisim numrat nga secila bashkësi sipas madhësisë duke filluar nga më i vogli.

465 532 281

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

151 878

345 452

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

171 668

Zbulojmë rregullën dhe plotësojmë:

1

398		402		406			412			418			424
525		535		545			560			575			590

Plotësojmë tabelën:

2

4 Q + 6 DH + 7 NJ	$4 \cdot 100 + 6 \cdot 10 + 7$	$400 + 60 + 7$	467
6 Q + 2 DH + 9 NJ			
	$7 \cdot 100 + 9 \cdot 10 + 8$		
		$900 + 50 + 6$	
			482

Shkruajmë paraardhësin dhe pasardhësin e numrave.

3

					
	368			501	
					
	430			625	

Në vend të shkronjave vendosni numrat dhe krahasoni.

4

$a = 10$	$b = 5$	$c = 24$	$d = 1$
$17 + b$	$5 - b$	$24 - a$	$b + d$
$93 - c$	56	$a + c$	$100 - a$
20	$24 - a$	$a + c$	$a - 4$
84	$a + c$	$90 - a$	

Shkruajmë të gjithë numrat që ndodhen në mes.

5

$286 < x < 294$; $x =$

$721 < x < 729$; $x =$

1

Altini i mendoj katër numra të njëpasnjëshëm, të cilët i shënoi me shkronja a , b , c dhe d . Cilët numra i mendoj Altini, nëse:

a) Numri më i vogël i menduar është 606:

 $a = 606$
 $b = 607$
 $c = 608$
 $d = 609$

b) Numri më i vogël i menduar është 898:

 $a = 898$
 $b =$
 $c =$
 $d =$

c) Numri më i madh i menduar është 700:

 $a =$
 $b =$
 $c =$
 $d = 700$

2

Duke renditur numrat zbulojmë një thënie popullore.

101	102	Ë							E
111			M			R			
121					Ë				
131	M							Ë	
E		A		145	146	D			
151						E			
161			M						S
171	P						I		
S				T					
191	M				Ë			I	

192	103	132	199	117	126	114	110	147	178	185	139
M											
181	141	164	157	172	143	170	196				

3

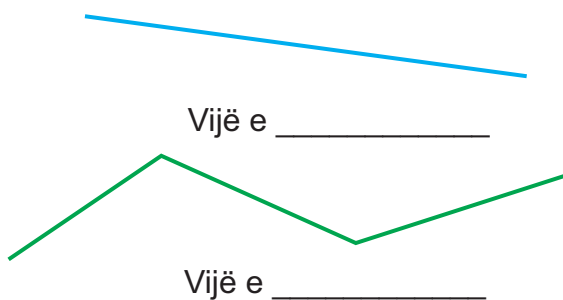
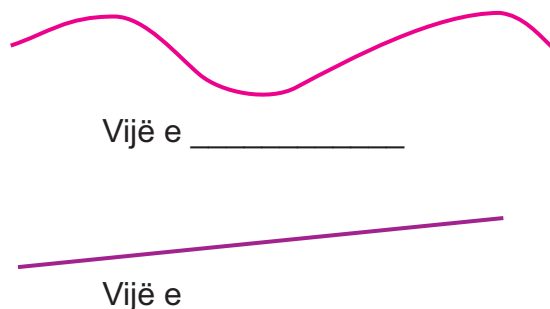
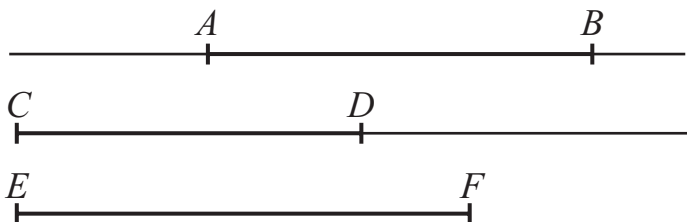
Miri i mendoj disa numra treshifrorë shifra e qindëshve është 6, kurse shifra e dhjetave është për 1 më e vogël se shifra e njësheve. Cilat i mendoj Miri?

T'i emërtojmë sipas formës vijat e dhëna në figurë:

1

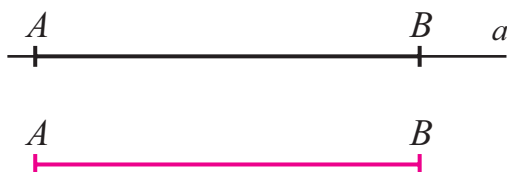
Kjo vijë quhet **drejtëz**.

2

Kjo vijë quhet **gjysmëdrejtëz**.

Kjo vijë quhet **segment**.

Le të jenë A dhe B dy pika të çfarëdoshme në një drejtëz a .

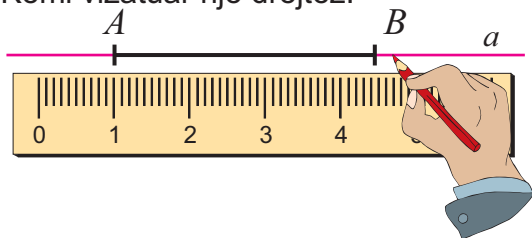
Bashkësia e të gjitha pikave të vijës së drejtë a që ndodhen ndërmjet pikave A dhe B së bashku me pikat A dhe B quhet **segment**.

Me fjalë të tjera: Vija e drejtë e kufizuar me dy pika A dhe B quhet **segment**.

Pikat A dhe B quhen skaje të **segmentit**.

3

Le të jetë AB një segment. Duke përdorur vizoren segmentin AB e zgjasim pafundësisht në të majtë të pikës A dhe në të djathtë të pikës B , si në figurë. Kemi vizatuar një drejtëz.

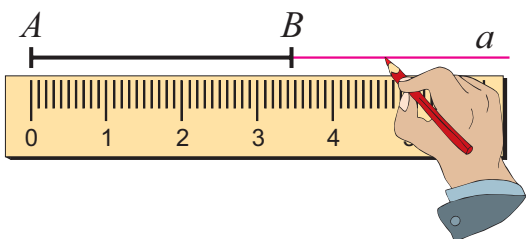

Drejtëzën e kuptojmë si vijë të drejtë të vazhduar pafundësisht në të dy anët e saj.

Shënojmë: a ose AB .

4

Segmentin AB e zgjasim pafundësisht në të djathtë të pikës B (ose në të majtë të pikës A), si në figurë. Kemi vizatuar një gjysmëdrejtëz.

Gjysmëdrejtëzën e kuptojmë vijë të drejtë të kufizuar nga njëra anë e të vazhdueshme pafundësisht nga ana tjetër.

Shënojmë: Aa ose AB .

Pika A quhet pika e fillimit e gjysmëdrejtëzës.

5

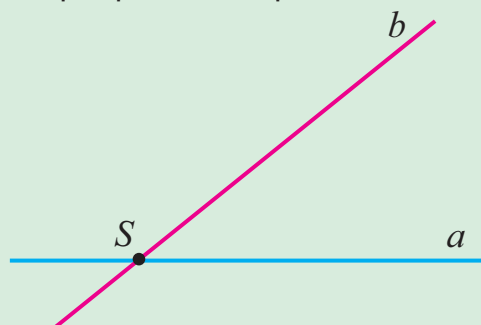

MËSOJMË

2. PRËRJA E DY DREJTËZAVE, DREJTËZA NËPËR DY PIKA

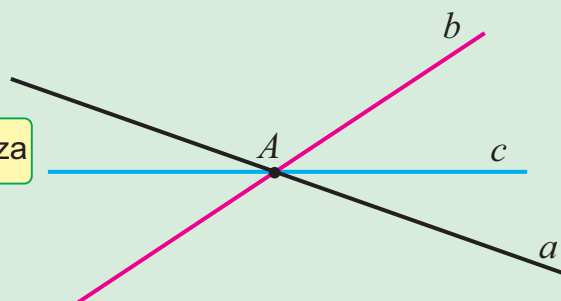
- 1** Le të jetë dhënë drejtëza a dhe S një pikë në të. Npër pikën S heqim një drejtëz b .

Dejtëzat a dhe b që priten në pikën S quhen drejtëza prerëse. Pika S quhet pikëprerje e drejtëzave a dhe b .

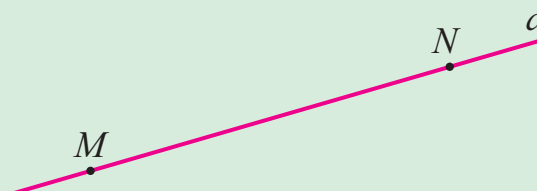
- 2** Le të jetë dhënë pika A , dhe le të jenë a , b dhe c tri drejtëza që kalojnë npër pikën A . Sa drejtëza mund të kalojnë npër pikën A ? Proveni të vizatoni edhe disa drejtëza që kalojnë npër pikën A .

Npër një pikë kalojnë pa kufi shumë drejtëza

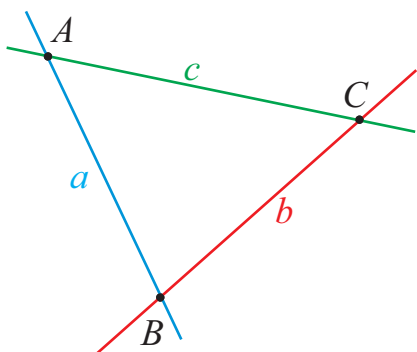

- 3** Le të jenë M dhe N dy pika të ndryshme dhe a një drejtëz që kalon npër pikat M dhe N . A ekziston ndonjë drejtëz tjetër që kalon npër pikat M dhe N ?

Npër dy pika kalon vetëm një drejtëz

- 4** Duke analizuar figurën, plotësojmë fjalitë:

- Npër pikën A kalojnë dy drejtëza, drejtëza a dhe drejtëza c .
- Npër pikën C
- Npër pikat A dhe B
- Npër pikat A , B dhe C
- Npër pikat B dhe C

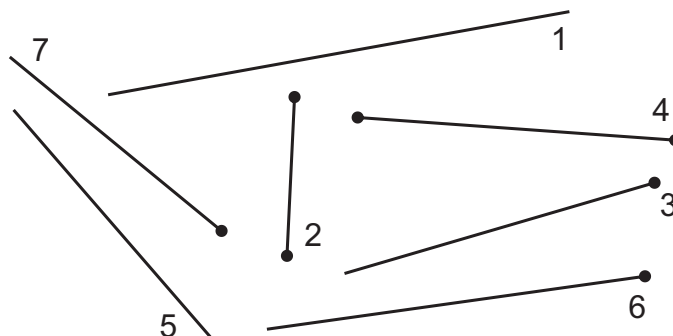

Emërtojmë vijat e drejta:

Drejtëzat: _____

Gjysmëdrejtëzat: _____

Segmentet: _____

1

Vizatojmë një vijë të thyer që përbëhet prej 4 segmenteve.

A .

2

Në figurë vërejmë një vijë të thyer dhe të mbyllur.

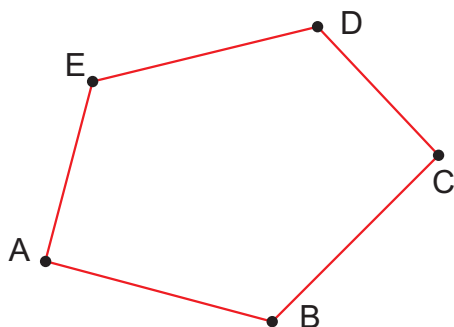

Figura është formuar
prej ____ segmenteve.
Segmentet janë:
____, ____ , ____ , ____ , ____.

3

Duke i bashkuar pikat A , B dhe C formojmë tri segmente. Tregojmë pastaj se cili nga këto segmente është më i gjatë dhe cili më i shkurtër?

C .

A .

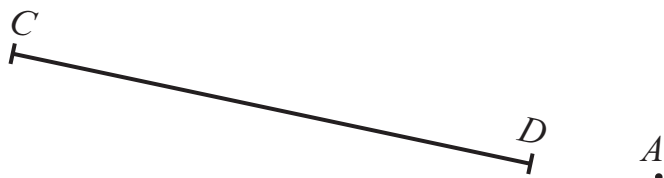
B .

Segmenti më i gjatë është segmenti ____.

Segmenti më i shkurtër është segmenti ____.

4

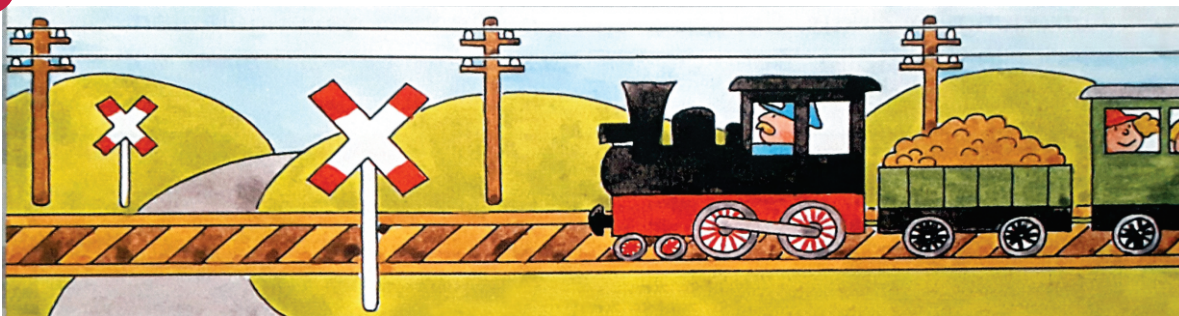
Vizatojmë një segment AB me gjatësi të barabartë me gjatësinë e segmentit CD .

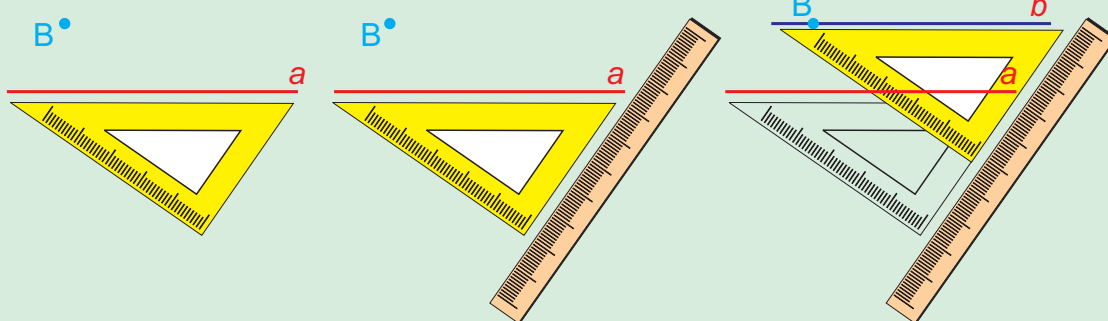
5

1 Në figurën (vizatimin) e dhënë i gjejmë drejtëzat dhe segmentet paralele.

2 Të zbulojmë se si vizatohen drejtëzat paralele.

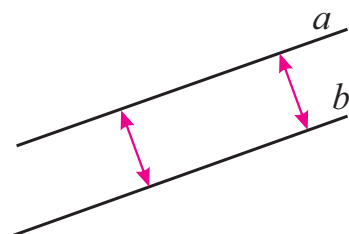

Vizatojmë drejtëzën a dhe pikën B që nuk i takon drejtëzës a

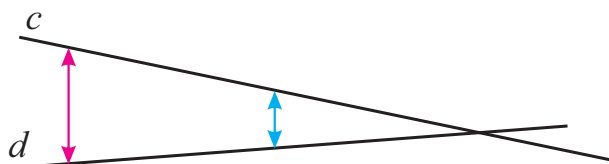
Brinjën më të gjatë të trekëndëshit e afrojmë drejtëzës a . Bashkojmë vizoren brinjës më të shkurtër të trekëndëshit.

Lëvizim trekëndëshin duke rrëshqitur nëpër vizore deri tek pika B dhe viztojmë drejtëzën b .

3

Drejtëza paralele

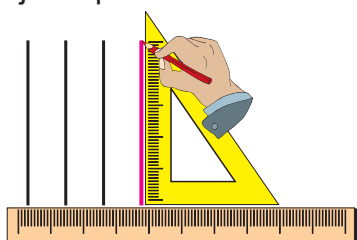

Drejtëza prerëse (joparalele)

Drejtëzat a dhe b , që nuk kanë pikë të përbashkët, quhen drejtëza paralele
Shenojmë: $a \parallel b$

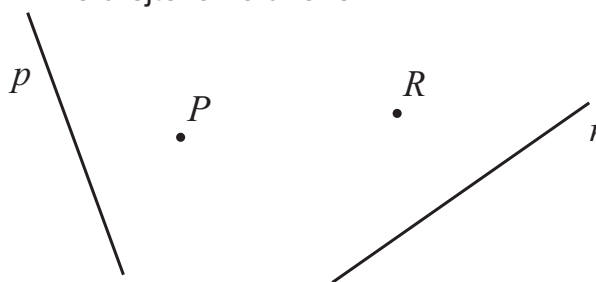
4

Duke shfrytëzuar vizoren dhe trekëndëshin (si në figurë), në fletoren tuaj vizatoni drejtëzat paralele.

5

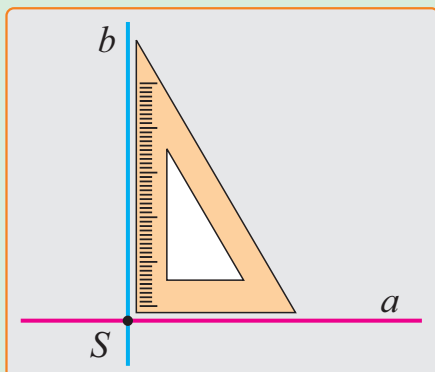
Nëpër pikën e dhënë jashtë drejtëzës së dhënë vizatoni drejtëzën paralele me drejtëzën e dhënë.

1

Le të jetë a një drejtëz dhe S një pikë në të. Në figurë është treguar se si vizatohet drejtëza b , që kalon nëpër pikën S dhe është normale në drejtëzën a .

Dy drejtëza, të cilat priten dhe formojnë katër kënde të drejta, quhen **drejtëza normale**.

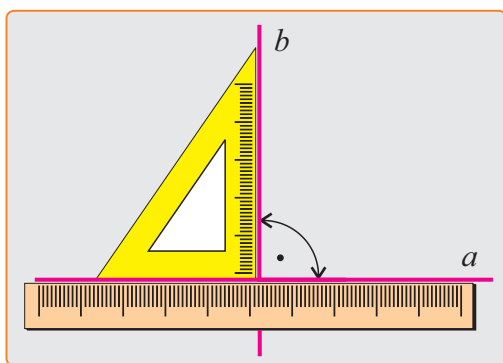
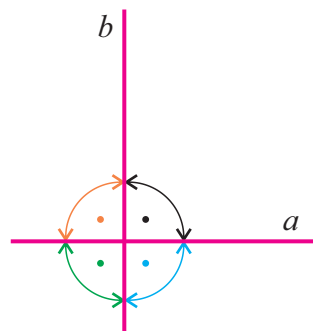
Me fjalë tjera: Dy drejtëza që priten në kënd të drejtë, quhen **drejtëza normale**.

Shkruajmë: $a \perp b$

Lexojmë: Drejtëza a është normale në drejtëzën b .

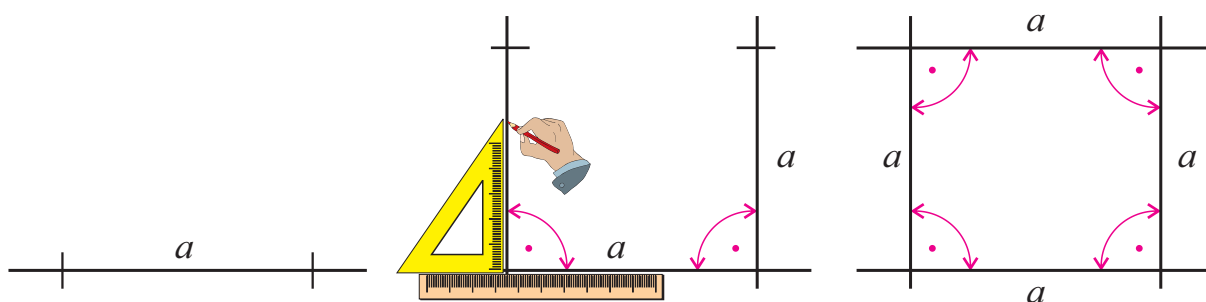
2

Në figurë është treguar sesi mund të vizatojmë drejtëzën normale në drejtëzën e dhënë.

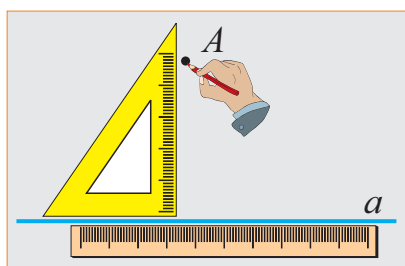
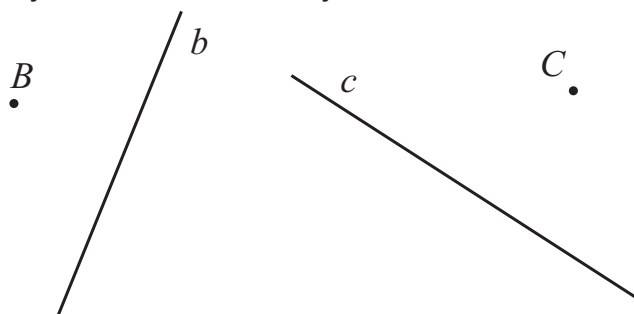
3

Të konstruktojmë katrorin me brinjën e dhënë. Për këtë duhet të kujtojmë se si tërhiqet drejtëza normale në drejtëzën e dhënë në pikën e dhënë.

4

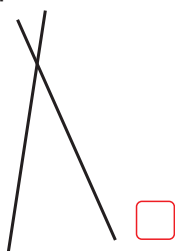
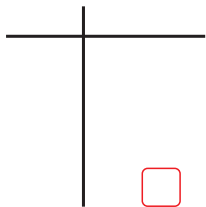
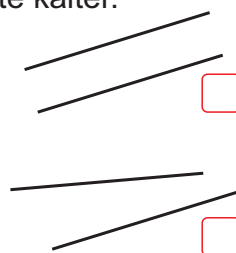
Nëpër pikën e dhënë konstruktojmë drejtëzën normal në drejtëzën e dhënë:

1

Katrorin pranë drejtëzave prerëse e ngjyrosim me të kuqe, atë pranë drejtëzave paralele me të gjelbër dhe atë pranë drejtëzave normale me të kaltër.

2

Nëpër pikën A jashtë drejtëzës së dhënë a , vizatojmë drejtëzën b paralele me drejtëzën a , kurse nëpër pikën C jashtë drejtëzës së dhënë c , vizatojmë drejtëzën d normale me drejtëzën c .

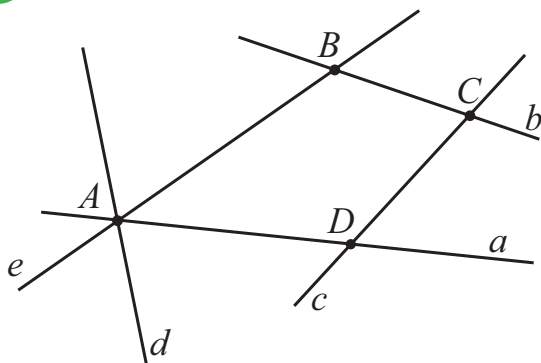
A .

C .

3

Vrojtojmë figurën dhe plotësojmë fjalitë:

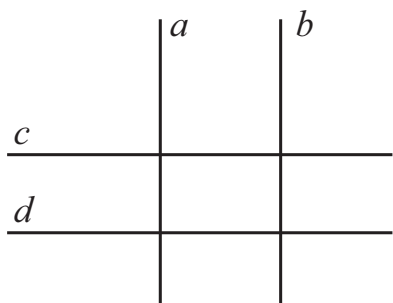

- Pikëprerja e drejtëzave a dhe c është pika ____.
- Pikëprerja e drejtëzave a , e dhe d është pika ____.
- Pika ____ është pikëprerje e drejtëzave c dhe b .
- Pika ____ është pikëprerje e drejtëzave e dhe b .

4

Me simbolin " $a \parallel b$ " shënojmë se drejtëza a është paralele me drejtëzën b , kurse me simbolin " $a \perp b$ " shënojmë se drejtëza a është normale në drejtëzën b .

Të përcaktojmë pozitën reciproke të drejtëzave në figurë. Për këtë plotësojmë tabelën:

	a	b	c	d
a	$a \parallel a$	$a \parallel b$		
b			$b \perp c$	
c				
d				

1

Kemi mësuar
ti mbledhim dhe
zbesim njëshet

... edhe dhjetëshet

Tani zbulojmë si ti
mbledhim qindëshet

$$2 + 3 = 5$$

$$4 + 5 = \square$$

$$6 - 3 = 3$$

$$9 - 2 = \square$$

$$20 + 30 = 50$$

$$40 + 50 = \square$$

$$60 - 30 = 30$$

$$90 - 20 = \square$$

$$200 + 300 = 500$$

$$400 + 500 = \square$$

$$600 - 300 = 300$$

$$900 - 200 = \square$$

Njehsojmë:

$$3 + 4 = 7$$

$$300 + 400 = 700$$

$$9 - 5 = 4$$

$$900 - 500 = 400$$

$$600 + 300 = \square$$

$$400 + 500 = \square$$

$$900 - 500 = \square$$

$$900 - 700 = \square$$

$$500 + \square = 800$$

$$200 + \square = 600$$

$$700 - \square = 500$$

$$800 - \square = 400$$

$$\square + 200 = 800$$

$$\square + 400 = 900$$

$$\square - 300 = 500$$

$$\square - 400 = 300$$

2

< = > ?

$$\begin{array}{r} 200 + 300 \\ \hline 500 \end{array} \quad \begin{array}{r} 100 + 400 \\ \hline 500 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 300 + 400 \\ \hline 700 \end{array} \quad \begin{array}{r} 900 - 100 \\ \hline 800 \end{array}$$

$$400 + 200 \square 900 - 300$$

$$700 - 300 \square 100 + 300$$

$$500 + 400 \square 200 + 700$$

$$600 - 200 \square 900 - 500$$

$$500 + 200 \square 600 + 300$$

$$900 - 300 \square 400 + 400$$

$$300 + 100 \square 200 + 500$$

$$700 - 400 \square 300 + 200$$

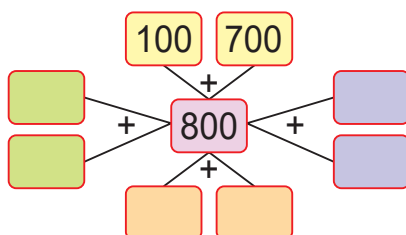
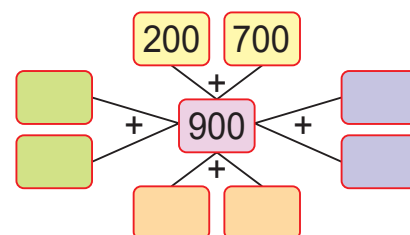
3

Shumën e numrave 300 dhe 600 zvogëlojeni për për ndryshimin e numrave 500 dhe 100.

Njehsojmë: $(\square + \square) - (\square - \square) = \square - \square = \square$

4

Plotësojmë drejtkëndëshat me numrat e duhur .

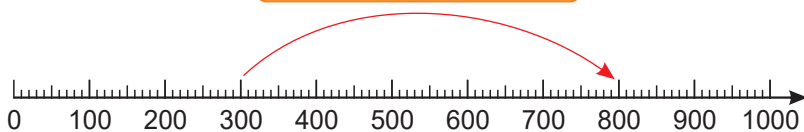
5

1

$$300 + 500 = \square$$

$$3 + 5 = 8$$

$$400 + 300 = \square$$

$$800 + 100 = \square$$

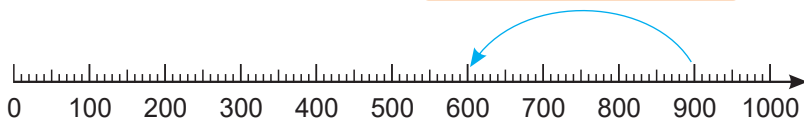
$$300 + 600 = \square$$

$$200 + 600 = \square$$

$$300 + 200 = \square$$

$$400 + 200 = \square$$

$$900 - 300 = \square$$

$$9 - 3 = 6$$

$$600 - 400 = \square$$

$$700 - 300 = \square$$

$$1000 - 300 = \square$$

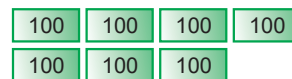
$$900 - 600 = \square$$

$$900 - 500 = \square$$

$$1000 - 700 = \square$$

2

Të njehsojmë:

$$300 + 200 = 400 + \square$$

$$700 + 200 = 400 + \square$$

$$300 + 400 = 500 + \square$$

$$100 + 400 = 300 + \square$$

$$500 + 400 = 300 + \square$$

$$100 + 600 = 300 + \square$$

$$700 - 200 = 100 + \square$$

$$1000 - 100 = 100 + \square$$

$$900 - 200 = 200 + \square$$

3

Traktoristi ditën e parë i solli 600 kg thëngjill, ndërsa ditën e dytë 200 kg thëngjill më pakë se ditën e parë. Sa kilograma thëngjill traktoristi i solli për dy ditë?

Ditën e dytë: $\square - \square = \square$

Për dy ditë: $\square + \square = \square$

4

Duke njehësuar plotësojmë.

$$\begin{array}{r} 100 + 300 + \square = 600 \\ + \quad 200 + \square + 100 = 400 \\ \hline \end{array}$$

$$\square + 400 + 300 = 1000$$

$$\begin{array}{r} 900 - 400 - \square = 200 \\ - \quad 600 - \square - 100 = \square \\ \hline \end{array}$$

$$\square - 100 - 200 = 0$$

2. NDËRRIMI I VENDEVE TË MBLEDHORËVE (VETIA KOMUTATIVE)

MËSOJMË

1

Zana i ka 100 euro, kurse vëllau i saj Miri i ka 80 euro. Shkruajmë se si Zana dhe Miri i njehsuan se sa euro i kanë së bashku.

100 euro e mija
dhe 80 eurot
e Miri

$$100 + 80 = 180$$

80 euro e mija
dhe 100 eurot
e Zanës

$$80 + 100 = 180$$

Zana dhe Miri fituan rezultatin e _____
Mbledhorë janë ____ dhe ____
Në të dy barazimet mbledhorët i _____ vendet.

$$100 + 80 = 80 + 100$$

2

$$\begin{aligned} 36 + 43 &= 79 \\ 530 + 50 &= 580 \\ 743 + 33 &= 776 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 43 + 36 &= 79 \\ 50 + 530 &= 580 \\ 33 + 743 &= 776 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 36 + 43 &= 43 + 36 \\ 530 + 50 &= 50 + 530 \\ 743 + 33 &= 33 + 743 \end{aligned}$$

Nëse mbledhorët i ndërrojnë vendet, shuma nuk e ndryshon vlerën. Pra:

$$a + b = b + a$$

3

Duke u bazuar në vetinë e ndërrimit të vendeve të mbledhorëve plotësojmë drejtkëndëshate e zbrazët:

$$37 + \square = 58 + 37$$

$$X + 600 = 600 + \square$$

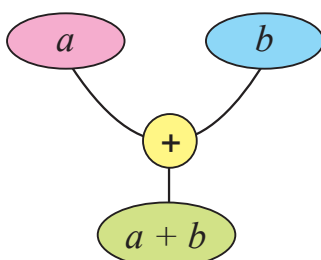
$$758 + 65 = 65 + \square$$

$$78 + 60 = \square + 78$$

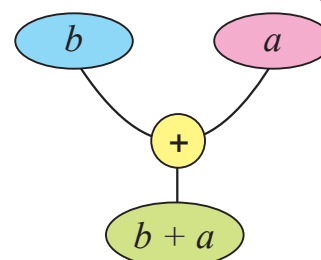
$$\square + 540 = 540 + Y$$

$$a + b = b + \square$$

Plotësojmë tabelën:

a	a + b	b + a	b
100			300
300			500
700			200
500			200

4

1

Nëse dijmë ti shoqërojmë mbledhorët më lehtë e njehsojmë shumën. Njehsojmë shumën e numrave 28, 40 dhe 32.

Unë jam mbledhori i parë Unë jam mbledhori i dytë Unë jam mbledhori i tretë

$$(28 + 40) + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

Shoqërojmë mbledhorin e _____ dhe mbledhorin e _____

$$28 + (40 + 32) = \underline{\quad}$$

Shoqërojmë mbledhorin e _____ dhe mbledhorin e _____

$$(28 + 32) + 40 = \underline{\quad}$$

Shoqërojmë mbledhorin e _____ dhe mbledhorin e _____

Për cilëtdo tre numra a, b, c vlen vetia e shoqërimit të mbledhorëve:

$$(a + b) + c = a + (b + c)$$

2

Duke zbatuar vetinë e ndërrimit të vendeve dhe vetinë e shoqërimit të mbledhorëve, njehsojmë shumën:

$$640 + 60 = (600 + 40) + 60 = 600 + (40 + 60) = 600 + 100 = \boxed{\quad}$$

$$270 + 30 = (200 + 70) + \underline{\quad} = \underline{\quad} + (\underline{\quad} + \underline{\quad}) = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

$$648 + 300 = (48 + 600) + 300 = 48 + (600 + 300) = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

3

Duke zbatuar vetinë e ndërrimit të vendeve dhe vetinë e shoqërimit të mbledhorëve, njehsojmë shumën:

$$28 + 46 + 52 = 28 + 52 + 46 = (28 + 52) + 46 = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

$$30 + 700 + 70 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = (\underline{\quad} + \underline{\quad}) + \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

$$83 + 600 + 17 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = (\underline{\quad} + \underline{\quad}) + \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

4

Plotësojmë tabelën:

+

 $(a + b)$ c

+

 $(a + b) + c$

$(a + b) + c$	a	b	c	$a + (b + c)$
	10	50	60	
	18	34	22	
	35	15	42	
	39	40	21	
	27	43	28	

+

 $(b + c)$ a

+

 $a + (b + c)$

Duke shoqëruar njehësojmë shumën. $38 + 27 + 12$

1

Shoqërimi i mbledhorëve bëhet për të gjetur më lehtë shumën e tyre

Mënyra e parë: $38 + 27 + 12 = (38 + 27) + 12 = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \boxed{\quad}$

Mënyra e dytë: $38 + 27 + 12 = \underline{\quad} + (27 + 12) = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \boxed{\quad}$

Mënyra e tretë: $\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = (38 + 12) + \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \boxed{\quad}$

Mënyre e tretë është më e lehtë sepse $38 + 12 = 50$ formojmë dhejetëshe të plotë.

Duke bërë ndërrimin e vendeve dhe grupimin e mbledhorëve, njehsojmë shumat:

2

$$\begin{aligned} 580 + 20 &= (500 + 80) + 20 && \text{zbërthejmë mbledhorin e parë si shumë të dy mbledhorëve} \\ &= 500 + (80 + 20) && \text{zbatojmë vetinë e shoqërimit të mbledhorëve} \\ &= 500 + 100 = \boxed{\quad} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 430 + 160 &= (400 + 30) + (100 + 60) = 400 + (30 + 100) + 60 \\ &= 400 + (100 + 30) + 60 = (400 + 100) + (30 + 60) \\ &= 500 + 90 = 590 \end{aligned}$$

a) Numrin 7 e rrisim për shumën e numrave 31 dhe 43.

3

$$7 + (31 + 43) = (\underline{7} + \underline{43}) + \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

b) Shumën umrave 25 dhe 44 e rrisim për 16.

$$(\underline{\quad} + \underline{\quad}) + \underline{\quad} = (\underline{\quad} + \underline{\quad}) + 25 = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

Të njehsojmë:

4

$$48 + 27 + 32 = 48 + 32 + 27 = (48 + 32) + 27 = \boxed{\quad} + \boxed{\quad} = \boxed{\quad}$$

$$30 + 400 + 70 = \underline{\hspace{2cm}} = \boxed{\quad}$$

$$72 + 700 + 28 = \underline{\hspace{2cm}} = \boxed{\quad}$$

Të plotësojmë tabelën.

5

a	b	c	$(a + b) + c$	$a + (b + c)$	$(a + c) + b$
24	41	36			
300	200	400			
200	500	100			

MËSOJMË

4. MBLEDHJA E NUMRAVE TRESHIFRORË ME DHJETËSHE TË PLOTA

1 Njehsojmë shumën e numrave 580 dhe 50.

$$580 + 50 = \boxed{}$$

$$580 + 50 = 580 + 20 + 30 = (580 + 20) + 30 = \underline{} + 30 = \boxed{}$$

Njehsojmë:

$$330 + 40 = \boxed{}$$

$$820 + 90 = \boxed{}$$

$$340 + 80 = \boxed{}$$

$$680 + 70 = \boxed{}$$

$$740 + 50 = \boxed{}$$

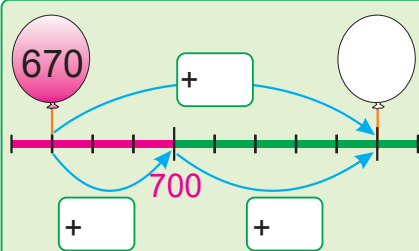
$$450 + 60 = \boxed{}$$

2 Njehsojmë shumën:

$$670 + 80 = \boxed{}$$

$$670 + 80 = \boxed{}$$

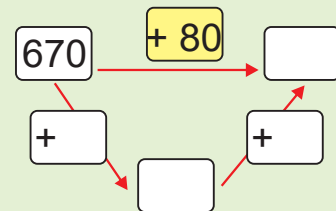
$$670 + 80 = \boxed{}$$

$$670 + 30 = 700$$

$$700 + 50 = \underline{}$$

$$670 + 80 = \underline{}$$

$$830 + 90 = \boxed{920}$$

$$540 + 80 = \boxed{}$$

$$270 + 60 = \boxed{}$$

$$180 + 90 = \boxed{}$$

$$770 + 60 = \boxed{}$$

$$430 + 80 = \boxed{}$$

$$230 + 90 = \boxed{}$$

$$150 + 60 = \boxed{}$$

$$650 + 70 = \boxed{}$$

$$390 + 20 = \boxed{}$$

$$280 + 30 = \boxed{}$$

$$140 + 80 = \boxed{}$$

510 310 ~~920~~ 410 270 220 720 830 330 320 210 620

3 Njehsojmë shumën:

$$347 + 50 = 340 + 7 + 50 = (340 + \underline{}) + 7 = \underline{} + \underline{} = \boxed{}$$

$$469 + 80 = 460 + \underline{} + 80 = (\underline{} + \underline{}) + \underline{} = \underline{} + \underline{} = \boxed{}$$

4 Të gjejmë shumat nëse mbledhori i parë është i dhënë në drejtkëndësha kurse mbledhori i dytë është 70.

365

425

$$365 + 70 = 360 + 5 + 70 = (360 + 70) + 5 = 430 + 5 = 435$$

712

235

1

Njehsojmë ndryshimin e numrave 50 Dh. dhe 7 Dh.

$$50 \text{ Dh} - 7 \text{ Dh} = \underline{\hspace{1cm}} \text{ Dh} \longrightarrow 500 - 70 = \underline{\hspace{1cm}}$$

$$420 - 60 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$420 - 60 = 420 - 20 - 40 = (420 - 20) - 40 = \underline{\hspace{1cm}} - 40 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$\begin{array}{c} 20 \quad 40 \end{array}$

Njehsojmë:

$$410 - 70 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$730 - \boxed{\hspace{1cm}} = 670$$

$$700 - 40 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$280 - 30 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$560 - 90 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$600 - \boxed{\hspace{1cm}} = 580$$

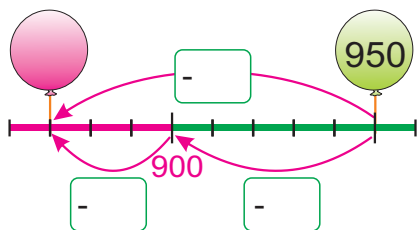
2

Njehsojmë shumënndryshimin:

$$950 - 80 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$950 - 80 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

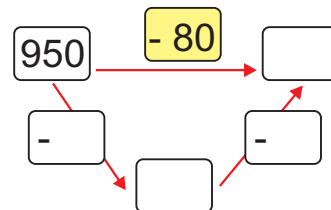
$$950 - 80 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$950 - 50 = 900$$

$$900 - 30 = \underline{\hspace{1cm}}$$

$$950 - 80 = \underline{\hspace{1cm}}$$

$$630 - 80 = \boxed{550}$$

$$660 - 70 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$370 - 90 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$110 - 20 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$830 - 50 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$520 - 30 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$260 - 80 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$150 - 70 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$780 - 90 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$450 - 90 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$240 - 90 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$230 - 40 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$590 - 150 = \boxed{550} - 490 - 180 - 80 - 690 - 190 - 360 - 280 - 90 - 780$$

3

Njehsojmë:

$$\begin{aligned} 875 - 40 &= 870 + 5 - 40 \\ &= (870 - 40) + 5 \\ &= \underline{\hspace{1cm}} + 5 = \boxed{\hspace{1cm}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 724 - 80 &= 720 + \underline{\hspace{1cm}} - 80 \\ &= (720 - \underline{\hspace{1cm}}) + \underline{\hspace{1cm}} \\ &= \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} = \boxed{\hspace{1cm}} \end{aligned}$$

4

Njehsojmë:

$$215 - 20 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$638 - 50 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$356 - 70 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$489 - 60 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$881 - 90 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$479 - 80 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

USHTROJMË

VEPRIMET ME NUMRAT DERI 1000

MBLEDHJA DHE ZBRITJA E NUMRAVE TRESHIFRORE ME DHJETËSHE TË PLOTA

1

$$260 + 70 = \square$$

$$260 + 40 = 300$$

$$300 + 30 = \square$$

$$260 + 70 = \square$$

$$470 + 60 = \square$$

$$380 + 50 = \square$$

$$170 + 40 = \square$$

$$630 + 80 = \square$$

$$270 + 50 = \square$$

$$730 + 90 = \square$$

$$190 + 20 = \square$$

$$230 + 80 = \square$$

$$630 + 70 = \square$$

$$770 + 80 = \square$$

$$890 + 60 = \square$$

$$650 + 90 = \square$$

2

$$720 - 50 = \square$$

$$720 - 20 = 700$$

$$700 - 30 = \square$$

$$720 - 50 = \square$$

$$420 - 60 = \square$$

$$830 - 60 = \square$$

$$120 - 90 = \square$$

$$160 - 70 = \square$$

$$420 - 70 = \square$$

$$630 - 60 = \square$$

$$510 - 30 = \square$$

$$920 - 90 = \square$$

$$630 - 70 = \square$$

$$770 - 80 = \square$$

$$820 - 60 = \square$$

$$650 - 90 = \square$$

3

Plotësojmë drejtkëndëshat e zbrazët, që të fitojmë barazi të sakta.

$$540 + \square = 620$$

$$540 + 60 = 600$$

$$600 + 20 = \square$$

$$540 + 80 = 620$$

$$460 + \square = 530$$

$$350 + \square = 430$$

$$760 + \square = 840$$

$$320 + \square = 410$$

$$680 + \square = 750$$

$$470 + \square = 510$$

$$190 + \square = 230$$

$$280 + \square = 360$$

4

Njehsojmë:

$$740 - \square = 680$$

$$740 - 40 = 700$$

$$700 - 20 = \square$$

$$740 - 60 = 680$$

$$470 - \square = 390$$

$$550 - \square = 480$$

$$250 - \square = 170$$

$$120 - \square = 70$$

$$510 - \square = 460$$

$$920 - \square = 870$$

$$530 - \square = 480$$

$$440 - \square = 380$$

5

Duke njehsuar plotësojmë:

850

-80

770

610

450

290

130

7

8

9

10

11

67

MËSOJMË

6. MBLEDHJA E NUMRAVE TRESHIFRORË ME NJË NUMËR NJËSHIFROR

1

Tani të shohim se si mbledhen numrat treshifror me një numër njëshifror.

$$4 + 5 = \square$$

$$74 + 5 = 70 + (\square + 5) = \square + \square = \square$$

$$253 + 4 = 250 + (3 + \square) = 250 + \square = \square$$

$$68 + 7 = (68 + \square) + \square = 70 + \square = \square$$

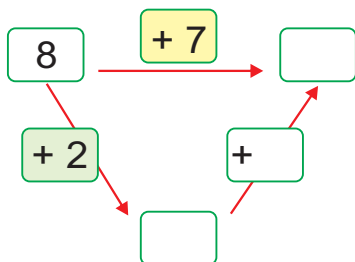
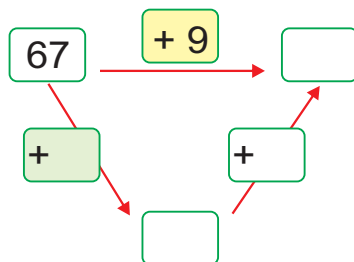
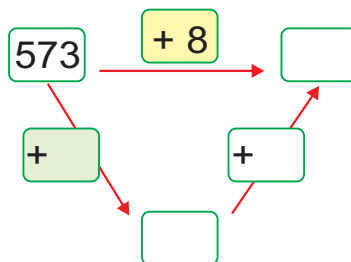
$$368 + 7 = (368 + 2) + 5 = 370 + 5 = \square$$

$\begin{array}{c} 7 \\ \swarrow \searrow \\ 2 \quad 5 \end{array}$

2

Njehsojmë:

3

Njehsojmë edhe në këtë mënyrë:

$$726 + 8 = \square$$

$$726 + 4 = 730$$

$$730 + 4 = \square$$

$$726 + 8 = \square$$

$$663 + 9 = \square$$

$$119 + 4 = \square$$

$$785 + 8 = \square$$

$$367 + 5 = \square$$

$$597 + 9 = \square$$

$$792 + 8 = \square$$

$$991 + 9 = \square$$

$$785 + 6 = \square$$

$$598 + 4 = \square$$

$$789 + 7 = \square$$

$$326 + 8 = \square$$

$$899 + 3 = \square$$

4

Në një shkollë 357 nxënës janë në klasën e katërt, kurse në klasën e tretë 8 nxënës më shumë. Sa nxënës ka në klasën e tretë?

Në klasën e tretë ka: $357 + \square = \square + 3 + \square = \square + \square = \square$ nxënës

5

Njehsojmë:

$$747 \xrightarrow{+5} \square$$

$$866 \xrightarrow{+7} \square$$

$$588 \xrightarrow{+7} \square$$

$$133 \xrightarrow{+9} \square$$

$$266 \xrightarrow{+5} \square$$

$$428 \xrightarrow{+6} \square$$

$$125 \xrightarrow{+8} \square$$

$$348 \xrightarrow{+7} \square$$

1

Njehsojmë edhe në këtë mënyrë:

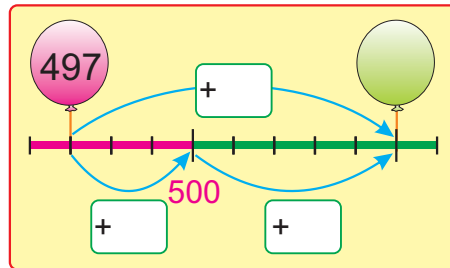
$398 + 8 = \square$

$496 + 6 = \square$

$193 + 8 = \square$

$669 + 7 = \square$

$283 + 9 = \square$

$597 + 5 = \square$

$792 + 9 = \square$

$991 + 9 = \square$

$785 + 6 = \square$

$378 + 4 = \square$

2

Njehsojmë shumën:

$59 + 7 = \square$

$55 + 8 = \square$

$86 + 5 = \square$

$659 + 7 = \square$

$555 + 8 = \square$

$886 + 5 = \square$

3

Të njehsojmë shumën e numrit më të vogël treshifror dhe numrit më të madh njëshifror.

Numri më i vogël treshifror është numri 100, kurse numri më i madh njëshifror është numri 9. Prandaj:

$100 + 9 = 109.$

4

Njehsojmë shumën:

$358 + 5 = (358 + 2) + 3 = 360 + 3 = 363$

$679 + 6 = (\square + \square) + \square = \square + \square = \square$

$547 + 8 = (\square + \square) + \square = \square + \square = \square$

5

Cili është numri për 8 më i madh se numri i cili i ka 2 qindëshe, 6 dhjetëshe dhe 7 njëshe.

$$\begin{array}{c} \square + 8 = (\square + \square) + \square = \square + \square = \square \\ \begin{array}{cc} 3 & 5 \end{array} \end{array}$$

6

Njehsojmë:

$180 \text{ €} + \square \text{ €} = 200 \text{ €}$

$\square \text{ €} + \square \text{ €} = 300 \text{ €}$

$\square \text{ €} + \square \text{ €} = 420 \text{ €}$

MËSOJMË

7. ZBRITJA E NUMRAVE NJËSHIFRORE NGA NJË NUMËR TRESHIFOR

1

Të zbulojmë se si mundemi me e zbritë një numër njëshifror nga një numër treshifror.

$$349 - 4 = \square$$

$$349 - 4 = 340 + (9 - 4) = \square + 5 = \square$$

$$450 - 7 = \square$$

$$450 - 7 = 440 + (10 - 7) = \square + 3 = \square$$

$$564 - 9 = \square$$

$$564 - 9 = (564 - 4) - \square = \square - 5 = \square$$

$\begin{array}{c} 4 \quad 5 \end{array}$

2

Njehsojmë ndryshimin:

$$135 - 3 = \square$$

$$525 - 5 = \square$$

$$650 - 9 = \square$$

$$436 - 8 = \square$$

$$330 - 6 = \square$$

$$434 - 5 = \square$$

3

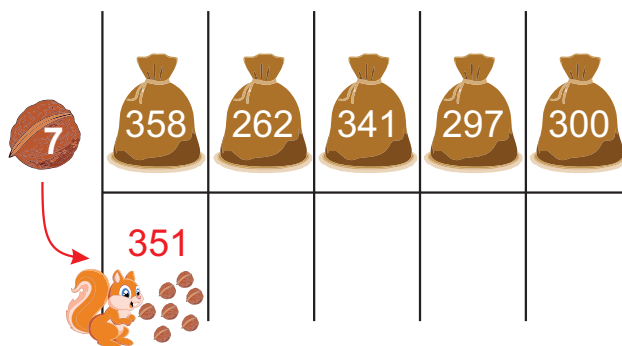
Gjejmë ndryshimin e numrit më të madh treshifror dhe numrit më të madhë njëshifror.

$$\square - \square = \square - (\square - \square) = \square - \square = \square$$

4

Nga sa kokrra arra kanë mbetur në secilin thes nëse ketri nga secili thes i ka ngrënë nga 7 arra.

$$358 - 7 =$$

5

Duke njehsësuar plotësojmë:

Njehsojmë edhe në këtë mënyrë:

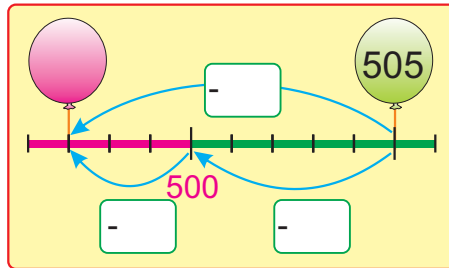
1

$206 - 9 = \square$

$304 - 8 = \square$

$101 - 2 = \square$

$431 - 5 = \square$

$406 - 8 = \square$

$608 - 9 = \square$

$104 - 5 = \square$

$806 - 7 = \square$

Në një shkollë 252 nxënës janë në klasën e katërt, kurse në klasën e tretë janë 8 nxënës më pak. Sa nxënës ka në klasën e tretë?

2

Në klasën e tretë ka: $252 - \square = \square$ nxënës.

Njehsojmë ndryshimin:

3

$743 - 5 = \square$

$866 - 7 = \square$

$584 - 8 = \square$

$133 - 9 = \square$

$263 - 5 = \square$

$421 - 6 = \square$

$120 - 8 = \square$

$342 - 7 = \square$

Njehsoni vlerën e shprehjes: $X - 6$, nëse $X \in \{508, 432, 780\}$.

4

Për, $X = 508$, $X - 6 = 508 - 6 = \square$

Për, $X = 432$, $X - 6 = 432 - 6 = \square$

Për, $X = 780$, $X - 6 = 780 - 6 = \square$

I zgjedhim të gjitha detyrat.

5

$400 - 1 = 399$ P

$292 - \square = 289$ I

$372 - \square = 367$ R

$146 - \square = 139$ Sh

$581 - 2 = 579$ N

$493 - \square = 489$ T

$184 - \square = 178$ I

$697 - \square = 689$ A

Në tabelë janë shenuar zgjidhjet e detyrave, çdo zgjidhje i shoqërojmë shkronjën gjegjëse. Zbulojmë mbiemrin e patriotit shqiptar Hasan ...

1	5	3	7	4	6	2	8
P							

1 Njehsojmë shumën:

$6 + 3 = \square$

$2 + 7 = \square$

$7 + 3 = \square$

$56 + 3 = \square$

$72 + 7 = \square$

$67 + 3 = \square$

$756 + 3 = \square$

$972 + 7 = \square$

$867 + 3 = \square$

2 Njehsojmë edhe në këtë mënyrë:

$873 - 7 = \square$

$563 - 9 = \square$

$568 - 9 = \square$

$112 - 8 = \square$

$873 - 3 = 870$

$113 - 7 = \square$

$374 - 5 = \square$

$574 - 6 = \square$

$870 - 4 = \square$

$685 - 6 = \square$

$962 - 4 = \square$

$791 - 2 = \square$

$873 - 7 = \square$

$343 - 5 = \square$

$253 - 8 = \square$

$843 - 8 = \square$

3

$7 - 5 = \square$

$9 - 5 = \square$

$6 - 4 = \square$

$47 - 5 = \square$

$99 - 5 = \square$

$96 - 4 = \square$

$347 - 5 = \square$

$999 - 5 = \square$

$996 - 4 = \square$

4

a	348	908	702	522	455
$a + 8$					

a	348	908	702	522	455
$a - 8$					

5

Duke njehësuar dhe bashkuar pikat me rezultatet zbulojmë figurën.

$416 + 3 = \square$

$776 - 5 = \square$

$853 + 6 = \square$

$267 - 4 = \square$

$918 + 7 = \square$

$432 - 6 = \square$

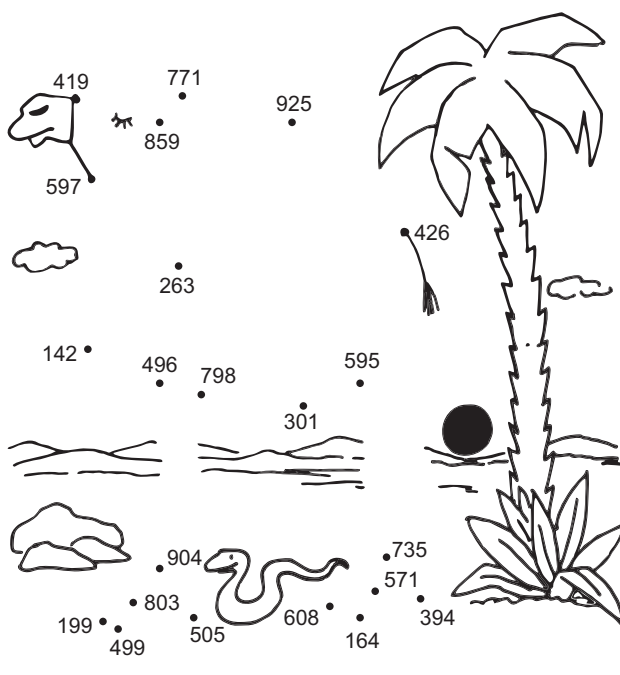
$386 + 8 = \square$

$171 - 7 = \square$

$562 + 9 = \square$

$612 - 4 = \square$

$728 + 7 = \square$

$603 - 8 = \square$

$292 + 9 = \square$

$805 - 7 = \square$

$499 + 6 = \square$

$504 - 5 = \square$

$796 + 7 = \square$

$208 - 9 = \square$

$897 + 7 = \square$

$505 - 9 = \square$

$138 + 4 = \square$

$604 - 7 = \square$

Shumën e numrave 395 dhe 6 e zvogëlojmë për numrin 8. Njehësojmë:

1

$$(\quad + \quad) - \quad = \quad$$

Zonja Blerta në një shitore bleu një bluzë për 185 euro dhe një palë çorape për 9 euro. Sa euro harxhoi zonja Blerta?

2

$$(\quad + \quad) = (\quad + \quad) + \quad = \quad + \quad = \square$$

Zonja Blerta harxhoi në shitore: ____ euro.

Njehsojmë:

3

$$\text{pear} + \text{pear} = 64$$

$$\text{pear} - \text{apple} = 24$$

$$\text{pear} = \quad \quad \text{apple} = \quad$$

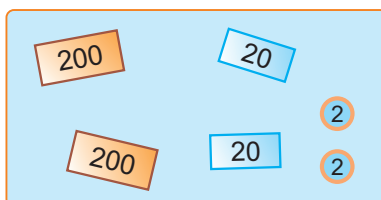
$$\text{fish} + \text{fish} = 36$$

$$21 - \text{fish} = \text{chicken}$$

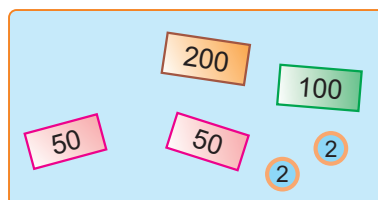
$$\text{fish} = \quad \quad \text{chicken} = \quad$$

Duke numëruar eurot zbulojmë se cili prej fëmijëve ka më shumë para.

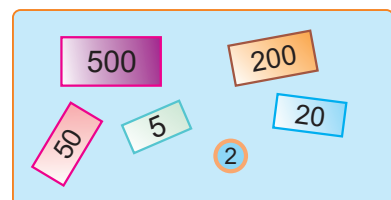
4

Toni ka ____ euro.

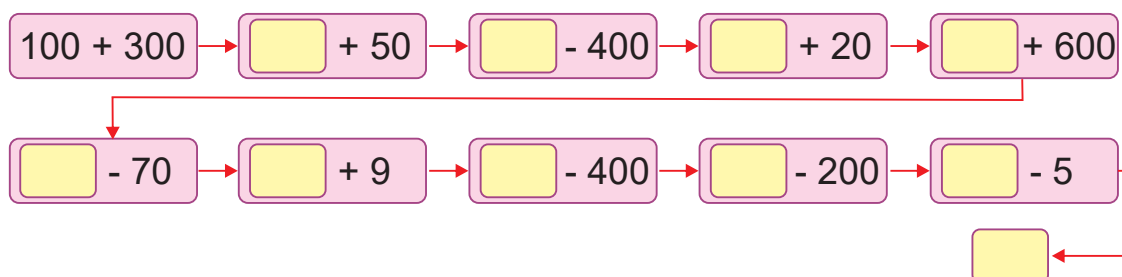
Joni ka ____ euro.

Sara ka ____ euro.

Duke njehsuar dhe plotësuar zbulojmë numrin e saktë të shteteve me të cilën kufizohet Republika e Kosovës.

5

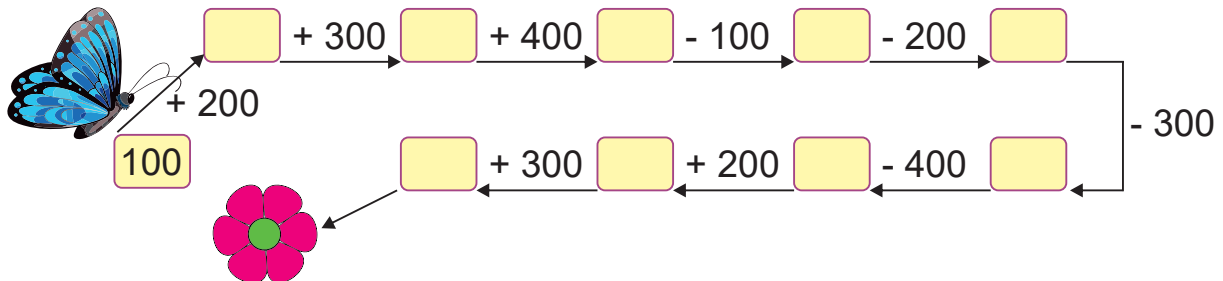

Republika e Kosovës kufizohet me ____ shtete dhe ato janë:

- 1** Njehsojmë: Flutura do të arrijë deri tek lulja vetëm nëse në fushat e zbrazëta shkruhen numrat e sakta.

- 2** Njehsojmë dhe krahasojmë.

$164 - 4$

$238 - 4$

$566 - 8$

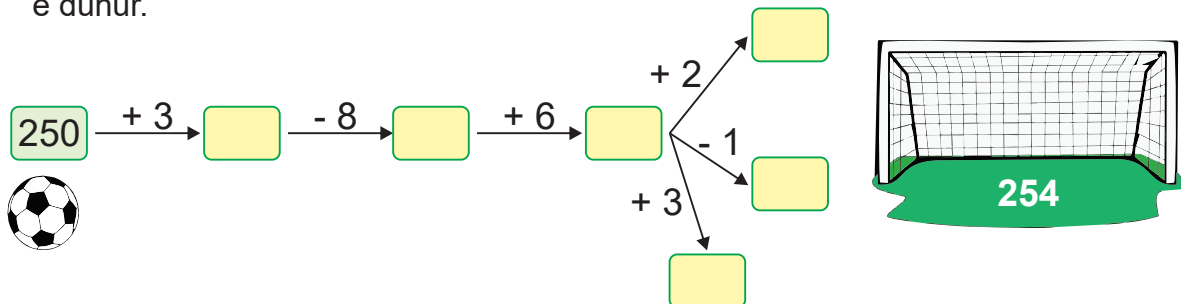
$553 + 7$

$236 - 7$

$286 + 7$

- 4** Njehsojmë: Topi e qëllon rrjetën nëse në fushat e zbrazëta shkruan numrin e duhur.

- 4** Në piknik të klasave të treta ishin 205 nxënës dhe mësues. Sa nxënës ishin në piknik nëse dijmë se me ta ishin 8 mësues?

Në piknik ishin ____ nxënës.

- 5** Shkruajmë numrin që mungon që të fitojmë barazimin e saktë.

$243 - \square = 236$

$248 + \square = 256$

$846 - \square = 838$

$356 - \square = 351$

$729 + \square = 738$

$635 + \square = 643$

- 6** Zbulojmë rregullën e dhe plotësojmë vargun.

156, 160, 164, ____, ____, ____, 180, ____.

248, 242, 236, ____, ____, ____, 212, ____.

1

Të përkujtojmë se si i mbledhim numrat dyshifrorë.

$$56 + 28 = 56 + (20 + \underline{\quad}) = (56 + \underline{\quad}) + 8 = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

Tani në mënyrë të njëjtë mbledhim numrat treshifrorë dhe dyshifrorë.

$$\begin{aligned} 765 + 24 &= 765 + (20 + 4) \\ &= (765 + 20) + 4 \\ &= \underline{\quad} + \underline{\quad} \\ &= \boxed{\quad} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 425 + 48 &= 425 + (40 + \underline{\quad}) \\ &= (\underline{\quad} + \underline{\quad}) + 8 \\ &= \underline{\quad} + \underline{\quad} \\ &= \boxed{\quad} \end{aligned}$$

2

Të gjejmë shumën:

$$\begin{aligned} 385 + 73 &= 385 + (\underline{\quad} + 3) \\ &= (\underline{\quad} + \underline{\quad}) + \underline{\quad} \\ &= \underline{\quad} + \underline{\quad} = \boxed{\quad} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 476 + 87 &= \underline{\quad} + (80 + \underline{\quad}) \\ &= (\underline{\quad} + \underline{\quad}) + \underline{\quad} \\ &= \underline{\quad} + \underline{\quad} = \boxed{\quad} \end{aligned}$$

3

Njehsojmë:

$$436 + 53 = \boxed{\quad}$$

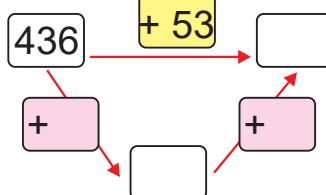
$$436 + 53 = \boxed{\quad}$$

$$436 + 53 = \boxed{\quad}$$

$$436 + 50 = 486$$

$$486 + 3 = \underline{\quad}$$

$$436 + 53 = \underline{\quad}$$

$$\begin{aligned} 436 + 53 &= 436 + (50 + 3) \\ &= (436 + 50) + 3 \\ &= 486 + 3 \\ &= \boxed{\quad} \end{aligned}$$

$$653 + 36 = \boxed{689}$$

$$347 + 32 = \boxed{\quad}$$

$$545 + 24 = \boxed{\quad}$$

$$935 + 62 = \boxed{\quad}$$

$$441 + 52 = \boxed{\quad}$$

$$126 + 43 = \boxed{\quad}$$

$$243 + 23 = \boxed{\quad}$$

$$436 + 22 = \boxed{\quad}$$

$$233 + 64 = \boxed{\quad}$$

$$132 + 56 = \boxed{\quad}$$

$$333 + 62 = \boxed{\quad}$$

$$148 + 51 = \boxed{\quad}$$

997 - ~~689~~ - 458 - 493 - 199 - 297 - 395 - 379 - 266 - 169 - 569 - 188

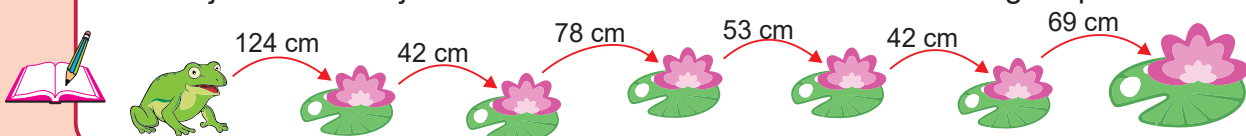
4

Në një fshat jetojnë 858 banorë, kurse në fshatin tjetër 99 banorë më shumë. Sa banorë ka fshati i dytë?

Në fshatin e dytë jetojnë: $858 + \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$ banorë.

5

Duke njehsuar zbulojmë se sa centimetra bretkosa kalon në rrugën që bënë.

MËSOJMË

9. ZBRITJA E NUMRAVE DYSHIFRORË NGA NJË NUMËR TRESHIFROR

1

Të përkujtojmë se si i zbresim numrat dyshifror.

$$63 - 37 = 63 - (30 + 7) = (63 - 30) - 7 = 33 - 7 = \boxed{}$$

Tani në mënyrë të njëjtë zbresim numrin dyshifror nga një numër treshifror.

$$\begin{aligned} 695 - 43 &= 695 - (40 + 3) \\ &= (695 - 40) - 3 \\ &= \underline{} - \underline{} \\ &= \boxed{} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 865 - 58 &= 865 - (\underline{} + \underline{}) \\ &= (865 - \underline{}) - 8 \\ &= \underline{} - \underline{} \\ &= \boxed{} \end{aligned}$$

Numrin dyshifror e zbrisim nga numri treshifror ashtu që nga numri treshifrorë në fillim i zbresim dhjetëshet e numrave dyshifror, pastaj zbresim njëshat.

2

Njehsojmë:

$$869 - 56 = \boxed{}$$

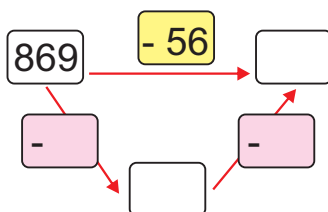
$$869 - 56 = \boxed{}$$

$$869 - 56 = \boxed{}$$

$$869 - 50 = 819$$

$$819 - 9 = \underline{}$$

$$869 - 56 = \underline{}$$

$$\begin{aligned} 869 - 56 &= 869 - (50 + 6) \\ &= (869 - 50) - 6 \\ &= 819 - 6 \\ &= \boxed{} \end{aligned}$$

$$489 - 62 = \boxed{427}$$

$$968 - 37 = \boxed{}$$

$$763 - 51 = \boxed{}$$

$$985 - 62 = \boxed{}$$

$$676 - 34 = \boxed{}$$

$$298 - 78 = \boxed{}$$

$$243 - 23 = \boxed{}$$

$$436 - 22 = \boxed{}$$

$$856 - 45 = \boxed{}$$

$$377 - 56 = \boxed{}$$

$$383 - 62 = \boxed{}$$

$$178 - 51 = \boxed{}$$

321 - 811 - 712 - 931 - 414 - 220 - 923 - 127 - 321 - 642 - 220 - 427

3

Në një fshat jetojnë 958 banorë, ndërsa në fshatin e dytë 97 banorë më pak. Sa banorë ka në fshatin e dytë?

Në fshatin e dytë ka: $958 - 97 = \underline{} - \underline{} - \underline{} = \underline{} - \underline{} = \underline{}$ banorë.

4

Për sa është shuma e numrave 326 dhe 69 më e madhe se numri 88.

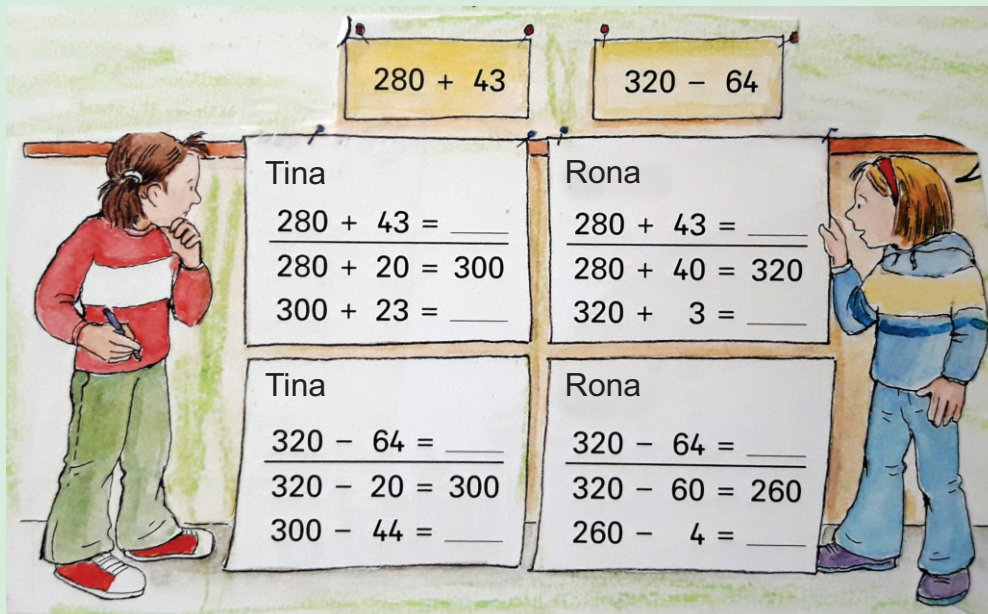
$(\underline{} + \underline{}) - \underline{} = \underline{}$
 për $\underline{}$.

Ja si i zgjidhin detyrat Tina dhe Rona.

1

3

$363 + 79$

$363 + 70 = 433$

$433 + 9 = \square$

$384 + 45 = \square$

$462 + 84 = \square$

$243 + 92 = \square$

$657 + 71 = \square$

$195 + 52 = \square$

$284 + 47 = \square$

$372 + 46 = \square$

$595 + 89 = \square$

$361 + 97 = \square$

$514 - 38$

$514 - 30 = 484$

$484 - 8 = \square$

$332 - 57 = \square$

$656 - 89 = \square$

$124 - 65 = \square$

$223 - 74 = \square$

$882 - 95 = \square$

$461 - 93 = \square$

$141 - 69 = \square$

$332 - 71 = \square$

$543 - 58 = \square$

Gjejme numrin i cili është për 44 më i madh se 385

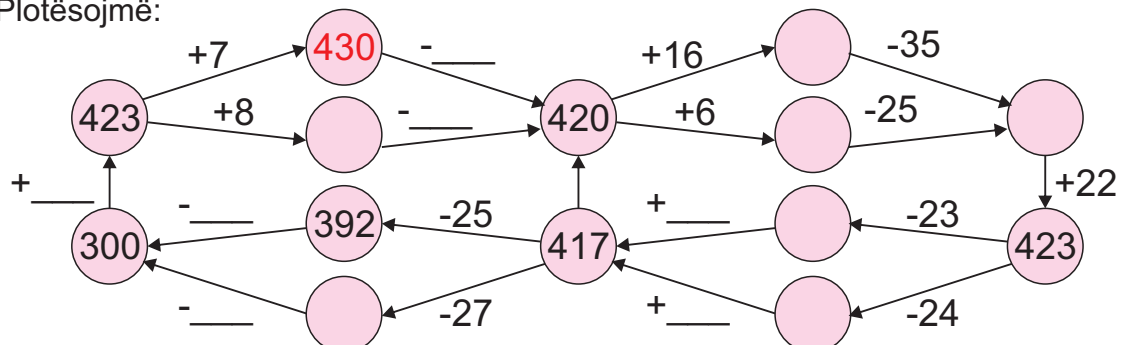
4

Njehsojmë: $\square + \square = \square$

Numri i cili është për 44 më i madh se 385, është ____.

Plotësojmë:

5

USHTROJMË

6 Njehsojmë:

$$158 + 14 = (158 + 10) + 4 = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

$$426 + 25 = \boxed{\quad}$$

$$435 + 26 = (435 + 20) + 6 = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

$$128 + 49 = \boxed{\quad}$$

7 Njehsojmë:

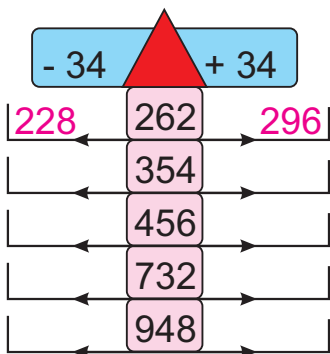
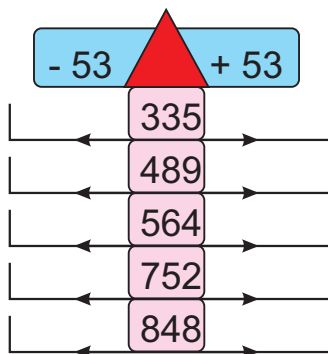
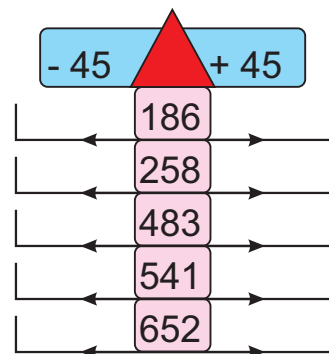
$$456 - 34 = (456 - 30) - 4 = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

$$138 - 23 = \boxed{\quad}$$

$$3744 - 23 = (374 - \underline{\quad}) - 3 = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

$$829 - 24 = \boxed{\quad}$$

8 Duke njehsuar plotësojmë figurat:

9 Plotësojmë numërkryqin:

Horizontalisht:

A $375 + 40$

C $583 + 60$

D $187 - 96$

E $835 - 60$

F $687 + 90$

G $765 - 38$

I $813 - 40$

K $128 - 53$

N $828 - 46$

O $723 - 50$

R $400 - 28$

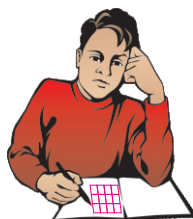
A		B		C		Ç		D	
		E				F			
G	H			I	J			K	V
			L				LL		
M		N		Nj		O		P	
		R				S			
Sh				T				U	

S $517 + 48$

Sh $583 - 37$

T $549 + 49$

U $137 - 44$

N $670 + 66$

Nj $269 - 44$

O $707 - 49$

P $396 - 37$

Vertikalisht:

A $419 + 38$

B $655 - 78$

C $745 - 88$

Ç $314 + 59$

D $1000 - 23$

H $128 - 99$

J $175 - 98$

V $113 - 55$

L $636 - 49$

LI $413 + 63$

M $1000 - 5$

10. MBLEDHJA E NUMRAVE TRESHIFRORË

Të zbulojmë se si i mbledhim numrat treshifrorë.

1

$$543 + 134 = 543 + (100 + 30 + 4)$$

la shtuam qindëshen = $(543 + 100) + 30 + \underline{\quad}$

la shtuam dhjetëshet = $(643 + 30) + 4$

la shtuam njëshet = $\underline{\quad} + 4$

= $\underline{\quad}$

$$378 + 256 = 378 + (\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad})$$

la shtuam = $(378 + \underline{\quad}) + \underline{\quad} + \underline{\quad}$

la shtuam = $(\underline{\quad} + \underline{\quad}) + \underline{\quad}$

la shtuam = $\underline{\quad} + \underline{\quad}$

= $\underline{\quad}$

Numrat treshifrorë i mbledhim duke i shtuar numrit treshifrorë qindëshet. Numrit të fituar treshifrorë ia shtojmë dhjetëshet, dhe në fund ia shtojmë njëshet.

Njehsojmë:

2

$$246 + 558 = \underline{\quad}$$

$$624 + 215 = \underline{\quad}$$

$$256 + 642 = \underline{\quad}$$

$$246 + 500 = \underline{\quad}$$

$$318 + 563 = \underline{\quad}$$

$$321 + 528 = \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} + 50 = \underline{\quad}$$

$$128 + 167 = \underline{\quad}$$

$$345 + 554 = \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} + 8 = \underline{\quad}$$

$$634 + 274 = \underline{\quad}$$

$$239 + 761 = \underline{\quad}$$

$$246 + 558 = \underline{\quad}$$

$$486 + 175 = \underline{\quad}$$

$$618 + 123 = \underline{\quad}$$

Gjejmë shumën e numrit më të madh dhe numrit më të vogël treshifror të shkruar nga shifrat 2, 5 dhe 6.

3

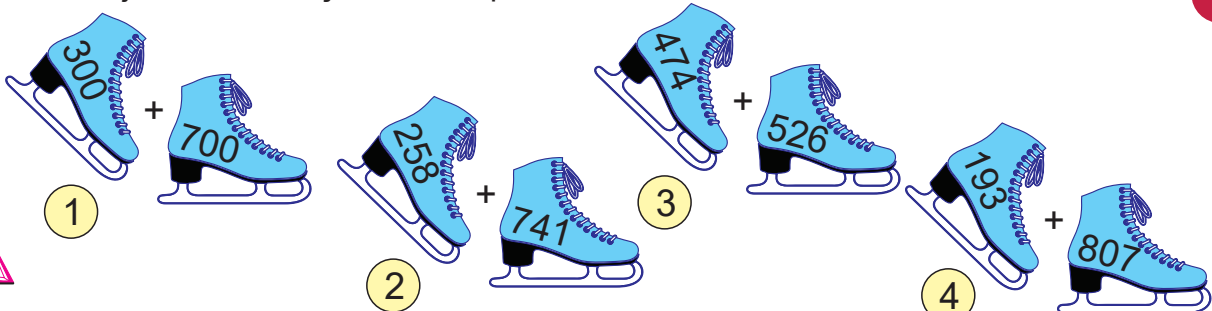
Numri më i madh treshifrorë është: $\underline{\quad}$ Numri më i vogël treshifrorë është: $\underline{\quad}$

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad} + (\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad}) = (\underline{\quad} + \underline{\quad}) + \underline{\quad} + \underline{\quad} =$$

$$= (\underline{\quad} + \underline{\quad}) + \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

Shkruajmë numrat e çiftëve të këpucëve shuma e të cilëve është 1000.

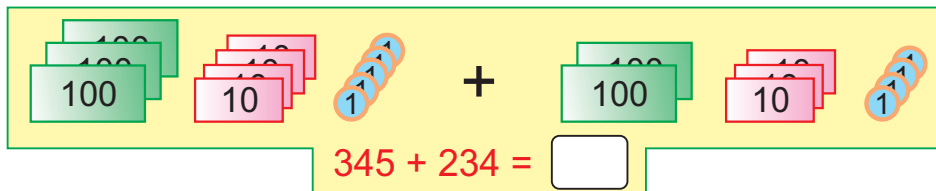
4

Numrat e çiftëve janë: $\underline{\quad}$

1

Gresa kishte 345 €, kurse vëllai i saj Bardhi kishte 234 €. Sa euro kishin ata së bashku?

Priami njehsoi kështu:

$$300 + 200 = \underline{\quad}$$

$$40 + 30 = \underline{\quad}$$

$$5 + 4 = \underline{\quad}$$

Gresa njehsoi kështu:

$$345 + 200 = \underline{\quad}$$

$$545 + 30 = \underline{\quad}$$

$$575 + 4 = \underline{\quad}$$

$$427 + 251 = \boxed{678}$$

$$542 + 331 = \square$$

$$265 + 324 = \square$$

$$734 + 263 = \square$$

$$461 + 425 = \square$$

$$782 + 120 = \square$$

$$635 + 342 = \square$$

$$415 + 374 = \square$$

$$521 + 356 = \square$$

$$624 + 271 = \square$$

$$324 + 171 = \square$$

$$555 + 342 = \square$$

2

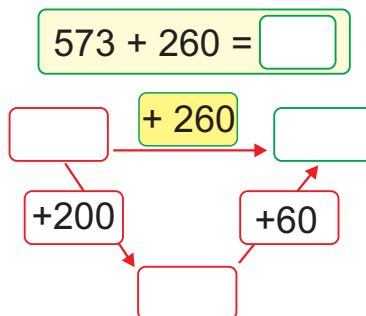
Njehsojmë edhe në këtë mënyrë:

$$475 + 340 = \square$$

$$782 + 120 = \square$$

$$593 + 340 = \square$$

$$632 + 160 = \square$$

$$425 + 150 = \square$$

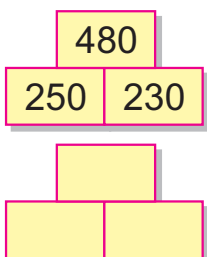
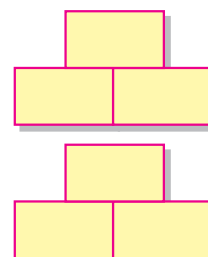
$$672 + 240 = \square$$

$$218 + 540 = \square$$

$$129 + 760 = \square$$

3

Me numrat e dhënë plotësojmë piramidat.

II. ZBRITJA E NUMRAVE TRESHIFRORË

Të zbulojmë se si zbriten numrat treshifrorë.

1

$$573 - 345 = 573 - (300 + 40 + 5)$$

Zbresim qindëshet = $(573 - 300) - 40 - 5$

Zbresim dhjetëshet = $(273 - 40) - 5$

Zbresim njëshet = $\underline{\quad} - 5$

=

$$624 - 273 = 624 - (\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad})$$

Zbresim = $(624 - \underline{\quad}) - \underline{\quad} - \underline{\quad}$

Zbresim = $(\underline{\quad} - \underline{\quad}) - \underline{\quad}$

Zbresim = $\underline{\quad} - \underline{\quad}$

=

Njehsojmë:

2

$$935 - 428 = 935 - (400 + \underline{\quad} + 8) = (935 - 400) - \underline{\quad} - \underline{\quad}$$

$$= (\underline{\quad} - \underline{\quad}) - \underline{\quad} = \underline{\quad} - 8 = \span style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px;">$$

$$546 - 357 = \underline{\quad} - (\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad}) = (\underline{\quad} - \underline{\quad}) - \underline{\quad} - \underline{\quad}$$

$$= (\underline{\quad} - \underline{\quad}) - \underline{\quad} = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \span style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px;">$$

Njehsojmë edhe në këtë mënyrë:

3

$$734 - 457 = \span style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px;">$$

$$734 - 400 = \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} - 50 = \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} - 7 = \underline{\quad}$$

$$734 - 457 = \underline{\quad}$$

$$574 - 351 = \span style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px;">$$

$$356 - 132 = \span style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px;">$$

$$791 - 572 = \span style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px;">$$

$$817 - 584 = \span style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px;">$$

$$993 - 612 = \span style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px;">$$

$$623 - 248 = \span style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px;">$$

$$719 - 459 = \span style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px;">$$

$$835 - 376 = \span style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px;">$$

$$612 - 365 = \span style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px;">$$

$$834 - 557 = \span style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px;">$$

Njehsojmë edhe në këtë mënyrë:

4

$$385 - 234 = (300 + 80 + 5) - (200 + 30 + 4) =$$

$$= (300 - 200) + (80 - 30) + (5 - 4) = 100 + 50 + 1 = \span style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px;">151$$

$$686 - 465 = (\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad}) - (\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad}) =$$

$$= (\underline{\quad} - \underline{\quad}) + (\underline{\quad} - \underline{\quad}) + (\underline{\quad} - \underline{\quad}) = 200 + 20 + 1 = \span style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px;">221$$

Në një shkollë janë 958 nxënës, prej tyre 427 nxënës janë djem.
Sa vajza janë në atë shkollë?

5

Në atë shkollë janë _____.

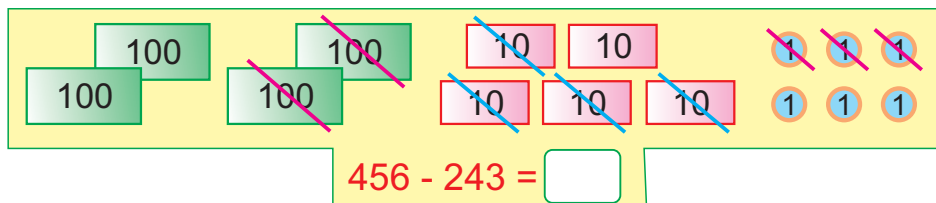
USHTROJMË

VEPRIMET ME NUMRAT DERI 1000

ZBRITJA E NUMRAVE TRESHIFRORE

1

Tomori dhe Vesa kishin së bashku 456 €. Ata i harxhuan 243 €. Sa euro iu mbetën atyre?

Tomori njehsoi kështu:

$$456 - 200 = \underline{\quad}$$

$$256 - 40 = \underline{\quad}$$

$$216 - 3 = \underline{\quad}$$

$$679 - 328 = \underline{\quad}$$

$$538 - 325 = \underline{\quad}$$

Vesa njehsoi kështu:

$$456 - 3 = \underline{\quad}$$

$$453 - 40 = \underline{\quad}$$

$$413 - 200 = \underline{\quad}$$

$$645 - 314 = \underline{\quad}$$

$$746 - 542 = \underline{\quad}$$

2

Njehsojmë:

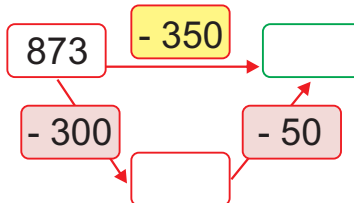
$$684 - 350 = \underline{\quad}$$

$$942 - 510 = \underline{\quad}$$

$$590 - 460 = \underline{\quad}$$

$$857 - 620 = \underline{\quad}$$

$$873 - 350 = \underline{\quad}$$

$$677 - 450 = \underline{\quad}$$

$$730 - 510 = \underline{\quad}$$

$$599 - 460 = \underline{\quad}$$

$$987 - 450 = \underline{\quad}$$

3

Shprehjen numerike e boshkojmë me vlerën e saj:

$$534 - 258$$

$$651 - 436$$

$$542 - 127$$

$$637 - 218$$

$$781 - 557$$

215

276

419

224

415

226

224

327

347

247

$$561 - 234$$

$$782 - 556$$

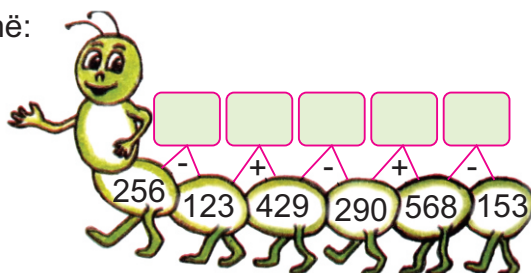
$$892 - 545$$

$$681 - 457$$

$$326 - 79$$

4

Njehsojmë:

1

Q	Dh	Nj
3	2	6
+	2	1
5	3	9

Të njehsojmë shumën në shtylla:

2

Q	Dh	Nj
6	2	5
+	2	3
8	5	9

4	3	4
+	2	3

3	5	2
+	5	2

5	3	2
+	3	1

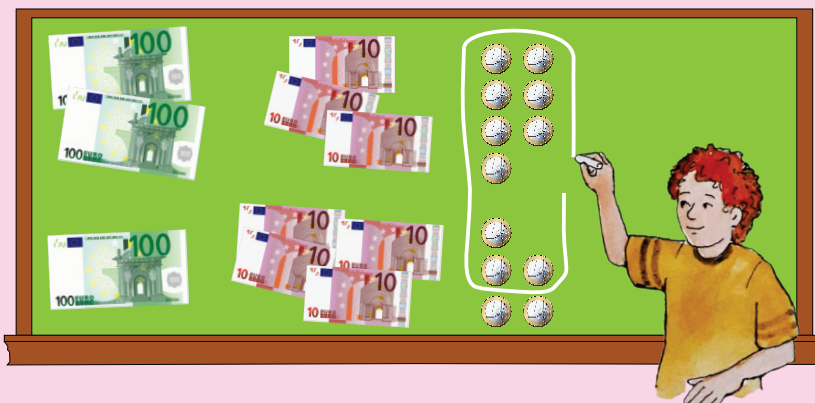
4	1	8
+	3	7

5	2	3
+	1	1

2	6	1
+	5	2

6	4	2
+	2	3

4	4	4
+	3	2

3

Q	Dh	Nj
2	3	7
+	1	4
3	8	2

Të njehsojmë shumën në shtylla:

4

Q	Dh	Nj
5	4	7
+	3	2
	1	5
8	7	5

2	4	5
+	4	3

5	6	7
+	4	2

5	3	9
+	2	4

3	0	8
+	4	7

5	7	2
+	1	1

3	0	6
+	5	8

7	4	8
+	1	3

4	5	7
+	3	2

MËSOJMË

13. ZBRITJA E NUMRAVE TRESHIFRORE NË SHTYLLA

1

Qindëshet	Dhjetëshet	Njëshet
100 100	10 10	1 1 1 1
100 100	10 10	1 1 1
100 100	10 10	1 1
100	10	1 1
1	2	3

Q	Dh	Nj
4	5	7
3	3	4
1	2	3

2

Të njehsojmë ndryshimin në shtylla:

Q	Dh	Nj
5	7	9
3	2	4
8	7	5

	8	8	7
-	3	6	2
	8	6	8
-	4	5	7

	6	2	9
-	1	1	2
	5	4	6
-	3	1	4

	9	7	4
-	5	4	1
	6	5	8
-	4	2	3

	6	4	7
-	3	2	7
	8	6	4
-	3	2	0

3

Qindëshet	Dhjetëshet	Njëshet
100 100	10 10	1 1
100 100	10 10	1 1
100	10 10	1 1 1
100	10	1 1 1
2	1	8

Q	Dh	Nj
4	5	4
2	3	6
2	1	8

4

Të njehsojmë ndryshimin në shtylla:

Q	Dh	Nj
	8	15
7	9	5
5	1	8
2	7	7

	4	8	2
-	2	6	3
	5	7	2
-	2	1	9

	5	6	1
-	3	4	5
	3	8	6
-	2	2	8

	7	3	5
-	5	4	8
	8	4	4
-	2	1	8

	6	6	7
-	4	7	9
	4	5	3
-	3	2	5

Të njehsojmë ndryshimin në shtylla:

1

$\begin{array}{r} 879 \\ - 245 \\ \hline 634 \end{array}$	$\begin{array}{r} 634 \\ + 245 \\ \hline 879 \end{array}$		$\begin{array}{r} 662 \\ - 139 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} \\ + \\ \hline \end{array}$
---	---	--	---	---

Njehsojmë shumën e numrave:

2

$\begin{array}{r} 168 \\ + 254 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 367 \\ + 558 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 134 \\ + 298 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 298 \\ + 646 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 577 \\ + 356 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 188 \\ + 266 \\ \hline \end{array}$

Njehsojmë dhe ngjyrosim:

3

$\begin{array}{r} 467 \\ + 389 \\ \hline 856 \end{array}$	$\begin{array}{r} 628 \\ + 294 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 563 \\ + 258 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 697 \\ + 86 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 762 \\ - 439 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 865 \\ - 316 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 962 \\ - 637 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 804 \\ - 438 \\ \hline \end{array}$
---	---	---	--	---	---	---	---

$\begin{array}{r} 617 \\ - 563 \\ \hline 54 \end{array}$	$\begin{array}{r} 343 \\ + 428 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 748 \\ - 675 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 710 \\ + 95 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 746 \\ - 189 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 253 \\ + 309 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 647 \\ - 299 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 782 \\ + 218 \\ \hline \end{array}$
--	---	---	--	---	---	---	---

$\begin{array}{r} 908 \\ - 785 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 607 \\ - 209 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 800 \\ - 526 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 412 \\ - 277 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 678 \\ + 197 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 273 \\ + 127 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 443 \\ + 367 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 669 \\ + 266 \\ \hline \end{array}$
---	---	---	---	---	---	---	---

1

$426 + 243 = \square$

$623 + 345 = \square$

$528 + 282 = \square$

$546 + 385 = \square$

2

$426 - 243 = \square$

$623 - 345 = \square$

$528 - 282 = \square$

$546 - 385 = \square$

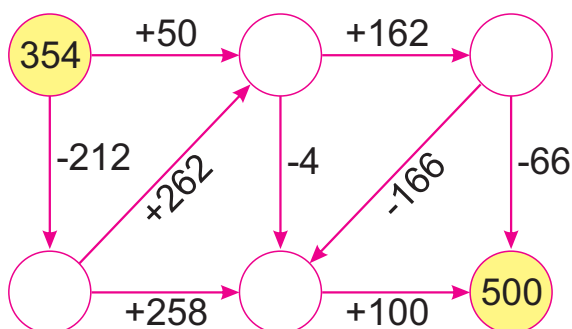
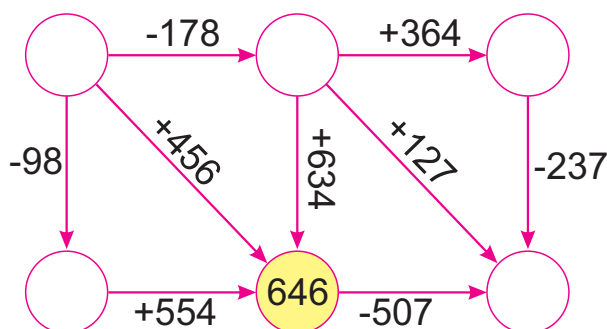
3

Shumën e numrave 516 dhe 365 e zvogëlojmë për ndryshimin e numrave 652 dhe 84.

Njehsojmë: $516 + \square - (\square - \square) = \square - \square = \square$

4

Duke ndjekur drejtimin e shigjetave, plotësojmë figurat:

5

Duke njehsuar plotësojmë:

$825 \rightarrow \square$

$\square + 231 \rightarrow \square$

$1000 - 434 \rightarrow \square$

$\square + 757 \rightarrow 1000$

$643 \rightarrow \square$

$\square + 562 \rightarrow \square$

6

Njehsojmë dhe fushat në rezultate i ngjyrosim.

$600 - 250$

$455 - 150$

$256 + 124$

$305 + 247$

$458 - 165$

250

350

450

550

850

305

405

205

705

505

480

280

380

388

180

652

552

452

152

525

293

393

923

329

392

1

Nxënësit e një shkolle bujqësore ditën e parë mbollën 430 fidane, kurse ditën e dytë 50 fidane më tepër se ditën e parë. Sa fidane mbollën ata gjithsej?

Nxënësit mbollën gjithsej: $430 + (\square + \square) = \square + \square = \square$ fidane

2

I zbritshmi është numër më i madh treshifrorë kurse zbritësi është i barabartë me shumën e numrit më të vogël treshifrorë dhe numrit më të madh dyshifrorë. Shkruajmë shprehjen dhe njehsoni vlerën e saj?

Numri më i madh treshifrorë është ____, numri më i vogël treshifrorë është ____ dhe numri më i madh dyshifrorë është _____. Prandaj:

i zbritëshmi

zbritësi

$$\square - (\square + \square) = \square - \square = \square$$

3

Formulojmë me fjalë shprehjen: $560 + (560 - 60)$.

Shprehja $560 + (560 - 60)$, mund të formulohet kështu: numri 560 është rritur për ndryshimin e numrave 560 dhe 60.

4

Në një fabrikë punëtorët punojnë në dy ndërrime. Në ndërrimin e parë punojnë 530 punëtorë, kurse në të dytin 74 punëtorë më pak. Sa punëtorë janë të punësuar në fabrikë?

Ndërrimi I

Ndërrimi II

Në fabrikë janë të punësuar: $\square + (\square - \square) = \square + \square = \square$

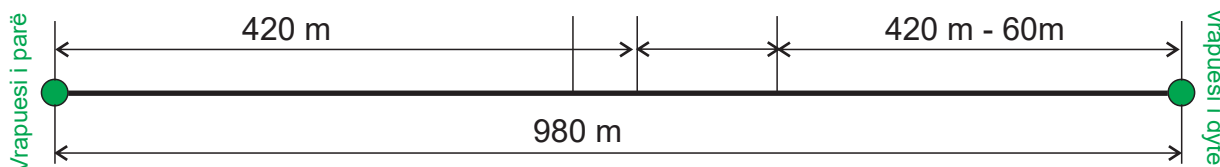
5

Shumën e numrave 365 dhe 289 e rrisim për ndryshimin e numrave 542 dhe 391

Njehsojmë: $(365 + \square) + (\square - 391) = \square + \square = \square$

6

Dy vrapues gjenden në distancë 980m nga njëri-tjetri. Pas një kohe vrapimi në drejtim të njëri-tjetrit, vrapuesi i parë ka kaluar 420 m, kurse i dyti 60 m më pak. Sa është tani distanca ndërmjet tyre.

Vrapuesi i dytë ka kaluar: $\square$ m - 60 m = $\square$ m

Distanca ndërmjet vrapuesve është:

$$\square \text{ m} - (\square \text{ m} + \square \text{ m}) = \square \text{ m} - \square \text{ m} = \square \text{ m}.$$

1 Duke njehsuar përcaktojmë vlerat numerike të figurave.

$$400 + \text{red circle} = 410 \quad 770 - \text{green square} = 700 \quad 900 + \text{yellow star} = 990 \quad 280 - \text{blue pentagon} = 200$$

$$\text{red circle} = \boxed{}$$

$$\text{green square} = \boxed{}$$

$$\text{yellow star} = \boxed{}$$

$$\text{blue pentagon} = \boxed{}$$

2 Kërkojmë dhe zbulojmë (një figurë një numër)

$$\text{1 squirrel} + \text{1 pigeon} = \text{1 fish} + \text{1 pigeon}$$

$$\text{1 squirrel} + \text{2 pigeons} + \text{1 squirrel} = \text{1 fish} + \text{3 pigeons}$$

$$\text{1 fish} + \text{1 squirrel} - \text{1 frog} = \text{1 fish} + \text{1 squirrel}$$

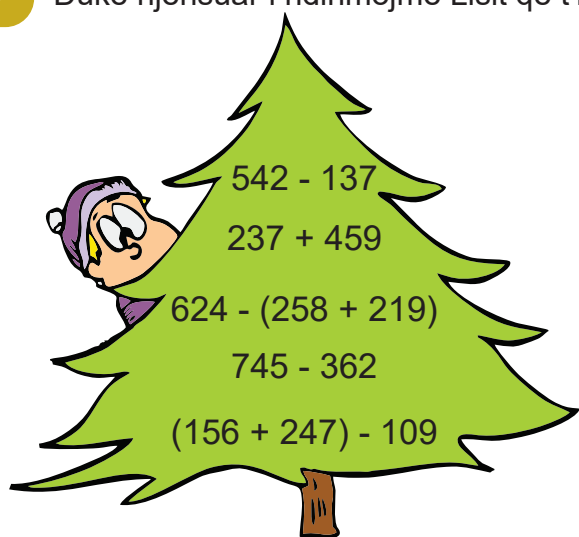
$$\text{1 fish} \cdot \text{1 pigeon} = \text{1 fish} + \text{1 pigeon}$$

$$\text{1 squirrel} \cdot \text{1 squirrel} = \text{1 frog} + \text{1 squirrel}$$

$$\text{1 frog} + \text{2 pigeons} - \text{1 frog} = \text{1 fish} + \text{1 hedgehog} + \text{1 squirrel}$$

3 Duke njehsuar i ndihmojmë Lisit që t'i vendosim lodrat në bredh.

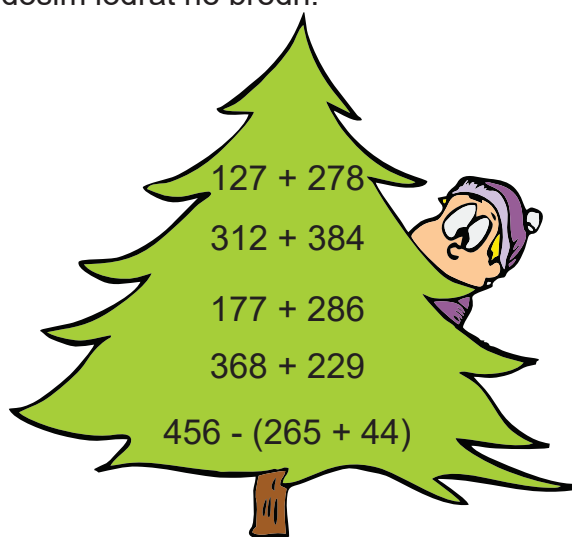
$$542 - 137$$

$$237 + 459$$

$$624 - (258 + 219)$$

$$745 - 362$$

$$(156 + 247) - 109$$

$$127 + 278$$

$$312 + 384$$

$$177 + 286$$

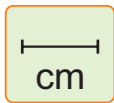
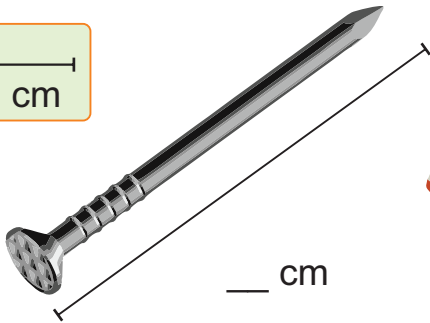
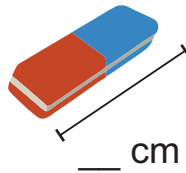
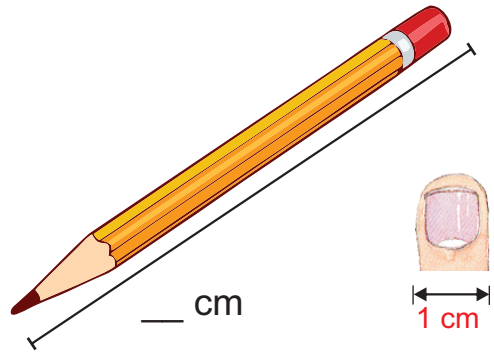
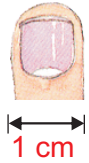
$$368 + 229$$

$$456 - (265 + 44)$$

Me ndihmën e vizores matim gjatësitë.

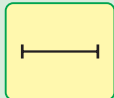

1

Metri

1 cm

1 centimetër
1 Centimetër = 1 cm

1 m = 100 cm

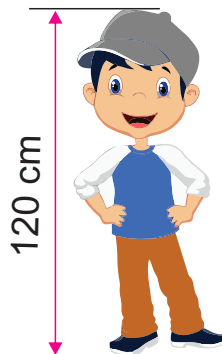
2

Ti shprehim në metra dhe centimetra gjatësitë e nxënësve

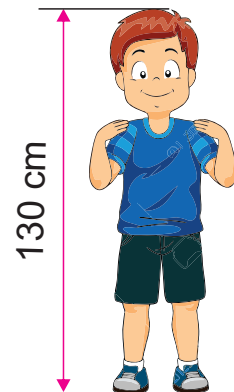
Arta

Genci

Miri

140 cm = m cm 120 cm = m cm 130 cm = m cm

Arta është cm më e gjatë se Genci, kurse cm më e gjatë se Besa.

Besa është cm më e gjatë se Genci dhe cm më e shkurtër se Arta.

3

1 m = 100 cm

100 cm = 1 m

3 m = cm 6 m = cm 200 cm = m 300 cm = m

4 m = cm 7 m = cm 800 cm = m 700 cm = m

2 m = cm 9 m = cm 400 cm = m 500 cm = m

4

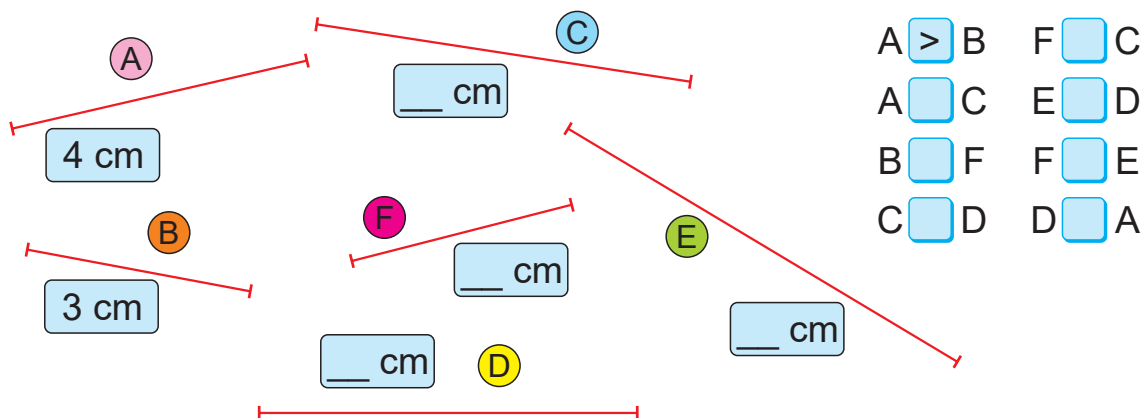
USHTROJMË

MATJA E GJATËSISË

MATJA E GJATËSISË (METRI - CENTIMETRI)

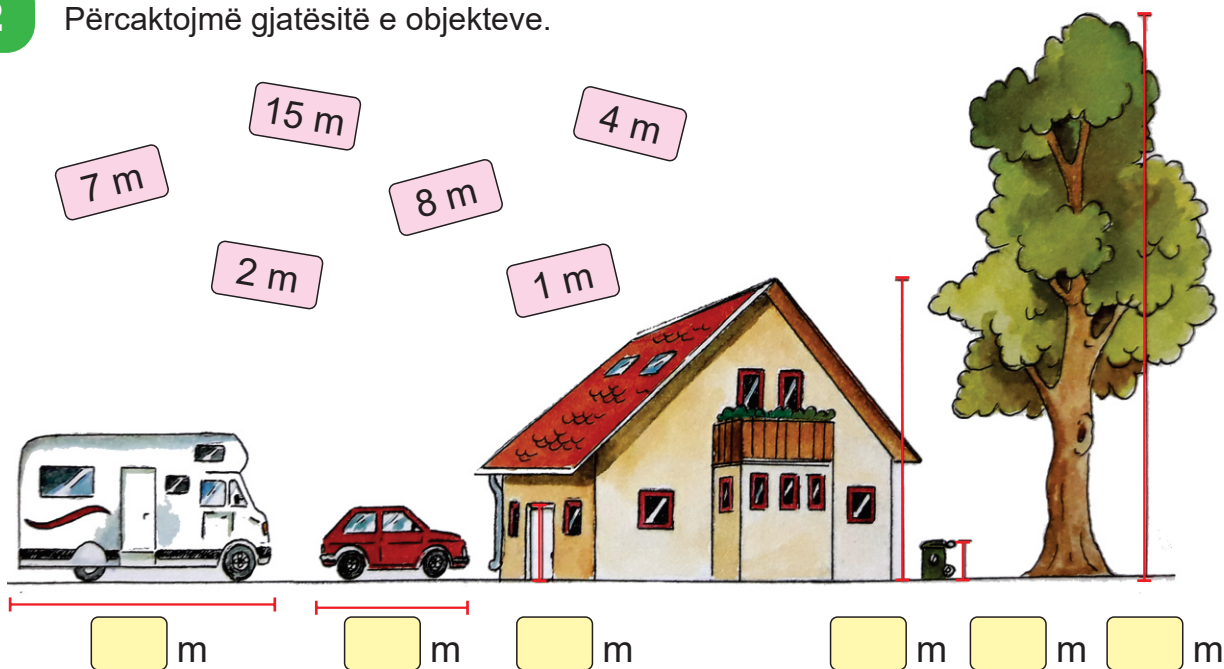
1

Me anën e vizores matim segmentet dhe i krahasojmë.

2

Përcaktojmë gjatësitë e objekteve.

3

Njehsojmë:

$$40 \text{ cm} + 60 \text{ cm} = \text{___ cm} = \text{___ m } \text{___ cm}$$

$$19 \text{ cm} + 16 \text{ cm} + 76 \text{ cm} = \text{___ cm} = \text{___ m } \text{___ cm}$$

$$60 \text{ cm} + 48 \text{ cm} + 240 \text{ cm} = \text{___ cm} = \text{___ m } \text{___ cm}$$

4

Plotësojmë tabelën.

1 m 86 cm	3 m 48 cm	7 m 99 cm		6 m 72 cm	
186 cm	348 cm		205 cm		860 cm

1

1 DECIMETËR

1 decimetër = 10 centimetra
1 dm = 10 cm

1cm 1cm 1cm 1cm 1cm 1cm 1cm 1cm 1cm 1cm

2

Decimetri

1 dm

10 cm = 1 decimetër
10 cm = 1 dm

1 dm = 10 cm

1 m = 10 dm = 100 cm

1 dm

3

1 m = 10 dm = 100 cm

3 m = dm = cm

6 m = dm = cm

7 m = dm = cm

4 m = dm = cm

10 cm = 1 dm 10 dm = 1 m

800 cm = dm = m

100 cm = dm = m

900 cm = dm = m

500 cm = dm = m

4

Erzeni është i gjatë 10 dm. Dioni është 40 cm më i gjatë se Erzeni. Kurse Lisi është 20 cm më i shkurt se Erzeni. Njehsojmë gjatësitë e secilit prej tyre.

Erzeni është i gjatë. Dioni është + = i gjatë.

Lisi është - = i gjatë.

5

Gjatësitë e dhëna i shprehim me anën e njërive matëse.

2 m 6 dm = dm

18 dm = m dm

7 m 9 dm = dm

84 dm = m dm

5 dm 3 cm = cm

38 cm = dm cm

8 m 3 dm 6 cm = cm

348 cm = m dm cm

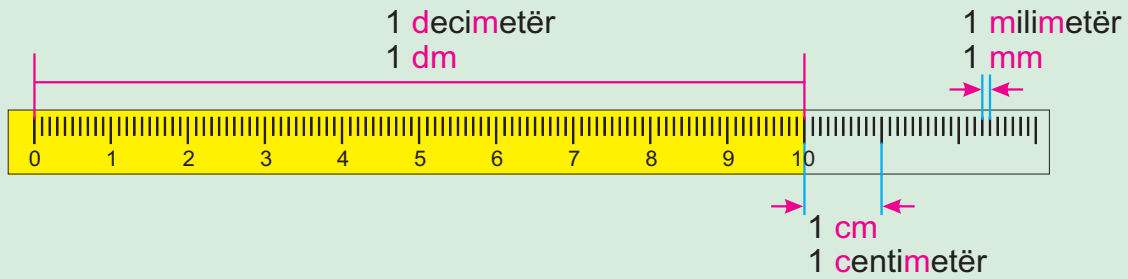

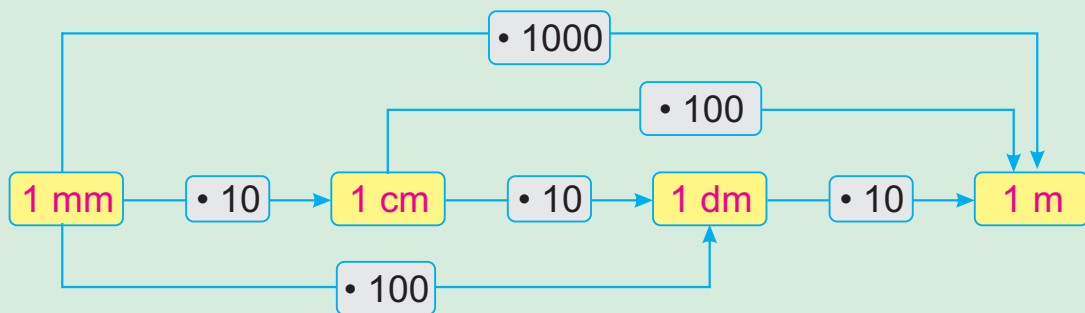
MËSOJMË

3. MATJA E GJATËSISË (METRI-DECIMETRI-CENTIMETRI-MILIMETRI)

1

Me diagramin e mëposhtëm po e japim lidhjen ndërmjet milimetrit (mm), decimetrit (dm), centimetrit (cm) dhe metrit (m).

3

Plotësojmë:

$$8 \text{ cm} = \underline{\hspace{1cm}} \text{ mm}$$

$$4 \text{ cm } 6 \text{ mm} = \underline{\hspace{1cm}} \text{ mm}$$

$$38 \text{ mm} = \underline{\hspace{1cm}} \text{ cm } \underline{\hspace{1cm}} \text{ mm}$$

$$68 \text{ cm} = \underline{\hspace{1cm}} \text{ mm}$$

$$43 \text{ cm } 9 \text{ mm} = \underline{\hspace{1cm}} \text{ mm}$$

$$106 \text{ mm} = \underline{\hspace{1cm}} \text{ cm } \underline{\hspace{1cm}} \text{ mm}$$

$$48 \text{ cm} = \underline{\hspace{1cm}} \text{ mm}$$

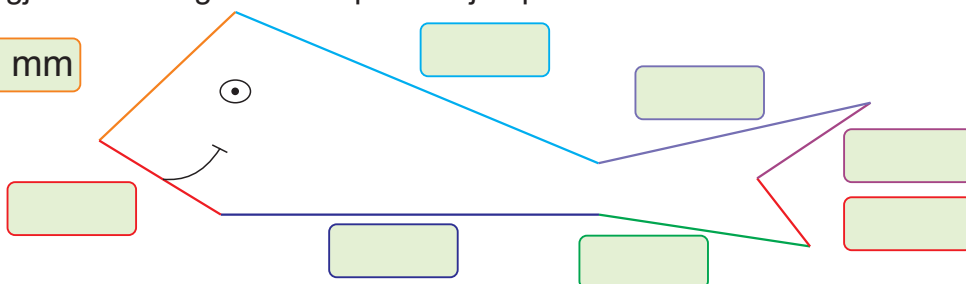
$$24 \text{ cm } 8 \text{ mm} = \underline{\hspace{1cm}} \text{ mm}$$

$$92 \text{ mm} = \underline{\hspace{1cm}} \text{ cm } \underline{\hspace{1cm}} \text{ mm}$$

4

Masim gjatësitë e segmenteve që formojnë peshkun.

23 mm

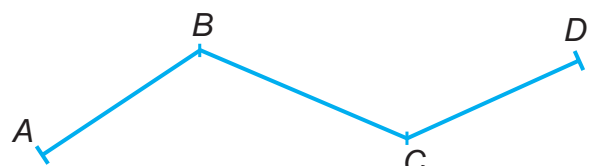
5

Duke matur gjatësinë e segmenteve gjejmë gjatësinë e vijes së thyer:

$$\underline{\hspace{1cm}} \text{ mm} + \underline{\hspace{1cm}} \text{ mm} + \underline{\hspace{1cm}} \text{ mm} = \underline{\hspace{1cm}} \text{ mm}$$

$$= \underline{\hspace{1cm}} \text{ cm.}$$

$$\underline{\hspace{1cm}} \text{ mm} + \underline{\hspace{1cm}} \text{ mm} + \underline{\hspace{1cm}} \text{ mm} = \underline{\hspace{1cm}} \text{ mm}$$

$$= \underline{\hspace{1cm}} \text{ cm.}$$

1

Duke matur gjatësitë e segmenteve plotësojmë:

a) b) c) d)

e) f)

a) ___ cm ___ mm = ___ mm

d) ___ cm ___ mm = ___ mm

b) ___ cm ___ mm = ___ mm

e) ___ cm ___ mm = ___ mm

c) ___ cm ___ mm = ___ mm

f) ___ cm ___ mm = ___ mm

2

100 mm = 1 dm 10 mm = 1 cm

486 mm = dm cm mm

3 cm - 5 mm = cm mm

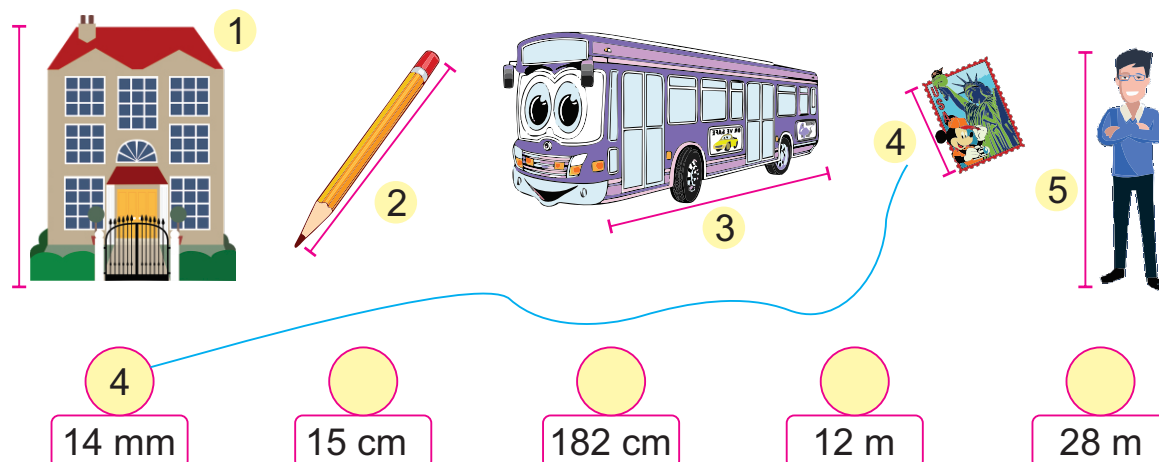
379 mm = dm cm mm

6 cm - 4 mm = cm mm

827 mm = dm cm mm

2 cm - 8 mm = cm mm

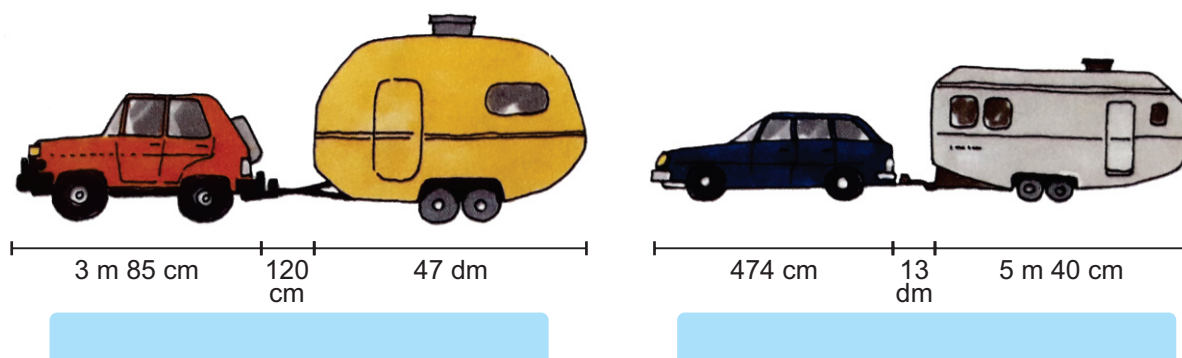
3

14 mm 15 cm 182 cm 12 m 28 m

4

Njehsojmë gjatësitë duke i shprehur në cm.

3 m 85 cm 120 cm 47 dm 474 cm 13 dm 5 m 40 cm

1

2

$$1000 \text{ m} = 1 \text{ km}$$

$$650 \text{ m} + \boxed{} \text{ m} = 1 \text{ km}$$

$$1 \text{ km} - \boxed{} \text{ m} = 300 \text{ m}$$

$$480 \text{ m} + \boxed{} \text{ m} = 1 \text{ km}$$

$$1 \text{ km} - \boxed{} \text{ m} = 475 \text{ m}$$

$$945 \text{ m} + \boxed{} \text{ m} = 1 \text{ km}$$

$$1 \text{ km} - \boxed{} \text{ m} = 225 \text{ m}$$

3

Të njehsojmë:

$$\begin{array}{r} 4 \text{ km } 235 \text{ m} \\ + 3 \text{ km } 513 \text{ m} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \text{ km } 163 \text{ m} \\ + 5 \text{ km } 326 \text{ m} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \text{ km } 568 \text{ m} \\ - 3 \text{ km } 433 \text{ m} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \text{ km } 685 \text{ m} \\ - 5 \text{ km } 563 \text{ m} \\ \hline \end{array}$$

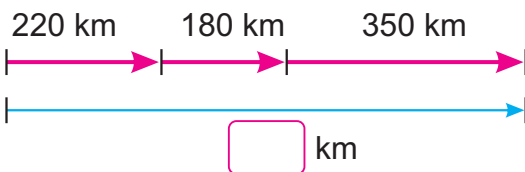
__ km __ m

__ km __ m

__ km __ m

__ km __ m

4

5

Bashkojmë metrat për të fituar kilometra.

30 m 450 m 270 m 500 m 580 m

100 m 310 m 970 m 730 m 550 m

420 m 500 m 350 m 690 m

900 m 650 m 700 m

$300 \text{ m} + 700 \text{ m} = 1 \text{ km}$

Plotësojmë:

$650 \text{ m} + \boxed{} \text{ m} = 1000 \text{ m}$

$330 \text{ m} + \boxed{} \text{ m} = 1000 \text{ m}$

$190 \text{ m} + \boxed{} \text{ m} = 1000 \text{ m}$

$185 \text{ m} + \boxed{} \text{ m} = 1000 \text{ m}$

$750 \text{ m} + \boxed{} \text{ m} = 1 \text{ km}$

$560 \text{ m} + \boxed{} \text{ m} = 1 \text{ km}$

$885 \text{ m} + \boxed{} \text{ m} = 1 \text{ km}$

$920 \text{ m} + \boxed{} \text{ m} = 1 \text{ km}$

1

Krahasojmë masat e gjatësisë:

500 m; 50 m; 55 cm; 1 km; 990 m; 6 dm

$\boxed{} > \boxed{} > \boxed{} > \boxed{} > \boxed{} > \boxed{}$

2

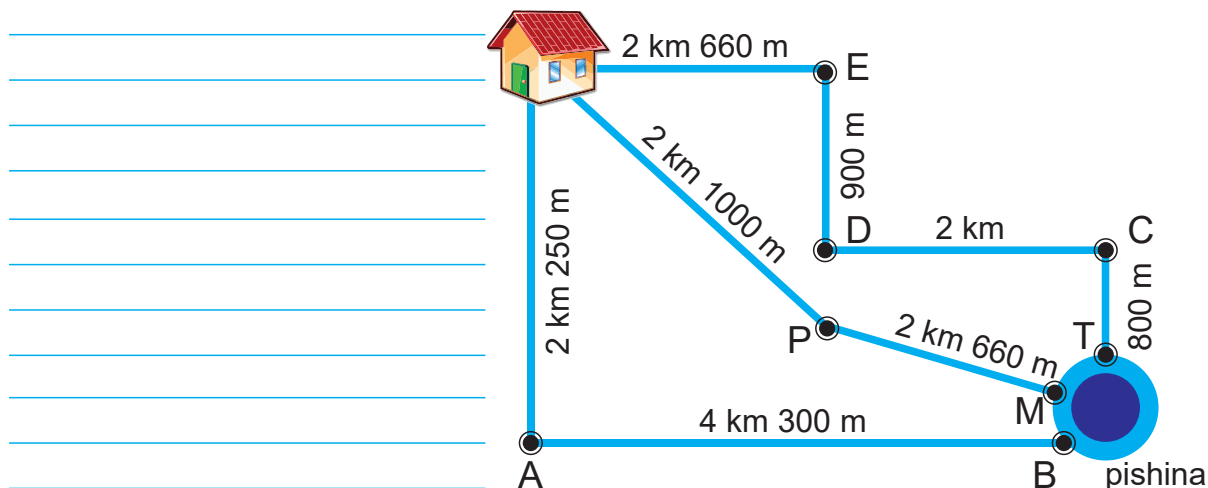
Dy udhëtar me vetura janë nisë në të njëjtën kohë prej të njëjtit vend. Njëri ka lëvizë me shpejtësi prej 100 km në orë, kurse tjetri ka lëvizë me prej 120 km në orë. Nga sa kilometra janë larguar nga vendi i nisjes pas 2 orëve?

1. _____

2. _____

3

Gjejmë rrugën më të shkurtër dhe më të gjatë deri në pishinë.

4

Plotësojmë:

$510 \text{ m} + \boxed{} \text{ m} = 1 \text{ km}$

$330 \text{ m} + \boxed{} \text{ m} = 1 \text{ km}$

$100 \text{ m} + \boxed{} \text{ m} = 500 \text{ m}$

$1 \text{ km} - \boxed{} \text{ m} = 720 \text{ m}$

$\boxed{} \text{ m} + 640 \text{ m} = 1 \text{ km}$

$1 \text{ km} - \boxed{} \text{ m} = 330 \text{ m}$

$250 \text{ m} + \boxed{} \text{ m} = 990 \text{ m}$

$\boxed{} \text{ m} + 50 \text{ m} = 1 \text{ km}$

5

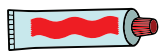

1 Me anë të vizores masim gjatësitë.

_____ mm

_____ mm

_____ mm

_____ mm

_____ mm

_____ mm

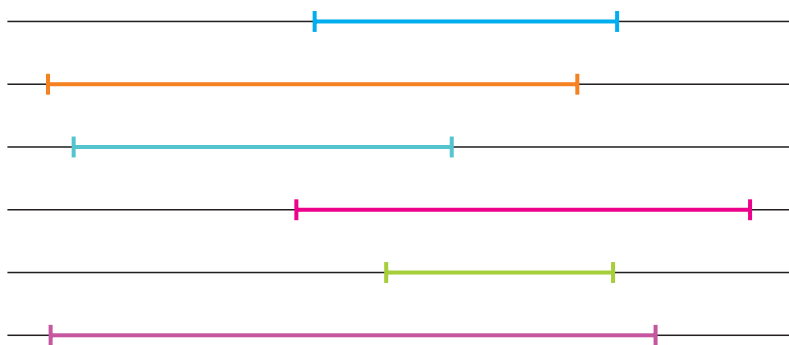

_____ mm

_____ mm

2 Bëjmë matjen dhe krahasojmë segmentet:

$a =$

$b =$

$c =$

$d =$

$e =$

$f =$

$< = > ?$

$a < c$

$d \bigcirc e$

$a \bigcirc b$

$a \bigcirc d$

$b \bigcirc d$

$b \bigcirc c$

$c \bigcirc f$

$e \bigcirc f$

$c \bigcirc e$

$f \bigcirc c$

$a \bigcirc f$

$a \bigcirc e$

$b \bigcirc e$

$d \bigcirc f$

$c \bigcirc d$

$f \bigcirc a$

3

$$100 \text{ cm} = 1 \text{ m}$$

$$420 \text{ cm} = \boxed{4} \text{ m } \boxed{20} \text{ cm}$$

$$6 \text{ m } 40 \text{ cm} + \boxed{60} \text{ cm} = 7 \text{ m}$$

$$546 \text{ cm} = \boxed{} \text{ m } \boxed{} \text{ cm}$$

$$3 \text{ m } 72 \text{ cm} + \boxed{} \text{ cm} = 4 \text{ m}$$

4

$$1 \text{ cm} = 10 \text{ mm}, \quad 1 \text{ dm} = 10 \text{ cm}$$

$$748 \text{ mm} = \boxed{} \text{ dm } \boxed{} \text{ cm } \boxed{} \text{ mm}$$

$$849 \text{ mm} = \boxed{} \text{ dm } \boxed{} \text{ cm } \boxed{} \text{ mm}$$

$$395 \text{ mm} = \boxed{} \text{ dm } \boxed{} \text{ cm } \boxed{} \text{ mm}$$

$$408 \text{ mm} = \boxed{} \text{ dm } \boxed{} \text{ cm } \boxed{} \text{ mm}$$

5

$$1 \text{ km} = 1000 \text{ m}$$

$$1 \text{ km} - 200 \text{ m} = \boxed{} \text{ m}$$

$$1 \text{ km} - 280 \text{ m} = \boxed{} \text{ m}$$

$$1 \text{ km} - 375 \text{ m} = \boxed{} \text{ m}$$

$$1 \text{ km} - 700 \text{ m} = \boxed{} \text{ m}$$

$$1 \text{ km} - 640 \text{ m} = \boxed{} \text{ m}$$

$$1 \text{ km} - 625 \text{ m} = \boxed{} \text{ m}$$

$$1 \text{ km} - 900 \text{ m} = \boxed{} \text{ m}$$

$$1 \text{ km} - 820 \text{ m} = \boxed{} \text{ m}$$

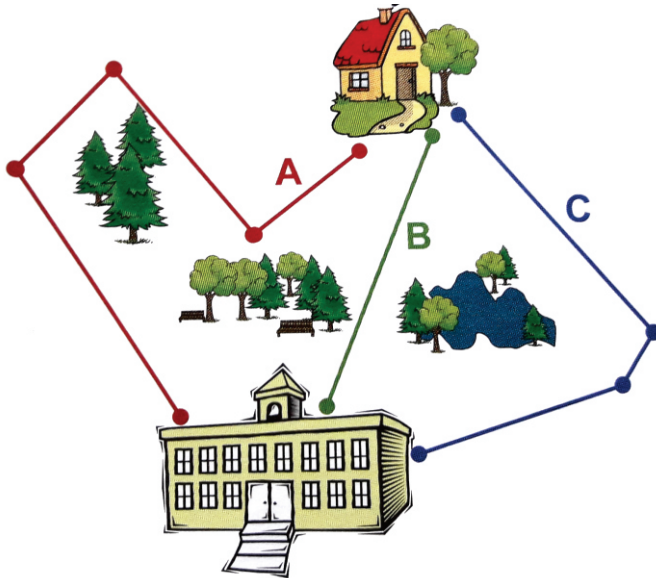
$$1 \text{ km} - 495 \text{ m} = \boxed{} \text{ m}$$

1

Nga shtëpia e Lisit deri në shkollë ekzistojnë 3 rrugë. Nëse 1 cm në figurë atëherë në natyrë paraqet 1 m. Njehsojmë gjatësitë e rrugëve.

Gjatësia e rrugës A është:

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad} \text{ m}$$

Gjatësia e rrugës B është:

$$\underline{\quad} \text{ m}$$

Gjatësia e rrugës C është:

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad} \text{ m}$$

Rruga më e shkurtër deri në shkollë është rruga $\underline{\quad}$

Rruga më e gjatë deri në shkollë është rruga $\underline{\quad}$

Për sa është më e shkurtër rruga B nga rruga A $\underline{\hspace{2cm}}$

Plotësojmë tabelat duke llogaritur.

2

	Largësia në km		Distanca e kaluar
	Fillimi	Mbarimi	
Joni	240 km	296 km	km
Nora	490 km	520 km	km
Alba	15 km	75 km	km
Tara	141 km	km	170 km

	Largësia në km		Distanca e kaluar
	Fillimi	Mbarimi	
Erseni	442 km	km	46 km
Teuta	212 km	km	72 km
Hana	km	686 km	81 km
Fjolla	346 km	km	143 km

Njehsojmë:

3

$$\begin{array}{r} 6 \text{ km } 245 \text{ m} \\ + 2 \text{ km } 135 \text{ m} \\ \hline 8 \text{ km } 370 \text{ m} \end{array} \quad \rightarrow \quad \begin{array}{r} 6245 \text{ m} \\ + 2135 \text{ m} \\ \hline 8370 \text{ m} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \text{ km } 762 \text{ m} \\ + 1 \text{ km } 123 \text{ m} \\ \hline \underline{\quad} \text{ km } \underline{\quad} \text{ m} \end{array} \quad \rightarrow \quad \begin{array}{r} \underline{\quad} \text{ m} \\ + \underline{\quad} \text{ m} \\ \hline \underline{\quad} \text{ m} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \text{ km } 466 \text{ m} \\ - 3 \text{ km } 252 \text{ m} \\ \hline \underline{\quad} \text{ km } \underline{\quad} \text{ m} \end{array} \quad \rightarrow \quad \begin{array}{r} \underline{\quad} \text{ m} \\ - \underline{\quad} \text{ m} \\ \hline \underline{\quad} \text{ m} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \text{ km } 980 \text{ m} \\ - 4 \text{ km } 297 \text{ m} \\ \hline \underline{\quad} \text{ km } \underline{\quad} \text{ m} \end{array} \quad \rightarrow \quad \begin{array}{r} \underline{\quad} \text{ m} \\ - \underline{\quad} \text{ m} \\ \hline \underline{\quad} \text{ m} \end{array}$$

VLERËSOJMË TË KUPTUARIT

1 Njehsojmë shumën:

a) $136 + 752 =$

b) $517 + 342 =$

c) $666 + 333 =$

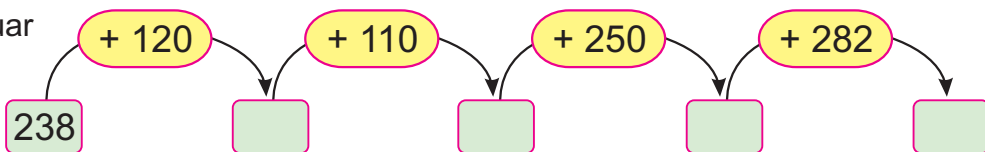
2 Njehsojmë ndryshimin:

a) $524 - 213 =$

b) $635 - 304 =$

c) $947 - 347 =$

3 Duke njehsuar plotësojmë:

4 Njehsojmë shumën në shtylla:

	Q	Dh	Nj	
	7	5	8	
+	1	3	7	
		1	5	
<hr/>				
	8	9	5	

$$\begin{array}{r} 347 \\ + 236 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 469 \\ + 424 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 636 \\ + 148 \\ \hline \end{array}$$

	3	6	5
+	4	0	8
<hr style="border: 1px solid black;"/>			

5 Njehsojmë ndryshimin në shtylla:

	Q	Dh	Nj
		6	14
	8	7	4
-	5	1	8
	3	5	6

$$\begin{array}{r} 471 \\ - 256 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 682 \\ - 345 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 795 \\ - 549 \\ \hline \end{array}$$

4	8	7
-	4	7
4	7	9

6

100 mm = 1 dm 10 mm = 1 cm

10 mm = 1 cm

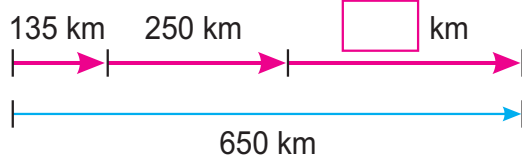
568 mm = dm cm mm

8 cm - 3 mm = cm mm

427 mm = dm cm mm

7 cm - 4 mm = cm mm

7 Njehsojmë kilometrat e kërkuara:

1

Të shohim se çka ndodhë me shumën, nëse njëri nga mbledhorët rritet apo zvogëlohet:

1. Miri dhe Drita i numëronin eurot që i kishin marr nga prindërit e tyre.

Unë i numërova
70 euro

Unë i numërova
50 euro

70 është MBLEDHORI i parë.

50 është _____

120 është _____

Së bashku kishin: $70 + 50 = 120$

Mami mi dha
20 euro

Mami mi dha
30 euro

Tani kemi:

$$(70 + 20) + 50 = ___ + ___ = ___$$

Tani kemi:

$$70 + (50 + 30) = ___ + ___ = ___$$

Miri dhe Drita i kanë pas 120 € tani
ata i kanë _____ euro.

Mbledhori i parë është rritur për
20 euro, shuma është rritur
për _____ euro.

Miri dhe Drita kanë pas 120 € tani
ata i kanë _____ euro.

Mbledhori i dytë është rritur për
30 euro, shuma është rritur
për _____ euro.

Nëse njëri nga mbledhorët **rritet** për një numër,
atëherë edhe shuma **rritet** për atë numër.

2

Mira i ka 70 lule
të bardha dhe 80 lule
të kuqe

Gjithsejtë i mbledh për treg:

$$70 + 80 = 150$$

Nësi i shet 40 lule të kuqe
do ti mbetin _____.

$$70 + (80 - 40) = ___ + ___ = ___$$

Nësi i shet 30 lule të bardha do t'i mbetin _____.

$$(70 - 30) + 80 = ___ + ___ = ___$$

Mira i ka pas 150 lule tani
tani i kanë mbet _____ lule.

Mbledhori i parë është zvogëluar
për 30 lule, shuma zvogëlohet për _____ lule.

Mira i ka pas 150 lule tani
tani i kanë mbet _____ lule.

Mbledhori i dytë është zvogëluar
për 40 lule, shuma zvogëlohet
për _____ lule.

Nëse njëri nga mbledhorët **zvogëlohet** për një numër,
atëherë edhe shuma **zvogëlohet** për atë numër

MËSOJMË

3 Të shohim se çka ndodh me shumën, kur njëri nga mbledhorët rritet apo zvogëlohet:

$$340 + 48 = 388$$

$$(340 + 130) + 48 = 388 + \underline{\hspace{2cm}}$$

Mbledhori i parë është _____ për _____
Shuma është _____ për _____.

$$340 + (48 - 14) = 388 - \underline{\hspace{2cm}}$$

Mbledhori i dytë është _____ për _____
Shuma është _____ për _____.

$$(340 - 125) + 48 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$340 + (48 + 54) = \underline{\hspace{2cm}}$$

4 Caktojmë vlerën e shkronjës **X** duke i krahasuar shumën.

$$436 + 254 = 690$$

$$565 + 235 = 800$$

$$(436 + X) + 254 = 700$$

$$(565 - X) + 235 = 780$$

$$X = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$X = \boxed{\hspace{1cm}}$$

5 Duke u bazuar në rregullat e mësipërme, plotësojmë fjalitë:

- a) Nëse njëri mbledhor rritet për **85**, shuma do të rritet për _____.
- b) Nëse njëri mbledhor zvogëlohet për **92**, shuma do të zvogëlohet për _____.
- c) Nëse njëri mbledhor rritet për **642**, shuma do të rritet për _____.
- d) Nëse njëri mbledhor zvogëlohet për **367**, shuma do të zvogëlohet për _____.

6 Duke zbatuar brazimin e dhënë, pa njehsuar gjejmë shumën:

$$734 + 56 = 790$$

$$476 + 384 = 860$$

$$734 + (56 + 24) = 790 + 24 = 814$$

$$(476 - 100) + 384 = \boxed{\hspace{2cm}}$$

$$734 + (56 - 30) = 790 - 30 = 860$$

$$(476 + 140) + 384 = \boxed{\hspace{2cm}}$$

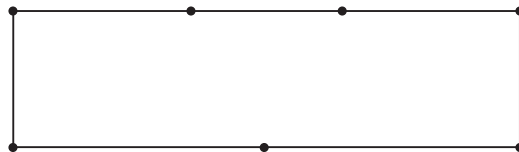
$$(734 + 110) + 56 = \boxed{\hspace{2cm}}$$

$$476 + (384 + 40) = \boxed{\hspace{2cm}}$$

$$(734 - 90) + 56 = \boxed{\hspace{2cm}}$$

$$476 + (384 - 60) = \boxed{\hspace{2cm}}$$

7 Kopjojmë figurën dhe ngjyrosim.

1

Në autobus ishin 28 djem dhe 34 vajza.

Numri i përgjithshëm në autobus është:

$$28 + 34 = 62 \quad \text{— Shuma}$$

Mbledhori i parë

Mbledhori i dytë

- Nëse në autobus hyjn edhe 4 djem, atëhere në autobus do të jenë:

$$(28 + 4) + 34 = 32 + 34 = 66 \quad \text{ose} \quad 62 + 4 = \underline{\quad}$$

- Nëse në autobus hyjn edhe 3 vajza, atëhere në autobus do të jenë:

$$28 + (34 + 3) = 28 + \underline{\quad} = 65 \quad \text{ose} \quad 62 + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

- Nëse në stacionin e parë zbresin 12 djem, atëhere në autobus do të mbesin:

$$(28 - 12) + 34 = 16 + \underline{\quad} = \underline{\quad} \quad \text{ose} \quad 62 - 12 = \underline{\quad}$$

- Nëse në stacionin e dytë zbresin 8 vajza, atëhere në autobus do të mbesin:

$$28 + (34 - 8) = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad} \quad \text{ose} \quad 62 - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

2

Çka do të ndodhë me shumën $148 + 26 = 174$ nëse:

a) Njëri nga mbledhorët rritet për 16? _____

b) Njëri nga mbledhorët zvogëlohet për 16? _____

3

Duke zbatuar barazimin e dhënë pa njehsuar gjejmë vlerën e ndryshores X.

$$785 + 210 = 995$$

$$(785 + X) + 210 = 1000$$

$$(785 + X) + 210 = 995 + 5$$

$$X = \boxed{\quad}$$

$$496 + 294 = 790$$

$$(496 - X) + 294 = 780$$

$$(496 - X) + 294 = 790 - 10$$

$$X = \boxed{\quad}$$

4

Duke ditur se $a + b = 380$, plotësojmë drejtkëndëshat e zbrazët me numra dhe fitojmë barazi të sakta:

$$(a + \boxed{\quad}) + b = 380 + 100$$

$$a + (b - \boxed{\quad}) = 300$$

$$(a + \boxed{\quad}) + (b - 120) = 380$$

$$(a + 12) + (b - \boxed{\quad}) = 380$$

3. PANDRYSHUESHMËRIA E SHUMËS

1

Vëllau dhe motra së bashku blejnë një dhuratë e cila kushton 160 euro. Zbulojmë se sa euro i kanë së bashku?

1. Vëllau dhe motra i numëronin eurot që i kishin marr nga prindërit e tyre.

Unë i kam
90 euro

Unë i kam
70 euro

90 është MBLEDHORI i parë.

70 është _____

160 është _____

Së bashku kishin: $90 + 70 = 160$

Unë i harxhova
20 euro

Tani duhet t'i marr
mamit 20 euro

Tani kemi:

$$(90 - 20) + (70 + 20) = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

Vëllau dhe motra tani kanë _____ euro. Mbledhori i parë është zvogëluar për _____ euro, mbledhori i dytë është rritë për _____ euro. Shuma mbetet e njëjtë.

Babi mi dha
10 euro

Tani mund t'i
harxhojë 10 euro

Tani kemi:

$$(90 + 10) + (70 - 10) = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

Vëllau dhe motra tani kanë _____ euro. Mbledhori i parë është rritë për _____ euro, mbledhori i dytë është zvogëluar për _____ euro. Shuma mbetet e njëjtë.

Shuma e dy numrave nuk ndryshon vlerën, nëse njëri nga mbledhorët rritet për një numër, kurse mbledhori tjetër zvogëlohet po për atë numër.

2

Shkruajmë numrin në mënyrë që shuma të mbetet e njëjtë.

$$399 + 410 = 809$$

$$(399 + 1) + (410 - \underline{\quad}) = 809$$

$$(399 + \underline{\quad}) + (410 - 9) = 809$$

$$243 + 180 = 423$$

$$(243 + 7) + (180 - \underline{\quad}) = 423$$

$$(243 - \underline{\quad}) + (180 + 20) = 423$$

3

Duke zbatuar vetinë e mësipërme, njehsojmë shumën:

$$376 + 258 = (376 + 24) + (258 - 24) = 400 + 234 = 634$$

$$483 + 335 = (483 + \underline{\quad}) + (335 - \underline{\quad}) = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$666 + 280 = (\underline{\quad} - \underline{\quad}) + (\underline{\quad} + 20) = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

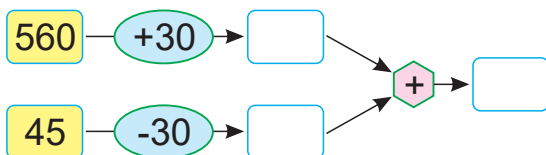

1

Të shohim se çka ndodh me shumën, kur njëri nga mbledhorët rritet për një numër, kurse mbledhori tjetër zvogëlohet po për atë numër:

$$560 + 45 = \boxed{}$$

$$(560 + 30) + (45 - 30) = \boxed{}$$

$$(560 - 30) + (45 + 30) = \boxed{}$$

$$750 + 70 = \boxed{}$$

$$(750 + 40) + (70 - 40) = \boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

$$(750 - 40) + (70 + 40) = \boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

2

Në çdo drejtkëndësh shkruajmë numrin i cili mungon. Tani njehsojmë shumën në dy mënyra.

$$497 + 236 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(497 + 3) + (236 - \boxed{}) = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$359 + 190 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(359 - \boxed{}) + (190 + 10) = \underline{\hspace{2cm}}$$

3

Duke zbatuar vetinë e pandryshueshmërisë njehsojmë:

$$499 + 348 = (499 + \underline{\hspace{1cm}}) + (348 - \underline{\hspace{1cm}}) = \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{1cm}}$$

$$278 + 693 = (278 - \underline{\hspace{1cm}}) + (693 + \underline{\hspace{1cm}}) = \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{1cm}}$$

$$584 + 147 = (\underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}}) + (\underline{\hspace{1cm}} - \underline{\hspace{1cm}}) = \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{1cm}}$$

$$146 + 395 = (\underline{\hspace{1cm}} - \underline{\hspace{1cm}}) + (\underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}}) = \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{1cm}}$$

4

Në barazimet e dhëna zbulojmë numrin e panjohur duke i krahasuar mbledhorët dhe shumat.

$$432 + 345 = 777$$

$$604 + 396 = 1000$$

$$(432 - a) + 350 = 777, \quad a = \underline{\hspace{1cm}}$$

$$600 + (396 + x) = 1000, \quad x = \underline{\hspace{1cm}}$$

$$430 + (345 + b) = 777, \quad b = \underline{\hspace{1cm}}$$

$$(604 - y) + 400 = 1000, \quad y = \underline{\hspace{1cm}}$$

5

Duke zbatuar vetinë e pandryshueshmërisë njehsojmë:

$$476 + 148 = (\underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}}) + (\underline{\hspace{1cm}} - \underline{\hspace{1cm}}) = \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{1cm}}$$

$$670 + 246 = (\underline{\hspace{1cm}} - \underline{\hspace{1cm}}) + (\underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}}) = \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{1cm}}$$

MËSOJMË

4. VARSHMËRIA E NDRYSHIMIT NGA I ZBRITËSHMI

1

Të zbulojmë se si ndërron ndryshimi i numrave, nëse i zbritëshmi rritet apo zvogëlohet.

1. Të shohim se çka po ndodh me Ronin?

Unë i kam 160 euro.
Pasi bleva një pallto
për 60 euro tani
më mbetin ____ euro

160 është i ZBRITSHMI

60 është _____

100 është _____

Roni llogariti: $160 - 60 = 100$

Babai mi dha
edhe 30 euro

Tani i kamë
____ euro

Tani kemi:

$$(160 + 30) - 60 = ___ - ___ = ___$$

Ronit tani i mbetën ____ euro.
I zbritshmi është rritë për ____ euro,
atëherë ndryshimi _____
për ____ euro.

Mami mi kërkoi
40 euro

Tani më mbeten
edhe ____ euro

Tani kemi:

$$(160 - 40) - 60 = ___ - ___ = ___$$

Ronit tani i mbetën ____ euro.
I zbritshmi është zvogëluar për ____
euro, atëherë ndryshimi _____
për ____ euro.

- Nëse i zbritshmi rritet për një numër, edhe ndryshimi do të rritet për atë numër.
- Nëse i zbritshmi zvogëlohet për një numër, edhe ndryshimi do të zvogëlohet për atë numër.

2

Në bazë të ndryshimit të dhënë njehsojmë ndryshimin e ri.

$$350 - 100 = 250$$

$$(350 + 50) - 100 = 250 + ___$$

I zbritshmi është _____ për 50, atëherë
ndryshimi është _____ për ____.

$$(350 - 50) - 100 = ___ - ___$$

I zbritshmi është _____ për 50, atëherë
ndryshimi është _____ për ____.

3

Gjejmë vlerën e ndryshores x duke e krahasuar ndryshimin.

$$540 - 80 = 460$$

$$(540 + x) - 80 = 500, \quad x = ___$$

$$(540 - x) - 80 = 400, \quad x = ___$$

$$363 - 55 = 308$$

$$(363 + x) - 55 = 400, \quad x = ___$$

$$(363 - x) - 55 = 300, \quad x = ___$$

1

Të shohim se çka do të ndodhë me ndryshimin kur i zbritshmi rritet ose zvogëlohet.

$$780 - 50 = 730$$

$$(780 + 20) - 50 = 800 - 50 = 750$$

por edhe: $730 + 20 = \square$

$$(780 + 60) - 50 = 840 - 50 = 790$$

por edhe: $730 + 60 = \square$

$$(780 - 20) - 50 = 760 - 50 = 710$$

por edhe: $730 - 20 = \square$

$$(780 - 60) - 50 = 720 - 50 = 670$$

por edhe: $730 - 60 = \square$

2

Çka do të ndodhë me ndryshimin $400 - 199 = 201$ nëse:

a) I zbritshmi rritet për 59? _____

b) I zbritshmi zvogëlohet për 59? _____

3

Nëse $a - b = 400$, njehsojmë:

$$(a + 167) - b = \square + \square = \square \quad \text{ndryshimi rritet për aq sa rritet i zbritshmi}$$

$$(a - 167) - b = \square - \square = \square \quad \text{ndryshimi zvogëlohet për aq sa zvogëlohet i zbritshmi}$$

$$(a + 167) - (b + 167) = \square \quad \text{ndryshimi nuk e ndryshon vlerën, nëse i zbritshmi dhe zbritësi rriten ose zvogëlohen për të njëjtin numër}$$

4

Duke zbatuar barazinë e dhënë, pa njehsuar gjejmë vlerën e ndryshores X.

$$638 - 186 = 452$$

$$574 - 157 = 417$$

$$463 - 286 = 177$$

$$(638 + X) - 186 = 552$$

$$(574 - X) - 157 = 400$$

$$(463 + X) - 286 = 200$$

$$X = \square$$

$$X = \square$$

$$X = \square$$

5

Të vërejmë sesi ndryshon ndryshimi në varshmëri nga:

a) rritja e të zbritshmit

a	b	$a - b$
548	48	500
$548 + 15$	48	
$548 + 25$	48	
$548 + 35$	48	
$548 + 45$	48	

b) zvogëlimi i të zbritshmit

a	b	$a - b$
608	108	500
$608 - 15$	108	
$608 - 25$	108	
$608 - 35$	108	
$608 - 45$	108	

MËSOJMË

5. VARSHMËRIA E NDRYSHIMIT NGA ZBRITËSI

1

Në kopshtin e vetë Blerta mbolli 240 tulipan.

I mbledhi
60 tulipan

I mbetën edhe:

$$240 - 60 = 180$$

Po të kish mbledhë
20 tulipana më shumë
atëherë i mbesin
___ tulipan

240 është _____

60 është ZBRITËSI

180 është _____

Po të kish mbledhë
30 tulipana më pak
atëherë i mbesin
___ tulipana

Tani kemi:

$$240 - (60 + 20) = ___ - ___ = ___$$

I mbesin ___ tulipana.

Zbritësi është rritet për 20.

atëhere ndryshimi do të _____ për 20.

Tani kemi:

$$240 - (60 - 30) = ___ - ___ = ___$$

I mbesin ___ tulipana.

Zbritësi është zvogëluar për 30.

atëhere ndryshimi do të _____ për 30.

- Nëse zbritësi rritet për një numër, ndryshimi zvogëlohet për atë numër.
- Nëse zbritësi zvogëlohet për një numër, ndryshimi rritet për atë numër.

2

Në bazë të ndryshimit të dhënë njehsojmë ndryshimin e ri.

$$500 - 300 = 200$$

$$500 - (300 + 50) = 200 - ___$$

Zbritësi është _____ për ___, atëherë
ndryshimi është _____ për _____.

$$500 - (300 - 50) = ___ + ___$$

Zbritësi është _____ për ___, atëherë
ndryshimi është _____ për _____.

3

Gjejme vlerën e ndryshores **a** duke u bazuar në ndryshimin e dhënë.

$$780 - 340 = 440$$

$$500 - 297 = 203$$

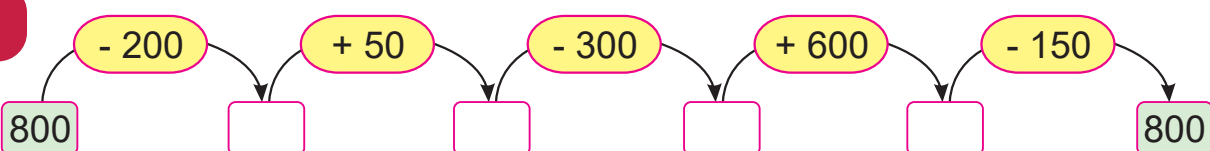
$$780 - (340 - a) = 500, \quad a = ___$$

$$500 - (297 + a) = 200, \quad a = ___$$

$$780 - (340 + a) = 400, \quad a = ___$$

$$500 - (297 - a) = 210, \quad a = ___$$

4

1

Të shohim se çka do të ndodhë me ndryshimin nëse zbritësit i shtohet apo i zbritet një numër.

$$560 - 70 = 490$$

$$560 - (70 + 40) = 560 - 110 = 450$$

por edhe: $490 - 40 = \square$

$$560 - (70 - 40) = 560 - 30 = 530$$

por edhe: $490 + 40 = \square$

Nëse **ZBRITËSI** rritet për një numër, ndryshimi _____ për atë numër.

Nëse **ZBRITËSI** zvogëlohet për një numër, ndryshimi _____ për atë numër.

2

Ndryshimi i dy numrave është $a - b = 700$ nëse:

a) Zbritësi rritet për 70? _____

b) Zbritësi zvogëlohet për 45? _____

3

Të plotësojmë fjalitë:

a) Nëse zbritësi rritet për 15, ndryshimi do të _____.

b) Nëse zbritësi zvogëlohet për 99, ndryshimi do të _____.

c) Nëse zbritësi rritet për 300, ndryshimi do të _____.

4

Nëse $a - b = 600$, njehsojmë:

$$(a + 267) - b = \square + \square = \square$$

ndryshimi rritet për aq sa rritet i zbritshmi

$$(a - 267) - b = \square - \square = \square$$

ndryshimi zvogëlohet për aq sa zvogëlohet i zbritshmi

$$(a + 167) - (b + 167) = \square$$

ndryshimi nuk e ndryshon vlerën, nëse i zbritshmi dhe zbritësi rriten ose zvogëlohen për të njëjtin numër

5

Të vërejmë sesi ndryshon ndryshimi në varshmëri nga:

a) rritja e zbritësit

a	b	$a - b$
783	83	700
783	$83 + 10$	
783	$83 + 20$	
783	$83 + 30$	
783	$83 + 40$	

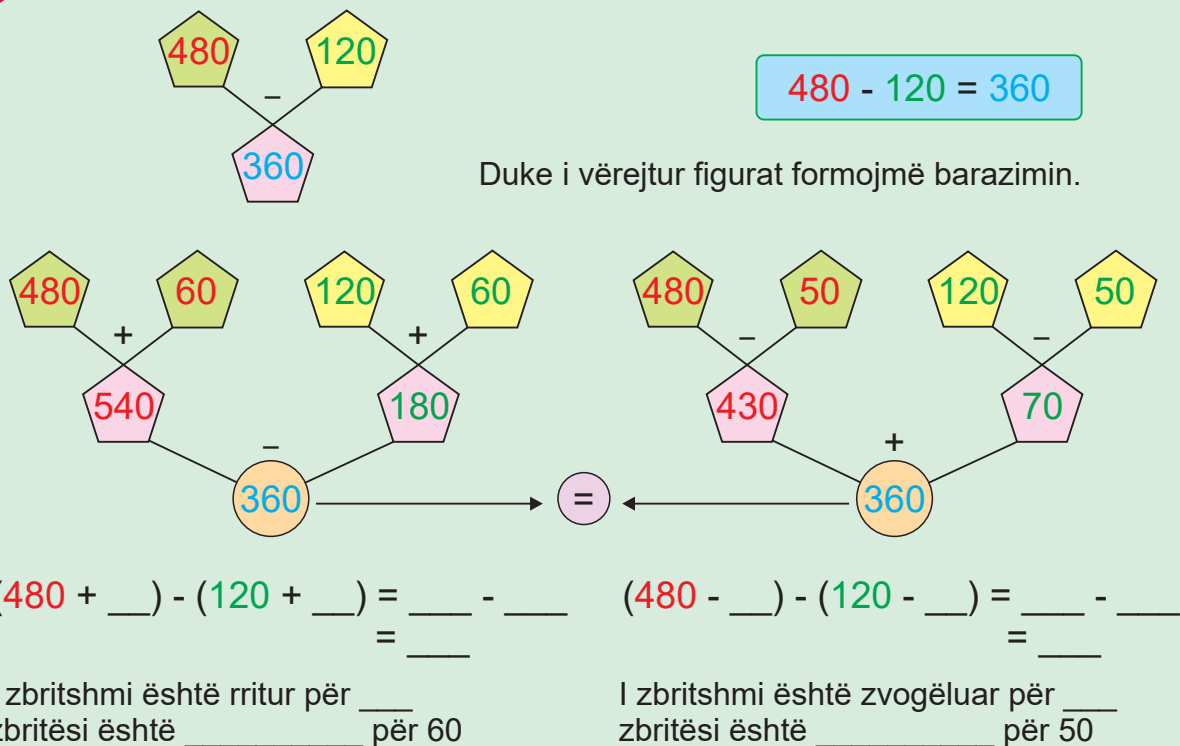
b) zvogëlimi i zbritësit

a	b	$a - b$
845	45	800
845	$45 - 10$	
845	$45 - 20$	
845	$45 - 30$	
845	$45 - 40$	

1

Zbulojmë vetitë e pandryshueshmërisë të ndryshimit.

Ndryshimi nuk e ndërron vlerën, nëse të zbritshmit dhe zbritësit ua shtojmë ose ua zbresim të njëjtin numër.

2

Shkruajmë numrin në mënyrë që ndryshimi të mbetet i njëjtë.

$$618 - 297 = 321 \quad 805 - 395 = 410$$

$$(618 + _) - (297 + 9) = 321 \quad (805 - 5) - (395 - _) = 410$$

$$(618 - 18) - (297 - _) = 321 \quad (805 + _) - (395 + 5) = 410$$

3

Duke krahasuar të zbritëshmin dhe zbritësin në barazimet zbulojmë numrin e panjohur.

$$905 - 445 = 460 \quad 601 - 399 = 202$$

$$(905 + X) - 450 = 460, \quad X = _ \quad (601 + X) - 400 = 202, \quad X = _$$

$$900 - (445 - a) = 460, \quad a = _ \quad 600 - (399 - a) = 202, \quad a = _$$

4

Nëse $a - b = 200$ sa do të jetë nëse:

$$(a + 100) - (b + 100) = _$$

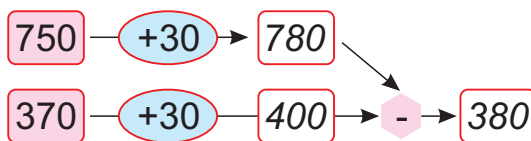
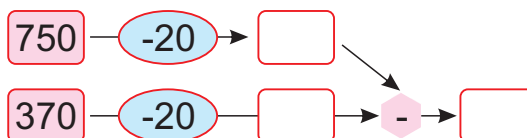
$$(a - 70) - (b - 70) = _$$

1

Të zbritëshmit dhe zbritësit ua shtojmë ose ua zbresim të njëjtin numër:

$$750 - 370 = 380$$

$$640 - 290 = \square$$

$$(640 + 10) - (290 + 10) = \square - \square = \square$$

$$(640 - 40) - (290 - 40) = \square - \square = \square$$

2

Duke zbatuar vetin e mësipërme njehsojmë ndryshimin.

$$965 - 229 = (965 + \square) - (229 + \square) = \square - \square = \square$$

$$364 - 104 = (364 - \square) - (104 - \square) = \square - \square = \square$$

$$736 - 295 = (\square + \square) - (\square + \square) = \square - \square = \square$$

$$897 - 307 = (\square - \square) - (\square - \square) = \square - \square = \square$$

3

Njehsojmë ndryshimin në dy mënyra.

$$399 - 147 = \square$$

$$(399 + \square) - (147 + \square) = \square - \square = \square$$

Plotësojmë fjalinë: Në dy mënyrat e paraqitura ndryshimi është i _____ dhe ai numër është _____.

4

Njehsojmë ndryshimin në mënyrën më të përshtatshme:

$$92 - 37 = (92 + 3) - (37 + 3) = \square - \square = \square$$

$$340 - 180 = (340 + 20) - (180 + 20) = \square - \square = \square$$

$$447 - 205 = (447 - \square) - (205 - \square) = \square - \square = \square$$

$$773 - 420 = (773 - \square) - (420 - \square) = \square - \square = \square$$

1

Çka do të ndodhë me shumën e dy numrave nëse njëri mbledhor.

- a) Rritet për 100, shuma do të _____ për ____
- b) Zvogëlohet për 78, shuma do të _____ për ____
- c) Rritet për 530, shuma do të _____ për ____
- d) Zvogëlohet për 842, shuma do të _____ për ____

2

Nëse $a + b = 500$, njehsojmë:

$$(a + b) + 156 = \text{500} + \square = \square$$

$$(a + 156) + b = \square + \square = \square$$

$$(a - 156) + b = \square - \square = \square$$

$$(a + 156) + (b + 124) = \square + (\square + \square) = \square + \square = \square$$

3

Duke zbatuar vetinë e mësipërme, njehsojmë shumën.

$$267 + 158 = (267 + 33) + (158 - 33) = \square + \square = \square$$

$$383 + 535 = (383 + \square) + (535 - \square) = \square + \square = \square$$

$$766 + 180 = (\square - \square) + (\square + 20) = \square + \square = \square$$

4

Duke njehsuar zbulojmë se cili nga fëmijët merret me cilin sport.

					
$354 - 213$	$856 - 624$	$675 - 333$	$457 - 134$	$278 - 43$	$563 - 151$
					
232	141	235	342	323	412

5

Njehsojmë:

$$396 + 457 = (396 + 4) + (457 - \square) = \square + \square = \square$$

$$699 + 236 = (\square + \square) + (\square - \square) = \square + \square = \square$$

6

Nëse $a + b = 600$ atëherë njehsojmë:

$$(a + 250) + b = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(a - 250) + b = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$a + (b - 60) = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(a + 145) + (b - 145) = \underline{\hspace{2cm}}$$

7

Duke ditur $a + b = 460$ plotësojmë drejtkëndëshat e zbrazët me numra dhe fitojmë barazi të sakta.

$$(a + \boxed{\hspace{1cm}}) + b = 460 + 60$$

$$a + (b - \boxed{\hspace{1cm}}) = 400$$

$$(a + \boxed{\hspace{1cm}}) + (b - 160) = 460$$

$$(a + 200) + (b - \boxed{\hspace{1cm}}) = 460$$

8

Duke zbatuar barazinë e dhënë, pa njehsuar gjejmë vlerën e ndryshores X .

$$685 + 310 = 995$$

$$863 - 68 = 795$$

$$(685 + X) + 310 = 1000; \quad X = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$(863 - X) - 68 = 790; \quad X = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$685 + (310 - X) = 990; \quad X = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$863 - (68 - X) = 700; \quad X = \boxed{\hspace{1cm}}$$

9

Nëse $a - b = 500$ njehsojmë:

$$(a + 150) - b = \boxed{\hspace{1cm}} + \boxed{\hspace{1cm}} = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$(a - 150) - b = \boxed{\hspace{1cm}} - \boxed{\hspace{1cm}} = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$(a + 180) - (b + 180) = \boxed{\hspace{1cm}} + \boxed{\hspace{1cm}} = \boxed{\hspace{1cm}}$$

10

Plotësojmë tabelën:

a	b	$a - b$	$a - (b + 20)$	$a - (b - 20)$
60	30	30		
90		40		
250		50		
	300	100		
560		200		
	350	150		

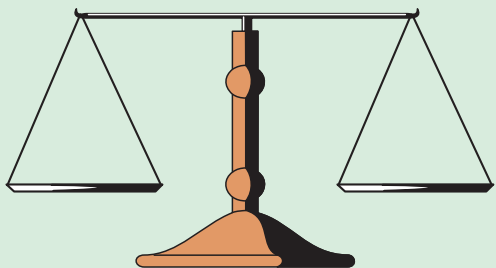
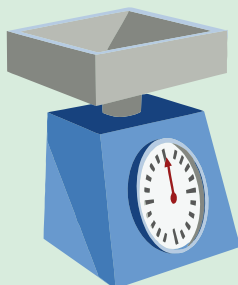
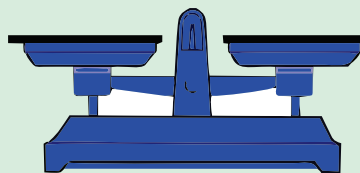

MËSOJMË

I. MATJA E MASËS (KILOGRAMI - DEKAGRAMI)

1

Për matjen e sendeve dhe objekteve të ndryshme shfrytëzojmë
PESHORE TË NDRYSHME.

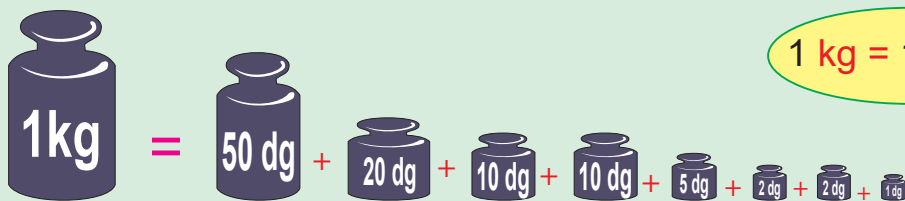
Njësia për matjen e masës quhet **KILOGRAM**

KILOGRAMI shënohet me **kg**

NJË KILOGRAMI shkurtimisht shenohet **1kg**

2

Njësia për matjen e masës **MË PAK SE KILOGRAMI** është **DEKAGRAMI**.

$$1 \text{ kg} = 100 \text{ dag}$$

$$1 \text{ kilogram} = 100 \text{ dekagramë}$$

DEKAGRAMI shënohet me **dag**

Një **DEKAGRAM** shkurtimisht shkruhet **1 dag**

$$1 \text{ kilogram} = 100 \text{ dekagram} = 100 \text{ dag}$$

$$1 \text{ kg} = 100 \text{ dag}$$

3

$$1 \text{ kg} = 100 \text{ dag}$$

$$1 \text{ kg } 30 \text{ dag} = 130 \text{ dag}$$

$$2 \text{ kg } 60 \text{ dag} = \boxed{} \text{ dag}$$

$$\boxed{} \text{ kg } \boxed{} \text{ dag} = \boxed{} \text{ dag}$$

$$3 \text{ kg } 70 \text{ dag} = \boxed{} \text{ dag}$$

$$5 \text{ kg } 60 \text{ dag} = \boxed{} \text{ dag}$$

$$7 \text{ kg } 30 \text{ dag} = \boxed{} \text{ dag}$$

$$2 \text{ kg } 50 \text{ dag} = \boxed{} \text{ dag}$$

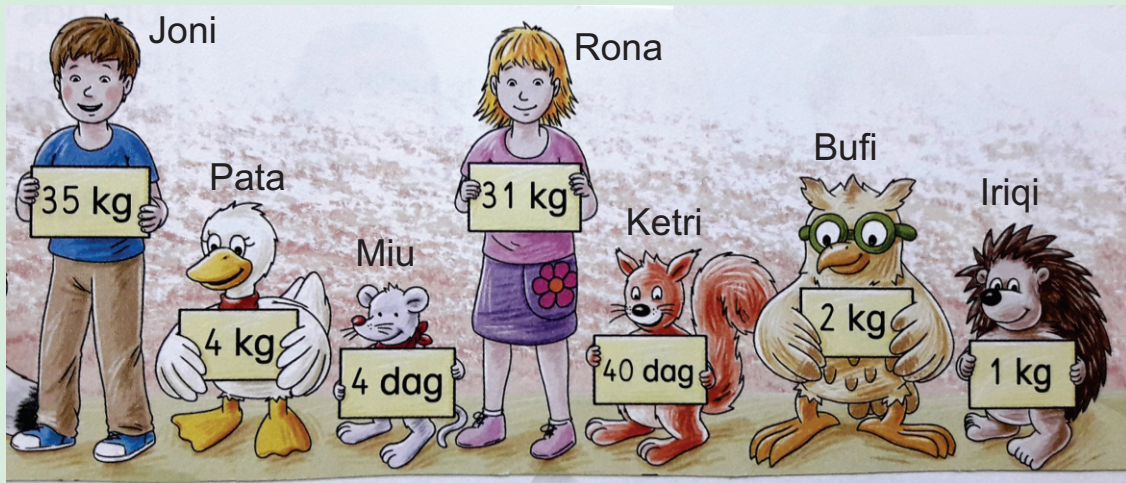
$$8 \text{ kg } 40 \text{ dag} = \boxed{} \text{ dag}$$

$$3 \text{ kg } 90 \text{ dag} = \boxed{} \text{ dag}$$

1

Emri								Iriqi
Masa								1 kg

2

Plotësojmë:

1 kg	
76 dag	24 dag
	92 dag
55 dag	
	4 dag

1 kg	
12 dag	
	34 dag
81 dag	
	94 dag

3

Plotësojmë:

	1kg	50 dg	20 dg	10 dg	5 dg	2 dg	1 dg
170 dag	1	1	1				
1 kg 60 dag							
4 kg 56 dag							
7 kg 1 dag							

4

Njehsojmë:

$$35 \text{ dag} + 35 \text{ dag} + 1 \text{ kg } 30 \text{ dag} + 15 \text{ dag} + 26 \text{ dag} = 2 \text{ kg } 41 \text{ dag}$$

$$30 \text{ dag} + 26 \text{ dag} + 35 \text{ dag} + 35 \text{ dag} + 15 \text{ dag} = \text{ } \text{ kg } \text{ } \text{ dag}$$

$$35 \text{ dag} + 35 \text{ dag} + 30 \text{ dag} + 15 \text{ dag} + 26 \text{ dag} = \text{ } \text{ kg } \text{ } \text{ dag}$$

$$15 \text{ dag} + 1 \text{ kg } 30 \text{ dag} + 26 \text{ dag} + 70 \text{ dag} + 30 \text{ dag} = \text{ } \text{ kg } \text{ } \text{ dag}$$

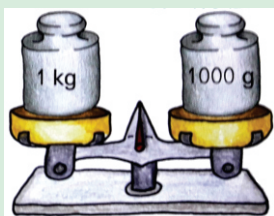

MËSOJMË

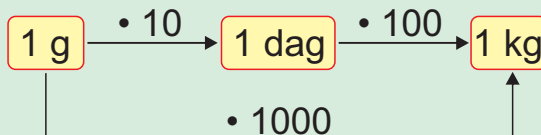
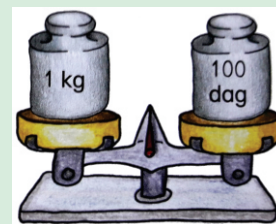
2. MATJA E MASËS (KILOGRAMI - DEKAGRAMI - GRAMI)

1

Njësia për matjen e masës **MË PAK SE KILOGRAMI** dhe **DEKAGRAMI** është **GRAMI**.

$$1 \text{ kg} = 1000 \text{ g}$$

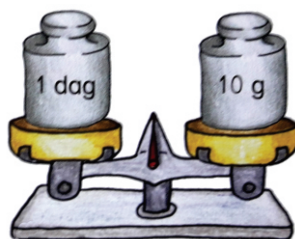
$$1 \text{ kg} = 100 \text{ dag}$$

GRAMIN e shenojmë me **g**
NJË GRAM shkurtimisht shkruhet **1 g**
 $1 \text{ kg} = 1000 \text{ g}$
 $1 \text{ dag} = 10 \text{ g}$

2

Plotësojmë:

- 5 dag = g
 45 dag = g
 463 dag = kg dag
 900 g = dag
 1 kg = g

$$1 \text{ dag} = 10 \text{ g}$$

- 1 kg 5 dag = dag
 30 dag = g
 2 kg 35 dag = dag
 450 g = dag
 1 kg = g

3

< = > ?

2 kg 20 dag

4 kg 400 dag

2 dag 60 dag

10 dag 10 g

1000 g 100 dag

80 kg 800 dag

4

Plotësojmë:

1 kg	
125 g	875 g
	380 g
750 g	

50 dag	
14 dag	
	120 g
55 g	

250 dag	
120 g	
	12 dag
81 dag	

5

Plotësojmë deri në 1kg.

	900 g		450 g	820 g		70 dag		650 g	190 g
	100 g	40 dag			25 dag		80 dag		

Plotësojmë:

1

$$1 \text{ kg } 20 \text{ dag} = 120 \text{ dag}$$

$$3 \text{ kg } 50 \text{ dag} = 350 \text{ dag}$$

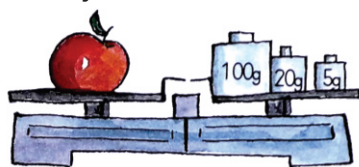
$$\text{___ kg ___ dag} = \text{___ dag}$$

$$\text{___ kg ___ dag} = \text{___ dag}$$

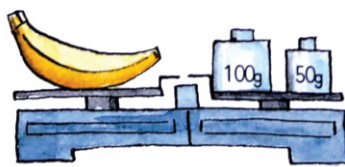
$$2 \text{ kg } 80 \text{ dag} = \text{___ dag} \quad 4 \text{ kg } 60 \text{ dag} = \text{___ dag} \quad 7 \text{ kg } 50 \text{ dag} = \text{___ dag}$$

Plotësojmë:

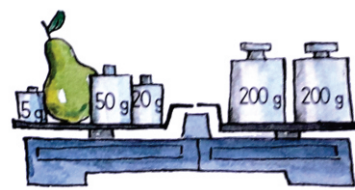
2

$$\text{Molla} = \text{___ g}$$

$$\text{Banane} = \text{___ g}$$

$$\text{Dardha} = \text{___ g}$$

Plotësojmë:

$$1 \text{ kg} = 1000 \text{ g}$$

3

$$500 \text{ g} + \text{___ g} = 1 \text{ kg}$$

$$650 \text{ g} + \text{___ g} = 1 \text{ kg}$$

$$296 \text{ g} + \text{___ g} = 1 \text{ kg}$$

$$700 \text{ g} + \text{___ g} = 1 \text{ kg}$$

$$240 \text{ g} + \text{___ g} = 1 \text{ kg}$$

$$438 \text{ g} + \text{___ g} = 1 \text{ kg}$$

$$600 \text{ g} + \text{___ g} = 1 \text{ kg}$$

$$720 \text{ g} + \text{___ g} = 1 \text{ kg}$$

$$815 \text{ g} + \text{___ g} = 1 \text{ kg}$$

4

	X	X		X		X		X				365 g
X		X			X			X			X	
X	X	X	X	X	X	X		X	X			
		X		X	X	X	X		X	X	X	

	1 kg	10 dag	1 dag	1 g	
23 dag 7 g		2	3	7	237 g
6 dag 5 g					
40 dag 8 g					
8 kg 25 dag					

5

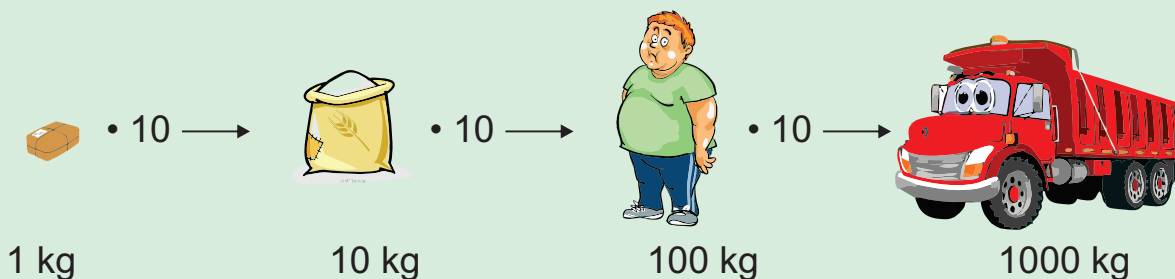
MËSOJMË

3. MATJA E MASËS (TONELATA - KILOGRAMI)

1

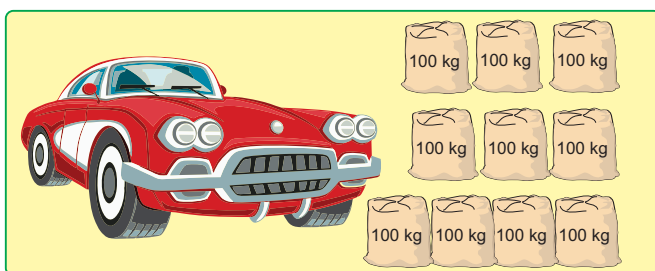
Njësia për matjen e masës **MË TË MADHE SE KILOGRAMI** është **TONELATA**.

TONELATA shenohet me **t**
NJË TONELATË shkurtimisht e shkruajmë **1 t**

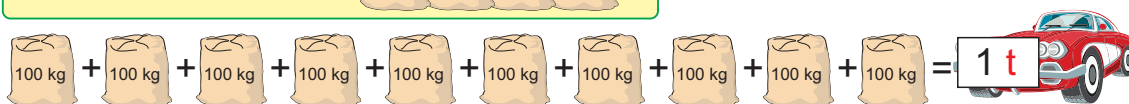
Një **TONELATË** i ka **1000 KILOGRAM**
1 t = 1000 kg

2

1000 kilogramë = 1 tonelatë

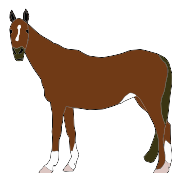
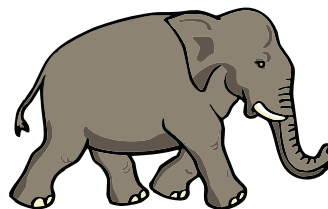
1000 kg = 1 t

3

Të përcaktojmë se cilëve nga objektet e dhëna ju përgjigjen masat e tyre:

500 kg 7 t 80 kg 35 t 60 t 1 t

4

Njehsojmë:

$$100 \text{ t} - 95 \text{ t} = \boxed{} \text{ t}$$

$$96 \text{ t} - 89 \text{ t} = \boxed{} \text{ t}$$

$$100 \text{ t} : 2 \text{ t} = \boxed{} \text{ t}$$

$$100 \text{ t} : 10 \text{ t} = \boxed{} \text{ t}$$

Njehsojmë:

1

$$17 \text{ t} + 24 \text{ t} + 19 \text{ t} = __\text{ t}$$

$$15 \text{ t} + __\text{ t} + __\text{ t} + __\text{ t} = __\text{ t}$$

$$__\text{ t} + __\text{ t} + __\text{ t} + __\text{ t} + __\text{ t} = __\text{ t}$$

$$__\text{ t} + __\text{ t} = __\text{ t}$$

Plotësojmë deri në 1 t:

2

1 t

900 kg

550 kg

720 kg

370 kg

750 kg

390 kg

400 kg

125 kg

280 kg

$$1000 \text{ kg} = 1 \text{ t}$$

3

$$500 \text{ kg} + __\text{ kg} = 1 \text{ t}$$

$$230 \text{ kg} + __\text{ kg} = 1 \text{ t}$$

$$623 \text{ kg} + __\text{ kg} = 1 \text{ t}$$

$$300 \text{ kg} + __\text{ kg} = 1 \text{ t}$$

$$420 \text{ kg} + __\text{ kg} = 1 \text{ t}$$

$$432 \text{ kg} + __\text{ kg} = 1 \text{ t}$$

$$600 \text{ kg} + __\text{ kg} = 1 \text{ t}$$

$$750 \text{ kg} + __\text{ kg} = 1 \text{ t}$$

$$865 \text{ kg} + __\text{ kg} = 1 \text{ t}$$

Plotësojmë drejtkëndëshat e zbrazët me numra dhe fitojmë barazi të sakta:

4

$$700 \text{ kg} + __\text{ kg} = 1 \text{ t}$$

$$590 \text{ kg} + __\text{ kg} = 1 \text{ t}$$

$$425 \text{ kg} + __\text{ kg} = 1 \text{ t}$$

$$995 \text{ kg} + __\text{ kg} = 1 \text{ t}$$

< = > ?

5

$$75 \text{ dag} + 35 \text{ dag} __\text{ } 1 \text{ kg}$$

$$7 \text{ g} + 2 \text{ g} __\text{ } 1 \text{ dag}$$

$$350 \text{ kg} + 650 \text{ kg} __\text{ } 1 \text{ t}$$

$$57 \text{ dag} + 43 \text{ dag} __\text{ } 1 \text{ kg}$$

$$6 \text{ g} + 8 \text{ g} __\text{ } 1 \text{ dag}$$

$$580 \text{ kg} + 320 \text{ kg} __\text{ } 1 \text{ t}$$

$$28 \text{ dag} + 91 \text{ dag} __\text{ } 1 \text{ kg}$$

$$2 \text{ g} + 9 \text{ g} __\text{ } 1 \text{ dag}$$

$$625 \text{ kg} + 275 \text{ kg} __\text{ } 1 \text{ t}$$

Të njehsojmë:

6

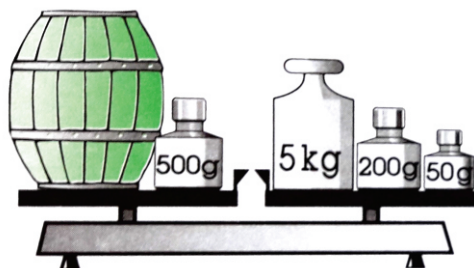
$$2 \text{ t } 120 \text{ kg} + 1 \text{ t } 410 \text{ kg} + 3 \text{ t } 250 \text{ kg} = __\text{ t } __\text{ kg}$$

$$3 \text{ t } 425 \text{ kg} + 2 \text{ t } 110 \text{ kg} + 1 \text{ t } 310 \text{ kg} = __\text{ t } __\text{ kg}$$

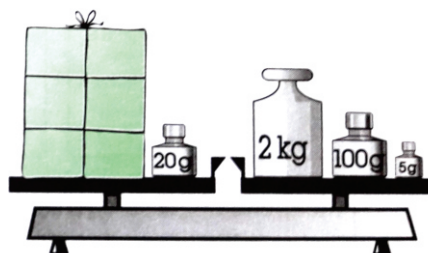

1 Caktojmë masën e gjësendeve në figurë.

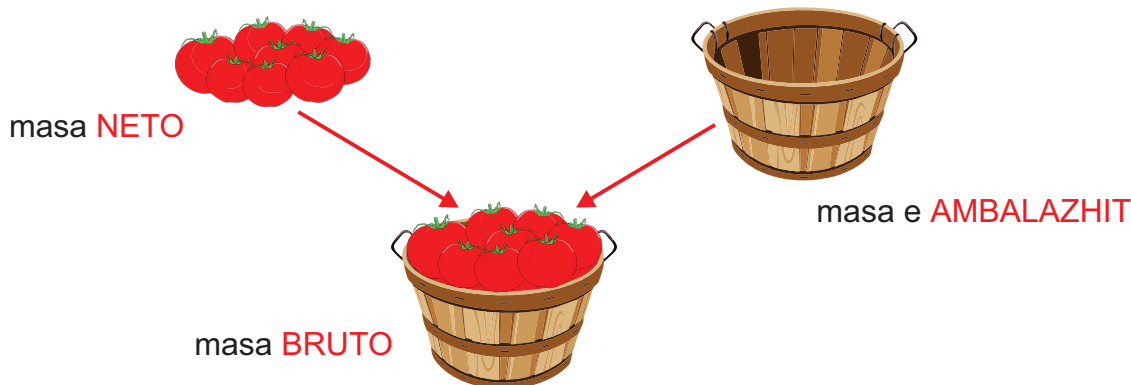

$$5 \text{ kg } 250 \text{ g} - 500 \text{ g} =$$

=

2 Përcaktojmë masën **NETO**, masën **BRUTO** dhe masën e **AMBALAZHIT**.

masa **BRUTO** = masa **NETO** + masa e **AMBALAZHI**

masa e **AMBALAZHI** = masa **BRUTO** - masa **NETO**

masa e **NETO** = masa **BRUTO** - masa **AMBALAZHI**

3 Një shitës fruta-perimesh është furnizuar në mëngjes me 5 arka me domate, me një masë prej 98 kg. Sa peshon 1 arkë nëse domatet peshojnë 93 kg?

$$(\text{---} - \text{---}) : 5 = \text{---} : \text{---} = \text{---}$$

Një arkë peshon --- kg.

4 Plotësojmë tabelën.

MALLI	Masa NETO	Masa e AMBALAZHIT	Masa BRUTO
Makarona	670 g	--- g	700 g
Miell	900 g	18 g	--- g
Kripë	--- g	24 g	754 g
Sheqre	565 g	35 g	--- g

1

Më herët kemi mësuar se përshkrimet: $160 + 80$; $280 - 45$; $520 + 45$; etj.

i kemi quajtur: **SHPREHJE MATEMATIKORE** ose më shkurt **SHPREHJE**.

• SHUMAT:

$$150 + 8$$

$$300 + 8$$

$$560 + 8$$

$$700 + 8$$

$$800 + 8$$

$$\underline{\quad} + \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} + \underline{\quad}$$

E kanë mbledhorin e dytë të njëjtë

Të gjitha shumatat mundemi me i zëvendësu me një shprehje

$$a + 8$$

Ku: $a = 150$, $a = 300$, $a = 560$ etj.

• NDRYSHIMET:

$$400 - 2$$

$$400 - 3$$

$$400 - 4$$

$$400 - 5$$

$$400 - 6$$

$$\underline{\quad} - \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} - \underline{\quad}$$

E kanë të zbritëshmin e njëjtë

Të gjitha ndryshimet mundemi me i zëvendësu me një shprehje

$$400 - a$$

Ku: $a = 2$, $a = 3$, $a = 4$ etj.

2

a) Njehsojmë vlerën e shprehjes: $a + 7$ për:

• $a = 240$ Vlera e shprehjes: $a + 7 = 240 + 7 = \underline{\quad}$.

• $a = 188$ Vlera e shprehjes: $a + 7 = 188 + 7 = \underline{\quad}$.

• $a = 520$ Vlera e shprehjes: $\underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$.

b) Njehsojmë vlerën e shprehjes: $300 - a$ për:

• $a = 8$ Vlera e shprehjes: $300 - a = 300 - 8 = \underline{\quad}$.

• $a = 85$ Vlera e shprehjes: $\underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$.

• $a = 250$ Vlera e shprehjes: $\underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$.

1

- Në klasën e dytë kemi mësuar se numrat e panjohur i kemi zëvendësuar me shkronjat: **a, b, x, y** etj.

- Formojmë disa barazime:

Shuma e numrit të panjohur **a** dhe numrit 7 është 52:

$$a + 7 = 52$$

- Ndryshimi i numrit të panjohur **X** dhe numrit 120 është 80.

$$X - 120 = 80$$

Atëhere barazimet e formës $a + 7 = 52$, $X - 120 = 80$
i quajmë: **EKUACIONE (BARAZIME)**

2

Cilin numër duhet mbledhur me numrin **124** që të fitojmë numrin **228**?

Zgjidhim detyrën:

Numrin e **panjohur** e shënojmë me shkronjën **X**.

228	
X	124

Shkruajmë barazimin: $X + 124 = 228$

X mbledhori i panjohur

Njehsojmë: $X = 228 - 124$

Zgjidhja: $X = 104$

Prova: $124 + \underline{\quad} = 228$

Shkruajmë përgjigjen:

3

Të gjejmë mbledhorin e panjohur:

$$17 + X = 148$$

$$X + 120 = 480$$

$$X + 25 = 375$$

$$X = 148 - \underline{\quad}$$

$$X = \underline{\quad} - \underline{\quad}$$

$$X = \underline{\quad} - \underline{\quad}$$

$$X = \underline{\quad}$$

$$X = \underline{\quad}$$

$$X = \underline{\quad}$$

Prova: $17 + 131 = 148$

Prova: _____

Prova: _____

3. GJEJMË MBLEDHORIN E PANJOHUR X

Cilin numër duhet t'i shtohet numrit **357** që të fitohet numri **395**. Shkruajmë barazimin dhe zgjidhim atë.

4

$$357 + X = 395$$

$$X = \boxed{} - \boxed{}$$

$$X = \boxed{} -$$

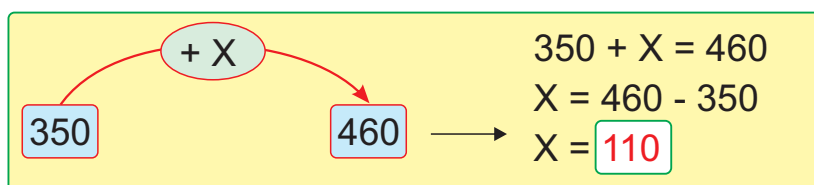
Gresa i ka pas 165 euro. Nga i ati i mori edhe disa euro edhe me ato euro bleu një laptop prej 350 euro. Sa euro Gresa i mori nga i ati?

5

_____ Gresa nga i ati i mori _____ euro.

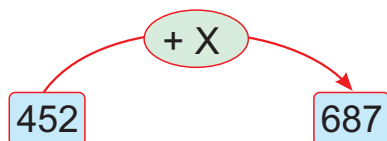
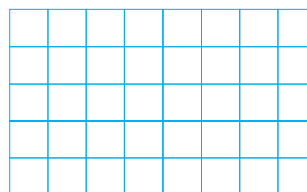
Duke u bazuar në shembullin e parë formojmë dhe zgjidhim barazimin:

6

PRA:

$$350 + 110 = 460$$

PRA:

Në dy lagje të një fshati jetojnë 1000 banorë. Nëse në lagjen e parë jetojnë 758 banorë, sa banorë jetojnë në lagjen e dytë?

7

Meqenëse numri i banorëve të lagjes së dytë nuk dihet, e shënojmë atë me shkronjën X, dhe do të fitojmë barazimin:

$$758 + X = 1000$$

$$X = 1000 - 758$$

$$X = \boxed{}$$

Pra, në lagjen e dytë ka _____ banorë.

Duke zbatuar lidhjen ndërmjet mbledhjes dhe zbritjes, gjejmë mbledhorin e panjohur:

8

$$X + 547 = 638$$

$$X = 638 - 547$$

$$X = 91$$

$$X + 257 = 429$$

$$X + 532 = 648$$

$$X + 358 = 499$$

$$X + 647 = 792$$

$$X + 328 = 436$$

$$X + 754 = 863$$

$$X + 478 = 584$$

$$X + 239 = 348$$

$$X + 547 = 638$$

$$X = 638 - 547$$

1

Blerina kishte 125 €. Gjyshi i saj ia dha edhe disa € dhe tani ajo ka 257 €. Sa € i dha gjyshi Blerinës?

100	+		=	200
20				50
5				5

- Erzeni kishte 125 €.
- Gjyshi atij i dha ? €.
- Tani Erzeni ka 257 €.

Meqenëse shumën e parave të cilën Gjyshi ia dha Blerinës nuk e dimë, atë po e shënojmë me shkronjën X. Merret barazimi:

$$125 + X = 257$$

Duke zbatuar lidhjen ndërmjet shumës dhe mbledhorëve, gjejmë se:

$$X = 257 - 125$$

$$X = 132$$

Pra, Gjyshi i dha Blerinës 132 €.

2

Zgjidhim barazimet dhe bëjmë provën:

$X + 375 = 598$	$\begin{array}{r} 598 \\ - 375 \\ \hline \end{array}$	Prova: $\begin{array}{r} \square \\ + \square \\ \hline \square \end{array}$
$X = 598 - 375$		
$X = \square$		

$$424 + X = 886$$

$$X = \square - \square$$

$$X = \square$$

Prova:

$$\begin{array}{r} \square \\ + \square \\ \hline \square \end{array}$$

$$757 = X + 234$$

$$X = \square - \square$$

$$X = \square$$

Prova:

$$\begin{array}{r} \square \\ + \square \\ \hline \square \end{array}$$

3

Të gjejmë mbledhorin e panjohur:

$624 + 134 = 758$
$6 + 120 + 8 = 134$

$$148 + X = 365$$

$$463 + X = 598$$

$$557 + X = 789$$

$$126 + X = 275$$

$$X + 158 = 378$$

$$X + 466 = 575$$

$$X + 224 = 456$$

$$X + 128 = 355$$

4. GJEJMË TË ZBRITSHMIN E PANJOHUR X

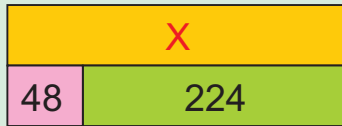
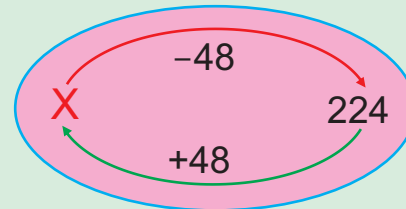

1

Nga cili numër duhet të zbresim numrin 48 që të fitojmë numrin 224?

Zgjidhim detyrën:

Numrin e panjohur e shënojmë me shkronjën X.

Shkruajmë barazimin: $X - 48 = 224$

X i zbritëshmi i panjohur

Njehsojmë: $X = 224 + 48$

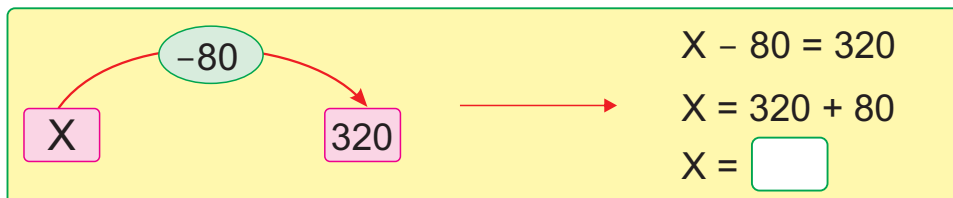
Zgjidhja: $X = 272$

Prova: $272 - \underline{\quad} = 224$

Shkruajmë përgjigjen:

2

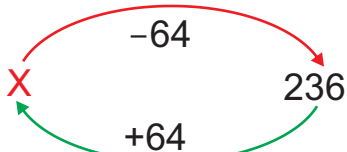
Duke u bazuar në shembullin e parë formojmë barazimin dhe zgjidhim atë:

3

Zgjidhim barazimin:

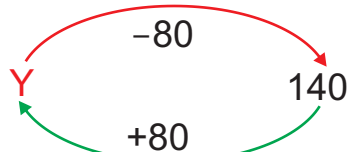
$$X - 64 = 236$$

$$X = 236 + \underline{\quad}$$

$$X = \underline{\quad}$$

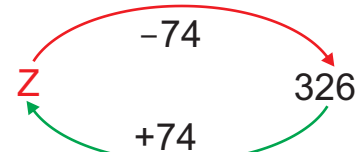
$$Y - 80 = 140$$

$$Y = 140 + \underline{\quad}$$

$$Y = \underline{\quad}$$

$$Z - 74 = 326$$

$$Z = \underline{\quad} + \underline{\quad}$$

$$Z = \underline{\quad}$$

- 1** Babai nga të hollat që i kishte, ia bleu Lisit një kompjuter për 475 € dhe i mbetën edhe 145 €. Sa euro kishte pasur babai i Lisit?

<input type="text"/>	-	<input type="text" value="200"/>	=	<input type="text" value="100"/>
<input type="text"/>	-	<input type="text" value="200"/>	=	<input type="text" value="20"/>
<input type="text"/>	-	<input type="text" value="50"/>	=	<input type="text" value="20"/>
		<input type="text" value="20"/> <input type="text" value="5"/>	=	<input type="text" value="5"/>

- Babai i Lisit kishte €.
- Për blerjen e kompjuterit ai harxhoi 475 €.
- Tani atij i kanë mbetur edhe 245 €.

Nëse me X shënojmë paratë që kishte babai i Lisit, merret barazimi:

$$\begin{aligned} X - 475 &= 145 \\ X &= 145 + 475 \\ X &= 620 \end{aligned}$$

Pra, baba i Lisit kishte 620 €.

- 2** T'i zgjidhim brazimet:

$$X - 198 = 329 + 289$$

$$X - 198 = \boxed{}$$

$$X = \boxed{} + \boxed{}$$

$$X = \boxed{}$$

$$X - 298 = 235 - 223$$

$$X - 298 = \boxed{}$$

$$X = \boxed{} + \boxed{}$$

$$X = \boxed{}$$

$$X - 128 = 438 + 185$$

$$X - 128 = \boxed{}$$

$$X = \boxed{} + \boxed{}$$

$$X = \boxed{}$$

- 3** Me të hollat që kishte Lisi bleu një kompjuter për 320 € dhe i mbetën edhe 180 €. Sa euro kishte në fillim Lisi?

Lisi kishte X euro, shpenzoi 320 euro dhe i kanë mbetur edhe 180 euro.

Në bazë të kësaj formojmë barazimin.

$$X - 320 = 180$$

$$X = \boxed{} + \boxed{}$$

$$X = \boxed{}$$

Pra Lisi në fillim kishte ____ euro.

- 4** Të zgjedhim barazimet.

$$X - 75 = 125$$

$$X = \boxed{} + 75$$

$$X = \boxed{}$$

prova: _____

$$X - 120 = 480$$

$$X = \boxed{} + \boxed{}$$

$$X = \boxed{}$$

prova: _____

$$X - 48 = 220$$

$$X = \boxed{} + \boxed{}$$

$$X = \boxed{}$$

prova: _____

5. GJEJMË ZBRITËSIN E PANJOHUR X

1

Cilin numër duhet të zbresim nga numri 435 që të fitojmë numrin 325?

Zgjidhim detyrën:

Numrin e panjohur e shënojmë me shkronjën X.

	435
X	325

Shkruajmë barazimin: $435 - X = 325$

X zbritësi i panjohur

Njehsojmë: $X = 435 - 325$

Zgjidhja: $X = 110$

Prova: $435 - \underline{\quad\quad} = 325$

Shkruajmë përgjigjen:

2

T'i zgjidhim brazimet:

a) $365 - X = 187$

$X = \square - \square$

$X = \square$

b) $900 - X = 260$

$X = \square - \square$

$X = \square$

c) $681 - X = 194$

$X = \square - \square$

$X = \square$

3

Cilin numër duhet të zbresim nga numri 720 që të fitojmë numrin 192?

Shkruajmë barazimin dhe zgjidhim.

Numri që duhet të zbresim nga numri 720 është: $X = \underline{\quad\quad}$

4

T'i zgjidhim brazimet:

$693 - X = 371$

Prova:

$867 - X = 546$

Prova:

<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

1 Të gjejmë zbritësin e panjohur.

$$365 - X = 123$$

$$X = 365 - \underline{\quad}$$

$$X = \underline{\quad}$$

$$530 - a = 220$$

$$a = \underline{\quad} - \underline{\quad}$$

$$a = \underline{\quad}$$

$$910 - y = 605$$

$$y = \underline{\quad} - \underline{\quad}$$

$$y = \underline{\quad}$$

2

Të gjejmë zbritësin, nëse i zbritëshmi është **589** dhe ndryshimi **355**.

Zbritësi është I panjohur. E shkruajmë me shkronjën **X**. Fitohet barazim:

$$586 - X = 355$$

Cilin numër duhet zbritur nga numri **789**, që të fitohet numri i cili i ka **4** qindëshe, **6** dhjetëshe dhe **7** njëshe?

Numrin e panjohur e shkruajmë me **X**. Fitohet barazim:

$$789 - X = 467$$

3

Të gjejmë zbritësin e panjohur edhe në këtë mënyrë:

$$458 - X = 347$$

$$675 - X = 545$$

$$354 - X = 227$$

$$458 - 8 = 450$$

$$382 - X = 244$$

$$563 - X = 452$$

$$450 - 100 = 350$$

$$780 - X = 620$$

$$682 - X = 581$$

$$350 - 3 = 347$$

$$565 - X = 465$$

$$471 - X = 392$$

$$458 - 111 = 347$$

$$363 - X = 279$$

$$218 - X = 133$$

$$\text{Pra, } X = 111$$

$$912 - X = 800$$

$$322 - X = 212$$

4

Nga tabela formojmë barazime dhe i zgjidhim ato:

I zbritëshmi			365	789		867	486
Zbritësi	38	240			357		
Ndryshesa	97	185	253	648	243	751	354

$$X - 38 = 97$$

$$X = 97 + 38$$

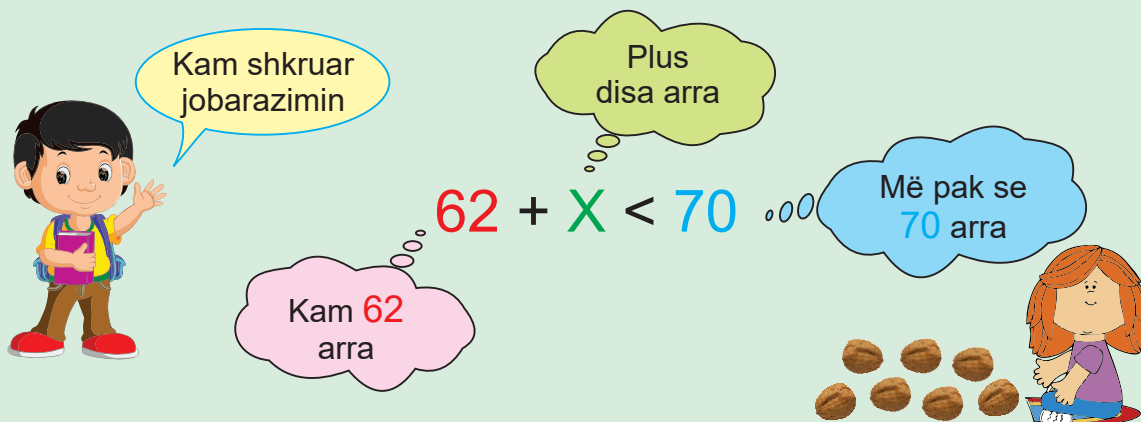
$$X = \boxed{\quad}$$

1

Në shportë ishin 62 arra, Zana i shtoi edhe disa arra. Tani në shportë ka më pak se 70 arra. Sa arra ka mund t'i shtoi në shportë?

Për $X = 1$, $62 + 1 < 70$ e saktë

Për $X = 2$, $62 + 2 < 70$ e saktë

Për $X = 3$, $62 + 3 < 70$ e saktë

Për $X = 4$, $62 + 4 < 70$ e saktë

Për $X = 5$, $62 + 5 < 70$ e saktë

Për $X = 6$, $62 + 6 < 70$ e saktë

Për $X = 7$, $62 + 7 < 70$ e saktë

Për $X = 8$, $62 + 8 < 70$ e pasaktë

Zana ka mundur t'i shtojë 7 arra.

Atëherë pabarazimi $62 + X < 70$ quhet **JOBARAZIM** ose **INEKUACION**

Zgjidhjet e jobarazimit $62 + X < 70$ janë numrat 1, 2, 3, 4, 5, 6 dhe 7

Në këtë rast themi se Bashkësia e zgjidhjeve të jobarazimit $62 + X < 70$ është $\{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7\}$.

2

Të tregojmë se cilët nga numrat 16, 17, 18, 19, 20 dhe 21 janë zgjidhje të jobarazimit $X - 12 > 5$.

Për $X = 16$, $16 - 12 > 5$ e pasaktë

Për $X = 17$, $17 - 12 > 5$ e pasaktë

Për $X = 18$, $18 - 12 > 5$ e saktë

Për $X = 19$, $19 - 12 > 5$ e saktë

Për $X = 20$, $20 - 12 > 5$ e saktë

Për $X = 21$, $21 - 12 > 5$ e saktë

Pra, $X = 18$, $X = 19$, $X = 20$ dhe $X = 21$ janë zgjidhje të jobarazimit $X - 12 > 5$.

3

Duke plotësuar tabelën tregojmë se cilët nga numrat e dhënë në tabelë janë zgjidhje të jobarazimit $X + 5 > 50$.

Zgjidhjet												
X	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54
$X + 5$												

Numrat: __, __, __, __, __, __, __, __ dhe 54 janë zgjidhje të jobarazimit $X + 5 > 50$.

1

Në mes të numrave 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 dhe 14 gjejmë zgjidhjen e jobarazimit $8 < X < 14$.

Në mes të numrave të dhënë zgjidhjet e jobarazimit janë:

$$X \in \{ _, _, _, _, _ \}$$

2

Joni ka më shumë se 6 dhe më pak se 11 lapsa. Sa lapsa mund t'i ketë Joni?

Jobarazimi: $_ < X < _$

Bashkësia e zgjidhjes është: $\{ _, _, _, _ \}$

Përgjigja: Joni mund t'i ketë: _____ lapsa.

3

Gjejmë bashkësinë e zgjidhjeve të jobarazimeve.

$20 + X < 26$ Zgjidhjet janë: _____

$$X \in \{ _, _, _, _, _ \}$$

$X + 16 < 22$ Zgjidhjet janë: _____

$$X \in \{ _, _, _, _, _ \}$$

4

Duke plotësuar tabelën tregojmë se cilët nga numrat e dhënë në tabelë janë zgjidhje të jobarazimit $19 - X < 15$.

						Zgjidhjet				
X	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
$19 - X$	19	18	17	16	15	4	3	2	1	0

$$X \in \{ _, _, _, _, _ \}$$

5

Cilët numra duhet t'i shtohen numrit 990 që shuma të jetë më pak se 1000.

Jobarazimi: _____

Zgjidhja: $X \in \{ _, _, _, _, _, _, _, _, _ \}$

Duke i zbatuar vetit e shumës njehsojmë:

$$576 + 258 = (\underline{\quad} + \underline{\quad}) + (\underline{\quad} - \underline{\quad}) = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

$$648 + 156 = (\underline{\quad} + \underline{\quad}) + (\underline{\quad} - \underline{\quad}) = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \boxed{\quad}$$

1

Plotësojmë:

dag	kg	dag
326		
491		

100 dag = 1 kg
10 g = 1 dag

g	dag	g
675		
732		

2

Gjejmë zbritësin e panjohur.

$$948 - X = 524$$

$$X = \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} = \boxed{\quad}$$

Gjejmë mbledhorin e panjohur.

$$245 + X = 662$$

$$X = \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} = \boxed{\quad}$$

3

Duke zbatuar barazinë e dhënë, pa njehsuar, gjeni vlerën e shkronjës X:

$$400 + 520 = 920$$

$$450 + (520 - X) = 920$$

$$X = \boxed{\quad}$$

$$194 + 456 = 650$$

$$200 + (456 - X) = 650$$

$$X = \boxed{\quad}$$

4

Duke zbatuar barazinë e dhënë, pa njehsuar gjejmë vlerën e ndryshores X.

$$738 - 286 = 452$$

$$(738 + X) - 286 = 552$$

$$X = \boxed{\quad}$$

$$963 - 286 = 677$$

$$(963 + X) - 286 = 600$$

$$X = \boxed{\quad}$$

5

Plotësojmë deri në 1 t:

1 t	600 kg		840 kg	520 kg		450 kg		950 kg	430 kg
		400 kg			325 kg		180 kg		

6

Shprehim milimetrat në: dm, cm dhe mm.

$$354 \text{ mm} = \underline{\quad} \text{ dm } \underline{\quad} \text{ cm } \underline{\quad} \text{ mm}$$

$$550 \text{ mm} = \underline{\quad} \text{ dm } \underline{\quad} \text{ cm } \underline{\quad} \text{ mm}$$

$$602 \text{ mm} = \underline{\quad} \text{ dm } \underline{\quad} \text{ cm } \underline{\quad} \text{ mm}$$

$$899 \text{ mm} = \underline{\quad} \text{ dm } \underline{\quad} \text{ cm } \underline{\quad} \text{ mm}$$

7

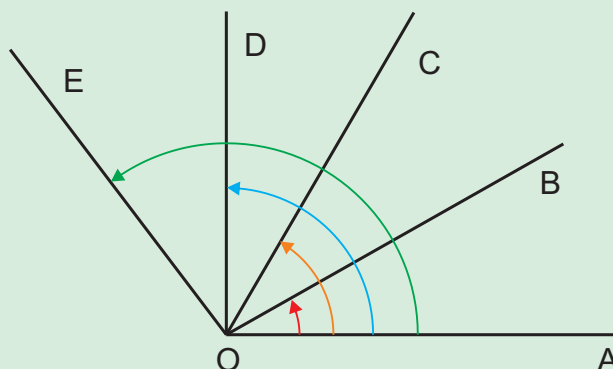
MËSOJMË

I. KUPTIMI I KËNDIT DHE ELEMENTET E TIJ

1 Të zbulojmë se si fitohet **KËNDI**.

Kam lëvizur
gjysmëdrejtëzën
dhe fitova këndet

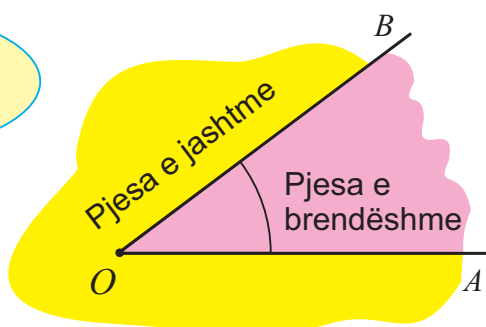

KËNDI FITOHET GAJTË RROTULLIMIT TË GJYSMDREJTËZËS OA rreth pikës së saj FILLESTARE **O**.

2

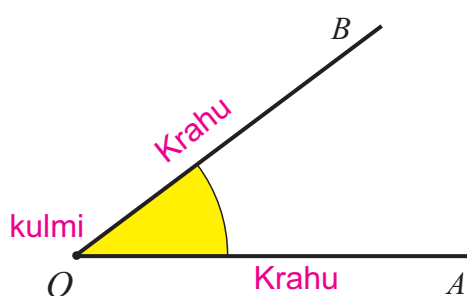
Nga këndet
e fituara e ndava
një kënd

O - pika fillestare
OA - gjysmëdrejtëza
OB - gjysmëdrejtëza

3

Në figurë janë dhënë dy gjysmëdrejtëza që kanë pikën e fillimit të përbashkët.

- Figura e cila përbëhet prej dy gjysmëdrejtëzave me fillim të përbashkët, quhet vijë këndore.
- Pjesa e rrafshit e kufizuar me vijën këndore, së bashku me vijën këndore, quhet kënd.

Në figurën e mësipërme është paraqitur këndi AOB . Për të shënuar një kënd përdorim shenjën $\angle$. Pra shënojmë $\angle AOB$ dhe lexojmë: këndi AOB .

Pikën e përbashkët të gjysmëdrejtëzave (pikën O) e quajmë **kulm të këndit**.

Gjysmëdrejtëzat OA dhe OB quhen **krahë** të këndit.

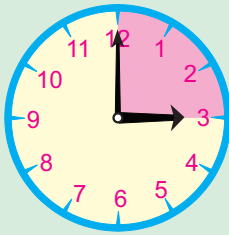
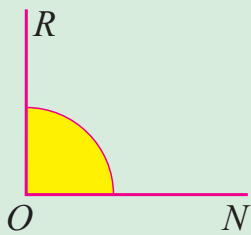
Krahët e një këndi dhe kulmi i tij janë elemente të këndit

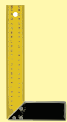
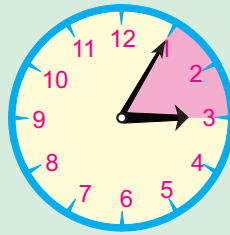
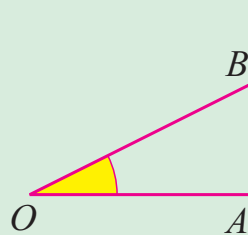

1

Akrepat e orëve gjatë rrotullimit formojnë kënde të ndryshme.

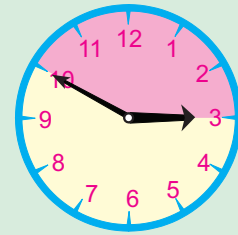
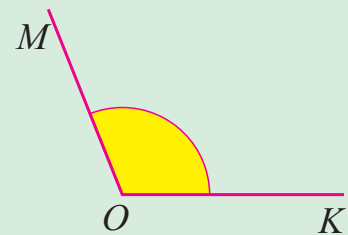

Këndi i **DREJT**

Këndi i **NGUSHTË**

Këndi i **NGUSHTË**
është më i vogël
se këndi i **DREJT**

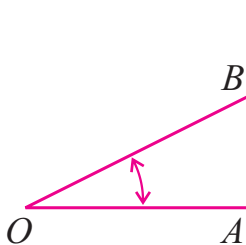

Këndi i **GJERË**

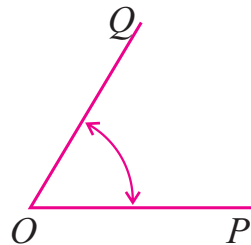
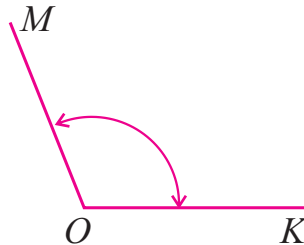
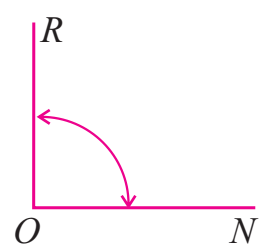
Këndi i **GJERË**
është më i madhë
se këndi i **DREJT**

2

Në vizatim janë paraqitur disa kënde. T'i emërojmë ato sipas madhësisë.

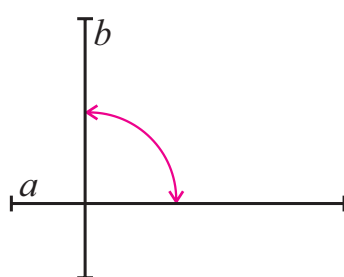

këndi i ngushtë

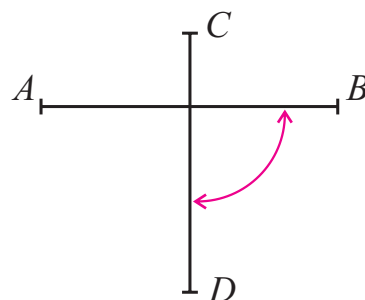

3

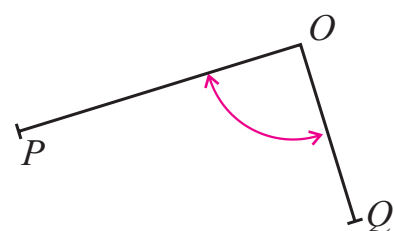
Këndin e drejtë e fitojmë edhe në këtë mënyrë:

$a \perp b$ ose $b \perp a$

$AB \perp CD$

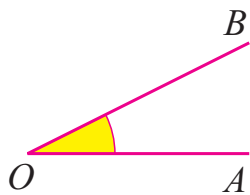
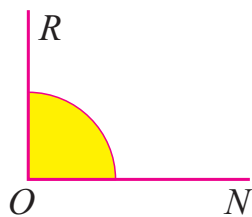

$OP \perp OQ$

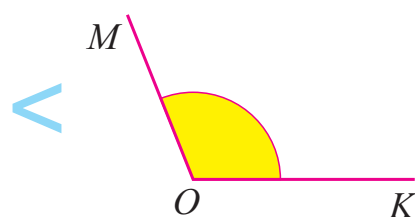

1

Këndi i drejtë

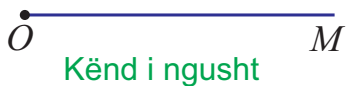

Çdo kënd që është më i madh se këndi i drejtë quhet kënd i gjerë.

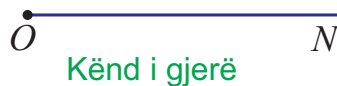
Çdo kënd që është më i vogël se këndi i drejtë, quhet kënd i ngushtë.

2

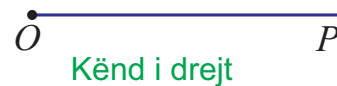
Vizatojmë krahun e dytë që të fitojmë.

Kënd i ngusht

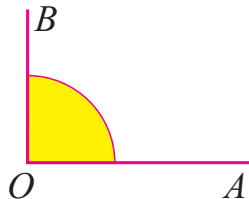
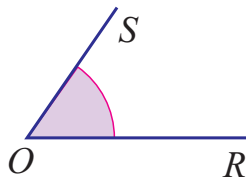
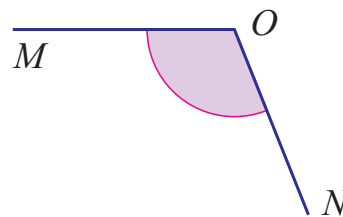
Kënd i gjerë

Kënd i drejt

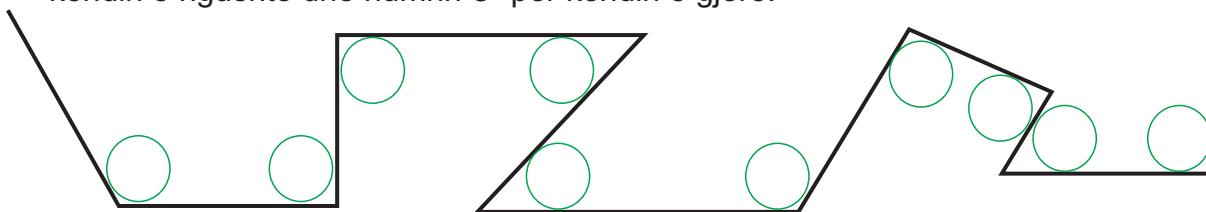
3

T'i emërojmë këndet e dhëna në figurë

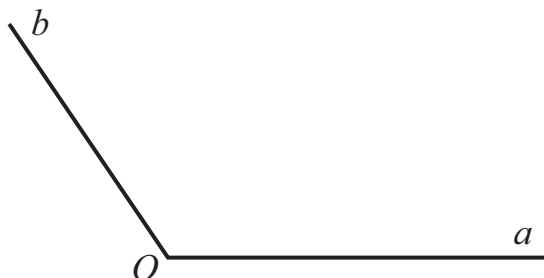

4

Në rrethin e zbrazët shkruajmë numrin 1 për këndin e drejtë, numrin 2 për këndin e ngushtë dhe numrin 3 për këndin e gjerë.

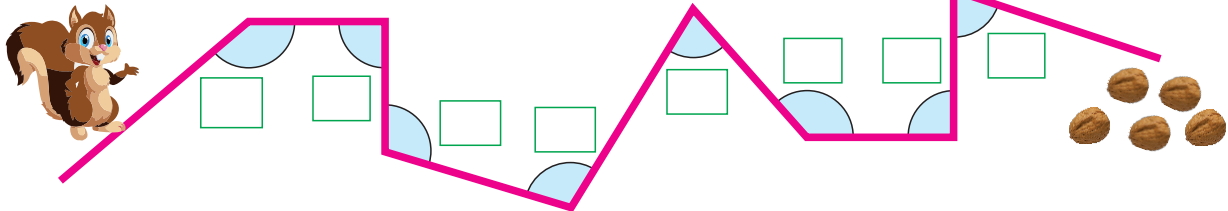
5

Me gjysëmdrjtëzën On këndin e gjerë aOb e ndajmë në një kënd të ngushtë dhe në një kënd të drejtë. $\angle aOb$ është kënd i gjerë $\angle aOn$ $\angle nOb$

6

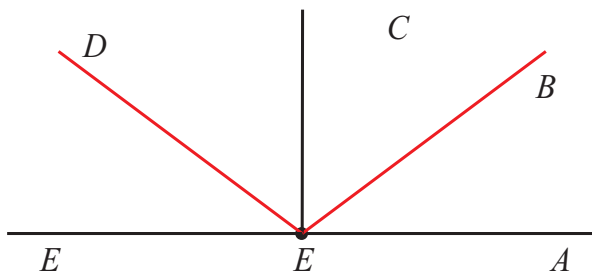
T'i emërtojmë sipas madhësisë këndet që ketri duhet t'i kalojë gjatë rrugës për të arritur te ushqimi. Për këtë shënojmë me shkronjën **N** këndet e ngushta, me **D** këndet e drejta dhe me **GJ** këndet e gjera.

Në figurë ka: ____ kënde të ngushta, ____ kënde të drejta dhe ____ kënde të gjera.

7

Nga figura i dallojmë këndet e **NGUSHTA**, **TË DREJTA** dhe **TË GJERA**.

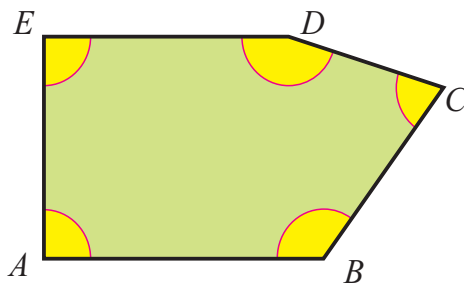
Të **NGUSHTA** janë: _____

Të **DREJTA** janë: _____

Të **GJERA** janë: _____

8

Vështrojmë figurën dhe krahasojmë këndet.

$\angle BAE$ $\angle BCD$

$\angle CDE$ $\angle BCD$

$\angle DEA$ $\angle BAE$

$\angle EDC$ $\angle ABC$

$\angle ABC$ $\angle DEA$

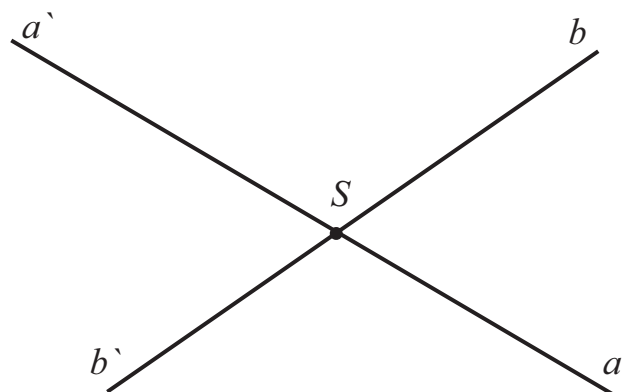
9

Në figurë janë dhënë dy drejtëza a dhe b që priten në një pikë S . Emërtojmë këndet që formojnë ato.

$\angle aSb \sim$ kënd i ngushtë.

$\angle aSb' \sim$ kënd i gjerë

$\angle aSa' \sim$ kënd i shtrirë

PËRSËRISIM

DETYRA PËR PËRSËRITJE

- 1** Vizatojmë këndin $\angle aOb$, ashtu që pika B t'i takojë krahut Ob .

$B \cdot$

Vizatojmë këndin $\angle aOb$, ashtu që pika A t'i takojë krahut Oa dhe pika B t'i takojë krahut Ob .

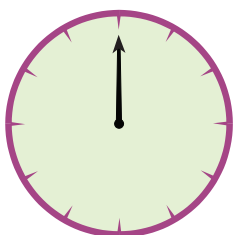
$B \cdot$

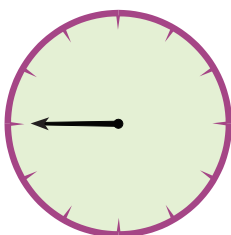
- 2** Është dhënë gjysmëdrejtëza Oa . Vizatojmë një gjysmëdrejtëz Ob , ashtu që këndi aOb të jetë i ngushtë, një gjysmëdrejtëz Oc ashtu që këndi aOc të jetë i drejtë dhe një gjysmëdrejtëz Od ashtu që këndi aOd të jetë i gjerë.

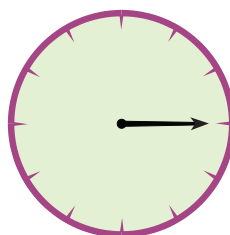
- 3** Vizatojmë akrepin që mungon në mënyrë që të fitohet:

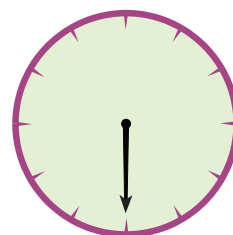
Kënd i gjerë

Kënd i ngushtë

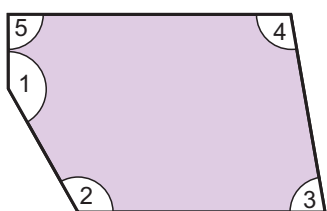

Kënd i drejtë

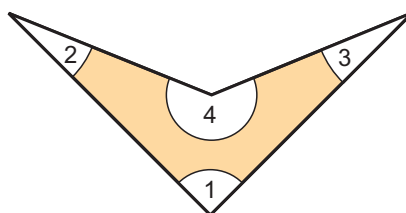

Kënd i shtrirë

- 4** Emërojmë këndet të vizatuara në figurë.

1. i gjerë
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

5

$$\begin{array}{r} \\ + \\ \hline \end{array}$$

a:
+

6

Prova:

8

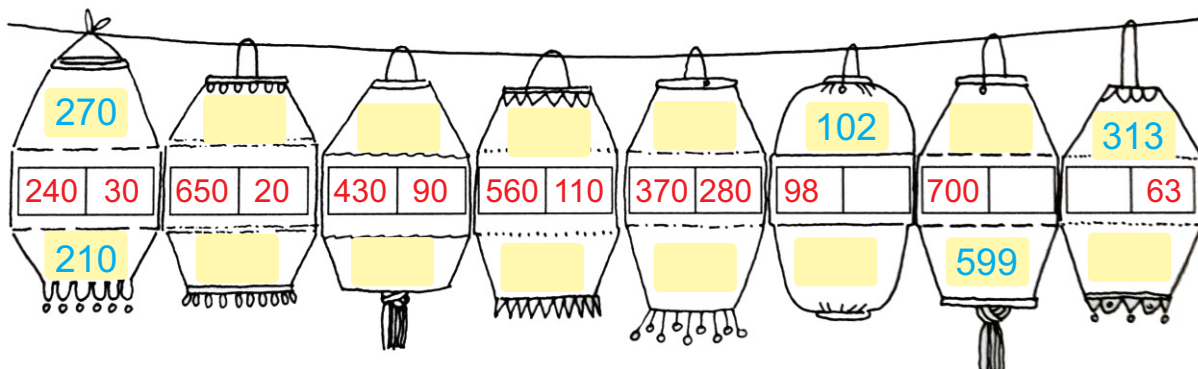
X =

9

$$467 - X = 345$$

1 Zbulojmë rregullën dhe plotësojmë:

2 Duke njehsuar, gjejmë se sa kilogramë mund të peshojë ariu.

$$\begin{array}{r}
 415 \\
 + 83 \\
 \hline
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 201 \\
 + \square \\
 \hline
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 899 \\
 - \square \\
 \hline
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 276 \\
 + \square \\
 \hline
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 689 \\
 - \square \\
 \hline
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 440 \\
 + \square \\
 \hline
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 853 \\
 - \square \\
 \hline
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 350 \\
 + \square \\
 \hline
 \end{array}$$

Pra, Ariu mund të peshojë Kg.

3 Me shkronjat a, b, c, d, e dhe f , Blendi i shënoi gjashtë numra të njëpasnjëshëm. Të njehsojmë:

$$b + 2 = d$$

$$a + 3 = \square$$

$$c + 2 = \square$$

$$d + 2 = \square$$

$$f - 4 = \square$$

$$f - 1 = \square$$

$$e - 3 = \square$$

4 Duke njehsuar zbulojmë emrin dhe mbiemrin e bilbilit të këngës shqipe.

$$\begin{array}{r}
 466 \\
 + 316 \\
 \hline
 \end{array}$$

G 7 8 2

$$\begin{array}{r}
 515 \\
 + 479 \\
 \hline
 \end{array}$$

Xh

$$\begin{array}{r}
 671 \\
 - 258 \\
 \hline
 \end{array}$$

M

$$\begin{array}{r}
 224 \\
 + 667 \\
 \hline
 \end{array}$$

N

$$\begin{array}{r}
 244 \\
 + 319 \\
 \hline
 \end{array}$$

Sh

$$\begin{array}{r}
 513 \\
 + 468 \\
 \hline
 \end{array}$$

A

$$\begin{array}{r}
 891 \\
 + 146 \\
 \hline
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 146 \\
 + 438 \\
 \hline
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 429 \\
 + 981 \\
 \hline
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 586 \\
 - 327 \\
 \hline
 \end{array}$$

U

$$\begin{array}{r}
 384 \\
 - 238 \\
 \hline
 \end{array}$$

E

$$\begin{array}{r}
 963 \\
 - 525 \\
 \hline
 \end{array}$$

I

$$\begin{array}{r}
 453 \\
 - 236 \\
 \hline
 \end{array}$$

R

$$\begin{array}{r}
 647 \\
 - 218 \\
 \hline
 \end{array}$$

P

1

$$6 \cdot 10 = 60$$

$$10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 = 6 \cdot 10 = 60$$

$$6 \cdot 10 = 60$$

$$3 \cdot 100 = 300$$

$$100 + 100 + 100 = 3 \cdot 100 = 300$$

$$3 \cdot 100 = 300$$

- Një numër shumëzohet me numrin 10, duke i ndajshkruar atij një zero.
- Një numër shumëzohet me numrin 100, duke i ndajshkruar atij dy zero.

Njehsojmë:

$$5 \cdot 10 = 50$$

$$8 \cdot 100 = 800$$

2

Njehsojmë:

$$2 \cdot 10 = \square$$

$$25 \cdot 10 = \square$$

$$7 \cdot 100 = \square$$

$$3 \cdot 10 = \square$$

$$42 \cdot 10 = \square$$

$$9 \cdot 100 = \square$$

$$5 \cdot 10 = \square$$

$$71 \cdot 10 = \square$$

$$2 \cdot 100 = \square$$

3

Njehsojmë:

$$2 \cdot 3 \cdot 10 = \square \cdot \square = \square$$

$$5 \cdot 100 \cdot 2 = \square \cdot \square = \square$$

$$3 \cdot 10 \cdot 5 = \square \cdot \square = \square$$

$$3 \cdot 3 \cdot 10 = \square \cdot \square = \square$$

$$(3 + 49) \cdot 10 = \square \cdot \square = \square$$

$$(4 + 5) \cdot 100 = \square \cdot \square = \square$$

4

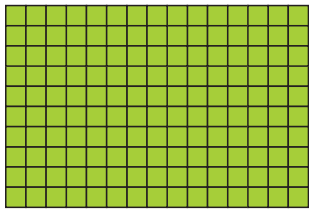
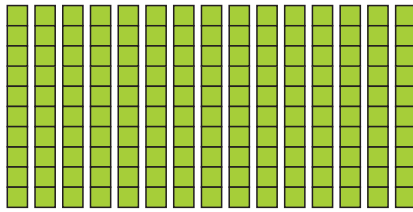

MËSOJMË

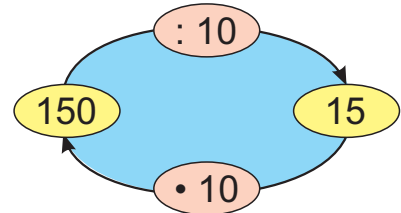
2. PJESËTIMI I NUMRAVE ME 10 DHE 100

1

Njehsojmë:

$$150 : 10 = 15$$

$$150 : 10 = 15$$

2

Njehsojmë:

$$10 : 10 = 1$$

$$60 : 10 = \underline{\quad}$$

$$90 : 10 = \underline{\quad}$$

$$320 : 10 = \underline{\quad}$$

$$940 : 10 = \underline{\quad}$$

0

$$100 : 100 = 1$$

$$700 : 100 = \underline{\quad}$$

$$800 : 100 = \underline{\quad}$$

$$400 : 100 = \underline{\quad}$$

$$1000 : 100 = \underline{\quad}$$

00

- Një numër që ka shifrat e fundit zero, pjesëtohet me numrin 10, duke i hequr atij zeron e fundit.
- Një numër që ka shifrat e fundit zero, pjesëtohet me numrin 100, duke i hequr atij dy zerot e fundit.

3

Njehsojmë herësin:

$$170 : 10 = 17 \text{ DH : } 1 \text{ DH} = 17$$

$$680 : 10 = \underline{\quad} \text{ DH : } \underline{\quad} \text{ DH} = \underline{\quad}$$

$$380 : 10 = \underline{\quad} \text{ DH : } \underline{\quad} \text{ DH} = \underline{\quad}$$

$$870 : 10 = \underline{\quad} \text{ DH : } \underline{\quad} \text{ DH} = \underline{\quad}$$

4

Punëtori në shtypshkronjë duhet të paketojë 490 libra. Nëse në një pako mund të pakëtohen 10 libra, sa pako janë të nevojshme për paketimin e 490 librave?

Njehsojmë: $490 : 10 = \boxed{\quad}$

Pra, për paketimin e 490 librave janë të nevojshme $\underline{\quad}$ pako.

5

a) Caktojmë numrin i cili është 10 herë më i vogël se numrat e dhënë:

$$750 : \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$980 : \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$640 : \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

b) Caktojmë numrin i cili është 100 herë më i vogël se numrat e dhënë:

$$800 : \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$400 : \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

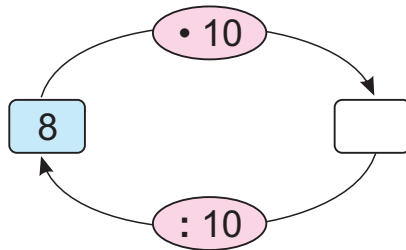
$$500 : \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

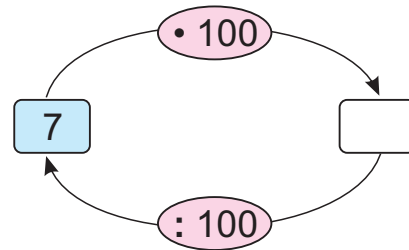
1

Çfarë ndodh kur një numër, i cili ka shifrat e fundit zero, pjesëtohet me numrin 10 ose 100?

$$8 \cdot 10 = 80$$

$$80 : 10 = 8$$

$$7 \cdot 100 = 700$$

$$700 : 100 = 7$$

2

Njehsojmë:

$$42 \cdot 10 = \square$$

$$87 \cdot 10 = \square$$

$$39 \cdot 10 = \square$$

$$95 \cdot 10 = \square$$

$$6 \cdot 100 = \square$$

$$7 \cdot 100 = \square$$

$$9 \cdot 100 = \square$$

$$5 \cdot 100 = \square$$

3

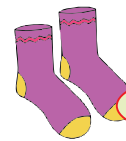
100 €

20 €

60 €

6 €

- Nora harxhoi 6 fletë nga 100 euro. Çka ka ble?
Nora ka blerë: _____, sepse _____
- Miri harxhoi 2 fletë nga 10 euro. Çka ka ble?
Miri ka blerë: _____, sepse _____
- Çka mundeni me ble nëse i keni 10 fletë monedha nga 10 euro?
Mundemi me ble: _____, sepse _____

4

Duke njehsuar bashkojmë fundet me bluzat dhe çiftet e njejta i ngjyrosni me ngjyrë të njejt.

5

Krahasojmë:

$$150 : 10 \quad \square \quad 51$$

$$790 : 10 \quad \square \quad 97$$

$$800 : 10 \quad \square \quad 80$$

$$980 : 10 \quad \square \quad 98$$

$$260 : 10 \quad \square \quad 25$$

$$990 : 10 \quad \square \quad 90$$

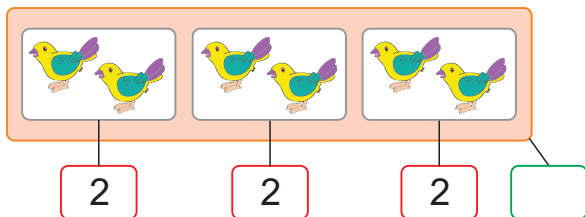

MËSOJMË

3. SHUMËZIMI I NUMRAVE ME DHJETËSHE DHE QINDËSHE TË PLOTA

1

Njehsojmë:

$$2 + 2 + 2 = \square$$

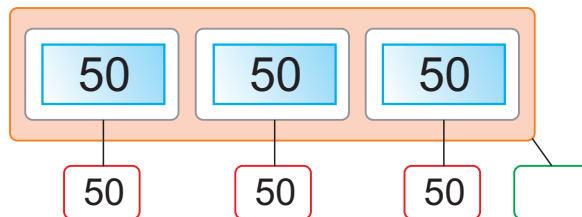
$$3 \cdot 2 = \square$$

$$4 \cdot 5 = \square$$

$$4 \cdot 50 = \square$$

$$3 \cdot 6 = \square$$

$$3 \cdot 60 = \square$$

$$50 + 50 + 50 = \square$$

$$3 \cdot 50 = \square$$

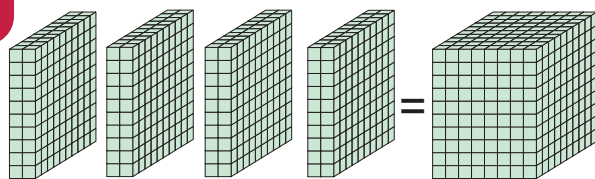
$$6 \cdot 7 = \square$$

$$6 \cdot 70 = \square$$

$$5 \cdot 9 = \square$$

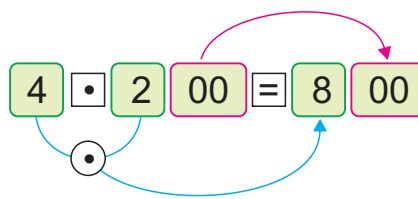
$$5 \cdot 90 = \square$$

2

$$200 + 200 + 200 + 200 = 800$$

$$4 \cdot 200 = 8 \cdot 100 = 800$$

$$3 \cdot 300 = \square$$

$$8 \cdot 100 = \square$$

$$5 \cdot 200 = \square$$

$$2 \cdot 300 = \square$$

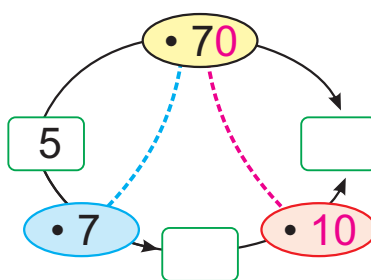
3

$$2 \cdot 40 = \square$$

$$6 \cdot 40 = \square$$

$$120 = \square \cdot 40$$

$$240 = \square \cdot 80$$

$$9 \cdot 30 = \square$$

$$6 \cdot 30 = \square$$

$$360 = \square \cdot 60$$

$$480 = \square \cdot 80$$

4

Njehsojmë:

$$9 \cdot 40 + 60 = 360 + 60 = \square$$

$$4 \cdot 70 + 50 = \square + \square = \square$$

$$5 \cdot 70 - 50 = \square - \square = \square$$

$$7 \cdot 90 - 30 = \square - \square = \square$$

5

Prodhimi i numrave 7 dhe 60 e rrisim për prodhimin e numrave 70 dhe 6.

$$\square \cdot \square + \square \cdot \square = \square + \square = \square$$

1

Njehsojmë:

$$100 \text{ €} + 100 \text{ €} + 100 \text{ €} = 300 \text{ €}$$

$$3 \cdot 100 \text{ €} = 300 \text{ €}$$

$$200 \text{ €} + 200 \text{ €} = 400 \text{ €}$$

$$2 \cdot 200 \text{ €} = 400 \text{ €}$$

$$2 \cdot 100 = \underline{\quad\quad}$$

$$3 \cdot 100 = \underline{\quad\quad}$$

$$4 \cdot 100 = \underline{\quad\quad}$$

$$5 \cdot 100 = \underline{\quad\quad}$$

$$2 \cdot 200 = \underline{\quad\quad}$$

$$3 \cdot 200 = \underline{\quad\quad}$$

$$4 \cdot 200 = \underline{\quad\quad}$$

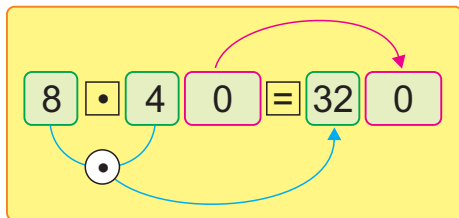
$$5 \cdot 200 = \underline{\quad\quad}$$

$$2 \cdot 300 = \underline{\quad\quad}$$

$$3 \cdot 300 = \underline{\quad\quad}$$

$$4 \cdot 300 = \underline{\quad\quad}$$

$$5 \cdot 50 = \underline{\quad\quad}$$

$$9 \cdot 50 = \underline{\quad\quad}$$

$$9 \cdot 40 = \underline{\quad\quad}$$

$$4 \cdot 50 = \underline{\quad\quad}$$

$$7 \cdot 40 = \underline{\quad\quad}$$

$$200 = \underline{\quad\quad} \cdot 40$$

$$320 = \underline{\quad\quad} \cdot 40$$

$$320 = \underline{\quad\quad} \cdot 80$$

$$400 = \underline{\quad\quad} \cdot 80$$

2

Njehsojmë:

$$4 \cdot 50 + 2 \cdot 20 = \underline{\quad\quad} + \underline{\quad\quad} = \underline{\quad\quad}$$

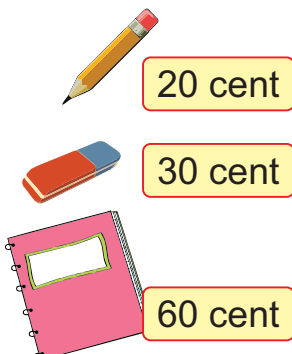
$$8 \cdot 80 - 9 \cdot 50 = \underline{\quad\quad} - \underline{\quad\quad} = \underline{\quad\quad}$$

$$5 \cdot 20 + 5 \cdot 50 = \underline{\quad\quad} + \underline{\quad\quad} = \underline{\quad\quad}$$

$$7 \cdot 50 - 3 \cdot 60 = \underline{\quad\quad} - \underline{\quad\quad} = \underline{\quad\quad}$$

3

Të zbulojmë se çka ka blerë Arta dhe sa harxhoi.

- 3 goma: _____

- 6 fletore: _____

- 3 lapsa: _____

Arta harxhoi:

$$\underline{\quad\quad} + \underline{\quad\quad} + \underline{\quad\quad} = \underline{\quad\quad} \text{ cent}$$

4

+ - ?

$$3 \cdot 50 \quad 2 \cdot 40 \quad \square \quad 3 \cdot 90 = 500$$

$$9 \cdot 90 \quad \square \quad 5 \cdot 70 \quad \square \quad 3 \cdot 80 = 220$$

$$150 \quad + \quad 80 \quad + \quad 270 = 500$$

$$9 \cdot 80 \quad \square \quad 5 \cdot 50 \quad \square \quad 3 \cdot 30 = 380$$

5

MËSOJMË

4. PJESETIMI I NUMRAVE ME DHJETËSHE DHE QINDËSHE TË PLOTA

1

Puntori në një fabrikë perimesh duhet të paketojë 320 kanaqe në kuti prej kartuçi. Një kuti nxen 40 kanaqe. Sa kuti janë të nevojshme për paketimin e 320 kanaqeve?

$$320 = 32 \text{ Dh}$$

$$320 : 40 = 32 \text{ Dh} : 4 \text{ Dh}$$

$$40 = 4 \text{ Dh}$$

$$320 : 40 = 32 : 4 = 8$$

$$\cancel{320} : \cancel{40} = 32 : 4 = 8$$

Sa kuti janë të nevojshme për paketimin e 240 kanaqe?

2

Shkruani dhe njehsoni herësin:

$$36 : 6 = \square$$

$$360 : 60 = \square$$

$$360 : 6 = \square$$

$$270 : 3 = \square$$

$$\square : \square = \square$$

$$48 : 8 = \square$$

$$\square : \square = \square$$

$$\square : \square = \square$$

$$\square : \square = \square$$

$$\square : \square = \square$$

$$440 : 40 = \square$$

3

Njehsojmë herësin:

$$300 : 50 = \square$$

$$600 : 40 = \square$$

$$450 : 90 = \square$$

$$350 : 50 = \square$$

$$480 : 60 = \square$$

$$150 : 50 = \square$$

$$240 : 40 = \square$$

$$490 : 70 = \square$$

$$180 : 90 = \square$$

$$140 : 20 = \square$$

$$180 : 30 = \square$$

$$630 : 70 = \square$$

4

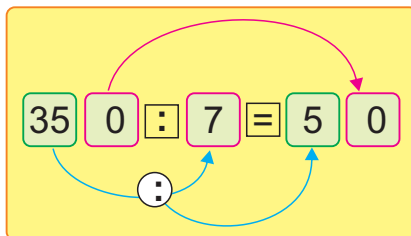
Plotësojmë:

$$360 : 60 - 2 = \boxed{4}$$

$$560 : 7 - 2 = \square$$

$$630 : 90 - 1 = \square$$

$$350 : 7 - 5 = \square$$

$$300 : 5 + 3 = \square$$

$$200 : 40 - 1 = \square$$

$$500 : 5 + 5 = \square$$

$$360 : 40 - 5 = \square$$

5

Në një fabrikë për 30 ditë janë prodhuar 960 frigoriferë. Nga sa frigoriferë janë prodhuar për një ditë?

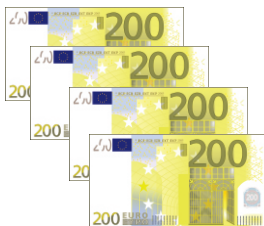
$$\square : \square = \square$$

1

Njehsojmë:

$$300 \text{ €} : 3 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ €}$$

$$800 \text{ €} : 4 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ €}$$

$$1000 \text{ €} : 2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ €}$$

2

$$25 : 5 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$72 : 6 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$250 : 5 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$720 : 6 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$250 : 50 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$720 : 60 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$16 : 4 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$160 : 40 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$160 : 4 = \boxed{\hspace{1cm}}$$

3

Njehsojmë:

120

160

180

240

4

6

8

9

$$120 : 6 = 20$$

270

320

360

20

30

40

60

$$360 : 40 = 9$$

4

Njehsojmë dhe plotësojmë:

$$27 \xrightarrow{: 9} \boxed{\hspace{1cm}} \xrightarrow{\cdot 40} \boxed{\hspace{1cm}} \xrightarrow{: 6} \boxed{\hspace{1cm}} \xrightarrow{: 5} \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$9 \xrightarrow{\cdot 30} \boxed{\hspace{1cm}} \xrightarrow{: 9} \boxed{\hspace{1cm}} \xrightarrow{\cdot 8} \boxed{\hspace{1cm}} \xrightarrow{: 30} \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$5 \xrightarrow{\cdot 90} \boxed{\hspace{1cm}} \xrightarrow{: 5} \boxed{\hspace{1cm}} \xrightarrow{+550} \boxed{\hspace{1cm}} \xrightarrow{: 80} \boxed{\hspace{1cm}}$$

$$280 \xrightarrow{: 40} \boxed{\hspace{1cm}} \xrightarrow{\cdot 60} \boxed{\hspace{1cm}} \xrightarrow{-140} \boxed{\hspace{1cm}} \xrightarrow{: 70} \boxed{\hspace{1cm}}$$

5

Njehsojmë dhe plotësojmë:

: 60	
360	
240	
	5
	6
480	

: 80	
240	
480	
	9
	3
	4

: 70	
350	
	4
420	
	5
560	

: 90	
	9
270	
630	
	2
	4

: 40	
160	
	6
280	
	8
400	

1

4 $\cdot 90$ $\rightarrow$ $\div 60$ $\rightarrow$ $\cdot 40$ $\rightarrow$ $\div 80$ $\rightarrow$

 $\div 60$

Njehsojmë dhe ngjyrosim:

$8 \cdot 70$

$7 \cdot 30$

$6 \cdot 70$

$4 \cdot 70$

$3 \cdot 90$

$4 \cdot 80$

	560		270	
810		720	490	280
180		350	480	450
420		630	250	360
	320		210	

$9 \cdot 90$

$4 \cdot 90$

$8 \cdot 90$

$5 \cdot 50$

$8 \cdot 60$

$7 \cdot 50$

$5 \cdot 90$

$7 \cdot 90$

$7 \cdot 70$

$6 \cdot 30$

Të njehsojmë:

$3 \cdot 50 + 170 =$

$8 \cdot 20 + 240 =$

$4 \cdot 40 + 360 =$

$9 \cdot 20 + 9 \cdot 30 =$

$7 \cdot 50 - 4 \cdot 40 =$

$4 \cdot 80 + 5 \cdot 20 =$

Të njehsojmë herësin:

$180 : 90 =$

$300 : 50 =$

$360 : 60 =$

$480 : 60 =$

$540 : 90 =$

$280 : 40 =$

Zbulojmë rregullën dhe plotësojmë vargun:

30, 60, 90, __, __, __, __, __, __, 300.

40, 80, 120, __, __, __, __, __, __, 400.

90, 180, 270, __, __, __, __, __, __, 900.

Njehsojmë dhe plotësojmë:

 $\cdot 80$ $\cdot 30$ $\div 90$ $\div 40$

4	
5	
	480
	720
3	

6	
	180
8	
	480
7	

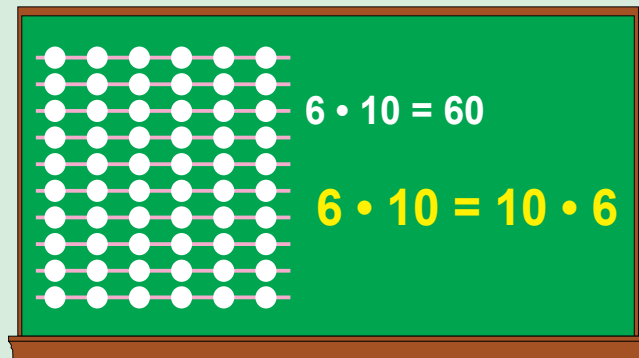
	9
360	
420	
	2
	4

240	
	7
40	
	8
880	

 $\div 30$ $\cdot 90$ $\div 60$ $\cdot 30$ $\div 50$ $\cdot 60$ $\div 80$ $\cdot 50$ $\div 30$ $\cdot 70$ $\div 50$ $\cdot 60$ $\div 70$ $\cdot 80$ $\div 60$ $\cdot 50$

1

$$6 \cdot 10 = 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 = 60$$

Prej nga:

$$6 \cdot 10 = 10 \cdot 6$$

Për shumëzimin e numrave vlen vetia e ndërrimit të vendeve të faktorëve (komutative)

$$a \cdot b = b \cdot a$$

2

Nga $3 \cdot 8 = \square$ dhe $8 \cdot 3 = \square$ rrjedh se: $\square \cdot \square = \square \cdot \square$.

Nga $25 \cdot 10 = \square$ dhe $10 \cdot 25 = \square$ rrjedh se: $\square \cdot \square = \square \cdot \square$.

Nga $7 \cdot 100 = \square$ dhe $100 \cdot 7 = \square$ rrjedh se: $\square \cdot \square = \square \cdot \square$.

3

Zbulojmë fakttorin e panjohur duke shfrytëzuar vetinë komuntative.

$$7 \cdot 5 = 5 \cdot a \quad a = \square$$

$$100 \cdot X = 6 \cdot 100 \quad X = \square$$

$$10 \cdot X = 13 \cdot 10 \quad X = \square$$

$$18 \cdot b = 10 \cdot 18 \quad b = \square$$

4

Njehsojmë prodhimet e numrave në dy mënyra duke ia ndërruar vendet faktorëve.

• 7 dhe 9 $7 \cdot \square = \square$ $\square \cdot \square = \square$

• 100 dhe 8 $\square \cdot \square = \square$ $\square \cdot \square = \square$

• 36 dhe 20 $\square \cdot \square = \square$ $\square \cdot \square = \square$

5

Plotësojmë drejtkëndëshat e zbrazët me numra, pastaj zgjidhim barazimet.

$$245 \cdot 10 = X \cdot 245$$

$$26 \cdot \square = 5 \cdot X$$

$$\square \cdot X = 240 \cdot 3$$

$$X = \square$$

$$X = \square$$

$$X = \square$$

MËSOJMË

6. VETIA E SHOQËRIMIT (SHOQËRIMI I FAKTORËVE)

1

Njehsojmë prodhimin e numrave 2, 3 dhe 5 duke ia shoqëruar faktorët.

Unë jam faktori parë
kam vlerën 2Unë jam faktori i dytë
kam vlerën 3

$$(2 \cdot 3) \cdot 5 = 2 \cdot (3 \cdot 5)$$

$$6 \cdot 5 = 2 \cdot 15$$

$$30 = 30$$

Unë jam faktori i tretë
kam vlerën 5

Për shumëzimin e numrave vlen vetia e shoqërimit të faktorëve:

$$(a \cdot b) \cdot c = a \cdot (b \cdot c)$$

2

Duke zbatuar vetinë e shoqërimit të faktorëve, njehsojmë prodhimet:

$$3 \cdot 5 \cdot 4 = 3 \cdot (5 \cdot 4) = 3 \cdot 20 = \boxed{}$$

$$25 \cdot 2 \cdot 5 = \underline{\hspace{2cm}} = \boxed{}$$

$$30 \cdot 2 \cdot 50 = \underline{\hspace{2cm}} = \boxed{}$$

$$40 \cdot 3 \cdot 8 = \underline{\hspace{2cm}} = \boxed{}$$

3

Duke zbatuar vetinë e shoqërimit të faktorëve, njehsojmë prodhimet:

$$6 \cdot 5 \cdot 10 = \boxed{}$$

$$8 \cdot 5 \cdot 10 = \boxed{}$$

$$3 \cdot 2 \cdot 100 = \boxed{}$$

$$\boxed{} \cdot 5 = \boxed{}$$

$$\boxed{} \cdot 5 = \boxed{}$$

$$\boxed{} \cdot 2 = \boxed{}$$

4

Duke zbërthyer njërin nga faktorët si prodhim të dy faktorëve, njehsojmë:

$$4 \cdot 30 = \boxed{}$$

$$5 \cdot 70 = \boxed{}$$

$$4 \cdot 3 \cdot 10 = (4 \cdot 3) \cdot 10 =$$

$$= \underline{\hspace{1cm}} \cdot \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{1cm}}$$

$$5 \cdot 7 \cdot 10 = (\underline{\hspace{1cm}} \cdot \underline{\hspace{1cm}}) \cdot \underline{\hspace{1cm}} =$$

$$= \underline{\hspace{1cm}} \cdot \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{1cm}}$$

1

Në kopshtin zoologjik i kan vendosur lepujt në 5 kafaze. Sa është numri i përgjithshëm i lepujve nëse në secilin kafaz gjenden nga 20 lepuj të bardhë dhe nga 8 lepuj të zi?

Njehsojmë në njërin kafaz numrin e lepujve. Pastaj në 5 kafaze tjerë

$$(20 + 8) \cdot 5 = 28 \cdot 5 = 140$$

Njehsojmë sa lepuj janë të bardhë e sa janë të zi në 5 kafaze pastaj duke i mbledhur gjejmë numrin e përgjithshëm të lepujve

$$(20 + 8) \cdot 5 = 20 \cdot 5 + 8 \cdot 5 = 100 + 40 = 140$$

2

$$(100 + 80) \cdot 5 = 180 \cdot 5 = \square$$

$$100 \cdot 5 + 80 \cdot 5 = \square + \square = \square$$

$$(100 + 80) \cdot 5 = 100 \cdot 5 + 80 \cdot 5$$

$$(200 - 20) \cdot 5 = 180 \cdot 5 = \square$$

$$200 \cdot 5 - 20 \cdot 5 = \square - \square = \square$$

$$(200 - 20) \cdot 5 = 200 \cdot 5 - 20 \cdot 5$$

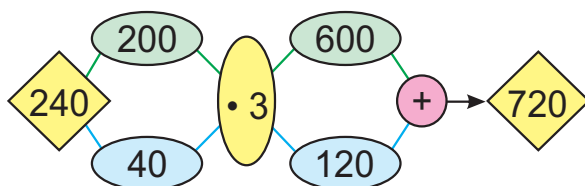
Për shumëzimin e një numri me një shumë (ndryshim) vlen vetia e shpërndarjes:

$$(a + b) \cdot c = a \cdot c + b \cdot c \quad \text{dhe} \quad (a - b) \cdot c = a \cdot c - b \cdot c$$

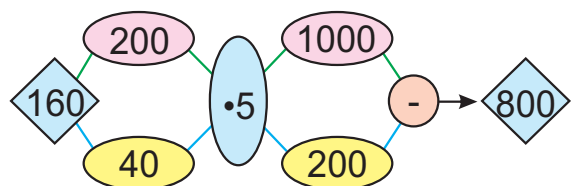
3

Njehsojmë edhe në këtë mënyrë.

$$240 \cdot 3 = \square$$

$$160 \cdot 5 = \square$$

4

Në disa raste mund të njehsojmë në njërën nga këto dy mënyra:

$$16 \cdot 50 = (10 + 6) \cdot \square = \square \cdot \square + \square \cdot \square = \square + \square = \square$$

$$16 \cdot 50 = (20 - 4) \cdot \square = \square = \square$$

$$32 \cdot 30 = \square = \square$$

$$32 \cdot 30 = \square = \square$$

USHTROJMË

SHUMËZIMI DHE PJESETIMI

SHUMËZIMI I SHUMËS DHE NDRYSHIMIT TË NUMRAVE

1

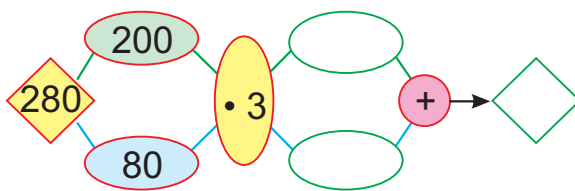
$$120 \cdot 5 = \square$$

$$250 \cdot 4 = \square$$

$$170 \cdot 3 = \square$$

$$280 \cdot 2 = \square$$

$$280 \cdot 3 = \square$$

$$134 \cdot 5 = \square$$

$$232 \cdot 3 = \square$$

$$165 \cdot 4 = \square$$

$$415 \cdot 2 = \square$$

2

Duke zbatuar vetinë e shpërndarjes njehsojmë:

$$7 \cdot (3 + 5) = 7 \cdot 3 + 7 \cdot \square = \square + \square = \square$$

$$9 \cdot (2 + 5) = \square = \square$$

$$5 \cdot (20 + 50) = \square = \square$$

$$8 \cdot (30 + 20) = \square = \square$$

3

Plotësojmë drejtkëndëshat e zbrazët me numra dhe fitojmë barazi të sakta:

$$(100 - 60) \cdot \square = 100 \cdot \square - \square \cdot 5 = \square - \square = \square$$

$$(50 + \square) \cdot 7 = 50 \cdot 7 + 30 \cdot 7 = \square + \square = \square$$

$$(\square - 30) \cdot 6 = 100 \cdot 6 - 30 \cdot 6 = \square - \square = \square$$

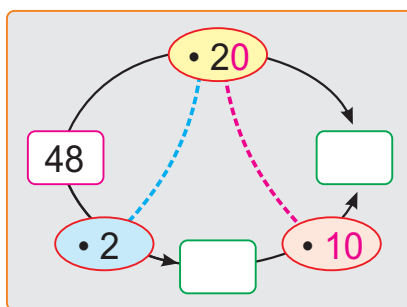
4

$$46 \cdot 20 = \square$$

$$240 \cdot 3 = \square$$

$$150 \cdot 6 = \square$$

$$32 \cdot 20 = \square$$

$$17 \cdot 50 = \square$$

$$270 \cdot 3 = \square$$

$$230 \cdot 4 = \square$$

$$26 \cdot 40 = \square$$

5

Lapasat janë thyer. Bashkojmë lapsat me ngjyrë të njëjtë dhe pastaj gjejmë prodhimin e shumës.

$$(10 + 20) \cdot \square$$

$$(50 + 40) \cdot \square$$

$$(30 + 40) \cdot \square$$

$$(40 + 40) \cdot \square$$

$$7 \cdot \square$$

$$3 \cdot \square$$

$$4 \cdot \square$$

$$8 \cdot \square$$

Pemtari nga njëri trup arre merë 160 kg, kurse nga trupi tjetër 80 kg. Arrat i vendos në thas prej 8 kg. Sa thas i nevojiten pemëtarit?

1

Njehsojmë numrine e përgjithshëm të arrave dhe tani i ndajmë me numrin e kilogramëve

Arrat e trupit të parë i ndajmë në thas, pastaj arrat e trupit të dytë dhe herësit i mbledhim

$$(160 + 80) : 8 = \underline{\quad} : 8 = 30$$

Pemtarit i nevojiten thas.

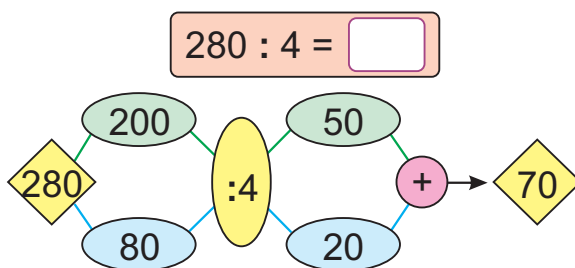
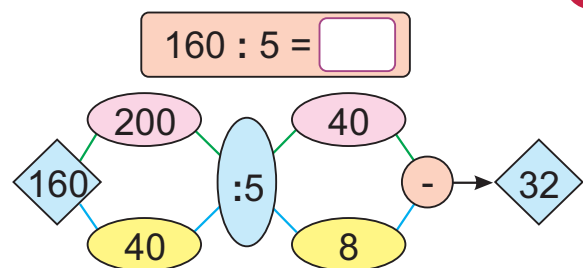

$$(160 + 80) : 8 = 160 : 8 + 80 : 8 = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

Pemtarit i nevojiten thas.

Të njehsojmë herësin:

2

$$280 : 4 = (\underline{\quad} + \underline{\quad}) : 4 = \underline{\quad} : 4 + \underline{\quad} : 4 = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$160 : 5 = (\underline{\quad} - \underline{\quad}) : 5 = \underline{\quad} : 5 - \underline{\quad} : 5 = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

Për pjesëtimin e shumës (ndryshim) me një numër vlen vetia e shpërndarjes:

$$(a + b) : c = a : c + b : c \quad \text{dhe} \quad (a - b) : c = a : c - b : c$$

Të njehsojmë herësin, duke shkruar të pjesëtueshmin si shumë të dy mbledhorëve:

3

$$96 : 6 = (60 + 36) : 6 = \underline{\quad} : \underline{\quad} + \underline{\quad} : \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$420 : 5 = (400 + 20) : 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$824 : 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

Të njehsojmë herësin, duke shkruar të pjesëtueshmin si ndryshim të dy numrave:

4

$$95 : 5 = (100 - 5) : 5 = \underline{\quad} : \underline{\quad} - \underline{\quad} : \underline{\quad} = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$882 : 9 = (\underline{\quad} - \underline{\quad}) : 9 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$690 : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

1 Njehsojmë herësin:

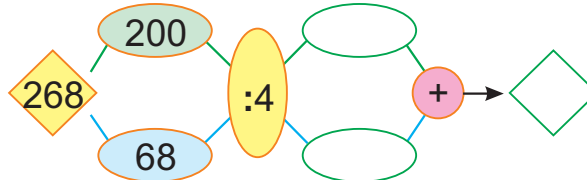
$156 : 6 = \square$

$294 : 7 = \square$

$246 : 6 = \square$

$315 : 5 = \square$

$268 : 4 = \square$

$535 : 5 = \square$

$365 : 5 = \square$

$171 : 3 = \square$

$201 : 3 = \square$

2 Të njehsojmë herësin, duke shkruar të pjesëtueshmin si ndryshim të dy numrave:

$75 : 5 = (100 - 25) : 5 = \square : \square - \square : \square = \square - \square = \square$

$686 : 7 = (\square - \square) : 7 = \square$

$960 : 3 = \square$

3 Gjejmë herësin e figurave të njëjta.

$(20 + 40)$

$200 + 80$

6

$(20 + 40) : 5 = \square$

8

$40 + 32$

$36 + 24$

5

4

4 Tre shokë duhet ti ndajnë 27 balona të kuqe dhe 39 balona të kaltër, ashtu që secili nga ata të marrë numër të njëjtë të balonave. Nga sa balona duhet të marrë secili nga ata?

Njehsojmë: $(27 + 39) : \square = \square : 3 + \square : 3 = \square + \square = \square$

Pra, secili nga shokët ka marrë nga $\square$ balona.

5 Njehsojmë herësin në dy mënyra:

$426 : 3 = (420 + 6) : 3 = \square : \square + \square : \square = \square + \square = \square$

$426 : 3 = (450 - 24) : 3 = \square : \square - \square : \square = \square - \square = \square$

$860 : 4 = (\square + \square) : 4 = \square : \square + \square : \square = \square + \square = \square$

$860 : 4 = (\square - \square) : 4 = \square : \square - \square : \square = \square - \square = \square$

Nga sa euro ka Lisi dhe Alba

1

$$3 \cdot 100 \text{ €} = \text{ ______ } \text{ €}$$

$$3 \cdot \text{ ______ } \text{ €} = \text{ ______ } \text{ €}$$

$$3 \cdot \text{ ______ } \text{ €} = \text{ ______ } \text{ €}$$

$$\text{Gjith.} = \text{ ______ } \text{ €}$$

Lisi i ka $\text{ ______ } \text{ €}$

$$\text{ ______ } \cdot \text{ ______ } \text{ €} = \text{ ______ } \text{ €}$$

$$\text{ ______ } \cdot \text{ ______ } \text{ €} = \text{ ______ } \text{ €}$$

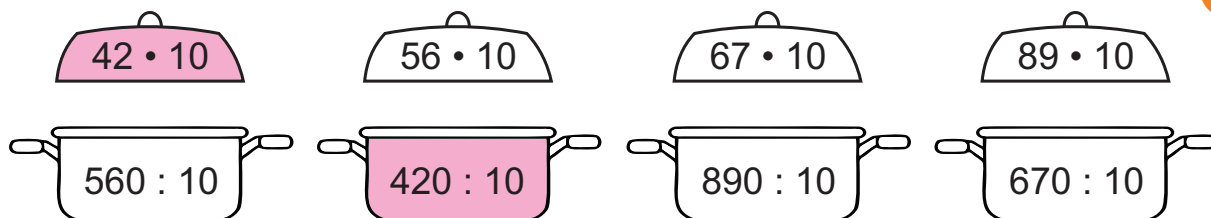
$$\text{ ______ } \text{ €} \cdot 2 = \text{ ______ } \text{ €}$$

$$\text{Gjith.} = \text{ ______ } \text{ €}$$

Alba i ka $\text{ ______ } \text{ €}$

Çdo detyrë me shumëzim gjejmë çiftin e vetë me pjesim dhe ngjyrosim.

2

Njehsojmë dhe plotësojmë:

3

$$(40 + 25) : 5$$

$$\text{ ______ }$$

$$(60 + 12) : 6$$

$$\text{ ______ }$$

$$40 : 5 + 25 : 5$$

$$16 : 4 + 24 : 4$$

$$\text{ ______ }$$

$$27 : 3 + 15 : 3$$

$$8 + 5$$

$$\text{ ______ }$$

$$\text{ ______ }$$

$$\text{ ______ }$$

$$13$$

$$\text{ ______ }$$

$$\text{ ______ }$$

$$\text{ ______ }$$

Njehsojmë:

4

$$3 \cdot 50 + 170 = \text{ ______ } + \text{ ______ } = \text{ ______ }$$

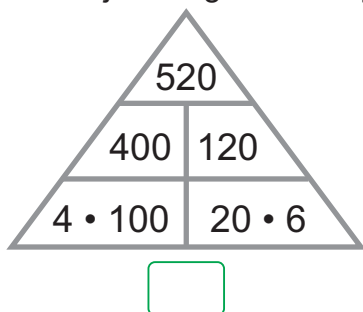
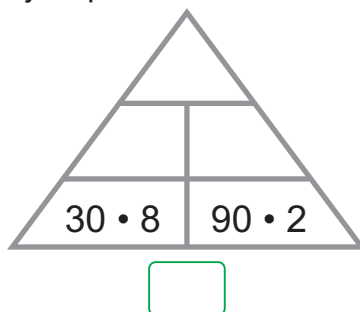
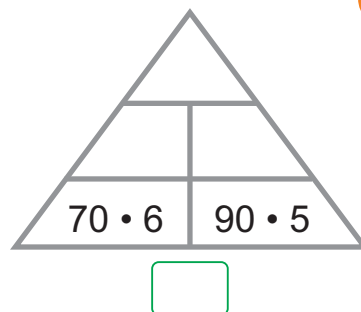
$$8 \cdot 100 - 145 = \text{ ______ } - \text{ ______ } = \text{ ______ }$$

$$4 \cdot 40 + 360 = \text{ ______ } + \text{ ______ } = \text{ ______ }$$

$$7 \cdot 50 - 240 = \text{ ______ } - \text{ ______ } = \text{ ______ }$$

Zbulojmë rregullën dhe plotsojmë piramidat:

5

NUMRAT DERI 100

1. MBLEDHJA DHE ZBRITJA E NUMRAVE ME KALIM DHE PRISHJE TË 10.....	4
2. MBLEDHJA DHE ZBRITJA E NUMRAVE ME DHJETËSHE TË PLOTA.....	5
3. MBLEDHJA E NUMRAVE DYSHIFORË PA KALIM TË DHJETËSHE.....	6
4. ZBRITJA E NUMRAVE DYSHIFORË PA PRISHJE TË DHJETËSHE.....	7
5. MBLEDHJA E NUMRAVE DYSHIFORË ME KALIM TË DHJETËSHE.....	8
6. ZBRITJA E NUMRAVE DYSHIFORË DUKE E PRISHUR DHJETËSHEN.....	9
DETYRA TË NDRYSHME LIDHUR ME MBLEDHJEN DHE ZBRITJEN.....	10
7. TË GJEJMË MBLEDHORIN DHE ZBRITËSIN E PANJOHUR.....	11
8. TË GJEJMË MBLEDHORIN DHE ZBRITËSIN E PANJOHUR.....	12
ZBATIME TË MBLEDHJES DHE TË ZBRITJES.....	13
9. SHUMËZIMI I NUMRAVE ME 5 DHE ME 10.....	14
10. SHUMËZIMI I NUMRAVE ME 2 DHE ME 4.....	15
11. SHUMËZIMI I NUMRAVE ME 3, 6 DHE 9.....	16
12. PJESËTIMI I NUMRAVE ME 5 DHE ME 10.....	17
13. PJESËTIMI I NUMRAVE ME 2, 4 DHE 8.....	18
14. PJESËTIMI I NUMRAVE ME 3, 6 DHE 9.....	19
ZBATIMI I SHUMËZIMIT DHE I PJESËTIMIT.....	20
VLERËSOJMË TË KUPTUARIT.....	21

BASHKËSITË DHE RELACIONI

1. BASHKËSIT - KUPTIMI DHE ELEMENTET.....	22
BASHKËSIT - KUPTIMI DHE ELEMENTET.....	23
2. PARAQITJA E BASHKËSIVE ME ANËN E KLLAPAVE.....	24
3. KUTIMI I NËNBASHKËSISË.....	25
KUTIMI I NËNBASHKËSISË.....	26
4. ELEMENTET E PËRBASHKËTA TË BASHKËSIVE.....	27
ELEMENTET E PËRBASHKËTA TË BASHKËSIVE.....	28
5. KUPTIMI I RELACIONIT.....	29
KUPTIMI I RELACIONIT.....	30
KUPTIMI I RELACIONIT.....	31
DETYRA PËR PËRSËRITJE.....	32

NUMRAT DERI 1000

1. NJOHURI PËR NUMRAT DERI NË 1000 (QINDËSHET E MJËSHES SË PARË).....	33
NJOHURI PËR NUMRAT DERI NË 1000 (QINDËSHET E MJËSHES SË PARË).....	34
NJOHURI PËR NUMRAT DERI NË 1000.....	35
2. KRAHASIMI I QINDËSHEVE TË MJËSHES SË PARË.....	36
KRAHASIMI I QINDËSHEVE TË MJËSHES SË PARË.....	37
3. QINDËSHET DHE DHJETËSHET E MJËSHES SË PARË.....	38
QINDËSHET DHE DHJETËSHET E MJËSHES SË PARË.....	39
QINDËSHET DHE DHJETËSHET E MJËSHES SË PARË.....	40
4. KRAHASIMI I QINDËSHEVE DHE DHJETËSHEVE TË MJËSHES SË PARË.....	41
KRAHASIMI I QINDËSHEVE DHE DHJETËSHEVE TË MJËSHES SË PARË.....	42

5. LEXIMI DHE SHKRIMI I NUMRAVE TË MIJËSHES SË PARË.....	43
LEXIMI DHE SHKRIMI I NUMRAVE TË MIJËSHES SË PARË.....	44
LEXIMI DHE SHKRIMI I NUMRAVE TË MIJËSHES SË PARË.....	45
VLERËSOJMË TË KUPTUARIT.....	46
6. NUMRAT TRESHIFORË.....	47
NUMRAT TRESHIFORË.....	48
7. KRAHASIMI I NUMRAVE TRESHIFORË.....	49
KRAHASIMI I NUMRAVE TRESHIFORË.....	50
DETYRA PËR PËRSËRITJE.....	51
ZBATIMI I NUMRAVE DERI NË 1000.....	52

DREJTËZAT

1. DREJTËZA, GJYSMËDREJTËZA DHE SEGMENTI.....	53
2. PRERJA E DY DREJTËZAVE, DRJEJTËZA NËPËR DY PIKA.....	54
DREJTËZA, GJYSMËDREJTËZA DHE SEGMENTI.....	55
3. DRJEJTËZAT PARALELE.....	56
4. DRJEJTËZAT NORMALE.....	57
DRJEJTËZAT NORMALE DHE PARALELE.....	58

VEPRIMET ME NUMRAT DERI 1000

1. MBLEDHJA DHE ZBRITJA E QINDËSHEVE.....	59
MBLEDHJA DHE ZBRITJA E QINDËSHEVE.....	60
2. NDËRRIMI I VENDEVE TË MBLEDHORËVE (VETIA KOMUTATIVE).....	61
3. VETIA E SHOQËRIMIT TË MBLEDHORËVE.....	62
SHOQËRIMI DHE GRUPIMI I MBLEDHORËVE.....	63
4. MBLEDHJA E NUMRAVE TRESHIFOR ME DHJETËSHE TË PLOTË.....	64
5. ZBRITJA E DHJETËSHEVE TË PLOTA NGA NJË NUMËR TRESHIFOR.....	65
MBLEDHJA DHE ZBRITJA E NUMRAVE TRESHIFORË ME DHJETËSHE TË PLOTA.....	66
MBLEDHJA DHE ZBRITJA E NUMRAVE TRESHIFORË ME DHJETËSHE TË PLOTA.....	67
6. MBLEDHJA E NUMRAVE TRESHIFORË ME NJË NUMËR NJËSHIFOR.....	68
MBLEDHJA E NUMRAVE TRESHIFORË ME NJË NUMËR NJËSHIFOR.....	69
7. ZBRITJA E NUMRAVE NJËSHIFORË NGA NJË NUMËR TRESHIFOR.....	70
ZBRITJA E NUMRAVE NJËSHIFORË NGA NJË NUMËR TRESHIFOR.....	71
DETYRA PËR PËRSËRITJE.....	72
ZBATIMI I MBLEDHJES DHE ZBRITJES NË PROBLEME.....	73
VLERËSOJMË TË KUPTUARIT.....	74
8. MBLEDHJA E NUMRAVE TRESHIFORË ME NJË NUMËR DYSHIFOR.....	75
9. ZBRITJA E NUMRAVE DYSHIFORË NGA NJË NUMËR TRESHIFOR.....	76
MBLEDHJA DHE ZBRITJA E NUMRAVE TRESHIFORË ME NJË NUMËR DYSHIFOR.....	77
MBLEDHJA DHE ZBRITJA E NUMRAVE TRESHIFORË ME NJË NUMËR DYSHIFOR.....	78
10. MBLEDHJA E NUMRAVE TRESHIFORË.....	79
MBLEDHJA E NUMRAVE TRESHIFORË.....	80
11. ZBRITJA E NUMRAVE TRESHIFORË.....	81
ZBRITJA E NUMRAVE TRESHIFORË.....	82
12. MBLEDHJA E NUMRAVE TRESHIFORË NË SHTYLLA.....	83

13. ZBRITJA E NUMRAVE TRESHIFRORE NË SHTYLLA.....	84
MBLEDHJA DHE ZBRITJA E NUMRAVE TRESHIFRORE.....	85
DETYRA PËR PËRSËRITJE.....	86
DETYRA PËR PËRSËRITJE (TË SHPREHURA ME FJALË).....	87
ZBATIMI I MBLEDHJES DHE ZBRITJES NË PROBLEME.....	88

MATJA E GJATËSISË

1. MATJA E GJATËSISË (METRI - CENTIMETRI).....	89
MATJA E GJATËSISË (METRI - CENTIMETRI).....	90
2. MATJA E GJATËSISË (METRI - DECIMETRI - CENTIMETRI).....	91
3. MATJA E GJATËSISË (METRI-DECIMETRI-CENTIMETRI-MILIMETRI).....	92
MATJA E GJATËSISË (METRI-DECIMETRI-CENTIMETRI-MILIMETRI).....	93
4. MATJA E GJATËSISË (KILOMETRI).....	94
MATJA E GJATËSISË (KILOMETRI).....	95
DETYRA PËR PËRSËRITJE.....	96
ZBATIMI I MATJES NË PROBLEME.....	97
VLERËSOJMË TË KUPTUARIT.....	98

VETIT E MBLEDHJES DHE ZBRITJES

1. VARSHMËRIA E SHUMËS NGA MBLEDHORËT.....	99
VARSHMËRIA E SHUMËS NGA MBLEDHORËT.....	100
2. VARËSIA E SHUMËS NGA MBLEDHORËT.....	101
3. PANDRYSHUESHMËRIA E SHUMËS.....	102
PANDRYSHUESHMËRIA E SHUMËS.....	103
4. VARSHMËRIA E NDRYSHIMIT NGA I ZBRITËSHMI.....	104
VARSHMËRIA E NDRYSHIMIT NGA I ZBRITËSHMI.....	105
5. VARSHMËRIA E NDRYSHIMIT NGA I ZBRITËSHMI.....	106
VARSHMËRIA E NDRYSHIMIT NGA I ZBRITËSHMI.....	107
6. PANDRYSHUESHMËRIA E NDRYSHIMIT.....	108
PANDRYSHUESHMËRIA E NDRYSHIMIT.....	109
DETYRA PËR PËRSËRITJE.....	110
DETYRA PËR PËRSËRITJE.....	111

MATJET

1. MATJA E MASËS (KILOGRAMI - DEKAGRAMI).....	112
MATJA E MASËS (KILOGRAMI - DEKAGRAMI).....	113
2. MATJA E MASËS (KILOGRAMI - DEKAGRAMI - GRAMI).....	114
MATJA E MASËS (KILOGRAMI - DEKAGRAMI - GRAMI).....	115
3. MATJA E MASËS (TONELATA - KILOGRAMI).....	116
MATJA E MASËS (TONELATA - KILOGRAMI).....	117
ZBATIMI I MATJES NË PROBLEME.....	118

BARAZIMET DHE JOBARAZIMET

1. SHPREHJET ME NDRYSHORE.....	119
2. GJEJMË MBLEDHORIN E PANJOHUR X.....	120
3. GJEJMË MBLEDHORIN E PANJOHUR X.....	121
GJEJMË MBLEDHORIN E PANJOHUR X.....	122
4. GJEJMË TË ZBRITSHMIN E PANJOHUR X.....	123
GJEJMË TË ZBRITSHMIN E PANJOHUR X.....	124
5. GJEJMË ZBRITËSIN E PANJOHUR X.....	125
GJEJMË ZBRITËSIN E PANJOHUR X.....	126
6. JOBARAZIME LIDHUR ME MBLEDHJEN DHE ZBRITJEN.....	127
JOBARAZIME LIDHUR ME MBLEDHJEN DHE ZBRITJEN.....	128
VLERËSOJMË TË KUPTUARIT.....	129

KËNDET

1. KUPTIMI I KËNDIT DHE ELEMENTET E TJ.....	130
2. LLOJET E KËNDEVE.....	131
LLOJET E KËNDEVE.....	132
LLOJET E KËNDEVE.....	133
DETYRA PËR PËRSËRITJE.....	134
DETYRA PËR PËRSËRITJE.....	135
ZBATIMI I MBLEDHJES DHE ZBRITJES NË PROBLEME.....	136

SHUMËZIMI DHE PJESËTIMI

1. SHUMËZIMI I NUMRAVE ME 10 DHE 100.....	137
2. PJESËTIMI I NUMRAVE ME 10 DHE 100.....	138
PJESËTIMI I NUMRAVE ME 10 DHE 100.....	139
3. SHUMËZIMI I NUMRAVE ME DHJETËSHE DHE QINDËSHE TË PLOTA.....	140
SHUMËZIMI I NUMRAVE ME DHJETËSHE DHE QINDËSHE TË PLOTA.....	141
4. PJESËTIMI I NUMRAVE ME DHJETËSHE DHE QINDËSHE TË PLOTA.....	142
PJESËTIMI I NUMRAVE ME DHJETËSHE DHE QINDËSHE TË PLOTA.....	143
DETYRA PËR PËRSËRITJE.....	144
5. NDËRRIMI I VENDEVE TË FAKTORËVE.....	145
6. VETJA E SHOQËRIMIT (SHOQËRIMI I FAKTORËVE).....	146
7. SHUMËZIMI I SHUMËS DHE I NDRYSHIMIT (VETJA E PËRDASIMIT).....	147
SHUMËZIMI I SHUMËS DHE I NDRYSHIMIT (VETJA E PËRDASIMIT).....	148
8. PJESËTIMI I SHUMËS DHE I NDRYSHIMIT.....	149
PJESËTIMI I SHUMËS DHE I NDRYSHIMIT.....	150
VLERËSOJMË TË KUPTUARIT.....	151

